

Автор бестселерів The New York Times

ДІН КУНЦ

БУДИНОК НА КРАЮ СВІТУ

Vivat
ВИДАВНИЦТВО

Автор бестселерів The New York Times

ДІН КУНЦ

БУДИНОК
НА КРАЮ
СВІТУ

**ДІН
КУНЦ**

**БУДИНОК
НА КРАЮ
СВІТУ**

Частина 1

НАОДИНЦІ

ОСТАННІ СОНЯЧНІ ПРОМІНЧИКИ

Кеті живе сама на острові. Це важко назвати життям. Точніше — це очікування смерті.

Черговий квітневий день, вівторок, який асоціюється з ізоляцією та вистражданим спокоєм. Але насправді це не так.

Маленький кам'яний будиночок Кеті було зведено у сорокових роках ХХ століття. Крім ванни, в обійсті є кухня, спальня, вітальня, зброярня та підвал.

Будинок розташований на пагорбі, із чотирьох боків оточений подвір'ям, а ще лісом, який не прикриває лише переднього фасаду будинку. Ця частина виходить просто на схил берега, вкритого галькою, пристань, будиночок для зберігання човнів та озеро.

Тут дуже тихо. Вона не чула жодного людського голосу, окрім власного, вже кілька місяців, та й сама досить рідко розмовляє вголос.

Жодного телебачення, радіо або інтернету. Єдине, що в неї є, це сім *CD*-програвачів. Щодня вона слухає класичну музику: Моцарта, Бетховена, Брамса, Шопена, Гайдна та Ліста.

Її не цікавить попмузика чи інші американські хіти. Хоч би яким гарним був голос, слова завжди надто гостро нагадують про все, що вона втратила або залишила в минулому.

Віднайшовши спокій у самоті, вона не хоче вдаватися до спогадів.

Схилом до берега ведуть бетонні сходи з пофарбованими поруччями. Коли Кеті спускається, внизу сходів завжди чекає сиза горлиця.

Здається, цей птах завжди знає, коли жінка йтиме до берега або ж просто виходитиме із дому з інших на те причин. Голуб її не боїться, ніколи не тікає від неї, але часом просто виявляє цікавість.

Кеті частенько замислюється: невже запах цивілізації настільки вивітрився з неї, що істоти на острові тепер вважають її однією з них, а не ворогом чи мисливцем.

Незабаром понад тисячу синіх чапель мігруватимуть на інший острів, далеко на північ від оселі Кеті. Щойно вони перестануть розмножуватися, одна з них з'являтиметься на мілководних берегах цього острова, аби прогудуватися, як прекрасний нащадок Юрського періоду.

У доці пришвартований шестиметровий катер зі штурвальною рубкою та вмонтованим потужним двигуном. Кеті користується ним двічі-тричі на місяць, без жодної конкретної мети.

За необхідності, *суто* за необхідності, вона пливе з острова, щоб здійснити техобслуговування човна в найближчій яхтовій пристані. У місті вона не була вже понад п'ять місяців, відтоді як мусила відвідати дантиста.

У місті вона орендує гараж для свого «рендж ровера», а також платить місцевим, аби вони кермували ним, щоб не було проблем із двигуном, коли їй знадобиться машина. У світі майже немає такої причини, яка спонукала б її кудись їхати, але життя навчило бути готовою до всього.

Нині навіть на таких віддалених островах є стільникова мережа. Кеті рідко телефонує комусь, хіба може надіслати повідомлення яхтовій компанії *Hockenberry*.

У них можна придбати продукти, газові балони та інші товари двічі на тиждень. Вони завжди пропонують доставку до дверей, але жінка щоразу відмовляється від цієї послуги, власне, як і сьогодні.

Їй лише тридцять шість, і вона в чудовій фізичній формі. Їй не потрібно ніякої допомоги. Вона залишила представникам *Hockenberry*

ключі від будиночка для човнів, щоб вони залишали все там. Їй не дуже хочеться з кимось спілкуватися.

Той будиночок зроблений із такого самого каменю, що і її оселя. Тут є окрема ізольована кімната з пропановими генераторами, які забезпечують будинок електроенергією, та помпою, яка подає воду з криниці.

Каюта катера розташована в носовій частині. Коли човен на воді, вона майже непомітна за м'якими хвилями.

Від причалу до прибудови веде трап (він на тому самому рівні, що й причал). Там також стоїть холодильник, у якому кур'єри залишають продукти, що швидко псуються. Коробки з іншими продуктами ставлять поруч із холодильником.

Коли кур'єри доставляють балони з пропаном, то залишають їх у кімнаті з генератором, де також прилаштовують дванадцятилітрові каністри з паливом для човна.

Тепер Кеті прив'язує коробки до візка з великими коліщатами, щоб легко підійматися сходами й тягти його до будинку. Щоб перевезти все, потрібно спускатися щонайменше двічі.

Після того як вона повертає візок до будиночка та зачиняє двері, вона стоїть на краю причалу, щонайменше пів години, спостерігаючи за останніми сонячними промінчиками того дня.

Небо сповнене блакиті, хоча з'являються філігранні білі хмаринки, ніби мереживна стрічка, що розплутується. Коли сонце спускається трохи нижче, ці клубки хмар наливаються золотою барвою.

Десятки років тому вода була каламутною. Завдяки тригранці річковій, що живиться водоростями, ситуація змінилася. Тепер у кришталево-чистій воді можна побачити скелясте дно та деякі уламки човнів на глибині 25 метрів і більше.

Якщо повернутися на південний захід, можна помітити лише два острови. Колись Кеті придбала цю ділянку завдовжки один кілометр та завширшки майже два, бо це виявилось ідеальною площею як для комфортного життя, так і для її гаманця.

1946 року, коли на острів заселився перший мешканець — ветеран Другої світової, ця земля не мала назви, і він не став її вигадувати.

Наступний власник, Таннер Велш — поет і прозаїк, назвав острів Сходами Якова, натякаючи на пророка зі Старого Завіту, який стверджував, що бачив сходи до Раю.

Коли Кеті заселилася сюди, охоплена почуттями жалю та гніву, вона вважала свою нову оселю островом нижчої ланки. Тоді дістатися до Раю вважалося чимось довгим та недосяжним, а досягти благодаті — взагалі неможливим.

Оук Гевен, найменший серед найближчих островів, розташований за півтора кілометра на схід, ближче, ніж берег материка. Він на третину менший за домівку Кеті, і там височить будинок у стилі кейп-код, із черепичним дахом та чарівною білою терасою.

Вона не знає, хто там живе, але їй це й не цікаво.

Ще один острів розташований за три кілометри на південний схід від оселі Кеті. Цей уже вчетверо довший за її ділянку, та, можливо, вдвічі ширший.

Водні судна та гелікоптери (серед яких траплялися доволі великі двомоторні моделі) курсують між материком та останнім, найбільш ізольованим островом. У певні дні — частіше, ніж в інші. Кам'яний причал довгий і непохитний, із глибоководним портом. Під час прогулянок Кеті, бувало, бачила, як на причалах метушилися робітники, розвантажуючи судна.

Посередині острова видніє якась споруда, але її важко розгледіти через густий сосновий ліс, що оточує будівлю й тримає її якомога далі від сторонніх очей.

Це Рингрок. Острів назвали на честь величезного природного утворення, на якому він розташований. Навіть кур'єри з *Hockenberry* нічого не знають про Рингрок і ніколи там не бувають.

Якби на гелікоптерах були розпізнавальні знаки певної спеціальної служби, це могло б свідчити про те, що Рингрок є об'єктом військової інфраструктури. Однак на них немає нічого, крім реєстраційних номерів на кормовій частині. Так само як і на катерах, що курсують поблизу цього острова.

Коли Кеті вперше прибула до Сходів Якова та зробила пропозицію на придбання, біля Рингроку не було ніякої активності. Її це не

хвилювало.

Ріелтор, Ганнер Ліндблум, стверджував, що Рингрок — це дослідницька станція, якою опікується Агенція з охорони довкілля.

Звучало доволі безпечно.

Але із часом виявилось, що це були звичайнісінькі чутки.

Можливо, мешканці на островах північно-східніше від Сходів Якова або ж ближче до материка знають, для чого використовується Рингрок. Проте Кеті ніколи не контактує з іншими остров'янами та лише інколи — із жителями материка. Плітки її зовсім не обходять.

Якщо вона цікавитиметься життям інших людей, то її життя стане не менш цікавим для них. Але якщо вона ділитиметься своїм минулим, то це спричинить болючі спогади. Не хочеться ятрити рани, які вона так довго загоювала.

Кеті щиро сподівається, що цей острів є місцем відпочинку для почесних гостей або слугує чимось особливим для певного приватного підприємства. Люди, які живуть заради грошей, не хвилюють її. Вони рідко багатіють порядним шляхом, обслуговуючи клієнтів.

Якщо острів — під наглядом Агенції з охорони довкілля, Міністерства охорони здоров'я, Агенції національної безпеки, ЦРУ або якоїсь іншої таємної федеральної організації без назви, то це може спричинити чимало проблем.

Кеті не довіряє державним установам. Вона підозрілива до всіх, хто віддає перевагу владі над грошима або хто заробляє статки не працею, а використовуючи свою вагу.

Вона не на межі бідності, але має намір вижити.

Вона не вірить, що живе свої останні дні, навіть якщо іноді їй так здається.

Самотність — це те, що захищає Кеті від відчаю та страху. Тільки природа, тиша та час на роздуми рятують її. Якщо її ще можна якось урятувати.

Після двадцяти шести місяців перебування на острові її страх поменшав, а відчай поступово перетворився на тихий смуток. Вона не щаслива, але й не нещасна. Вона намагається насолодитися рештою свого життя.

І от жінка відвертається від води з наміром піти до будинку, щоб випити вина під час приготування вечері, але спалах активності поблизу Рингроку зупинив її. Вона обертається в напрямку звуку та мружиться від променів надвечірнього сонця.

Немов елементи складного швейцарського годинника, коли він вибиває якусь годину, два гелікоптери різко здіймаються із центру острова. Перший двомісний, а другий, здається, із чотирма сидіннями. Крім цього, флотилія швидкісних човнів теж відходить від пристані. Останні з них ледь помітні над водою. Їхдесь шість. Долинув шум турбінних двигунів, важкий стукіт роторів, що розсікали повітря, та гарчання підвісних моторів, які б'ються об воду, ніби каміння, яке пустили «жабкою» по воді.

Гелікоптери розлітаються навсібіч. Схоже, вони шукають щось на скелях Рингроку, кружляючи над водою з боку в бік. Сонячне світло переливається на скляній кабіні літака, що летить у цьому напрямку, наче розплавлене золото. Два швидкісні човни курсують уздовж берегової лінії на північний схід, два — на південний захід, а остання пара кружляє біля узбережжя, патрулюючи периметр.

Рингрок — це не в'язниця. Якби вона там розташовувалася, то про це вже повідомили б Ґаннеру Ліндблуму та іншим місцевим жителям, оскільки не кожен хоче жити поруч із такими об'єктами.

Найімовірніше, Кеті стала свідком не втечі, а проникнення. Якщо острів є дуже важливим об'єктом, то це звична реакція під час проникнення крізь систему охорони.

Хоч би що там відбувалося, Кеті до цього байдуже. Вона обережно ставиться до незнайомців і взагалі остерігається небезпеки, що може виникнути через привернуту увагу. Так трапляється, коли встромлюєш носа не у свою справу.

У неї вже немає нікого з родини. Всі померли.

Кошти, отримані від полісу страхування та продажу двох будинків, стали вагомим внеском у придбання цього віддаленого, доволі дешевого острова. До того ж у неї залишилося достатньо коштів, щоб не турбуватися про фінанси набагато довше, аніж вона розраховує прожити.

Доки навколо Ринґроку вирують пошуки, Кеті все ж таки залишає причал.

Сиза горлиця вже злетіла з поруччя.

Підіймаючись до будинку, Кеті помітила крука, який спочиває на вершечку димаря. Він вдивляється на схід, наче вартовий, якому доручено зустріти ніч, що поволі сходить на землю.

МАЛЕНЬКА ФОРТЕЦЯ

Джо Сміт, ветеран війни та перший власник острова, який опікувався зведенням будинку в 1946 році, був чудовим теслею. Він самотужки створив інтер'єр, вклавши в нього частинку свого серця. Балки на стелі, перекриття між ними, обшивка — золотава, термостійка, створена із сучкуватої сосни, відшліфована до блиску, — усе це складає справжній шедевр дизайну та столярної справи, який не зруйнували ні шторми, ні час.

Чоловік також самотужки змайстрував більшість меблів. Деякі зроблені із сосни, деякі — з дуба. Всі вони, звісно, теж залишилися в будинку. Другий власник, Таннер Велш, просто переробив певні деталі на свій смак. Те саме зробила й Кеті.

На кухні й у вітальні розташовані оздоблені натуральним каменем каміни, які обігрівають цілий будинок. Велш не любив усього цього клопоту із розпалюванням вогнища, тому він установив електричні обігрівачі в усіх кімнатах. Кеті їх згодом дещо осучаснила.

Вона замінила штучні перські килими новими килимами Навахо, сплетеними з вовни й оздобленими індіанськими візерунками. Їх створили на замовлення, виткавши традиційні малюнки у спокійних, доволі привабливих варіаціях.

Головні, вони ж єдині двері виготовлені з дуба та оббиті залізом, — завтовшки майже вісім сантиметрів.

Віконні рами не такі великі, як Кеті хотілося б, ще й відчиняються всередину. На вікнах є антимоскітна сітка, яка не дає комашкам

пробратися в дім, а кожне вікно має дві перехресні балки, міцно закріплені у віконній рамі.

У сорокових у країні траплялося зовсім мало злочинів. Але навіть сьогодні рідко знайдеться якийсь недоумок, що був би готовий пропливти довгий шлях на далекі острови, тому злочинців тут не зустрінеш.

Таннер Велш вивчав біографію Джо Сміта й записував свої думки про будинок та острів за рік до своєї смерті. Містик-новеліст, Велш вважав, що Джо хотів, аби ці дві балки утворювали розп'яття, і це переконання змусило Таннера шукати символізм у кожній деталі будинку.

Кеті переконана, що цьому є простіше пояснення. З одного боку, вони додають певності, що через них не пробереться жоден злодій.

З іншого боку, у 1945 році Джо Сміт був у складі підрозділу, який звільняв полонених у Дахау. Те, що побачив цей хлопець із ферми на околицях Нью-Йорка, переслідувало його все життя та загнало на острів якомога далі від людей. Тридцять вагонів, заповнених трупами. «Кімната для зняття шкур», де зі щойно вбитих в'язнів, акуратно здирали шкіру, щоб створити «якісні абажури». Декомпресійні камери, у яких під час дослідів під впливом великого тиску люди божеволіли, а їхні легені просто вибухали. Все це чинили в ім'я народу. Влада наполягала на цьому, як на прагненні до більш справедливого суспільства. В утопічному світі ніколи не буває забагато справедливості.

Кеті вважала цю оселю будинком на краю світу, її особистого світу.

ТВОРЧИСТЬ ДЛЯ ДУШІ

Спершу товсті стіни не пропускали галасу, який панував навколо Рингроку.

Наливши келих якісного каберне совіньйон, Кеті не квапиться готувати вечерю. Натомість вона йде до зброярні з вином.

Щоразу, як вона пригадує слово «зброярня», це викликає в неї сміх. У кутку лежить розряджена помпова рушниця дванадцятого калібру та AR-15, яку більшість людей, що не знаються на військовій справі, називають звичайним автоматом. Про всяк випадок, у неї заготовані набойки для кожного виду зброї.

Проте в іншій частині кімнати розташувалися великий стіл із дзигликом, художній мольберт, шафи, заповнені мистецьким приладдям, та м'яке крісло, у якому вона часто міркує про всі ті незавершені справи.

На додаток до трьох страхів усіх смертних — жахливого болю, інвалідності та власне смерті — кожній людині потрібна принаймні одна додаткова причина, щоб жити, те, що надихає. Для Кеті, ще з юності, мистецтво було однією з таких причин. На острові, це стало її єдиним натхненням.

У двадцятирічному віці їй пророкували яскраву кар'єру. Коли їй було всього двадцять два, її роботи виставлялись у найбільших галереях. Ціни на її картини зростали з кожним днем.

Тепер вона творить суто для себе, тому що без цього її душа перестала б існувати. У неї немає наміру повертатися на мистецький ринок. Більшість своїх робіт вона знищує та залишає лише одиниці. Вона не повісила жодної картини на стіни.

Її роботи повстають проти абстрактного імпресіонізму та всіх цих бездушних шкіл модернізму й постмодернізму. Вона обожає писати картини у стилі гіперреалізму — намагається відобразити кожну деталь, наче на фотографії, та навіть більше: відтворює те, що є тільки в підсвідомості й що неможливо розгледіти на власні очі; те, що можна відчувати тільки серцем; як минуле, що живе в теперішньому, та майбутнє, яке здається реальним, але досі невідомим; що може означати будь-яка подія на планеті, якщо вона означає бодай щось.

Тепер Кеті стоїть із келихом вина перед полотном, встановленим на мольберт, і ось починається мистецтво. Полотно ледь понад метр завширшки та рівно метр заввишки. Сьогодні вона створює трійку вітрин у семиповерховому торговому центрі, а саме — для манікюрного салону, магазину морозива та невеликої піцерії.

Будь-хто, за винятком Кеті, сказав би, що картину завершено. Картина виконана у стилі фотореалізму, з елементами трюмплею. Бракує ще кількох деталей. І завтра Кеті цим займеться.

Більшість митців навіть не намагалися б малювати в цій кімнаті. Вікна замалі, бракує світла.

Але для Кеті більшого й не треба. В цьому жалюгідному житті їй достатньо штучного освітлення. Буває, у сутінках вона взагалі малює серед тіней, без світла, цілком зосередившись на полотні.

І раптом — далекий вибух, який спричинив брязкіт шибок та скрип стелі, мало не змусив її впустити келих із вином.

ГЛИБОКА ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ

Через звичайну допитливість, можливо, підкріплену тривалою параноєю з її минулого життя, в оточенні людей, Кеті завжди цікавиться активністю навколо острова. У неї є декілька біноклів, які вона тримає на столі у вітальні. Щойно вона відчинила двері, на вулиці пролунав наступний вибух.

Вона вибігає на подвір'я, зупиняється на краю кручі над берегом та підносить бінокль до очей. Швидкісні човни з підвісними моторами вже залишили місце подій.

Кеті не знає, або краще сказати — не пам'ятає, достатньо про гелікоптери морської піхоти США. Повітряне судно, яке патрулює воду за кілька сотень метрів від берегів Рингроку, у кілька разів більше за ті, які щойно облітали острів. Воно схоже на модель *Sea Horse* чи радше *Sea Stallion*. На ньому теж немає жодних розпізнавальних знаків, які можна побачити на засобах, що використовуються армією. Не так багато цивільних організацій можуть використовувати гелікоптери з такою потужністю та вантажністю.

На відміну від менших зразків, цей гелікоптер здатен брати участь у бойових діях, що навряд чи може стати у пригоді в тутешніх околицях. Поки повітряне судно зависло над поверхнею, члени екіпажу займаються вмістом вантажного відділення у хвості літального засобу.

Щойно бомби падають із висоти у воду та вибухають, гелікоптер рухається далі. Вибухи були доволі потужними, і здавалося, що траплялися зовсім близько. Від вибуху бризки озера здіймаються, немов левіафан. Вода вирує повсюди. Не встигає стихнути попередній гейзер, як новий об'єкт падає у воду.

Приголомшена, Кеті опускає бінокль, щойно побачила, як м'які хвилі після першого вибуху докочуються до її острова.

Цим подіям важко знайти принаймні якесь пояснення. З якою метою все це відбувається? Жодна субмарина не може проникнути на територію озера. Та навіть якщо хтось і оголосив війну, то навряд чи це було б місцем для морського бою. Навіть для навчань це місце не підійшло б.

Четвертого вибуху, спричиненого гелікоптером, виявилось достатньо для будь-кого, хто міг вигадати цю дурість. *Sea Horse*, чи хоч би як він там називався, повертається до Рингроку, точки свого базування.

З північно-східного краю острова з'являється ще більший гелікоптер, компанії *Bell*. Бізнес-спільнота часто користується такими. Знову піднявши бінокль, Кеті помітила пілота, його помічника та двох пасажирів на задніх сидіннях. З такої відстані це просто силуети, і їй дуже важко розгледіти, чи одягнені вони в якусь уніформу.

Прямуючи курсом попереднього судна, пілот прочісує частину острова та ділянку води поблизу.

З нижньої частини корпусу висувається якийсь прилад, який досі важко було розгледіти. Кеті може тільки припустити, що це набір сенсорів певного типу, які шукають доказів ефективності попередніх вибухів.

Оскільки жодних субмарин китайського чи російського походження, ба навіть судна капітана Немо, вигаданого Жулем Верном, тут бути не може, варто припустити, що вони шукають тіла дайверів.

Хто та в чому завинив? Хтось проник на острів? Викрав якісь таємні матеріали або докази тяжких злочинів?

Усе це схоже на сюжет фільму про Джеймса Бонда. Але важко навіть себе переконати, що така спокійна місцина може стати локацією для подібного захопливого блокбастера.

Ба більше, якщо теорія про дайверів правдива, то це доволі тупо та надто жорстоко — використовувати проти них величезну кількість вибухових засобів. Згідно із законом, мав би відбутися арешт, судовий розгляд. Хоч би хто керував Рингроком, у будь-якому разі ніхто не захоче ризикувати своєю свободою, наражаючись на звинувачення у зловживанні силою, яка призвела до ненавмисного вбивства.

Якщо це зауважили екологи з якихось човнів або навіть із суші, то від обурення вони легко можуть поскаржитися владі на Рингрок.

Але Кеті важко зрозуміти, що це було насправді. Бракує важливих деталей, які могли б розставити все на свої місця.

Сонце майже повністю сховалося за схил. Повільні хвилі спокійно вкривають камінці на узбережжі, що після століть контакту з водою стали гладенькими, ніби граніт могильних плит.

На небі вигадливі за формами золоті хмари вимальовують орнамент, який ніби сплетений із дорогоцінних матеріалів.

З якоїсь причини — чи то атмосферної, чи якоїсь іншої — гелікоптер ставав майже безшумним, й іноді здавалося, що двигун уже не працює, а апарат просто пливе в повітрі, ніби плід уяви Кеті.

Це було настільки дивно, з'явилося відчуття вразливості та незахищеності, навіть думка, що за нею стежать.

У всіх, хто працював — або жив і працював — на Рингроці, точно є біноклі. Зважаючи на весь шум та відсутність спроб приховати події, вони, напевно, мали б сподіватися надмірної уваги до себе.

Хай там як, Кеті все ж повертається до будинку, замикає двері та знову бере келих вина.

Їй не потрібно знати всіх деталей. Вони — частина світу, якого вона уникає та до якого ніколи не повернеться. В неї є власний світ. Тільки тут вона може дотримати своєї Обіцянки.

ЧАС ДО ЛІЖКА

Обравши книжку для вечірнього читання та поклавши її на кухонний стіл, Кеті повертається до спальні, де готує постіль для сну.

Щоранку вона збиває подушки, застеляє покривало та розгладжує все так, ніби хоче уникнути осуду за безлад у ліжку.

За весь час її перебування на острові в неї ніколи не було гостей. Але не в цьому річ. Стандарти мають бути дотримані. Рутинна є рутинною. Неохайність може стати звичкою або навіть чимось гіршим.

Нині її психічне здоров'я залежить від порядку в оселі, навіть якщо це не має ніякого сенсу. А якщо до неї навідається хтось, кого вона раніше вважала зниклим безвісти? Слід бути готовою навіть до неможливого. Не бути готовою — не сподіватися.

Щойно вона дістала покривала та ковдри, її думки знову зосередилися навколо Рингроку. Хоч би що там сталося, тамтешні мешканці очікували цього. Вони *готувалися* до цього, зважаючи навіть на те, що в них були напхvatі глибинні боєприпаси.

Її готовність — це захист здорового глузду, але *їхня*, схоже, вказує на те, що на острові відбуваються добожевілля небезпечні події.

МИТЕЦЬ — ЦЕ МАТЕМАТИК, У ЯКОГО Є ФОРМУЛА ДУШІ

Три тижні до тринадцятиріччя Кеті. Сьогодні її відпустили зі школи раніше через проблеми з опаленням. Зараз вона вдома сама.

Як завжди, вона виконала своє домашнє завдання за пів години. Дівчинка сидить за кухонним столом, малюючи в альбомі, прагнучи вдосконалити свої вміння малювання олівцем.

Штиль на воді важко відтворити, оскільки тоді вона схожа на дзеркало, у якому відображається небо, дерева, будівлі, люди. Такі перевернуті зображення становлять чимало труднощів для художника.

Тиху воду можна намалювати легкими горизонтальними мазками, що полегшує роботу шляхом спотворення відображення.

Інша витончена техніка потребує малювання відображення повністю вертикальними лініями, які делікатно перериваються кількома горизонтальними деталями, створеними гумкою, аби підкреслити тишу на воді.

Роздратована крапанням кухонного крана, Кеті вже вдруге намагається впоратися зі своїм завданням. Кожна крапля гучно

вдаряється об мийку з нержавіючої сталі.

Підійшовши до раковини, дівчина намагається зрозуміти, у чому проблема. Вона підносить руку під краплі. Вода, яка падає їй на руку, тепла.

— Я тебе провчу, — звертається вона до крана з фразою, яку почула від злої однокласниці за кілька тижнів до того.

Тоді жодна з дівчаток не взяла гору, оскільки бійку перервав учитель, пан Конклін. «Кеті, ти мене здивувала», — сказав він. Вона ніколи раніше ні з ким не билася, але цього разу він говорив про інше. Її суперниця була на два роки старшою, більшою, найміцнішою засранкою в середній школі — і Кеті її перемагала. Саме це здивувало Конкліна.

Нині Кеті йде в гараж, де стоїть верстак та лежать інструменти її батька. Вона бере те, що, на її думку, може знадобитися.

Її батько доволі вправно дає раду всім домашнім справам. Інколи вона бачила, як він лагодив всілякі речі вдома.

Вона опирається на... ну, інтуїцію.

Під раковиною вона перекриває воду. А потім відкриває кран, аби переконатися, що все зробила правильно. Витекло трохи води, але потім — лише повітря.

Кеті від'єднує ручку крана. За допомогою розвідного ключа відкручує власне кран та відкладає його вбік.

Шток у зборі щільно прилягає до змішувача. Тому, щоб зняти його, вона дещо розхитує механізм та повільно підтягує його.

Якби їй було одинадцять, то вона вже точно здалася б. Але їй уже скоро тринадцять.

Викруткою вона викручує кріпильний гвинт, що утримує пошкоджену шайбу, її Кеті виймає в самому кінці.

Далі вона вставляє нову шайбу в чашу штока, переконуючись, що скошений бік повернутий до гнізда змішувача. Вона не знає, що таке «чаша штока» та «гніздо змішувача», але їй це й не потрібно. Вона просто розуміє, яке це все має працювати.

Кріпильним гвинтом вона дотягує нову шайбу, аж доки та не затиснулася щільно. Потім шток у зборі вона приєднує назад до

змішувача. За допомогою розвідного ключа Кеті затягує контрольну гайку. Повертає на місце ручку крана та врешті знову залазить під умивальник, аби повернути подачу води. Все готово.

Повернувши все приладдя на своє місце, вона знову сідає за кухонний стіл та подовжує малювати тиху воду олівцем. Тепер їй нічого не заважає.

Згодом під час вечері мати Кеті всміхається до батька:

— Ой, до речі, дякую за те, що ти нарешті полагодив кран.

Але не встиг він сказати, що це не його рук справа, як Кеті в усьому зізналася. Це добряче здивувало матір.

Але батько не здивований:

— Вона — митець.

— Так, — відповідає мати, — але не сантехнік.

Ця фраза провокує філософські розмірковування батька, до яких він схильний, але, на щастя, не так часто висловлює, тому це не змушує родину червоніти.

— Ви точно маєте знати, що музика та математика щільно пов'язані між собою. Насправді музика — це просто форма математики, багато музикантів наділені хорошими здібностями до тригонометрії та іншого.

— Думаю, судячи зі всіх тих багатостраждальних занять із фортепіано, зрозуміло, що наша дівчинка не музикант, — мати тягнеться, аби погладити Кеті по руці, з наміром виказати, що не має на меті критикувати дочку.

— Та й не потрібно, — відповідає батько, — зважаючи на те, наскільки вона вправна художниця. Так до чого це я веду? Я вважаю, що кожен вмілий митець, чи то музикант, художник, скульптор, письменник — кожен на підсвідомому рівні є математиком, столяром, муляром та інженером. Чудовий митець інтуїтивно розуміє, як збудований світ, як усе в ньому працює та для чого взагалі існує людство. Саме так вони здатні творити красу — адже знають істину. Митець — це математик, який знає формулу душі. «Краса — у правді, правда — у красі».

— Наступного разу, коли в нас зламається кондиціонер, я звернуся до Ендрю Ваєта¹, — зітхає мати.

— Це б безсумнівно спрацювало. Але, боюся, що він мертвий.

— Як називається та штука, у яку потрібно вкласти шайбу в крані? — питає Кеті.

— Чаша штока, — відповідає батько.

— Можливо, дізнавшись назви всіх цих штучок, я навчуся вдаліше малювати воду.

З роками ремонтування різноманітних речей продовжувало приносити їй задоволення. А втім, деякі речі *неможливо* відремонтувати. Щойно з'явиться змога справлятися з усім самотужки, вона замислиться, чи не була самотність на віддаленому острові її неминучою долею.

СХОВОК

Того ранку Кеті запікала шість курячих філе. П'ять із них вона поклала в пакет, заклеїла вакууматором, а згодом склала до морозильної камери.

Зараз вона нарізає шосте філе, спаржу та гриби. Кеті попередньо дістала заморожений горошок і виклала його танути на паперовому рушничку. Вона зсипає все в одну миску, додає оливкову олію та приправи. У каструлі з киплячою водою доварюється пакетик рису з родзинками та вершковим маслом.

За заґратованими вікнами видніється тепле світло ліхтарів.

Вона наливає собі другий келих вина, закорковує пляшку, несе її в коридор, відчиняє вхідні двері та виходить на вулицю.

На сході небо глибокого сапфірового кольору, який поступово переходить у чорний. Із західної сторони, поки готувалася вечеря, небо потемніло до криваво-помаранчевого кольору.

Хоча з настанням темряви на землі запанував спокій, мереживні хмари досі розкидані по небу. Вони вже не такі вишукані, а радше схожі на темну пляму якоїсь неприємної органічної речовини.

Немає жодних гелікоптерів. Якщо якісь човни й прочісують територію озера, то напевно роблять це з вимкненими ліхтарями.

Рингрок світиться від променів сонця та маяків. Кеті ніколи раніше не бачила його таким яскравим незадовго до півночі. Вона навіть не думала, що на досить віддаленому острові стільки освітлення.

Кеті стоїть на порозі оселі, спантеличена та дещо стурбована. Вони ніби увімкнули всі свої лампи, щоб краще зазирнути в кожен куточок та під кожне ліжко.

Роздуми нічого їй не дадуть. Хоча їй небагато втрачати, але те, що залишилося, — для неї дорогоцінне. Вона не ризикуватиме, аби задовольнити свою цікавість. В Америці зараз ті часи, коли розслідування сприймають як допитливість. Допитливих називають настирливими, а таких не поважають і точно не шкодують.

Вона повертається в домівку та замикає свої товсті дубові двері.

Кеті переходить із кімнати до кімнати, опускаючи плісировані штори на всіх вікнах. Це не через події на Рингроці. Це — її традиція кожного вечора.

Вже минуло понад два роки, відколи Кеті заселилася на цей острів, ніхто не навідувався сюди, принаймні наскільки це їй відомо. Вона ніколи не бачила з вікна жодного обличчя. Прогулюючись островом, вона ніколи не помічала слідів людського взуття, крім свого.

Для неї опущені штори це радше щось символічне, аніж практичне. Підсвідомо вона відгороджується від чогось іще, окрім уваги потенційних незваних гостей. Вона поки що не вирішила, від чого саме.

ВЕЧЕРЯ ІЗ ДАФНОЮ

У кухні стоять обідній стіл та чотири крісла. Меблі вишукані та дещо потерті. Джо Сміт вирізьбив їх після повернення з війни.

Кеті їсть виключно тут, на одному й тому самому кріслі, спинка якого повернута до стінки. Із цього місця можна насолодитися не тільки їжею, а й виглядом на усю затишно обставлену кімнату.

Джо ніколи не мав дружини та завжди жив самотою. Йому не потрібно було чотирьох крісел, але він змайстрував три додаткові, напевно, сподіваючись побачити когось у гостях.

Інколи Кеті замислюється, чи думав він, що майже за сторіччя після нього тут житиме жінка, якій знадобиться набір із чотирьох обідніх столів.

Попри те що Кеті завжди слухає музику під час вечері, вона ніколи не дістає своїх компакт-дисків із цієї нагоди. Під час прослуховування Моцарта чи то Бетховена, вона завжди вслуховується, аби почути будь-які звуки з вулиці.

Ввечері вона завжди читає, використовує маленький сірий камінчик, знайдений на березі, аби притримувати сторінку.

Хоча вона й прочитала всі твори Дікенса та Ремарка вже декілька разів, вона зробить це знову. Джейн Остін, Бальзак, Джозеф Конрад. Вона зневажає самовдоволення та божевільну затятість упереджень Джеймса Джойса. Її нелюбов до всіх нігілістів іще більше обмежує перелік літератури, яку вона полюбляє читати.

Сьогодні вона обрала нейтральний варіант — збірку оповідань Дафни дю Мор'є, «Частка секунди». Авторка — це насамперед оповідачка, але її твори мають набагато глибший сенс, аніж мистецькі критики можуть побачити.

Дю Мор'є співчуває стражданням інших, але при цьому уникає сентиментальності. Її твори часто похмурі, але ніколи не переходять у нігілізм. Вона знає, що справжнє співчуття шляхетне та вимогливе, проте ніжність — це марна форма жалю, якій потурають ті, хто хоче добре почуватися, не завдаючи собі незручностей через якісь дії.

За останні роки ця різниця стала важливою для Кеті.

Коли вона закінчує вечерю, дочитавши півсотні сторінок роману, та допиває третій келих вина, тишу порушує тихе дзижчання, немов від рою розлючених ос. Цей звук лунав не з кухні.

Поглянувши на одне зашторене вікно, а потім на інше, вона підводиться зі свого крісла, бо дзижчання стає майже нестерпним. Опинившись посередині кімнати, вона розуміє, що звук за вікнами також долинає і з димаря.

Кеті стоїть, дослухаючись, та намагаючись щось зрозуміти, але, на жаль, безрезультатно. Потім вона швидко крокує до шухляди зі столовим приладдям під кухонною поверхнею. Крім декількох кухонних ножів, у шухляді також є пістолет *Glock* калібру 9 міліметрів. Вона зберігає один із пістолетів тут, іще один схований у тумбочці у спальні на випадок критичної ситуації, щоб Кеті могла швидко схопити зброю. Це вперше, коли вона бере пістолет до рук не для того, щоб попрактикуватися чи почистити.

Ще в шухляді лежить великий ліхтарик, який вона також прихоплює.

Поки вона добралася до входних дверей, звук став іще гучнішим. Так, це дзижчання, але в поєднанні зі звуком шелесту паперу, та такий пронизливий, немов звук криголама.

Вона відмикає верхній засув, потім нижній, та лише на мить замислюється, перед тим як відчинити двері.

БЕЗПЛОТНИКИ

Зазвичай Кеті тримає пістолет двома руками. Однак на вулиці досить темно, і все те світлове шоу на Рингроді досить далеченько. На її острові сліпуча темрява, тому без ліхтарика ніяк.

Вона впевнена, що зможе скористатися своєю зброєю й однією рукою. Вона застосовує силові тренування, аби зміцнити кістки та наростити м'язи, щоб вдало справлятися з віддачею. До того ж вона часто займається з еспандером, щоб мати міцний хват.

На неї ніхто не нападає. Провівши ліхтариком навколо, вона нікого не помітила. Звук лунає над головою.

Завдяки потужному світлу ліхтаря вона побачила якийсь рухомий рій, механічний і дивакуватий. Колеса. Опори. Чотиристоронні конфігурації поворотних крил. Стабілізатори. Антени. Це, можливо, камери, які шукають інфрачервоні теплові сигнали. Там точно є сенсори, які шукають щось інше, окрім візуальних об'єктів.

— Дрони, — промовляє вона, хоча й не бачила подібних раніше. Вони літають у шести-дев'яти метрах над будинком і повільно

рухаються на північний схід. Навіть зі світлом ліхтарика важко визначити їхні розміри, але вони здаються великими, не менше за півтора метра в діаметрі, а може, й усі два.

Дрони літають паралельно один одному. Навіть коли вона звужує промінь, щоб зробити його потужнішим, ліхтарика бракує радіусу дії, щоб можна було порахувати їхню кількість. Судячи зі звуку — їх там майже пів сотні. Вони літають так низько над подвір'ям, що майже зачіпають дерева.

Кеті кинулася за безпілотниками, бо її долає бажання збити одного з них. Їхні розміри та кількість підтверджують, що на Рингроці реалізуються нетипові проєкти. І очевидно, що хтось викрав там щось надзвичайно важливе, щось, що неможливо отримати, просто зламавши комп'ютери. «Їм» потрібно негайно знайти крадія, і «вони» переконані, що він чи вона, могли дістатися до Сходів Якова, її острова, її *домівки*. Кеті почувається скривдженою. «Вони» наразили її на ризик. І якщо «вони» такі ж, як і багато інших безрозсудних і брехливих покидьків, «вони» попри будь-яку ціну заперечуватимуть те, що зробили, приховуватимуть правду. Якщо Кеті вдасться збити безпілотник, то в неї будуть докази.

Вона шкодує, що в неї немає пістолета дванадцятого калібру. Декілька пострілів із такої зброї точно б змусили дрон упасти.

Побачивши спрямовувальний дрон, Кеті кидає ліхтарик та хапає свій *Glock* обіруч. Виставивши одну ногу попереду й іншу позаду, вона фіксує руки. Як і будь-які інші дрони, на них немає ходових вогнів, але досить легко помітити сірі силуети на тлі чорного неба. Дочекавшись, поки один із них пролетить над головою, вона робить постріл, далі другий, і щоб перестрахуватися — третій.

Усе ж можливо, що об'єкт на Рингроці експлуатується урядом або через військовий флот, або через партнерство з приватним підприємством чи університетом. Один із варіантів точно правильний. Але судова система в теперішньому вигляді не чинила для Кеті жодного справедливого суду. Якщо вона влучить у коштовний безпілотник, який є власністю влади, то не матиме багато шансів на перемогу в суді щодо його падіння. *Федерали*, які панують у цій країні,

знають про все на світі та здатні звинуватити всіх на світі. Вона може втратити все. Свій острів та, можливо, на певний час і свою свободу.

Але якщо так станеться, то вона не зможе дотримати своєї Обіцянки. А єдина причина, чому вона прокидається щоранку та живе кожен день, то це аби дотримати її. Обіцянка означає для неї все.

Засмучена, вона опускає пістолет. Вона спостерігає за тим, як рій дронів поступово зникає в північно-східному напрямку. З кожним метром їх поглинає темрява. Звук їхніх двигунів досі чутно крізь ніч, тепер, коли джерело звуку непомітне, все має такий вигляд, ніби в лісах блукають зневірені духи, які не можуть знайти порятунку із цього світу, загубивши свої фізичні тіла багато років тому.

З темних вод подув прохолодний вітерець. Легкий бриз пахне намулом, іржею та ще чимось незрозумілим.

Вона підіймає ліхтарик та повертається до будинку. На півшляху вона зупиняється, повертається та кидає світлом весь двір. Хоча, на щастя, дрони вже далеко від її території, Кеті відчуває... чийсь присутність. Проте що б вона не відчувала, там немає нікого.

На південному сході Рингрок досі сяє, немов зірка на верхівці ялинки.

ТОЙ САМИЙ ЗАПИС

Кеті миє посуд після вечері та розставляє все на місце.

Хор дзижчання дронів майже повністю затих, але все одно тривожний. Як віддалений звук, який сновида міг би сприйняти за дзвін у вухах, який попереджає про те, що сон переходить у кошмар.

Комора відчинена. Її увагу привертає календар, прикріплений на внутрішньому боці дверей. Великодні святкування закінчилися. Далі чекають спокійні тижні. Найзнаменніша подія, яка трапиться найближчим часом, — це повня за два дні.

Вона більше не довіряє таким прогнозам. Їй довелося прожити на острові два місяці, аби зрозуміти, що зло може бути якомога далі від

неї. Два роки вона почувалася в безпеці. Але сьогоднішні події порушили почуття безпеки. Кеті все ж зачиняє двері комори.

Ці події пробудили її давній страх. Навіть гірше — вони дратують. Вона намагається уникати відчуття злості, яке веде людину до самознищення, а цілі народи — до руїни.

Зазвичай вона використовує мобільний телефон тільки для того, щоб звернутися в службу *Hockenberry*, але цього разу вона роздумує, чи не використати його для іншого. Чи не зателефонувати шерифові округу або ж озерному патрулеві. Не для того, щоб подати якусь скаргу. Вона не хоче привертати до себе зайвої уваги. Як звичайна стурбована громадянка вона хоче знати, чи немає постраждалих від гармидеру, вибухів та дронів, що вкривали небо над Рингроком. Можливо, їй зможуть сказати щось, що втихомирить її підсвідомість і дозволить спокійно спати.

Ні. Третій келих вина, який вона рідко собі дозволяє, принесе менше ризиків і буде ефективнішим за телефонний дзвінок.

Розливши каберне, Кеті згадує про записи Таннера Велша. Те, що вона почула на одному з них дуже давно, раптом здалося їй доречним.

Відсторонений від більшості своїх родичів, Велш залишив усю свою власність сумнівній організації, що надавала правовий захист нужденним особам, яких уважали несправедливо звинуваченими в жорстокому поводженні з людьми похилого віку. Ненависть до власних батьків, яка була яскраво відтворена в його записах, була настільки сильною, що він хотів, аби вони дожили до глибокої старості, сподіваючись на допомогу від нього, а він тоді зміг би над ними знущатися. Через це він міг би симпатизувати й людям, які вбили власну сім'ю через особисті проблеми, як-от Ліззі Борден².

Директорів благодійного фонду цікавили банківські рахунки та виторг, який можна було отримати, продавши острів та човен Велша. Вони навіть не хотіли посилати когось, щоб оцінити й розібрати його одяг та інші особисті речі. Серед них виявилися сто шість аудіокасет тривалістю по годині. У записах Велш розповідав про все, що він досліджував, починаючи з екології острова, закінчуючи роздумами про

реінкарнацію, полтергейстів, астральну проєкцію та спонтанне самозгоряння людини.

Коли Кеті тільки приїхала сюди, вона прослухала декілька записів, але із часом її зацікавленість згасла. Велш був довірливим, як дитина, хоча не таким уже й невинним. Упертий. Зарозумілий. З нього нікудишній співрозмовник, навіть попри те, що він міг замовкнути, коли його ніхто не слухав.

Кеті не викидала всіх тих записів, бо навіть якщо Велш і здавався дурнем, її зворушує вразливість, схована за всією його пихатістю. Він був таким самим людяним, як і Кеті. Позбутися більше ніж ста одногодинних роздумів про його переконання, та й узагалі про сенс існування... ну це ледь таки не викинути на смітник усе його життя. Вона дуже чутлива до того, як мало цінується життя інших в наші дні.

Усі ті касети зберігаються у чотирьох коробках на шафі в коридорі. Вона знімає їх на кухонний стіл.

Велш підписав кожну з касет. Вони розділені на чотири категорії: «Моє життя до Сходів Якова», «Життя на острові», «Література» та «Паранормальні явища».

Серед іншого, Таннер Велш був і новелістом, найуспішнішим з усіх. Його перший твір «Зимові орхідеї» обрали для обговорення в дискусійному телешоу про популярні книжки. Після цього було розкуплено три мільйони примірників. Права для екранізації за книгою продали на шаленому аукціоні. Книгу переклали сорока мовами. Кажуть, що «Орхідеї» принесли йому близько двадцяти мільйонів доларів.

Два роки він спілкувався з відомими літераторами та представниками голлівудської еліти, виступав на сценах, де висловлював свої думки про все: від постмодерністської поезії до політики; побував на неймовірних вечірках як в Америці, так і в Європі. Потім він придбав собі острів із наміром на рік присвятити себе мистецтву.

На першій касеті в коробці з написом «Література» — Велш наодинці на цій самій кухні розповідає своїм нащадкам про великий американський роман, над яким він працював. Це єдиний запис із цієї

категорії, який Кеті вдалося послухати повністю, і вона робила це не від великого бажання, а від свого хворобливого захоплення.

Його другий роман усього тиждень протримався у списку бестселерів, продалося сорок тисяч примірників, та відгуки були далеко не найкращими. Третій роман Велша так і не став бестселером, продалося лише п'ятнадцять тисяч книг, а критики майже знищили його. Четвертий роман навіть не було опубліковано.

Острів, який мав забезпечити усамітнення для митця, із часом став для нього притулком від глузувань і принижень. Після своєї третьої книги він зовсім рідко покидав острів.

Запис, про який згадала Кеті, міститься в категорії «Життя на острові». Вона переглядає касети, читаючи назви, та зупиняється на «Спостереженні за озером».

Диктофон у тій самій коробці, без батарейок. Вона дістає з кухонної шухляди пару пальчикових батарейок, і, на диво, прилад досі працює.

Вона слухає, як Велш описує човен, який він побачив, коли пропливав повз острів Оук Гевен. Він досить уїдливо відгукується про навігаційні навички капітана судна. Вона прокручує плівку далі, слухає, повертається назад, чує фальшивий поетичний уривок про ранкове світло на воді озера, прокручує вперед, слухає, потім перемотує назад, аж поки не знаходить той уривок, який їй запам'ятався.

Голос Велша не такий пишномовний, як буває зазвичай. У ньому справді можна почути людину, яка починає усвідомлювати хибність свого попереднього сприйняття світу.

«Цікаво, чи не зробили мене містиком Сходи Якова. Реінкарнація, білокація, одержимість — у всьому цьому я бачу певну цінність та доречність. Вся проблема в ізоляваності. Хоча це краще, ніж корумпована культура нью-йоркського літературного болота. Це все ж таки порожнеча, а розум прагне заповнити порожнечу, розглядаючи те, що колись здавалося недосяжним. Та і як це дивно — жити в оточенні водою, немов потоком несправедливості, який топить мої надії та амбіції. Вчора мені наснився сон, не схожий на жоден із мого попереднього життя. Такий яскравий. Переконливий.

Глибоко тривожний. Мені снилося, що я ходив уві сні. Я пройшов крізь міцні дубові двері, ніби був приви́дом. Я дійшов до причалу та спостерігав за Рингроком. Те звичне світло, яке з'являлося на острові щовечора, дещо змінилося. Здавалося, що на віддаленому острові немає нікого. Та ні, навіть гірше за це. У сні я думав, що перебуваю в якомусь підземеллі, що вода біля моїх ніг — це річка Стікс і що незабаром припливе Харон на човні й переправить мене в ту країну вічної темряви. Але я не боявся. Щось мене спокійно кликало звідти, але кликало не словами. Як це описати? Я відчував, що хтось на мене чекає. Не Смерть, зі своєю кривавою косою і кістлявою посмішкою. Натомість я відчував себе потрібним. Навіть бажаним. Я зійшов із причалу, та виявилось, що я стою на воді. Я починаю іти до Рингроку, ніби Ісус Христос. Я відчував прохолоду води під моїми ногами. Як вона м'яко омивала й одночасно підтримувала мене. Мене накривала трепетна радість, крок за кроком, але з'явився й тихий страх, і я промовив: «Там земля мертвих, а я не хочу помирати. Я до цього не готовий». Але у своїх думках я знав, що на Рингроці живе хтось, кого вважали мертвим, але він таким не був. Я знав, що коли дійду до цього острова, то зможу якось допомогти йому, і це надасть більше сенсу моєму життю. Я почав іти швидше, у пориві, моя радість зростала — поки я не згадав про час, коли я був п'ятирічним хлопчиком. Тоді мій тато вчив мене плавати, кидаючи у воду з берега й витягуючи, коли я починав топитися. Потім кидав знову, і так без упину. Мої фантазії про Рингрок стали кошмарами про озеро та мого батька. Я прокинувся спітнілим, хапаючись за простирadlo, ніби це руки мого батька, який був тупим сраним виродком».

Велш звучить схвильовано, майже не дихає. Він зупинився на хвилину, щоб зібратися з думками, перш ніж продовжити.

«Цього ранку я не зміг знайти свої кімнатні капці. Досить дивно не знайти своїх капців біля ліжка, де вони завжди стоять. Я не пам'ятаю, де я їх залишив. Перевдягнувшись, я заварив міцну ямайську каву й перелив до своєї улюбленої чашки, яка добряче зберігає як тепло, так і прохолоду, коли в ній пиво. Я планував спустися до води та сісти в шезлонг, слухаючи хлюпотіння блаженних хвиль озера, аж

поки не виникне бажання взятися до книги, що доведе критикам, наскільки сильно вони помилялися. Біля дверей я помітив, що засув не був зачинений. Попри спокійний рік, проведений на Сходах Якова, я досі замикаю двері щовечора. Я ніколи не забуваю про таке. Я не настільки старий. Історія з капцями, тепер засув. Я не схвилюваний, але ця ситуація мене дещо заплутала. Я спустився до причалу — і ось мої кімнатні капці, акуратно поставлені, ніби я сам їх тут залишив. Ніби я справді намагався ходити по воді. Я сів у шезлонг, попиваючи свою каву, витріщаючись на капці, воду та Рингрок. Невже я ходив уві сні? Я відтворював свій сон наяву? Я нічого не розумію. Мені властивий надійний самоконтроль, стабільний, немов гіроскоп. У мене все повинно бути під контролем. Під тиском обставин, я зняв взуття і шкарпетки, щоб оглянути свої ноги. Я завжди приймаю душ увечері, щоб легко почати ранок, мистецький імпульс такий вимогливий. Мої ступні мали б бути чистими, але це не так. Вони досить брудні — немов я справді босоніж виходив на причал і повернувся до будинку, не взувшись. Це відкриття вразило мене. Весь день я не міг працювати над своїм романом. Що більше я про це думаю, то більше мені здається, що цей дивний досвід був чимось більшим за просто сон, за сомнамбулізм. Складається враження, що якась сутність із вищого світу контактувала зі мною. Таке відчуття, що я обраний для чогось особливого. Це не дивно. Але для чого саме?»

Запис добігає кінця. Диктофон зупиняється.

Кеті вмикає його знову, відмотавши трохи далі за уривок, який тільки-но послухала. Велш зазвичай починає з дати, коли він розкриває свою мудрість під запис. Так само було й на цій касеті. Запис було зроблено за чотири місяці до того, як Кеті придбала цей острів.

Якщо вона все правильно пам'ятає, то саме того місяця помер Таннер Велш.

ЕКСТРАСЕНСОРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Понад два роки тому, коли Кеті вперше слухала розповіді Таннера Велша про те, як він ходив уві сні, то вся історія означала для неї дещо більше, аніж божевілля чоловіка, який перетворився із зірки на ніщо. Почуття, які йому довелося пережити за роки ізоляції, зробили його ще більш озлобленим, можливо, дещо схибленим і схильним до зайвої драматизації. Сьогодні, після подій на Рингроці та флоту безпілотників, які, мабуть, прилетіли звідти ж, його слова відгукуються, як ніколи раніше.

Вона вирішила, що десь має бути наступний запис. Велш точно мав продовжувати тему своєї «особливої ролі у світі». Вона перебирала касети, аж поки не знайшла одну з назвою «Сни».

Запис на цій касеті був зроблений за два дні після тієї, яку Кеті прослуховувала раніше. Після безтурботної ночі Велш пережив ще одну, під час якої йому снилося, що хтось покликав його з Рингроку. Хтось, кого «вважали мертвим, але він таким не був». Велш знову ходив уві сні, як і раніше, але цього разу він був босим увесь час.

«У моєму сні я раптово опинився в нічному небі, ширяючи над будинком, потім я пролітав над лісом, змінюючи напрямок свого польоту за допомогою рук. Це скидалося на той підлітковий сон, який переживав кожен хлопчик. Він викликав неймовірне захоплення. Дарма й сказати, що в мене не було такого неймовірного сну вже десятки років. Через деякий час я виявив, що стою в повітрі, на висоті десяти метрів чи навіть більше, дивлячись у бік Рингроку. Як і раніше, я відчував, що я комусь потрібен, що хтось на тому острові мене розуміє, знає мою цінність, як ніхто інший у моєму житті. Не промовляючи ані слова, він кликав мене. Навіть попри те, що мені ніхто цього не казав, я знав, що коли прийду йому на допомогу, то вміння літати залишиться мені назавжди, і знову стану визнаним, яким мав би бути завжди. Я впав на землю перед своїм будинком. Цей дар проявився тільки для того, аби показати можливості. Щоб отримати його, мені потрібно самотійно дістатися до Рингроку. Не можу описати, скільки емоцій приніс мені цей сон. Наскільки потрібним, цінованим та любим я себе почував. І все ж... все ж під ейфорією, може, на рівні інстинкту, я відчував загрозу. Однак стояв

там, роздумуючи про Рингрок. І от я прокинувся. Я зрозумів, що стою не у дворі, а на березі, босоніж на камінцях. Вода хлюпає по пальцях моїх ніг. Коли я зрозумів, що цей політ був лише витвором моєї уяви, відчуття ейфорії випарувалося. Мене переповнював страх. Якби я не був розсудливою людиною, то вже почав би хвилюватися про своє психічне здоров'я. Але це не так. Річ у Рингроці. Місцеві казали мені, що це власність Агенції з охорони довкілля, де будівництво закінчилося за рік до того, як я придбав Сходи Якова. Можливо. Але коли я намагався знайти якусь інформацію в інтернеті, то здалося, що Рингроку не існує взагалі. Щось тут не так. Варто дізнатися якомога більше про це місце. Щойно я закінчу цей запис, я відправляюся на материк, до окружного центру, щоб з'ясувати, чи існують якісь дані про цей таємничий острів. Маю відчуття, що за допомогою якихось надприродних сил мене було обрано для написання надзвичайно важливої книги на основі інформації, яку я знайду в архівах».

Щойно запис Велша уривається, Кеті вимикає диктофон. Якусь мить вона просто дивиться на записи. Згодом вона кидає оком на одне зашторене вікно, потім на інше. Робить ковток вина.

Ззовні гудіння велетенських дронів гучнішає, коли вони повертаються з північного сходу в напрямку Сходів Якова. Очевидно, вони не знайшли того, що їм було потрібно, але пошуки тривають.

Хто б не стежив за камерами дронів, він знає, що Кеті проживає тут та вороже ставиться до цього втручання. Постріли з її пістолета, які вже, напевно, містяться у відеоархівах, є доказом цього. Попри те що вона не влучила, представники влади можуть навідатися до неї завтра.

Кеті й гадки не має, хто може прийти та з якою метою. Якщо вона скаже, що все це було на емоціях, з метою захисту своєї власності та зі страхом щодо власної безпеки, це навряд чи може виправдати її. Нині панує епоха, коли свобода є чимось крихким. Ті, хто при владі, голосно говорять про співчуття, але рідко проявляють його.

Вона знову вмикає диктофон, збільшує гучність і продовжує слухати наступну розповідь Таннера Велша, яку він зробив за сім годин після попередньої, по поверненню з материка.

«Що я із цього отримав? Згідно з архівами, взятими з окружного центру та зі старих номерів газет, Міністерство внутрішніх справ примусово вилучило Рингрок із приватної власності сорок років тому. Інвестиційний фонд нерухомості, який володів цим будинком, відмовився оскаржувати це рішення. Передача острова була здійснена за угодою про нерозголошення, тож я сумніваюся, що власникам компенсували власність. Інженерний корпус армії, співпрацюючи з приватним підприємством, яке спеціалізується на конфіденційних військових та урядових проєктах, взявся до будівництва на острові. Дехто стверджує, що Агенція з охорони довкілля керує на острові станцією моніторингу озера. Нісенітниця. Ймовірно, що ті приміщення колись були лабораторіями зі створення біологічної зброї. Ось, що я думаю. Що б там не було, люди, які працюють на Рингроці, живуть там. Немов це база розташування науковців в Антарктиді, за тисячі кілометрів від решти світу. Що про це свідчить? Якщо якийсь журналіст чи держслужбовець цікавиться тамтешніми життям, то вони відразу відмовляються давати інтерв'ю, ледве не панікуючи, ніби хтось хоче забрати одного з їхніх дітей. Я майже повністю переконаний, що події на острові змінять мою кар'єру письменника на краще. Пліткують про те, що військові досліджують екстрасенсорні навички. Невже все це відбувається на Рингроці? Та людина, яка запрошує мене на острів, — невже це докази телепатії? Невже якась обдарована людина ув'язнена на острові? Мені потрібно бути обережним. Обдумати все. Я не безрозсудний чоловік. Але я не з тих, кого можна обдурити. Мене обрала якась сила, вона мене викликала. Як часто таке трапляється — бути покликаним для чогось великого? Але потрібно думати про ризики. Треба бути розсудливим. Я не з боягузів, але я мушу бути обачним. Якщо телепат потребує моєї допомоги, він точно є жертвою, невинним, якого скривдили. Але він (чи то вона) може цілком випадково наражати мене на смертельну небезпеку. Я вчиню так, як варто вчинити. Так, як і завжди роблю. Але потрібно поглянути під іншим кутом. Поки я не вирішу, що чинитиму далі, потрібно щось зробити зі своїм сновидством. Сьогодні на материку я придбав простенький пристрій проти

грабіжників, який ставитиму на двері й одвірки щовечора. Коли двері відчинятимуться, лунатиме сирена. Вона дуже неприємна й точно мене розбудить. Я нічого не боюся та ніколи не уникаю небезпек. Але тут відбувається щось дивне, і треба все зрозуміти, перш ніж діяти».

Запис уривається. На касеті залишалося місце для щонайменше сорока хвилин розповіді.

Здається, що ззовні якась павутина перехрещених дротів, що труться один об одного. Але це всього лиш звук безпілотників, які пролітають до південного краю острова, минаючи подвір'я та будинок.

Кеті позирає на стелю. Дзижчання зграї досягає піка й поступово згасає, коли дрони минають будинок, причал і будиночок для зберігання човнів, і врешті — водну площу, від якої шум відбивається з нижчою частотою. Вони повертаються на Рингрок.

Перебираючи решту касет у коробці, Кеті не бачить іще однієї з назвою «Сни» або маркованої датою після попереднього запису, коли Велш повернувся з материка, піднявши всі можливі архіви.

Завтра вона продовжить прослуховувати касети. На сьогодні вона вже наслухалася Таннера Велша.

Вона досі не допила свого келиха вина. Вона витріщається на своє каберне, поки звук дронів повністю стихає. Кеті бере келих і виливає його до раковини.

У РАЗІ, ЯКЩО

Вона повинна припустити можливість чийогось візиту, якщо не сьогодні ввечері, то завтра вранці. Для того, щоб поговорити про дрони. Щоб набрехати їй та заспокоїти. Можливо, для того, щоб обшукати Сходи Якова й переконатися, що на цьому острові немає того, кого вони не знайшли. Або спитати про пістолет.

Замість того, щоб дозарядити свій 9-міліметровий *Glock*, вона просто повертає його туди, звідки й узяла — до шухляди на кухні, де його можна легко знайти під час обшуків.

У її студії одна стіна заставлена шафами, які вона самотужки змайструвала зі старих дверей. Вона це змайструвала після переїзду на острів, аби пасувало під стиль, який колись продумав Джо Сміт.

Прихований фіксатор відмикає полички за дверцятами шафи праворуч. Вони викочуються на коліщатках. За ними досить великий прихований простір, заставлений ящиками з боєприпасами й додатковими магазинами для різних видів зброї.

Кеті заряджає два магазини для 9-міліметрового пістолета, який зберігає в шухляді тумбочки у спальні. Вона кладе їх до кишені.

Полиці за лівими дверцятами також висувуються. Цей другий потайний відсік доволі глибокий, щоб умістити AR-15 дванадцятого калібру. Вона засуває всі полички й нарешті зачиняє шафу.

Її увагу привертає нинішня картина на мольберті. Манікюрний салон, крамниця з морозивом та піцерія.

Якби хтось придбав цю картину й повісив на стіну, то її нереально було б відрізнити від вікна. Настільки пристрасно втілений гіперреалізм, настільки витончена обманка. Однак вона не передає всієї правдивості сцени, всього значення, всього жаху.

Кеті повертається до спальні. Зачиняє двері. Замикає їх.

Вона дістає другий пістолет із шухляди тумбочки й кладе його зверху разом із двома додатковими магазинами.

Через декілька хвилин, вмостившись у ліжку, вона вимикає лампу. Кеті не боїться темряви. Вона жила в темряві два роки, десять місяців і вісімнадцять днів.

03:26

Щось розбудило її, і вона повертає голову в протилежний бік, щоб подивитися на цифровий годинник.

Хоча її очі вже пристосовані до темряви, вона не бачить нічого, крім зелених цифр на дисплеї та блілого світла за шторами вікна.

Місяць високо в небі та скоро стане повним. Якби не місячне світло, вона не змогла б відрізнити вікна від стінки.

Вона лежить горілиць, вслухаючись у глибину тиші. Вона не чує ударів свого серця чи навіть ритму свого помірнього, спокійного дихання.

Можливо, це нічний кошмар, який перервав її сон. Якщо це так, то вона його не пам'ятає.

Тиша триває.

Три роки тому, коли Кеті було тридцять три, тривала тиша могла знову заколисати її. Але зараз ця затяжна тиша викликає таке саме занепокоєння, як і будь-який звук, що може її порушити.

Щоб уникнути безсоння, вона заплющує очі та намагається уявити картини, які завжди заспокоюють її. Засніжене «Казкове місто» Чайлда Хассама. «Натюрморт із запаленою свічкою» Пітера Класа. Вона зупиняє свої думки на прекрасній роботі Джона Сінгера Сарджента «Гвоздика, лілія, лілія, троянда».

Її фантазування переривається тихим стукотом у стіну будинку.

Кеті розплющує очі й сідає на край ліжка. Вона бере до рук пістолет, який підсвічується циферблатом годинника.

Тепер чутно ще м'якший звук. Здається, він лунає зі стіни з вікном.

Попри те що Кеті спала босоніж, вона лягала до ліжка одягненою в джинси й футболку, щоб мати змогу швидко зреагувати та не відволікатися на дріб'язкові деталі. Вона стала на свій килим, стиснувши пальці.

І знову тиша. Нічого не чутно хвилину, дві, але вона не заспокоюється.

На цьому острові не живуть великі тварини. Жодних лосів, рисей, точно жодних ведмедів. Ніхто не може тертися об будинок. Найбільші хижакі, які мешкають на Сходах Якова, це червоні лисиці. Також є декілька сов, нічних мисливців, які інколи можуть виказати свою присутність, коли сидять у гнізді, або ж і не озиваються взагалі.

Обережно обходячи ліжко, Кеті пробирається крізь темряву до вікна.

Ступивши з килима на дубову підлогу, вона відчула легкий холодок, який пробрав її від пальців на ногах до шкіри голови. Коли вона підійшла до вікна, дошки під нею заскрипіли.

Місяць світить достатньо сильно із цього західного боку будинку, щоб можна було побачити на шторах тіні від ґрат.

Вікно являє собою майже метровий квадрат, достатньо великий, аби в нього міг вміститися зловмисник, якби не перехресні ґрати, що ділять вікно на чотири двадцятисантиметрові отвори.

Кеті стоїть, витріщаючись на тіні у формі плюса, та прислухається до всього навколо. Коли вона лягала до ліжка, на вулиці здіймався вітерець. Зараз вона нічого не чує.

Їй перехоплює подих, а серцебиття прискорюється, коли світло раптово потемніло, а тіні від решітки зникли, ніби хтось наблизився до вікна, затуливши місячні промені.

Кеті постійно картає себе через те, що легко лякається. Можливо, це просто хмари затулили місяць — нічого страшного.

У затінку щось клацає об шибку.

Перелякавшись, вона затамувала подих, але її палець не змістився зі спускового гачка пістолета. Найімовірніше, це легкий вітерець, який щойно прибив крихкий уламок чогось до скла.

Клац, клац. Клац, клац, клац.

Можливо, це такий сильний вітер або ж хтось стукає по склу. Але ж усередину ніяк неможливо потрапити через ґрати, навіть якщо розбити вікно.

Клац, клац.

Якщо на вулиці хтось є, він не може знати, що Кеті стоїть по цей бік вікна, бо немає ані промінчика світла, який би дозволив розгледіти принаймні її обриси.

Клац, клац, клац.

На початку літа червневі хрущі частенько стукають об вікна протягом двох-трьох тижнів, хоча поки що занадто рано для цього.

Вона чекає. Вона слухає. Світло на вулиці стає яскравішим, і тіні повертаються на штори.

Тож вона видихає. Це всього лиш хмара, яка вже відійшла від місяця. А вітерець просто здіймає всякий мотлох із землі.

Кеті шукає шнур від абажура й таки намагає його.

У товстих кам'яних стінах цього будинку вікна вміщені в глибокі виступи, у які вітер міг занести уламки. Місячне світло достатньо яскраве, щоб розгледіти, що стукало по склу.

Вона вже хотіла потягнути за шнур, але вагається. Кеті не знає чому, але не може цього зробити. Точніше, вона знає чому, але не хоче зізнатися собі, що налякана, бо вона, чорт забирай, не з таких жінок.

Шум в іншій частині будинку відвертає її увагу від вікна, і вона впускає шнур із рук.

ДОПИТЛИВІСТЬ

Кеті бездоганно знає кожен куточок цього компактного будинку, як чемпіон із гімнастики знає своє тіло. Щоб орієнтуватися в оселі, їй навіть не потрібно освітлення. Вона настільки впевнено рухається кімнатами, ніби була незрячою з народження та все своє життя провела тут.

У неї є невеликий ліхтарик у тумбочці, але вона залишає його там. Якщо хтось намагається вдертися до будинку, вона не хоче ризикувати, видаючи йому своє місце перебування. Краще, якби зловмисник вважав, що будинок порожній. Якщо він дійде такого висновку, то стане сміливішим, можливо, навіть безрозсудним у своїх спробах проникнути всередину. У гіршому разі, елемент несподіванки чекатиме на неї.

Вона швидко переходить зі своєї спальні до кухні. Цифрові дисплеї на пристроях дають принаймні незначне освітлення, яке викликає відчуття, ніби вона перебуває під водою.

Грюкіт виводить її в коридор, повз вітальню ліворуч та студію праворуч, до входних дверей. Здається, хтось агресивно намагається відчинити двері, смикаючи дверною ручкою туди-сюди, ніби в п'яному переконанні, що вона піддасться, якщо продовжувати так робити.

Крім цього, вона чує, як хтось велетенський стукає по дверях ніби якоюсь колодою, намагаючись їх виламати. Але це може бути лишень витвором її уяви.

Потенційний зловмисник відступає. Тиша накриває ніч.

Вона міцно обхопила пістолет двома руками й чекає.

— Аві, — шепоче вона. І це не вигук, на який можна відповісти, це нагадування про свою Обіцянку, яку вона повинна виконати. Її життя не обірветься тут. Не цієї ночі.

Чергові звуки змушують її пройти крізь арку ліворуч до вітальні. Якийсь скрегіт. Ніби щось дряпається по камінню, яке оперізує передню стіну будинку. Ніби хтось *лізе* на дах.

Вона веде очима за шумом і точно знає момент, коли порушник здійснюється на дах.

За рік до своєї смерті Таннер Велш заплатив покрівельній компанії за заміну даху й утеплення під шифером. Шифер досить міцний і легко піддається ремонту.

Вітальня скромно обставлена чотирма кріслами з підставками для ніг, хоча Кеті завжди сидить на одному й тому самому, а інші три просто чекають на свій час. Не орієнтуючись на примарне сяйво з-за віконних штор, вона пробирається поміж крісел і табуреток, дістаючись до каміна, щойно почувши тонкий дзенькіт, а згодом і відлуння в димоході.

Зловмисники, схоже шукають спосіб відкрити іскрогасник, закріплений на верхівці димаря. Але ця спроба невдовзі припиняється.

Незваний гість пересувається по даху, а Кеті рухається за ним усередині будинку. З вітальні до коридору, і знову до кухні. Вона підходить до другого каміна, саме коли відбувається спроба відкрити інший іскрогасник.

У жодний із димарів точно не поміститься людина, оскільки вона використовує звичайні газові обігрівачі, а не дров'яні каміни, та заслінки щільно закриті, щоб запобігти проникненню гризунів до будинку. Ніщо не може проникнути в будинок у такий спосіб.

І знову тиша. Кеті слухає, чи рухається зловмисник, а він, здається, намагається почути, чи є хтось у будинку. Десь за хвилину шум над головою різко переноситься до ринви, із якої лунає звук вібрації, коли з даху починають злазити.

Якусь мить Кеті просто нічого не робить. Потім сідає до крісла, очікуючи розвитку подій, але нічого не відбувається.

— Єнот, — каже вона, коли нову западає тиша.

Усі ці звуки нагадували поведінку допитливого єнота.

Єдине, що змушує її відмовитися від таких думок, то це те, що за понад два роки, проведені на Сходах Якова, вона жодного разу не бачила єнотів.

Білки, щури, миші, землерийки, бурундуки, кролики, куниці, лисиці, ондатри, різноманітні птахи — всі вони присутні на острові. Кеті прогулюється островом по декілька годин щодня. Вона завжди малює природу. Вона знає більшість тваринок, із якими ділить свій дім, оточений водою.

Якби на острові були якісь єноти, вона б точно їх помітила. Хоча вони й полюють вечорами, вони дуже допитливі та завжди досліджують усе довкола. Вони досить сміливі, моментами навіть небезпечні через їхні наточені пазурі, але точно не сором'язливі.

Що більш цікаво, найбільші єноти можуть важити до п'ятнадцяти кілограмів. Судячи зі звуків на даху, якщо це не було людиною, то воно точно важило кілограмів тридцять або навіть сорок.

Без жодного бажання спати, Кеті заварює собі кави в темноті. Сідає за стіл і попиває свій напій. Усі думки зосереджені на Рингроці, вибухах на воді, армії безпілотників. Її справжнє життя стало набагато дивнішим за будь-який сон.

З-за штор пробивається яскравіше світло. Світає, а це не віщує нічого хорошого.

¹ Американський живописець, графік, один із найвизначніших представників образотворчого мистецтва США XX століття — Прим. пер.

² Американка, яку 1892-го судили за вбивство сокирою її батька й мачухи. Попри наявність доказів, Ліззі було виправдано. Ця справа досі викликає багато суперечок — Прим. пер.

Частина 2

ГОСТІ

ГАННЕР ЛІНДБЛУМ

Кеті не розмовляла з ріелтором із моменту підписання договору про передачу острова. Завершивши всі свої справи, він запросив її на вечерю. Вона ще раніше зрозуміла, що сподобалася йому, але намагалася не відповідати на його залицяння. Він досить приємний чоловік, розумний, добрий, веселий. Тому вона відмовилася настільки ввічливо, наскільки це взагалі можливо.

Він так культурно і ввічливо себе поводив, що коли Кеті йому відмовила, то хотіла розказати, чому не зацікавлена в будь-яких стосунках у її новому житті острів'янки. Вона не хотіла образити його своєю відмовою, та річ зовсім не в ньому. Якби вона використовувала своє подружнє прізвище, Ліндблум напевно б зрозумів її, але щоб уникнути асоціацій із трагедією, вона повернулася до свого дівочого прізвища. Проте глибоко всередині Кеті залишилася такою ж, як і в день свого весілля.

Якщо розповісти правду йому або взагалі будь-кому, то це може викликати жалість, якій вона не зможе дати ради. Крім того, вона впевнена, що коли ділитися своїми почуттями, то вони знеціняться. У великих стражданнях є щось священне, і саме сакральність робить біль терпимим. Щоб розповісти про минуле, описати всі ті випробування, не вистачить просто слів. Тільки слова можуть перетворити щось сакральне на якісь газетні нісенітниці. І тоді вона залишиться ні з чим.

Тепер Ганнер телефонує і вдає, ніби вони спілкуються ледь не щодня.

— Кеті, я такий радий чути твій голос.

— Звучиш добре, — каже вона, хоча її манера спілкування здається їй неправильною, ніби соціальні навички в'януть у цій ізоляції на острові. — Тобто я справді сподіваюся, що з тобою все добре.

— Усе дуже добре, — підкреслює він. — Багато роботи. Ти там як? Знайшла той спокій, якого ти так хотіла на Сходах Якова?

— О, так. Тут дуже гарно. Гарно та спокійно. Життя так повільно минає тут. Моментами здається, що час просто зупинився. Немає ніякої метушні, від якої я так прагнула втекти.

Його голос здається здивованим, можливо, навіть засмученим.

— Чесно кажучи, я вже думав, що тобі це все вже остогидло, і може, ти навіть хочеш виставити Сходи Якова на продаж. Знаєш, Кеті, далі на північ є острови, які згруповані ближче один до одного. Там також можна усамітнитися, але ще й буде певне сусідство. Деякі острови навіть з'єднані пішохідними мостами.

— Та ні, мені чудово підходить те, що в мене є зараз. Взагалі-то, я писала про Сходи Якова, філософські міркування про природу, ніби я Торо³, але десь поблизу більшого ставка.

— Я б із радістю про це почитав.

— Я, мабуть, ніколи не наважуся опублікувати принаймні щось із моєї прози. Але недавно я дописала до свого щоденника трохи історій, на додаток до спостережень за флорою та фауною, погодою та загалом життям. Я не хочу говорити про моторошні речі, але я зрозуміла, що я так і не знаю, як помер Таннер Велш. Я думала, що це через серцевий напад, але потім зрозуміла, що ніхто ніколи про це не згадував.

Ліндблум дещо вагається перед відповіддю.

— Я впевнений, що ти знаєш, що в нього досить сумна історія. Він був відомим, а потім тривало та досить болюче знеславився. Однак він не був у депресії, навіть планував повернутися. Розтин показав, що рівень алкоголю в крові був досить високим, але ніяких наркотиків не виявили. Причиною смерті вказали втоплення. Рибалка помітив його одягнене в піжаму тіло, яке прибилося до берега. Пізніше один із капців Велша знайшли на причалі. Другий, напевно, був із ним у воді.

Кажуть також, що він імовірніше впав, аніж стрибнув в озеро. Там досить крутий берег. Доволі глибоко, щоб покалічитися, особливо, якщо не вмієш плавати, або надто п'яний, щоб плавати досить добре.

«Або ж, — думає Кеті, — він намагався сп'яніти настільки, щоб заснути достатньо міцно й не мати змоги блукати уві сні, але щось, що кликало його раніше, переконало піти на трикілометрову прогулянку по воді».

— Як жахливо, — каже вона.

— Я не умисно приховував інформацію про це, коли ти купувала Сходи Якова, — запевняє її Ліндблум. — Мені просто здалося, що він і так зазнав багато принижень у своєму житті. Не було ніякого сенсу робити його сумну й досить безглузду смерть частиною місцевої легенди. Сподіваюся, що після цих деталей, твоя любов до острова не зменшилася.

— Взагалі ні, — переконує вона його. Кеті не перепитує про день смерті Велша, оскільки переконана, що це сталося того самого вечора, коли він повернувся з окружного центру на материку, де він шукав інформацію про Рингрок. — Багато людей у світі помирають жалюгідно. Я спитала, ти мені розповів, от і все. І ще одне. Ти чув усі ці вибухи біля Рингроку вчора в обід? Не знаєш, що там трапилося?

— Так, ми чули це все з материка, але тобі, напевно, було гучніше. Не переймайся. Там не сталося жодних справжніх вибухів.

— Все це звучало, ніби вибухи глибинних бомб.

— Агенція з охорони довкілля стверджує, що вибухи — це, цитую: «лише механічні звукові пристрої, які імітують звуки вибухівки». Вони проводили експерименти, щоб дізнатися, як саме звук впливає на водорості.

— Тригранка річкова, яку привезли сюди десятки років тому, очистила тутешні води, — каже Кеті.

— Звісно, що так, але вони хочуть знайти інший спосіб боротьби з водоростями, без допомоги чужорідних видів.

Кеті вирішує утриматися, щоб не сказати, що Агенція з охорони довкілля бреше. Ліндблум, очевидно, один із тих наївних людей, які вірять у все, що стверджує влада від імені науки. Сьогодні «наука» це

лишень прикриття. Кеті вже й не питає про безпілотники. Якби люди на материку знали про це, то Ганнер уже б розповів усі ті нісенітниці, які вигадують представники Ринґроку.

ДОКАЗИ

Перед тим як розсунути віконні штори, Кеті підійшла до полотна, прикріпленого до мольберта в її майстерні. Манікюрний салон, крамниця з морозивом, піцерія.

Наповнити всю цю буденну сцену правдою та сенсом — зовсім непросте завдання. Вона не може урізноманітнити кольори із цією метою. Треба лишатися вірною кольорам реального торгового центру, який є основним на картині. Через це їй потрібно підійти до істини за допомогою символізму, підтексту та сугестії. Єдині інструменти для цього обмежуються світлом, тінями та відображеннями.

Малюючи олівцями, гіперреалістично відобразити воду в її різноманітних станах досить складно. Те саме і з віконним склом. Проте малювати ці елементи акриловими фарбами ще складніше.

На вікнах магазинчиків чимало скла. Небо ясніє, блакить пробивається крізь сірі хмари. На тротуарі стоять калюжі від дощу, тому це додає ще більше дзеркальних поверхонь. Зі світлом і тінями їй неважко впоратися, але відображення викличе чимало проблем.

Кеті проходить будинком, підіймаючи штори. На вулиці немає нікого.

У спальні вона чіпляє до свого ремня кобуру та засовує туди 9-міліметровий *Glock*.

День досить прохолодний. Жінка знизує плечима, вдягає бежеву спортивну куртку й кладе до кишень два магазини з набоями. Вона не завжди носить із собою зброю на вулиці. Проте відтепер буде.

Вона виходить з будинку та замикає за собою двері.

На озеро опустився туман. На сході, над водою, сонце зовсім не схоже саме на себе. Воно більше скидається на місяць. Ліниві хмари туману збираються над Сходами Якова, немов попередження про майбутню повінь, яка затопить усе.

Обійшовши будинок, вона не побачила жодних слідів, хоча ґрунт досить м'який від вологи.

Через туман на вулиці дуже тихо. Всі птахи замовкли у своїх гніздах та на вітті дерев.

Позаду будинку Кеті помітила пошкоджену частину ринви, яка тепер дещо зігнута. Такого раніше не було. Вона пригадує ті звуки з ринви, коли попередньої ночі зловмисник злазив із даху.

Під кухонним вікном видно розкидані жмутки трави. Так частенько роблять ворони, полюючи на всяких личинок.

Крім цього, її увагу привертає сморід аміаку. Вона ніколи не стикалася із чимось подібним.

Ділянка трави та борозна ґрунту шість футів завширшки має розпорошений матовий вигляд — не схоже на наслідки туману. Коли Кеті нахилилася, щоб розглянути місце, це нагадало їй плісняву. Однак цвіль повинна мати неприємний запах, а не терпкий лужний, і вона не мала б розповсюджуватися просто неба.

Уражена ділянка розташована відразу під пошкодженою ринвою, але це ще не означає якогось зв'язку. Вчорашні загадкові події розбудили підозріливість, хоча за інших, буденних умов вона б і не помітила цього.

Життя на маленькому острові в такому кліматі змушує її зберігати в будинку засоби від цвілі. Пізніше, коли туман розсіється, вона повернеться сюди, щоб обробити уражену ділянку. Хоча, найімовірніше, коли туман розвіється, то цей грибок, якщо це він, швидко загине під прямими сонячними променями.

Через туман, який згущується біля води ще дужче, неможливо побачити сходинки в кінці подвір'я. Будиночка для зберігання човнів узагалі не видно, хоча Кеті чує, як хвилі м'яко омивають дно, встелене відшліфованою припливом галькою, та каміння на березі.

Коли вона спускається до води, назустріч їй доноситься новий сморід, відмінний від того, що за будинком. Менш інтенсивний і більш звичний.

Внизу видимість дуже погана. Кеті відвертається від причалу та йде на пляж, де галька ледь розсувається під ногами.

Зробивши з десяток кроків, вона помітила джерело запаху. Вона так і думала. За вечір хвилі принесли на берег мертвої риби. Двадцять-тридцять тушок просто під ногами. Їхні білі животи роздуті та вкриті в'язкою плівкою.

— «Лише механічні звукові пристрої, які імітують звуки вибухівки», — проговорює вона. — «Ніякої реальної вибухівки». Розкажіть ці нісенітниці рибам.

Для її мистецького ока каміння та риба здаються картиною, біло-сірою картиною, яка пробуджує тривожність. Каміння втілює життя, яке триває під гострим кутом. Риба, яка починає гнити, показує, куди неминуче веде життя.

Туман символізує зовсім нові деталі. Токсична пара нічного жаху, у якому чигають монстри.

Кеті охоплює жахливе відчуття, ніби повітря стало занадто щільним, щоб вдихнути. Вона не відчувала страху вже понад два роки і не збирається піддаватися йому зараз.

— Та ні, — каже жінка. Вона відвертається від риби, відмовляючись вдивлятися в туман, щоб знайти якусь загрозу, бо це тільки плід її уяви. Кеті прямує до причалу.

З води лунає низьке, далеке гарчання човна, який пропливає повз. Підвісний двигун. Човен, мабуть, не дуже великий. На ньому навряд чи є радары й електронна навігація для такої погоди. Тож, напевно, на озері туман уже потрохи розвіюється.

Коли Кеті підіймалася сходами до доку та підходила до будиночка для зберігання човнів, паніка, яка охоплювала її, вже минула. Попри нещодавні події, Сходи Якова залишаються її притулком, де під час нападів слабкості та сумнівів, вона відновила свою силу та впевненість, яких їй так бракувало, щоб дотриматися Обіцянки.

Двері будиночка замкнені ще з минулого разу, коли вона тут була. Всередині човен досі залишається непорушним. Вода м'яко хлюпотить. Чутно легкий скрип із настилу човна, який стикається з трапом. Кеті виходить назовні й замикає двері.

Вона відчиняє кімнату з генераторами, що розташована позаду конструкції. Все таке, як і повинно бути. Немає жодних слідів чиєїсь

присутності. Вона покидає приміщення.

Коли Кеті повертається з берега, туман потрохи розвіюється.

Вона може повернутися до домівки, щоб продовжити малювання й описати події на Рингроці, які її не стосуються та не залежать від неї.

Можна легко стверджувати, що опівнічний порушник не мав нічого спільного з Рингроком. Можливо, це справді був єнот, а через збуджений стан вона нафантазувала собі додаткові обставини. Те, що вона ніколи раніше не стикалася з єнотами, не означає що на острові не могли з'явитися нові мешканці. Якщо на Оук Гевені мешкають такі тварини, то один із них досить легко міг дібратися Сходів Якова. Єноти ж уміють плавати, хіба не так? Вони ж точно переходять убрід струмки, щоб полювати на раків та рибу.

Але ж Оук Гевен розташований майже за кілометр звідси. А озеро точно не схоже на струмочок.

З верхніх сходинок Кеті дивиться на обриси будинку, лісу, який виринає з туману, темного й мерехтливого при ранішньому світлі. Вона усвідомлює, що звук підвісного двигуна зовсім не змінювався. Цього тихого ранку шум долає досить велику відстань. Судно раптово замовкло, ніби пристало до берега біля північної сторони її острова.

ДО СХОДІВ ЯКОВА: ТЕРАПЕВТ

Офіс оформлений у скандинавському, сучасному стилі з меблями, які на вигляд більш незручні, ніж є насправді. Замість дивана пацієнтові пропонують крісло, ідентичне до того, у якому сидить лікар. Три величезні картини у стилі експресіонізму палають кольорами, формами й ілюзіями руху. Образи, що виринають у голові після споглядання, не мають ніякої логіки...

Доктор Еллісон Вінн-Сперрі, жінка тридцяти п'яти років, — сучасна терапевтка в усіх галузях. Вона досить струнка, дотримується низьковуглеводної дієти, споживає органічну й багату на антиоксиданти їжу. Щоранку вона плаває по пів години й відвідує заняття з пілатесу тричі на тиждень. Вона одягається не так, як типові

жінки, представниці її професії, але зі стилем і пафосом. Одночасно їй вдається уникати кричущого вигляду, ніби вона вічно на шляху до елітного ресторану, де запланувала зустріч із друзями, котрі випромінюють усю сумлінність, здобуту в елітних університетах. Вона водить «теслу» та віддає перевагу кейсам аташе, не сумочкам. Однак їй байдуже на відмінність стилів, тому вона носить годинник від *Cartier* і часто пов'язує шарфи від *Hermès*. Лікарка Вінн-Сперрі заохочує своїх пацієнтів підвищувати самооцінку, переконує, що почуття провини й жалю — це пережитки деспотичної культури, яка відмирає. Вона схиляє людей до реалістичних поглядів на життя.

Кеті вирішила, що сьогодні буде останній день її терапії, хоча докторка Еллісон Вінн-Сперрі глибоко стурбована тим, що її пацієнтка припускається жахливої помилки.

— У вас успішна кар'єра, якій позаздрили б багато жінок. Ваші спадок, страховий поліс та заощадження можуть покривати життя в цьому місті й надалі, звісно, що в новому будинку, де процвітатиме таке бажане натхнення, яке може надати художникові тільки місто.

— Ендрю Ваєт якийсь час жив у сільській місцевості штату Пенсильванії, також певний час — у сільській місцевості штату Мен, — розповідає Кеті.

Докторка Вінн-Сперрі на мить стискає губи, ніби від розчарування, почувши таку відповідь. Потім каже:

— Кеті, я знаю вас досить добре і знаю, що ви прагнете слави.

— Зовсім ні. Вже не прагну.

— Заслуженого визнання, — наполягає Еллісон. — Хочете малювати щось, що буде актуальне через віки. Щиро кажучи, я не знаю людини, яка бажала б колекціонувати картини Ваєта. Ви така молода, вступаєте у свої найпродуктивніші десятиліття. Ви не можете просто здатися й закинути свою кар'єру.

— Я продовжу малювати. Я просто не зацікавлена в продажах, виставках у галереях, інтерв'ю, вернісажах. Наступні декілька років, або навіть решту мого життя я хочу малювати тільки для себе.

Вінн-Сперрі дивиться в бік вікна та на міський пейзаж за ним, на життя, у яке вона поринає з такою силою, що будь-який художник міг

би побачити в ній птаха, який хилить хмарочоси своєю рішучістю.

— Ви пройшли через пекло, — каже лікарка. — Багатьох людей зламало б назавжди те, що сталося з вами, але ви не така. Так, зараз вам гірко, ви розгублена...

— Мені гірко, але я не розгублена. Мені боляче. Я у скорботі. Порожнечі. Тупій, злій, клятій ірраціональності всього цього. Мені страшно.

— Ви відчуваєте те, що й мали б відчувати. Але як би важко це не було, і в це, напевне, нелегко повірити, але навіть горе не завжди буде таким гірким, як зараз. Скорбота стає смутком, а смуток...

— Вічним, — відповідає Кеті. — Я вважаю, що смуток може надихнути творити мистецтво краще, ніж будь-яке місто.

Після моменту тиші Вінн-Сперрі каже:

— А як щодо Обіцянки, що така важлива для вас? Як можна її дотриматись у замку, оточеному ровом?

— Це озеро, а не рів. Широкі води, далеко за гирлом річки. Тихі. Я буду жити, аби малювати для себе й для них.

Лікарка відповідає Кеті зі співчуттям:

— Для тих, хто ніколи не зможе оцінити ваших картин.

— Вони побачать їх, — відповідає Кеті. — Хай там як, це не похмурий замок. Звичайнісінький будиночок. Я думаю, що Джо Сміт побудував це місце для захисту від концентраційного табору Дахау, прихисток від можливого ув'язнення.

Вінн-Сперрі відкладає вбік свою ручку й записник, так і не записавши нічого.

— Дахау, Освенцим — минуле є минулим. Ви молода жінка з яскравим майбутнім, якщо тільки докладете зусиль.

Кеті посувається ближче на стільці.

— Ви справді вірите в таке? Я думаю, що минуле може бути нашим майбутнім. Саме зараз ми ставимо фундамент для нового Дахау, нового Освенцима, і все це ми називаємо співчуттям, прогресом, справедливістю, процвітанням. Скільки з тих важких уроків, які вивчає людство, ми засвоюємо? Наскільки мало? Пристрасть гнівних

ідеологів, невігластво зарозумілих, жорстокість утопістів — як такі люди можуть привести світ до чогось іншого, крім загибелі?

— Я хвилююся за вас, — дотягується лікарка до руки Кеті.

Вона міцно тисне її руку.

— І я за вас.

ЛИСИЦІ

Туман підіймається від сонячного тепла, проте не однією завісою, а схожий на ватяні новорічні прикраси, що символізують сніг довкола ялинки.

Коли туман починає розвіюватися вгорі, видніється ліс. Тіні стають чіткішими. Світло, що проходить крізь звивисті гілки вічнозелених дерев, крізь гілки яворів і кленів, які тільки-но почали зеленіти, розмиває свій шлях до лісової галявини, додаючи всьому довкола таємничості.

Основна стежка, якою користується Кеті, не є прямою, а звивисто простягається з півдня на північ, через що тривалість маршруту збільшується майже вдвічі. Барвінок, жимолость, стрічкова трава, сніговий мох, перстач — всі вони найперше відновлюються після зими. На острові панують різноманітні рослини, назви більшості з яких навіть важко запам'ятати.

Кам'яні утворення, які трапляються тут, подекуди затягнуті бур'яном. Далі на північ, на мілководді архіпелагу, багато островів утворилися шляхом вікового накопичення мулу, але притулок Кеті походить із хребта корінної породи, який подекуди відкриває декілька скельних сегментів.

Дорогою до північного боку Сходів Якова, обходячи виступ гладкої сірої скелі, Кеті натрапила на трьох дорослих лисиць, які, схоже, тікають від якоїсь загрози. Щойно вони побачили жінку, дві з них сходять зі стежки та зникають у підліску.

Третя лисиця за допомогою своїх гострих вигнутих кігтів підіймається високим ярмом, ледь не зі спритністю білки. Її густий,

об'ємний хвіст тягнеться за нею, немов вовняний шарф.

Кеті ніколи раніше не бачила такої кількості лисиць одночасно. Вони мешкають разом тільки під час спарювання та протягом перших місяців життя їхніх дитинчат. В іншому разі кожен тримається власного лігва й полює наодинці. Вона точно не знає, скільки їх є на острові. Може, чотири-п'ять або ж удвічі більше.

За рудим хвостом та меншою кількістю чорного хутра, аніж в інших лисів, вона впізнає найсміливішого, який сидить на дереві. Це самець, і він завжди сам полює на польових мишей і птахів поблизу будинку. Він досить цікавий. Ніколи не тікає одразу після зустрічі з Кеті, а стоїть і пильно спостерігає за нею. Кілька разів він навіть намагався наблизитися до неї, підходячи на десять кроків. Вона назвала його Майкл Фокс-молодший, бо він подібний своєю чарівністю до актора, якого вона обожнювала в дитинстві, а ще тому, що цей Майкл, здається, неабиякий хоробрий, як і його тетка.

Тепер Майкл-молодший спостерігає за нею з висоти явора. Він озирається вздовж стежки, у бік місця, із якого він прийшов разом з іншими лисицями. Кинувши погляд на Кеті, видає то гарчання, то шипіння, наповнене відразою. У такий спосіб він виражає тривогу й, можливо, про щось попереджує.

Проживши стільки часу без належної комунікації з людьми, тваринки на Сходах Якова, напевно, досить насторожено ставляться до двоногих гостей.

Переконавшись, що човен, який вона чула раніше, причалив до берега її острова, замість того, щоб проплисти повз, Кеті поспішає, щоб зустріти того, хто чомусь прибув сюди.

У північно-східному кінці острова, у маленькій бухті з води на пісок витягли човен. Швидкісний човен із підвісним двигуном. Приводний вал підтягнутий та закріплений. Схоже, це один із тих човнів, що патрулювали воду навколо Рингроку вчора ввечері.

На вологому піску сліди двох чоловіків тягнуться дугою від причаленого човна до сходів, які ведуть до грота. Цього разу непрохані гості без сумніву порушили її кордони.

Десятиліттями Джо Сміт жив у цьому гроті. Він поставився до створення свого проєкту ще більш відповідально, аніж до будинку, у якому тепер мешкає Кеті. Він до кінця не розумів, що з того має вийти, працюючи над ним майже сорок років. Попри те що Сміт не розумів цінності проєкту, це наповнювало його життя сенсом і відволікало від роздумів про темне минуле.

Сміт детально писав про цю конструкцію у своєму щоденнику, який досліджував Таннер Велш і який був відверто цікавіший за аудіозаписи автора, якому не поталанило.

Кеті вбачала в роздумах ветерана споріднену душу. Перетворення з фермерського хлопчика на воїна, визнання Смітом людської схильності до зла, випарували його невинність, яку він так прагнув повернути, хоча й знав, що втративши її одного разу втрачаєш її назавжди. Коли світ виявився хаотичним, а його сенс незрозумілим, він спробував будувати свій власний сенс, камінчик за камінчиком, цеглинка за цеглинкою.

Заведена киплячим обуренням, Кеті підіймається сходами. Нагорі вузька цеглиста доріжка, змайстрована Смітом та понівечена часом і стихією, веде крізь смугу звивистої трави. Далі стежка веде до входу до грота, над яким ветеран працював десятиліттями, аби перетворити на витвір мистецтва.

Вхід до грота розташований посередині вигнутої чотириметрової скелі у формі півмісяця. Первісний вхід до печери був через нерівномірну розколину, покриту ліанами.

Джо Сміт зробив вхід п'ять метрів завширшки та три метри заввишки, із глибоким вестибюлем зі склепінчастою стелею, викладеною з матової фактурної бордової цегли на бетонному блоці. Це мало б бути схожим на вхід на станцію метро, якби одержимий каменярем склав цеглу в прості рядки. Натомість йому вдалося викласти візерунки, яких Кеті ніколи раніше не бачила: хвилі та завитки, які

здавалися не надто міцними структурно, але насправді були дуже надійними.

Отже, такий дивовижний вхід до грота наводить на думки, що за цим порталом може бути священна зала містичного чернечого чи лицарського ордену. Щось магічне й дивне.

У створенні цієї прекрасної роботи, а також дизайну самого грота Сміту періодично допомагав глухоніми митець Джуд Макабі. Для того щоб працювати над найскладнішими елементами проєкту, мовчазний мешканець материка залишався на острові тижнями. Докази свідчать, що Джуд був єдиним другом Джо Сміта. Він ніколи не сказав ані слова Джудові, так само як і Джуд йому. Проте їх пов'язувала міцна дружба.

Тиша дозволяла Джо почуватися спокійно в голосному божевіллі світу. А для Джуда це було подарунком долі.

Кеті наважується зайти під арку, у вестибюль. Вона прислухається. Голоси тихі, відлуння ще тихіше, а слова несуть не більше сенсу, ніж підземні протяги, які шепочуть із горловини стародавнього каменю внизу, походження якого невідоме.

У гроті темно, немов у замкнутій скрині, але це не означає, що у зловмисників немає ліхтарів. Непрохані гості можуть досліджувати тут основну кімнату, яка схожа чи то на театр зі своїми ложами й кулісами, чи то на собор із ризницями, апсидними каплицями й баптистеріями.

Не маючи ліхтарика й бажання зіткнутись із чужинцями в темряві, Кеті віддає перевагу протистоянню при денному світлі, тому кричить у порожнечу вимогливим голосом:

— Ви вдерлися на чужу територію. Виходьте звідти та назвіть себе.

Вона виходить із вестибюля, відступаючи на декілька метрів від вхідної арки, та заправляє праву половинку своєї спортивної куртки за руків'я пістолета в кобурі, щоб вони побачили, що вона озброєна, й усвідомлювали необхідність шанобливого ставлення.

За декілька хвилин з'являються двоє чоловіків. Вони високі, підтягнуті та випромінюють енергію, яка може перейти у смертельну рішучість. Їхні чорні черевики, чорні штани та чорні светри з вирізом на горловині — це уніформа без розпізнавальних знаків.

На їхніх ременях причеплені пістолети. Вони також озброєні *AR-15* зі встановленими на стволах ліхтариками. Гвинтівки перекинуті через плече.

Одному з них на вигляд років сорок. Його волосся сиве, а очі сірі, немов сталь. Інший — молодший. Його обличчя надто миле, а погляд надто ніжний для такої професії.

Старший чоловік посміхається до Кеті, тим самим викликавши стурбованість.

ДЕЩО НЕЗРУЧНА СИТУАЦІЯ

Небо досить чисте, вийшло ранішнє сонце. Останні хмарки туману повільно розвіюються над землею.

На прохання Кеті чоловіки одразу демонструють ламіновані, голографічні посвідчення з фотографіями. Старшого звать Роберт Зенон. На посвідченні молодшого вказано «Гемптон Райс». Обидва з Агенції внутрішньої безпеки.

— АВБ? — каже Кеті. — Я ніколи не чула про таку організацію.

— Проте, — переконує її Зенон, — вона існує.

Вони не запитують імені. Вочевидь, вони знають, хто вона така.

— Що ви тут робите?

— Шукаємо декого, — відповідає Зенон.

— Кого саме?

— Це засекречена інформація.

— Ви з Рингроку? — питає Кеті.

Зенон знизує плечима.

— Що тут відбувається?

Вони нічого не кажуть, просто дивляться їй в очі.

— Якщо хтось прибув сюди з того острова, то я в небезпеці?

Поглянувши на її *Glock* в кобурі, Зенон каже:

— Залежить від того, наскільки швидко та вміло ви цим користуєтесь.

Вона насупила брови. Тупішої фрази важко й вигадати.

— Це погроза?

— Немає потреби нервуватися, — відповідає він. — Це звичайний огляд, ми тут, аби переконатися, що ви в безпеці.

Знову та посмішка. Ця зверхність і зухвалість дратує Кеті.

— Це мій острів. На якій підставі...

— На підставі цього ордеру на обшук, — він дістає з кишені складений документ, розправляє його та подає Кеті.

На перший погляд, здається справжнім. Вона не хоче читати його, щоб не зводити очей із цих чоловіків.

— Чому ви не підійшли до будинку, аби показати це?

— Ми не хотіли турбувати вас без потреби. Нам просто потрібно обшукати печеру, і ми собі підемо.

Від нерозуміння вона каже:

— Тільки грот? Чому людина, яку ви шукаєте, має бути саме тут?

— Решту вашого острова вже оглянули.

Вона задумується і врешті каже:

— Безпілотники. Але це було минулого вечора. Відтоді він уже міг вийти з грота і...

— Сьогодні більш потужні пристрої на більшій висоті літали над вашим островом. Другий пошук завершився декілька хвилин тому.

Кеті поглянула в небо.

— Божевілля.

— Те, що нам потрібно, — або в печері, або за островом. Просто поверніться до свого дому та залиште це нам. Це все, що від вас потрібно. Досить неприємна ситуація. Але *це* необхідно. І необхідно зараз.

Вона поглянула на молодшого чоловіка.

— Ви хоч слово скажете?

— О, так. Хоча й не так багато, як ви.

Якщо вже на те й пішло, то його посмішка більш глузлива, ніж у Зенона. З такою зухвалістю його хлопчаче обличчя стає м'яким, схоже на зіпсований фрукт.

Їхнє нахабство зовсім не дивує. Вона вже мала справу з подібним майже три роки тому. Тоді ця хвиля новітніх фашистів принаймні

зробила спробу прикинутися кимось іншим. Цього разу вони відчують, що можуть діяти так, як вони хочуть, не турбуючись про наслідки.

Сходи Якова — її останній рубіж. Вона не може дозволити комусь заволодіти ним. Якщо вона дозволить їм обшукати грот, то вони, можливо, підуть, як і сказав Зенон. А це все, чого вона зараз хоче.

Всупереч подіям учора та сьогоднішнього ранку, спокій на острові може знову запанувати. Вона зможе жити так, як хоче. Вона зможе дотриматися своєї Обіцянки. Вона має повірити їхнім словам, бо це все, що їй залишається.

ЧАЙКИ ТА ЛИС

Повертаючись із грота, з півночі на південь Сходів Якова, Кеті піддається емоціям, які ніколи не переростають у роздратування. Життя навчило її, що витратити енергію та час на гнів через когось, хто не може зрозуміти її покликання в житті, є психічно виснажливим і духовно гнітючим, а також може поглинути її та розчинити у метастатичному шаленстві. Терпіння, стійкість та надія здоровіші за гнів. Без доказів зворотного вона досі вірить, що світ був сформований із певною метою і що ця мета не є тріумфом зла.

Дорогою від грота до будиночка вона неодноразово зупиняється, охоплена інтуїтивним відчуттям, що острів змінився. Кам'яні утворення, які залишалися незмінними протягом сотень років, здається, у якийсь дивний спосіб змінили форму. Підлісок, дерева й те, як сонячне світло проходить крізь віття, — все це відрізняється від свого вчорашнього вигляду. І хоча зміни не радикальні, вони глибокі та жахливі.

Вона уявляє, що саме так вона могла б почуватися, якби на рік поїхала у відпустку з острова, а потім, повернувшись додому, зауважила ледь помітні зміни, але не мала б доказів, що за її відсутності тут хтось мешкав.

Звісно, що це все через порушення її дорогоцінного спокою агентами з АВБ і того, хто їм там потрібний. Ані скелі й дерева не змінилися, ані стежка, якою вона прямує, ані будинок із природного каменю, який поступово з'являється за вічнозеленими деревами.

Але досі... Відчуття інакшості пробирається під череп, немов свердло.

Коли стежка виходить із лісу, Кеті ступає на луг позаду свого будинку та слухає чайок. Високий, тонкий *клекіт* їхнього польоту кличе. У відповідь чутно відголос тих, хто на землі, перебуває в голодному ажіотажі.

На початку бетонних сходів вона дивиться вниз на пляж і мілководдя, де, можливо, десятки чайок об'їдають мертву рибу, яку вночі викинуло на берег. Інші кружляють над ними, чорні кінчики їхніх крил здаються гострими, як кремінні вістря.

Незабаром, після птахів, залишаться тільки риб'ячі скелети, які лагідні озерні припливи віднесуть, розчленують і розчинять.

Увагу Кеті привертає будиночок для зберігання човнів та причал, який тягнеться на довжину трьох метрів у воду. На його краю — щось маленьке та пухнасте, обернене до неї спиною. Щойно воно повертає голову до неї, ніби усвідомлюючи, що за ним спостерігають, Кеті розуміє, що це лис.

Ніколи раніше вона не бачила лисиці поблизу будиночку для зберігання човнів, але це не означає, що вони не блукають ночами, коли полюють на їжу.

Лисиці харчуються мертвими тваринами та можуть полювати на птахів, застаючи їх зненацька. З якоїсь причини цю тваринку не цікавлять жодні делікатеси.

Коли лис повертає голову, щоб знову поглянути на озеро, контраст між галасливими птахами й кмітливою істотою на краю пірса посилює відчуття Кеті, що її маленький світ, огорнутий водою, злегка хитається, наче човен, що занурюється перед наближенням шторму.

Вона спускається сходами до берега, а потім підіймається на причал. Тримаячись ближче до поручнів, щоб дати лисиці можливість утекти, якщо вона налякається, Кеті наближається до неї.

За десять кроків до тваринки, вона впізнає Майкла-молодшого.

Кеті вже за п'ять кроків від нього, коли він повертає свій погляд на неї. Вона не наважується підійти ближче, щоб не налякати. Його шерсть рудувата, із чорними та сірими вкрапленнями, за винятком білого «шарфа» біля шиї та білого хутра на його вічно настовбурчених вухах.

— Що ти тут робиш? — питає Кеті.

Провівши її тривалим поглядом, він лягає, простягнувши передні лапи, піднявши голову та дивлячись на найнижчу горизонтальну перекладину поручнів, у бік озера. У бік Рингроку.

Кеті раніше бачила, як лисиці азартно граються та переслідують здобич. Вона бачила, як вони обнюхують стежки й луки, досліджуючи наслідки ранкових подій. Але вона ніколи не бачила, щоб якась із них медитувала, що, схоже, робить Майкл-молодший.

Коли ситі чайки закінчують свою трапезу й залишають голі кістки та безокі черепи лежати на березі, як передвістя остаточної загибелі озера, Кеті помічає, що лис тремтить. Усе його тіло здригається.

Відчуття несправедливості, яке накрило її в ситуації біля грота, тепер посилюється. Уважно розглядаючи лиса, вона замислюється над питанням, чи не прийшов він на край пірса тому, що хоче відійти на якомога дальшу відстань від землі. Він має такий вигляд, ніби хотів би втекти з острова, якби тільки міг.

Кеті дивиться на небо. Вона пригадує безпілотники. Вона думає про «потужніші пристрої на більшій висоті». Високо в небі супутник може сканувати Сходи Якова. Аналітична комп'ютерна програма, може легко відрізнити тепловий слід кролика від сліду лисиці чи людини.

Хто б не ховався в гроті, він захищений від сканування безпілотників чи супутників. Отже, будь-хто в домі або в будиночку для зберігання човнів також поза зоною виявлення. І все ж Зенон та Райс не наполягали на обшуку цих споруд.

Але чому ні? Адже, наскільки їм відомо, вона могла надати притулок ув'язненому, шпигунові чи навіть ворогові держави, який утік із Рингроку. Їм, напевно, потрібно зазирнути до будівель, навіть якщо вони були замкнені ще до заворушень на Рингроці напередодні. Крім

того, якщо з острова справді було викрадено якісь таємниці чи хтось спробував покинути проєкт через підкуп, то вони повинні оглянути всі будівлі. Керівництво Рингроку, Зенон та Райс повинні наполягати на допиті Кеті, щоб з'ясувати, з ким вона контактувала.

Несправедливість, яку вона відчуває, з'явилася не тільки через незрозумілі зміни в навколишньому середовищі Сходів Якова, але й через дивну нездатність двох чоловіків у гроті дотримуватися давно встановлених та необхідних процедур пошуку втікача.

Зважаючи на їхню поведінку, можна подумати, що в них немає жодних підстав підозрювати її, що може означати лише те, що немає такого втікача, якому вона могла б надати притулок. Вони не шукають в'язня-втікача, шпигуна чи зрадника. Вони шукають не людину, а щось інше.

Лис підіймається, змінює свою позицію та сідає на задні лапи, його розкішний хвіст опускається позаду нього. Він на мить зустрічається поглядом із Кеті, потім кладе підборіддя на найнижчі горизонтальні поручні. Він переніс свою увагу з Рингроку на Оук Гевен. Довільне тремтіння проймає його тіло. Він відчуває тугу за островом, що перебуває за межею його страху та доступу.

Кеті каже:

— Що знаєш ти, чого не знаю я?

Лис не відповідає.

ДО СХОДІВ ЯКОВА: АДВОКАТ

Останні чотири поверхи будівлі займають їхні кабінети — блискучий мармур і поліроване чорне дерево та приголомшливий краєвид на місто тільки підсилюють статус тутешніх працівників.

У Ліндмана репутація справжнього бійця. Йому та власне фірмі, яка працює під його ім'ям, однаково заздять не лише ті, хто працює на нього, але й інші об'єднання адвокатів країни, що роблять юриспруденцію такою, яка вона є, і більше, ніж представники будь-якої іншої професії, формують майбутнє Америки. Він безстрашно

протистояв найбагатшим організаціям і проривався крізь їхню, здавалося б, непохитну оборону. Він протистояв олігархові зі статком у мільярд доларів, тому, кого вважали недоторканим, захищаючи права жінки, постраждалої від сексуального насильства, — і виграв справу на суму чотириста мільйонів. Він скинув із посади сенатора й губернатора, а завдяки своїй роботі на громадських засадах, зробив, мабуть, доволі значний внесок у раптову відставку президента.

У свої шістдесят вісім років Ліндман — кремезний чоловік, у хорошій фізичній формі. Коли його секретарка проводить Кеті до ультрасучасного кабінету з незвичайною експозицією давніх скульптур коней із часів династій Сун і Тан, адвокат підхоплюється зі свого крісла, наче двадцятирічний юнак. Він обходить стіл, наближається до неї, охоплює її простягнуту руку своїми й висловлює співчуття з витонченістю та лицарством, якого бракує молодшому поколінню.

У цьому просторому залі є дві зони відпочинку, де можуть розміститися клієнти. У першій із них є два диванчики та два зручні крісла. Друга — значно менша, із чотирма кріслами біля вікон, із яких відкривається панорама на нижчі будівлі мегаполіса аж до далекого моря. Зіткнувшись із таким, людина із сильною акрофобією може опинитися на підлозі в нападі паралітичної паніки. Адвокат супроводжує Кеті до крісел поблизу скляної стіни, де вони сідають обличчям одне до одного.

Обличчя Ліндмана досить широке, нетрадиційно красиве та сформоване радше досвідом, а не похилим віком. Його блакитні очі надзвичайно ясні. Прямота його погляду свідчить про те, що кожне слово Кеті для нього неймовірно важливе. Він випромінює симпатію, а не небажану жалість.

Він ознайомився зі справою, але йому хочеться детально вислухати її. Вона викazuje більше емоцій, аніж планувала, але без сліз.

Щойно вона закінчила, він наперед перепрошує за тупе питання, яке йому слід поставити. Чого вона хоче? Вона хоче отримати компенсацію у вигляді грошей? Якщо так, то яку суму?

— Мені потрібна справедливість, — відповідає вона, — але я цього не можу отримати. Я хочу, щоб винні постали перед судом, але вони

поза законом. Тож, так, єдиний спосіб нашкодити їм — це забрати те, що для них найважливіше, стільки грошей, скільки можливо змусити їх заплатити.

Він киває з розумінням. Він окидає поглядом краєвид із вікна. Після тривалої паузи промовляє:

— Двоє хороших чоловіків померли під час будівництва цієї будівлі. Слюсарі, які ходять каркасом хмарочоса без страховки, прикручуючи болти, зварюючи та розкріплюючи структури, — це хоробрі люди. Це тривале падіння з висоти тридцяти чи сорока поверхів, короткий проміжок часу, який здається вічністю, — його погляд повертається до Кеті. — Ви розумієте ризики?

— Судовий процес — це дорого. Я можу програти. Я це усвідомлюю. Але їм доведеться пройти крізь чимало громадського презирства та осуду.

— Вони вельми впливові люди.

— Після того, що я втратила, чим я ризикую?

Він схиляє голову.

— Ви знаєте Езопа? Байку про велику та малу рибину?

— Я чула її, проте не пригадую.

Його погляд фокусується на руках, складених на колінах.

— Рибалка витягнув сітку з моря. Вона була наповнена всякою рибою. Багато маленьких рибинок почали прослизати крізь вічка сітки та впали назад у воду. Велика риба билася проти несправедливості, але рибалка не зважав. Всю велику рибу спіймали й затягли на корабель, а вся маленька риба втекла.

Коли він знову зустрічається поглядом з Кеті, вона каже:

— То ви думаєте, що ми зможемо спіймати цих людей та притягнути до суду?

Він хитає головою.

— Боюся, мораль байки в іншому. Езоп наполягає на тому, що нікчемність малої риби — це те, що забезпечує їй безпеку, — він зупиняється, щоб дати їй подумати про це. — Якщо ви спробуєте подати цивільний позов проти цих людей, ви зможете зробити себе великою рибою.

Кеті сидить випрямившись на кріслі.

— Тож нехай. Я цього не боюся.

— Моя найкраща порада: залишіться настільки маленькою рибою, наскільки це тільки можливо. Зберіть свої заощадження, спадок, кошти від двох страхових полісів — і спробуйте придбати той острів, який ви розглядаєте.

Досі вона не сказала йому ані слова про свої фінанси чи острів, який збиралася придбати. А він уже знає.

Він кладе свої руки на бильця крісла, постукує пальцями правої руки, показуючи своє нетерпіння.

— Якщо ви знайдете юридичну компанію, яка згодиться представляти ваші інтереси, я думаю, ви потрапите в смертельну аварію ще до того, як опинитесь у залі суду, можливо, навіть до того, як подасте судовий позов. Насправді я можу це гарантувати.

Те, що Кеті вважала співчуттям та добротою, виявилось самовдоволенням розрахунком.

— Ви представляєте їхні інтереси?

— Ні. Скажімо, що я з ними в одному клубі. Вони такі, як я. Ви ніколи не зможете стати такою, — вона підводиться зі стільця, те саме робить і він. — Ви думаєте, що досягли свого дна. Повірте мені, вам іще є куди падати, досить довге падіння. Ви навіть уявити собі не можете, що з вами може статися під час такого тривалого падіння.

Добре виголений, доглянутий, тридцятирічний чоловік у костюмі за приблизно чотири тисячі доларів, у сорочці з манжетами, які видніються з-під піджака, на руці — золотий годинник *Rolex* із золотим циферблатом і золотими паличками замість цифр, впевнений, немов принц королівства, проводить її до ліфта та заходить разом із нею.

Коли вони спускаються, він каже:

— Ви знаєте байку «Лев та Вовк»?

Будь-яка образа, яку вона може озвучити, ніяк не вплине на нього, а лише принизить її.

Він посміхається.

— Під час сутінків, блукаючи схилом гори, Вовк побачив, що його тінь збільшилась і сильно розтягнулась. Він сказав: «Чому я — такий величезний, майже пів гектара в об'ємі — повинен боятися Лева? Чому мене не можуть назвати царем усіх звірів». Поки він висловлював ці горді думки, Лев напав на нього та вбив, — чоловік на хвилю замовкає, достатньо довгу, щоб спустися на два поверхи, а потім каже:

— Ви розумієте мораль?

Кеті нічого не відповідає.

— Перебільшуючи свої можливості та переоцінюючи свою силу й місце у світі, Вовк сам зумовив свою загибель. Не варто переоцінювати себе.

Він супроводжує її до другого рівня підземної стоянки. Кеті залишає його самого в ліфті.

Він кидає:

— Гарного вам дня.

НЕ ВІДВОДЯЧИ ПОГЛЯДУ

Кеті приносить із дому два протеїнові батончики, пляшку дієтичної коли та бінокль. Вона швидко прямує до сходів, які ведуть до берега, де сідає на верхню сходинку.

Вона має намір чекати, поки Зенон та Райс не повернуться назад на Рингрок швидкісним човном. Вона хоче дізнатися, коли знову залишиться сама на острові.

Останні чайки розлетілися.

Майкл-молодший залишається на пірсі.

Це остання середа перед літніми канікулами для більшості людей. Озером пропливає лише кілька поодиноких прогулянкових човнів. Цими водами курсує велика кількість комерційних суден, деякі з них прямують до жвавих портів на півдні, інші — до більш віддаленого озера. Кожен тип суден має своє особливе звучання. Одні гарчать, а інші стогнуть. Деякі звучать як пила, що зустрічається з деревом, інші

муркочуть. Кілька більших суден, що пропливають неподалік Сходів Якова, здаються такими тихими, як кораблі-привиди.

Кеті їсть протеїнові батончики й запиває їх колою, дивиться та прислухається. Вона впізнає підвісний двигун швидкісного човна навіть здалеку.

Біля Рингроку все здається спокійним. Жодних човнів не видно біля його берегів, та жоден гелікоптер ані прилітає на острів, ані здійсмається з нього.

Вона сиділа на березі близько пів години, аж раптом почула вдалині постріли напівавтоматичної гвинтівки. Звук доноситься з півночі, можливо, навіть із території грота. Одна тривала черга, після якої слідує коротша, потім — пауза, а згодом дещо віддаленіші постріли. Цього майже безвітряного ранку, навіть на такій відстані, звук AR-15 неможливо сплутати із чимось іншим.

Якщо це не той, кого шукали Зенон та Райс, тоді кого вони застрелили? Або ж спробували застрелити?

Якусь тварину, що, можливо, заражена або чимось інфікована.

Якщо Рингрок не підпорядковується Агенції з охорони довкілля, тоді, можливо, він перебуває під керівництвом Центру із контролю та профілактики захворювань чи якоїсь іншої агенції. Можливо, тамтешні вчені досліджують незвичайні віруси. Центр із контролю та профілактики захворювань часто опосередковано фінансував таку юридично заборонену роботу в іноземних лабораторіях, що, врешті-решт, призводило до випадкових розповсюджень вірусу та навіть глобальної пандемії. Можливо, вони вирішили, що безпечніше проводити такі потенційно катастрофічні дослідження — чи то законні, чи ні — на ізольованому острові у Сполучених Штатах, де є лабораторні протоколи й безпека та який поки що набагато легше контролювати.

Кеті зводиться на ноги й дивиться в бік лісу, очікуючи на чергові постріли або ж раптову появу тварини-втікача, у яку стріляли, але не влучили. Для експерименту часто використовують собак. Частіше — мавп. Інколи навіть шимпанзе.

Розлючений шимпанзе може бути небезпечнішим за будь-яку тварину на планеті. Тридцятидвохкілограмовий шимпанзе швидкий, як кішка, вдвічі сильніший за людину і здатний на криваву несамовитість, на яку не здатна навіть найбожевільніша людська істота. Кеті пригадує випуски новин зі свого дитинства, коли хатній шимпанзе напав на жінку, менш ніж за хвилину відгриз їй пальці, виколов очі та розшматував її тіло до кісток. В іншій історії розлючений шимпанзе позбавив зору та відірвав геніталії чоловікові, який тримав його як домашнього улюбленця.

Минулої ночі це міг бути шимпанзе, який лазив стінами будинку, досліджував дах і крутився навколо заглушки димаря.

Витягаючи з кобури *Glock* і тримаючи його напоготові, Кеті замислюється, чи не піти по свою власну *AR-15*. Але вона не хоче, поки йтиме по гвинтівку, пропустити момент, коли Зенон та Райс покинуть острів на швидкісному човні. Пістолет має забезпечити належний захист.

Вона стоїть на ногах. Вона готова до будь-якого повороту подій. Підходячи ближче, вона не повертається спиною до лісу та луку за ним. Як порівняти із сушею, озеро здається для неї досить безпечним.

Ця ситуація нагадує їй байку Езопа «Одноока лань». Лань з одним зрячим оком паслася біля моря, де вона почувалася в безпеці. Одне око було зосереджене на землі, а сліпе — на морі, звідки до неї ніхто не міг підійти. Моряки, які пропливали повз на човнах, зарядили луки та вбили її. Наші проблеми часто приходять звідти, звідки ми найменше їх очікуємо.

Канадські гуси, які пролітають над головою, мовчки зникають удалині, немов уві сні.

Небо кольору веджвудської блакиті чисте й спокійне, хоча у височині, за межами атмосфери, якась новітня технологія пильнує Сходи Якова та Кеті.

Вона крокувала майже тридцять хвилин, коли раптом почула звук запуску двигуна, а тоді сховала пістолет у кобуру.

ТРОЄ ЧОЛОВІКІВ

Заглянувши в бінокль, Кеті вдивляється в осяяну сонцем воду, шукаючи човен.

Вона очікує побачити, як вони пропливають уздовж східного берега острова, прямим курсом на Рингрок у південному напрямку. Однак за мить гуркіт двигуна неспинно гучнішає, за звуком можна зрозуміти, що вони змінили маршрут і прямують просто до неї.

Коли характерний звук поступово почав стихати, вона побачила, як човен прямує на північ у бік Оук Гевена, а потім різко перенаправляється на материк. Вони вже досить далеко відпливли від Сходів Якова. Вони ледь більші за тіні, які рухаються крізь яскраві безперервні сонячні промені, що танцюють на хвилях.

Кеті налаштовує фокус на біноклі, щоб побачити все детальніше. Вона збільшує кратність зближення, доки не залишається жодних сумнівів, що це той самий човен, на якому приплили Зенон та Райс.

На судні видніються три постаті, напевно, троє чоловіків. Тож, АВБ шукали саме чоловіка, а не тварину. Один сидить на кормі, біля підвісного човна, керуючи штурвалом — це або Зенон, або Райс. Інші сидять пліч-о-пліч на передніх сидіннях.

Вона не може зрозуміти, чи один із них поранений та ув'язнений, чи взагалі мертвий.

Ба більше, з такої відстані досить важко впізнати Зенона та Райса. Це просто три крихітні силуети, прикриті сонячними відблисками, які переливаються на хвилястому озері.

Однак вона майже впевнена, що на човні, який відпливає, сидять агенти та їхня здобич. Якщо вони везуть бранця на материк, а не на Рингрок, це може означати, що йому потрібна медична допомога, або ж вони мають намір відвезти його до суду, щоб звинуватити у злочині, який, на їхню думку, він скоїв.

Човен минає Оук Гевен і тримає курс на схід. Він зникає в мерехтінні та блиску. Кеті опускає бінокль і прислухається до звуків човна, які поступово затихають.

Лис залишається на пірсі.

Кеті проходить до будинку зі своїм біноклем, порожньою пляшкою коли та обгортками від протеїнових батончиків. Вона викидає папірці та ставить бінокль на місце.

Можливо, вона читатиме решту дня. Обере Дікенса. Або Бальзака. Або ж Остін.

Вона, може, продовжить відшліфовувати навички малювання віддзеркалення у своїй картині. Вітрини магазинів. Калюжі на тротуарі.

Вийшовши на вулицю, вона дивиться на Рингрок, повертається на північ і дивиться на ліс, за яким лежить бухта під гротом.

Усе на її острові спокійно. Мир та лад повернулися. Або ж ілюзія миру та ладу.

Кеті не одноока лань. Істину ніколи не можна припускати, її досягають лише діями й розслідуваннями.

Вона дістає свій ліхтарик, замикає двері й вирушає переконатися, що човен зник, а разом із ним й агенти АВБ.

ЇХНІ ІМЕНА

Дивність, породжена нещодавніми подіями, наповнює ці ліси таємничістю, хоча раніше вони були такими ж звичним, як і кімнати її маленького будинку. Деякі тіні, здається, рухаються незалежно від того, що їх утворює. Подекуди денне світло вигинається крізь гілки, що заперечує спектральну фізику реального світу й робить мить мрійливою. Або це просто так здається.

Єдине, що заспокоює Кеті, це пташиний спів, який доноситься звідусіль. Солодкі, високі, чисті ноти жовтих співочих дроздів. Немузичне дзижчання та *«цвірінь-цвірінь-цвірінь»* північних омелюхів. Червонодзьобі омелюхи, дрозди, червоноголова піранга, жовтогруді щебетушки, темноокі шуліки — вона знає їхні назви, вивчає їх та впізнає їхні особливі голоси.

Можливо, тому, що в човні було троє чоловіків, і тому, що човни часто з'являються на класичних картинах як символи долі, їй на думку

спадають три імені. Лупо. Хамал. Паркер. Це були троє чоловіків, три інструменти демонічної долі, що вкрали в неї життя, яке вона ніколи не зможе повернути.

Поки вона йде стежкою повз дерева, ці обличчя неодноразово з'являються в її голові. Після пережитого жаху, вона одержимо вивчала фото Лупо, Хамала та Паркера. Кожна найдрібніша риса їхніх облич назавжди закарбувалася в її пам'яті, немов вона намалювала їхні портрети у своєму авторському стилі.

Якийсь час вона фантазувала про те, як буде вишукувати їх, чекати слушної нагоди та вбивати. Це був єдиний раз у житті, коли гнів поглинув її. Протягом тих темних тижнів вона остаточно зрозуміла, що гнів ніколи не зможе відновити справедливості там, де її не існує. Трагедія, за яку вона так хотіла помститися, увінчалась іншою трагедією, після якої Кеті хотіла не помсти, а лише притулку.

Стежка підходить до берега й огинає північно-східний край Сходів Якова, аж до бухти, куди причалював човен, коли Кеті востаннє була тут.

Нікого немає. На піску глибокі сліди там, де вони штовхали судно назад у воду.

Це відкриття полегшує її душу, але не повністю. Лунали постріли. Ймовірно, пролилася кров. Можливо, Кеті не зможе дізнатися багато деталей із тих доказів, які залишилися після протистояння. Але це її острів, і все, що їй вдасться зібрати, оглянувши грот, де можливо починалася перестрілка, може виявитися важливим для відновлення її душевного спокою.

Вона підіймається двадцятьма чотирма сходинками до цегляної доріжки, яка веде через галявину з кострубатою травою вниз до вишуканого входу до грота. На стежці вона робить зупинку.

Цього разу, як ніколи раніше, це місце нагадує Кеті мавзолей. Ексцентричні візерунки в цегляній кладці стіни, схожі на завитки рун чи ієрогліфів, які ніби має розтлумачити кожен, хто бажає увійти всередину. Темрява у відкритому вестибюлі настільки щільна, що навіть світло ліхтарика не проникає крізь неї. Склепінчастий вхід

схожий на прохід до якогось середньовічного замку, який, здається, ось-ось може обвалитися і перекрити доступ або вихід.

Кеті знає, що немає ніяких опускних ґрат, що ліхтарик розсіче темряву, що кладка Джо Сміта — не що інше, як вираження його творчості. Зловісне враження, яке справляє на неї грот, є лише наслідком зустрічі із Зеноном і Райсом.

Або це знамення, передчуття. Вона не з тих, хто вірить у віщування, прикмети, надприродні знаки. Вона *справді* вірить в інтуїцію. Можливо, інтуїція — це те, що вона зараз відчуває сильніше, ніж будь-коли раніше.

У Кеті смілива душа. Вона точно не боягузка. Вона вже втратила все, втратила більше, ніж життя. Якщо Смерть прийде по неї, це буде однаково, що померти вдруге, але вже не буде чого боятися. Але вона не готова легко помирати, не тоді, коли в неї є Обіцянка, яку вона має виконати.

Спантеличена своїм побоюванням, вона відступає до верхньої сходинки та зупиняється там.

Під нею — пляж. З кожним припливом, рельєф стає дедалі драматичнішим. Берег круто спускається в озеро, і з кожним метром стає дедалі глибшим.

Якби вона стояла тут на годину раніше, коли ранкове сонце досягло свого полуденного максимуму, озеро було б дзеркалом, яке заважало б бачити те, що вона зараз бачить. Якби тригранку річкову не привезли десятиліттями до того, вода була б затягнута водоростями. З такої висоти кришталево чисті глибини відкривають те, чого вона не могла б побачити з берега. Затонулий човен. Швидкісний човен, на якому припливали агенти АББ. Вона чітко бачить судно, від носа до корми, сидіння, двигун.

Перед тим як спустися на воду, вони, мабуть, або пробрили дно човна, або обтяжили його камінням.

Троє чоловіків, за якими вона спостерігала, що пропливали повз Оук Гевен у напрямку материка, виявилися не тими, за кого вона їх прийняла. Вони пливли не зі Сходів Якова, а з півночі архіпелагу.

Роберт Зенон та Гемптон Райс досі на її острові. І вони поки що не хочуть, щоб вона про це знала.

³ Генрі Девід Торо — американський письменник, мислитель, натураліст, суспільний діяч, попередник зеленого анархізму, чий експеримент з усамітнення став основою гри і — природно — книжки-мегахіта «Волден, або Життя в лісах» — Прим. пер.

Частина 3

ІЗОЛЯЦІЯ

ДОВГА ДОРОГА ДОДОМУ

Сонячні промені косо проникають крізь поверхню озера. Біля човнів можна побачити риб, які пропливають поблизу.

Кеті остерігається південного краю Сходів Якова. Вона не ходить туди ані прямою, ані звивистою стежкою, які ведуть крізь ліс. Занадто багато дерев. Занадто багато людей. Чимало місць, де хтось може її підстерігати.

Хоча Зенон і Райс знають, що вона озброєна, вони не з тих, хто ховатиметься в кущах, сподіваючись застати її зненацька.

Вони професіонали, озброєні до зубів, самовпевнені аж до зарозумілості. Якщо вони прийдуть по неї, то, найімовірніше, будуть діяти рішуче й сміливо.

Якщо вони досі мають змогу це зробити. Якщо вони досі існують.

Агенти АВБ, можливо, мертві. Якщо так, їй потрібно остерігатися когось іншого.

Побачивши затонулий човен, вона спочатку припустила, що Зенон і Райс потопили його. Тепер вона розуміє, що більш імовірним є те, що той, кого вони шукали, вбив їх і затопив їхній човен. На відміну від агентів АВБ, ця невідома особа, напевно, не має наміру покидати Сходи Якова. Можливо, має намір ховатися тут принаймні деякий час.

Якщо Зенон і Райс зараз мертві в гроті, їхнім убивцею може бути або якийсь іноземний агент, або інформатор, який хоче розповісти всю

правду про Рингрок, або якась інша особа, чию мету Кеті поки що не може зрозуміти.

Можливо, цей хтось міг би бути її союзником. Який би проєкт не реалізовувався на Рингроці, він здається небезпечним, якщо не безрозсудним, ба навіть нечестивим. Інформатор, який здійснює миротворчу місію, аби розкрити всю правду, не має жодних причин шкодити їй.

Однак досвід навчив її, що в сучасному світі, де кожен стоїть сам за себе, досить важко знайти союзників. Повсюди варто очікувати обману. Недовіра важлива для виживання.

Позаду неї, у гроті можна дізнатися долю Зенона та Райса, там відповіді, від яких з'являться інші питання. Вона досить розумна, щоб не заходити туди, де невідомо, що на неї чекає: кроляча нора чи лігво лева.

Вона дістає пістолет і спускається вапняковими сходами до бухти. Майже третина східної сторони острова — це скеляста стіна заввишки до п'яти метрів. На цій ділянці немає берега, яким можна було б пройти. Вона повинна йти довшим маршрутом із північного боку Сходів Якова й уздовж західного берега, на якому нестійкий ґрунт.

Оскільки тут варто бути обережною, щоб не потрапити в засідку та уникнути травми при падінні, маршрут займе приблизно сорок п'ять хвилин. Дорогою до маленької бухти, єдине питання, яке хвилює зараз Кеті, це: «Що чекає на неї на півдні острова?».

ЮНАЦЬКЕ ЖИТТЯ

Ще із часів, коли горе й гнів царювали на Сходах Якова, коли окружний прокурор, суддя та мер підставили її, коли нікчемне співчуття поліції ніяк не втішало її, коли фантазії про помсту здавалися реалістичними планами, які вона могла успішно здійснити, відтоді Кеті володіє не тільки фотографіями Лупо, Хамала та Паркера, а й файлами, у яких важкою працею зібрана інформація про їхні життя.

В одинадцять років Лупо приєднався до банди. Протягом п'яти років його тричі звинувачували в розповсюдженні наркотиків. Тобто, він не торгував ними, а просто був кур'єром, який розносить заборонені речовини від картелів, що доправляють товар, до тих, хто продає його на вулицях. Його двічі відправляли на реабілітаційну терапію, а на третій раз він відбув чотири місяці в колонії для неповнолітніх. У шістнадцять років він кинув школу. В тому ж віці Лупо став одним із дев'яти хлопців віком до вісімнадцяти років, яких звинуватили як повнолітніх у груповому зґвалтуванні дванадцятирічної дівчинки. Звинувачення зняли, коли жертва наклала на себе руки, а ключові докази у справі оголосили недійсними. У дев'ятнадцять років його підозрюють у побитті священника, який зазнав тяжкої черепно-мозкової травми. Саме тоді життєва стежка Лупо перетнулася з Кеті, якій на той час було тридцять три роки.

РОЗРАХУНОК ЗГАРЯЧУ

Кеті прямує кам'янистими берегом, порізаним ущелинами, які постійно відколюються. Її думки швидші за її кроки. Протягом століть під час найхолодніших зим течії приносили крижини на західну сторону острова, де вони розбивалися одна об одну. Навесні, коли вони розтануть, на скелях залишиться їхній відбиток. Стихії утворили смугу перешкод, через яку кожен, хто поспішає, точно підверне щиколотку, порве сухожилля або навіть зламає собі ногу.

Кеті прагне дістатися до свого будинку якомога швидше, але вона не хоче прийти туди без плану дій, який можна швидко втілити. Правильного плану. Найпродуманішого плану.

Її перше бажання — залягти на дно й не висовуватися. Це її власність. Агентство внутрішньої безпеки та повстанці, які, здається, розпочали апокаліпсис на Рингроці, не мають права перебувати на Сходах Якова. Звісно, якщо конституція ще має якусь силу.

Звісно, можливо, вона вже нічого не означає. Кеті вже понад два роки намагається дотримуватися правила не читати новин. Багато чого може

статися за цей час, коли країна перебуває в процесі фатального падіння.

За конституцією чи ні, якщо на власній землі є загроза її життю, вона має право захищатися зі зброєю в руках. Але чи проти агентів уряду, які виконують законну місію? Вона знає, чим це все обернеться. Досить схожий результат можливий, якщо їхня місія відбувається *поза* межами закону.

Щоб зайняти певну позицію, яка може вимагати застосування насильства проти насильства, їй потрібно знати *точно* всю ситуацію, хто всі гравці (як відрізнити хороших хлопців від поганців) і які ставки. Немає жодної підказки.

Думка про втечу внаслідок провокації викликає в неї обурення. Вона плекає свою впевненість у собі. У цьому вся вона.

Якщо вона дістанеться материка, їй доведеться піти до шерифа та сповістити про зловмисників, постріли, можливе вбивство.

Тоді що? Федерали мають владу над місцевим управлінням. Якщо йдеться про національну безпеку, на права власності можуть наплювати.

Їй заборонять повернутися до своєї домівки, аж поки не досягнуть цілей влади та не приберуть усіх слідів виконаного завдання. А коли вона вже повернеться, Сходи Якова більше ніколи не будуть тим місцем, яким були раніше. Місцем мирного усамітнення, де вона почуватиметься в безпеці, де вона може виконати Обіцянку.

Коли Кеті на півдорозі до своєї оселі, знову лунають короткі постріли.

Вона повертається, заходить за сосни, прислухається, чекає. Звук був таким коротким, що важко здогадатися, звідки саме на острові він доноситься.

Проходить хвилина, друга. Щойно все затихло, та більше жодних пострілів не чути, Кеті продовжує рухатися.

Хоча вона не хоче визнавати цього, їй не можна тут залишатися, їй важко ухвалювати розумні рішення, правильні рішення, коли вона не знає, хто, що та чому перебуває на цьому острові.

Їй треба добратися до будинку, взяти чекову книжку, дістати невеликий рюкзак, набитий стодоларовими купюрами, який захований у коморі, та відправитися на материк.

Хоча правильний вчинок здається неправильним із кожного погляду, він усе одно є правильним, і зробити його — це те, що відрізняє спритних від мертвих.

З думками про однооку лань, Кеті пересувається обережно, досліджуючи тіні між деревами, які скупчилися вздовж невисокого урвища над берегом, але не пускає з уваги нечисленні віддалені судна, які пропливають повз острів.

Вона добирається до південно-західного кінця острова та продовжує йти на схід. З піщаного ґрунту проростає прибережна трава, і опора стає менш підступна. Кеті рухається швидше, охопивши свій пістолет двома руками.

Її оселя з'являється в полі зору трохи вище та лівіше від неї, поза урвищем. Коли вона обходить південно-східний край, м'який пляж переходить у гальку.

Попереду — будиночок для зберігання човнів та пірс. Вона робить лише декілька кроків та усвідомлює, що двері будиночка відчинені.

НА ОДИН ВАРІАНТ МЕНШЕ

Якщо йому потрібно, щоб вона померла, вона помре. Хто б там не був — Зенон чи Райс, Зенон *та* Райс, чи хтось, із ким вона поки що не зустрічалася, якийсь хлопець, який убив Зенона та Райса, — він озброєний AR-15, і, здається, досить влучний стрілець. Кеті може перебігати від одного жалюгідного укриття до іншого, рухатися навприсядки, повзти на животі — нічого із цього не допоможе їй. З висоти, з даху будинку, звідусіль, де б зловмисник не був, він зможе знайти її, вистежити та всього лишень одним пострілом розірвати її голову на шматки, немов кавун. З гвинтівки .300 Win Mag, снайпер може влучити у ціль з одного або навіть півтора кілометра. Якщо ж у

нього немає снайперської гвинтівки, то навіть з *AR-15* можливо влучити на такій відстані.

Вона поспішає по згладженій водою гальці та риб'ячим скелетам, які ламаються під ногами, немов скло, підіймається сходами пірса та йде по дошці до дверей будиночка для зберігання човнів.

Не треба бути Шерлоком, аби зрозуміти, що замок збили пострілом із гвинтівки, який і був тим звуком, що вона почула на півдорозі із західного боку острова.

Вагаючись, Кеті проходить крізь двері та вмикає світло в приміщенні. Її дерев'яний катер досі на місці, там, де вона його залишала, все ще на плаву.

Вона сама в цьому приміщенні. Зловмисник точно не тут. Здається, все гаразд.

Але. Але не міг він збити замок, щоб просто зайти всередину, роззирнутися та собі піти.

Спускаючись трапом, Кеті помічає проблему, ще до того, як потрапляє на судно. Чи то її грудна клітка стискається, чи то серце набрякає (стиснення в грудях, яке свідчить про психічний, а не фізичний тиск), та на мить, але тільки на одну мить, її коліна підкошуються. Вона все ще може повернутися. Немає жодної причини рухатися далі, жодної, окрім факту, що вона не може повірити власним очам. Вона продовжує рухатися.

«Завжди продовжуй рухатися, — завше казав Аві. — Доля — майстерний снайпер, і той, хто стоїть на місці, є для неї легкою мішенню».

Кеті проходить між страхувальними канатами, сідає на трап, перелазить на борт і стає на палубі позаду каюти. Від скега та гребного гвинта до поворотного кронштейна карданний вал залишається міцно прикрученим до транця. Двигун знято.

Каюта маленького катера не закрита ззаду. Кеті не потрібно заходити всередину, аби побачити, що двигуна немає. Його ніде не знайти.

Хтось має намір покинути острів на своєму човні тоді, коли йому буде зручно. Він або вони. Тим часом не дозволяючи втекти їй.

Вона сходить із човна та просто стоїть на слизькій дорозі. В голові кружляють думки.

Конусні світильники, що висять на ланцюгах, освітлюють приміщення та відкидають на темну воду хвилясті відблиски, наче рибки, що світяться, хоча між дошками та під настилом панують тіні. Тут пахне озером, мокрим бетоном, креозотом і вологими дошками. Вода тихо хлюпає та муркоче, немов невидимі кішки сьорбають воду зі своєї миски, а трап поскрипує, ледь помітно рухаючись від хвиль, вгорі птах (о цій годині, безсумнівно, сова) тріпоче крилами, намагаючись сісти на балці.

Усе це знайоме до дрібниць та навіть раніше заспокоювало, але в цій ситуації воно тільки навіює моторошність. Агенти АББ, національна безпека та всі фільми про шпигунів не пояснюють, що відбувається на Сходах Якова. Та інтуїція і здоровий глузд підказують їй, що прихована правда дуже дивна та Кеті *в дійсності* в набагато жахливішій халепі, ніж сама думає.

МАРНИЙ «АЙФОН»

Підіймаючись сходами до берега, переходячи подвір'я та відчиняючи двері, вона досі відчуває себе мішенню.

У будинку замок ніхто не чіпав. Вона відмикає його, заходить до коридору та зачиняє двері за собою. Прислухається.

Попри те, що замок не збили, у будинку все одно може хтось перебувати.

Їй добре відомо, як оглянути будинок, щоб переконатися, що тут нікого немає. Рухатися спиною до стіни. Обидві руки мають бути на пістолеті. Ніколи не зазирати в кімнати. Так можна швидко отримати кулю в обличчя. Пістолет на витягнутій руці. Швидко проходити дверні коробки, не відходячи від стін. Шафи — підступні куточки, але їх треба перевіряти.

Вона переглядає чотири кімнати та ванну. Залишається підвал. В будинку немає доступного горища.

Якщо не знати про наявність підвалу, то ззовні про нього ніколи не здогадаєшся. Будь-який зловмисник, який може обшукати будинок, ніколи не помітить ознак дверей до цього підземного царства.

Раніше Джо Сміт розмістив у спальні помітні двері до підвалу. Працюючи наодинці, Кеті заставила його шафами, і потрібно добряче помізкувати, щоб знайти вхід. Він захований поміж трьох шаф різноманітних варіацій та призначень, а до підвалу можна зайти, відсунувши важіль, який відкриє сходинки донизу.

Острів — її прихисток, будинок — порятунком, підвал — останній рубіж оборони.

Вона розсуває полиці, тягне за важіль та ступає на сходовий майданчик. Вмикає світло.

Тиша, яка висить у приміщенні, досить зловісна. Не завершити пошуки так само погано, як і не проводити їх узагалі.

Вона не знає, за яким призначенням Джо Сміт використовував підвал, але для Таннера Велша це був, як казав він, «літературний архів». Він зберігав тут усі ті папери, на яких творив, зокрема чернетки його рукописів, листи, щоденники, чеки, списки покупок та пачки жахливої поезії, а крім цього — запаси найкращого шотландського віскі, якого мало б вистачити йому на двадцять років, якби в країні відновили сухий закон.

Сьогодні на цьому останньому рубежі захисту розташовані довгі ряди полиць, заввишки у два з половиною метри, заставлені товарами, доставленими з материка компанією *Hockenberry Marine Services*. Серед них десятки десятилітрових герметично закритих банок із сублімованими продуктами, півтори тисячі пляшок із водою, все зібране в термоусадкових пакетах, тисяча свічок та інші основні припаси, необхідні, щоб пережити дворічну пандемію, куди гіршу за *COVID-19*, колапс електромережі або іншу кризову ситуацію, яка може завадити їй отримувати посилки з материка протягом тривалого періоду.

Під час блукання проходами поміж рядів полиць, її завбачливість здається то надмірною, то недостатньою. Надмірною, бо вона живе тут уже понад два роки, і світ за водою так і не розпався. Недостатньою,

тому що після нинішнього вторгнення на острів, Сходи Якова більше не здаються таким безпечним місцем, як Кеті собі уявляла раніше.

Параноя може стати доволі серйозним психічним захворюванням.

Вона також може бути належним станом душі для здобичі у всесвіті, сповненому хижаками.

Оглянувши підвал, жінка виходить назовні, вимикає світло та знову приховує вхід.

Тепер вона вже почувається безпечніше. Якби її хотіли вбити, це вже б зробили на вулиці або ж навіть усередині будинку.

Проте з глибини плоті, крові та кісток, де тисячі років людського досвіду сконцентровано в генах, інтуїція підказує, що на Кеті чекає щось, куди гірше за смерть.

У студії Кеті бере свій «айфон» зі столу для малювання, де вона залишила його після розмови з Ганнером Ліндблумом, агентом із нерухомості. Вона не хоче звертатися по допомогу до шерифа, чи до будь-якої інстанції, побоюючись, що ті, хто колись присягнув захищати невинних, в один момент не зможуть зробити це. Але зараз немає інших варіантів.

Вона розблоковує свій найновіший «айфон». Стільниковий зв'язок був на острові ще до того, як Кеті придбала його, проте зараз він недоступний. За мить її телефон показує 72 відсотки батареї, екран гасне. Вона намагається перезапустити телефон, проте це марно.

АНІ КРОКУ НАЗАД

Кеті більше не думає, що хтось зі жетоном використає сфабриковане звинувачення, аби конфіскувати її зброю. Вони навіть не будуть вдавати, що діють згідно з конституцією. Ізолювавши її, вивівши човен із ладу та в якийсь спосіб вимкнувши стільниковий зв'язок, її ворог (чи то вороги), чітко дали зрозуміти, що закони створені для того, щоб їх порушувати, та що в грі, у яку вони грають на острові, немає жодних правил.

Діставши свою напівавтоматичну рушницю зі схованки зі зброєю в майстерні, Кеті ховає її в комірку для кухонних віників разом із коробкою набоїв. Вона також заряджає свою AR-15 і споряджає набоями три запасні магазини.

На кухні Кеті кладе гвинтівку на стіл та їсть нашвидкуруч приготований пізній обід: бутерброд із шинкою, сиром, гірчицею та шматочками помідорів. Вона запиває його холодним пивом. За нинішніх обставин трохи алкоголю, здається, краще заспокоїть нерви, аніж чергова порція кофеїну.

Вона може залишатися в замкнутому будинку, зі зброєю під боком та напоготові протистояти будь-кому, хто намагається проникнути до неї. Одне з можливих трактувань подій свідчить про те, що все, що владі потрібно від Кеті, це щоб вона не заважала та не попереджала нікого на материку, що на Рингтоці щось пішло не так, а наслідки дісталися Сходів Якова. Щойно втікача буде знайдено та весь безлад, вчинений на острові, приберуть, вони залишать Кеті на самоті, можливо, дещо розгубленою, але в безпеці. Здається, зараз найлегше залягти на дно та чекати поки всі ці події назовні закінчатся, а її життя стане таким, як було раніше.

Цей план не враховує затонулий човен поблизу берегів. Також не зрозуміло, чи є агенти АБВ тими, за кого себе видають, чи, можливо, вони вже взагалі мертві, що залишає її на Сходах Якова наодинці з одним або кількома незнайомцями з потенційно гіршими намірами.

Замкнути себе в будинку — це мовчазна покора тим, хто втрутився в її приватне життя та власність. Пів кроку до боягузтва. Умиротворення ніколи не працює. Слабкість провокує подальше насильство.

Їй варто спробувати дати їм бій настільки агресивно, аби загнати в кут. Не можна показувати страх, слід дати їм *знати*, що вона готова до найгіршого сценарію подій, якщо вони надалі порушуватимуть її права.

Перекусивши бутербродом і випивши пиво, вона виходить із будинку прихопивши із собою пістолет, причеплений до стегна, AR-15 за плечем та бінокль. Вона замикає двері.

Кеті показує, що озброєна та патрулює, але з усім тим залишається пильною. Існує імовірність, що вона побачить щось, навіть неоднозначне, що допоможе їй зрозуміти, у чому річ.

На початку сходів до берега вона оглядає пляж і будиночок для зберігання човнів, а потім підіймає бінокль та фокусується на острові Оук Гевен, за кілометр від Сходів Якова. Велика резиденція з білою верандою та колонами, що оточують її з трьох боків, має вигляд цитаделі розсудливості та спокою.

Жінка сидить на сходах біля веранди. Молода дівчина стоїть на газоні, тримаючи перед очима свій бінокль та спостерігаючи за віддаленим Рингроком.

У Кеті найпотужніший на ринку екземпляр бінокля. У нього така чіткість, що вона майже впевнена, що це та сама дівчина, яку вона бачила, пропливаючи повз Оук Гевен декілька днів тому. Дівчинка білява, тринадцяти чи чотирнадцяти років, доволі спортивної статури. Кеті раніше бачила, як вона тренувалася на газоні, займаючись гімнастикою.

Хоча цікавість дівчини до Рингроку може свідчити про занепокоєння чи радше заінтригованість через нещодавні події, які там відбувалися, доросла жінка на сходах на вигляд доволі спокійна, судячи з положення її тіла й відсутності будь-якого озброєння. Відстань до Оук Гевена надто велика, щоб побачити вирази обличчя, але не схоже, щоб сім'я на острові виказувала хоч якусь стурбованість.

Кеті опускає бінокль та рухається вздовж урвища, повз південно-східний берег Сходів Якова. Подолавши п'ятдесят метрів, вона знову зупиняється. Вона повертається, щоб переконатися, що ніхто не зайшов на її подвір'я чи на луг за двором. Оглянувши лінію дерев удалині, вона повертається обличчям на південь та знову підносить до очей свій бінокль.

Нічого не прямує в бік Рингроку. Що б там не сталося вчора, здається, все вже владнали. Біля острова не видно жодних човнів чи літаків. І на самій суші ані душі не видно.

Вона згадує слова зі щоденника Таннера Велша про паранормальні «повідомлення» від когось, хто потребував його допомоги, які

змушували його ходити уві сні та які, можливо, врешті-решт призвели до його утоплення.

За двадцять шість місяців тут із нею не ставалося нічого подібного. Якщо те, що стверджував Таннер Велш, правда, тоді чому до неї ніколи не зверталася потенційно ув'язнена на Рингроці особа? Можливо, щоб відчувати та чути ці містичні зв'язки, треба бути добряче напідпитку. Деякими ночами вона могла випити забагато вина, але у порівнянні з об'ємом ірландського скотчу, який випивав Велш, каберне здається не більш п'яним, ніж недільне причастя.

Роздивляючись Рингрок, вона переосмислює події на острові. Можливо, це не відновлення порядку після катастрофи, а означає лише те, що ніхто не пережив того, що там сталося. Передчуття катастрофи виповзає з найтемнішого закутка її підсвідомості, де воно стримує навіть найпоширеніші забобони, ігноруючи реальність. Крижаний холод інтуїції пронизує її наскрізь, і вона знає: що б не сталося на Рингроці, це лишень початок чогось більшого.

Загадковий острів віддаляється від неї, щойно вона відводить бінокль від очей. Без перебільшень, цей острів куди виразніше стає схожим на оселю смерті.

Далеко за Рингроком і низько вздовж горизонту, на півдні та заході, повільно підіймаються темно-сірі хмари, ніби весь континент палає за вигином землі.

Переїхавши на Сходи Якова, Кеті ніколи не переглядала прогнозу погоди. Ні сонце, ні злива, ні хуртовина ніяк не впливають на її день. Погода буде такою, як вона є, і Кеті ставиться до неї так само байдуже, як і загалом до всього, що відбувається на цій планеті.

Зважаючи на минулий досвід, сьогодні ввечері можна очікувати на шторм. Можливо, стукіт краплин дощу по даху допоможе їй заснути.

КРИК

Пройшовши більшу частину вершини невисокого обриву над південним берегом, заявивши про свою позицію, відмовившись

ховатися, показавши сміливість та намагаючись залякати чужинців, Кеті закінчує своє перше пообіднє патрулювання, повертається до будинку та обходить його, переконуючись, що все таке, як і має бути.

Вона звертає за ріг та бачить Майкла-молодшого, який сидить, пригнувшись довкола, його хвіст настовбурчений позаду. Він підіймає голову, щоб подивитися на неї, але лише на мить, а потім продовжує обнюхування.

Лисячі лапи спрямовані вперед, і це нагадує Кеті, що саме тут, під пошкодженою частиною водостоку, біля одного з кухонних вікон, вона помітила розриту землю, ніби після ворон. Ділянка смерділа чимось на кшталт аміаку. Шматки голої землі та вирвана трава вкриті порошкоподібною речовиною, схожою на борошно. Вона хотіла повернутися сюди із засобом для боротьби з пліснявою, але, чорт забирай, сьогодні не найкращий день для догляду за газоном.

Сморід аміаку, так само як і порошкоподібні речовини вже зникли. Все очистилося... саме. Неможливо. Зовсім. Надзвичайно. Нерівне коло діаметром два з половиною метри, де весняна трава була зовсім короткою, рідкою та зім'ятою, тепер покрите рясною зеленню заввишки п'ятнадцять сантиметрів та завтовшки з хутро на лисячому хвості, при чому трава росте впритул до стіни будинку. Шматки виритої землі досі присутні, але майже непомітні поміж густої трави. Ніякі добрива, які можна придбати в магазині, не змогли б так покращити газон *за лічені години*. Земля також не була полита, аби сприяти такому зростанню.

Рудий лис рухається досить типово для таких тварин, повагом і граціозно, обнюхуючи ділянку цієї незбагненно дивної рослинності. Він обережно рухається довкола, намагаючись не наступати на свіжу траву, наче з-під землі щось раптово зможе вхопити його та затягнути донизу, немов комаху у венериній мухоловці.

Здивувавшись, Кеті нахиляється з наміром підмести рукою траву, аж раптом пролунав раптовий крик. Це рев та зойк, яких вона ніколи раніше не чула, щось одночасно людське та надприродне, вереск відчаю, який, здається, пронизаний радістю, наче два голоси — жертви та хижака — настільки гармоніюють, що звучать як один.

Лис та Кеті здригнулися. Майкл-молодший підхоплюється та стає на задні лапи, на мить застигаючи, немов у балетному па. Потім уже на чотирьох біжить повз будинок до східного берега, можливо, на край пірса, де раніше знаходив собі притулок.

Знову лунає крик, десь із боку луку та з далекого лісу. Ніби істота з вишкіреними зубами та гострими, як бритва, кігтями, розриває себе на частини, водночас волаючи в агонії та екстазі, тріумфуючи із самознищення.

Коли гучний, пронизливий звук вщухає, Кеті насторожилася, як ніколи. Хоча грандіозна музика та чудова література зворушують її, образи, наповнені змістом та емоціями впливають найбільше на неї як на людину, пов'язану з образотворчим мистецтвом. До цього моменту вона б навіть не подумала, що звук може охопити її так само глибоко, як картина Гої «Сатурн, який пожирає свого сина» або безіменна картина того самого художника, на якій зображена голова переляканого собаки, що ось-ось має зникнути в сипучих пісках. Цей крик — голос персоніфікованого нігілізму, божевільний та несамовито порожній крик люті на факт існування світу.

У тягучій тиші, яка запала після цього, Кеті застигла в пильності, бо інстинкт попереджає, що після такого жахливого крику відбувається раптовий напад, який може трапитися звідки завгодно: з неба чи з-під землі, хоча крик, здається, і пролунав із лісу.

Сотні птахів усіх видів, вражені, як і Кеті, несподіваністю та надзвичайною жорстокістю крику, раптово злітають із дерев. Їхні голоси зливаються в хор тривоги та страждання. Вони злітають, підносяться та кружляють без звичної грації, наче листя, піднесене сильним вітром, і на мить здається, що вони можуть осісти на деревах. Згодом усі ці птахи в унісон злітають на схід, повз берег і над озером, очевидно, прямуючи зі Сходів Якова на материк.

Кеті переводить погляд на траву, яка у дивовижний спосіб з'явилася під кухонним вікном.

Жінка вдивляється в небесну далечінь, де зникають останні силуети птахів.

Вона кидає погляд на південь, де під темними хмарами сховався Рингрок.

Врешті оглядається на ліс. На думку спадає витвір Генрі Фюзелі «Кошмар», який він намалював у 1781 році. Жінка розкинулася на безладному ліжку, вона чи то мертва, чи то в очікуванні смерті, у той час, як у неї на грудях сидить грубий, бридкий демон, а з тіні на ліжку дивиться божевільний сліпий кінь із білими від катаракти очима.

Кеті здригається. Закляття знято. Вона перестає обходити будинок. У спробах відімкнути двері, ключ ковзає в її спітнілій руці.

ЛУПО ТА ХАМАЛ РАЗОМ

У той період життя, коли Кеті була одержима помстою, яку їй ніколи не судилося здійснити, вивчаючи фотографії Хамала, вона не могла побачити на його милому обличчі жодних ознак жорстокого серця. Він був привабливим підлітком, а коли йому виповнилося двадцять два роки, став навіть іще симпатичнішим. Його погляд завжди відкритий та прямий. Посмішка — триумфальна. У портретах щирі художники прагнуть за допомогою тонких засобів передати щось правдиве про героя, але природа оманлива, ліпить чудовиськ із ягнят.

У чотирнадцять років Хамал має сто вісімдесят сантиметрів зросту та вісімдесят кілограмів м'язів. Його та двох інших членів банди звинувачують у вбивстві єврейського ресторатора, якого зарубали мачете. Через надзвичайну жорстокість та статус злочину на ґрунті ненависті Хамала судять як повнолітнього. Його спільники — дорослі. Їх судять за вбивство. Через співчуття присяжних до заблудлого юнака з такою ангельською зовнішністю Хамала визнають невинним. До сімнадцяти років він стає відомим як жорстокий бандит, що залюбки б'є жінок, із якими крутить романи. Його підозрюють у вбивстві трьох дівчат віком від тринадцяти до п'ятнадцяти років. Поліція не розуміє, чому ті, хто спочатку бажає свідчити проти Хамала, згодом змінюють рішення.

У свої шістнадцять років Хамал стає наставником чотирнадцятирічного Лупо. Вони швидко потоваришували, бо мають багато спільних інтересів та поглядів на життя — наприклад, любов до всіх фільмів про супергероїв, прагнення просунутися на вигіднішу позицію в банді, віра у снігову людину, вподобання неповнолітніх дівчат, презирство до тих, хто хоче отримати щось шляхом чесної праці, замість того, щоб просто відібрати, круті дизайнерські шкарпетки, токсичний антисемітизм, надихання публіки у твіттері щодо скидання пекельного вогню критики на будь-яку публічну особу, яку вони вважають мудаком, і бажання побудувати прибутковий охоронний рекет у приміській зоні, яку куруватиме банда в обмін на 50 відсотків прибутку.

Хамалу двадцять два роки, а Лупо — дев'ятнадцять. Вони їдуть розв'язувати якісь важливі справи у вкраденому «додж чарджер» того дня, коли вони зруйнують життя та надії Кеті.

ГЕМПТОН РАЙС

Якщо вони раптом вирішать обмежити її комфортне життя зі світлом, теплом та проточною водою, то виведуть із ладу генератор.

З підвалу з припасами Кеті дістає чотири гасові ліхтарі, трилітрову каністру пального, коробку свічок і хімічний туалет. У кожній із кімнат вона розставляє по ліхтарю, щоб за потреби бути готовою до всього. Свічки вона залишає на столі, а хімічний туалет встановлює в кутку спальні.

Оскільки будинок збудований із каменю, він досить вогнестійкий. Однак вона все одно тримає пів десятка вогнегасників у шафі в передпокої. Їх вона розподіляє по кімнатах.

Усе, що має статися, — станеться. Кеті не збирається бігати по будинку, гризучи нігті і намагаючись передбачити наступний поворот подій.

«Страх корисний, коли його контролюють, — колись казав Аві, — але він завжди поводить себе, немов поганий пес, коли відпускаєш його

на волю у своїй свідомості».

З початку перебування на Сходах Якова вона якомога краще підготувала себе до наступного пробудження терору та хаосу у своєму житті. Хоча вона не уявляла, що зможе опинитися у сценарії «Сутінкової зони»⁴, їй потрібно довіряти укріпленням, які надає цей будинок, своїм навичкам володіння зброєю та власній кмітливості.

Навіть під час війни життя триває, і одна з тих речей, які дають їй насолоду, — це їжа. До вечері залишається трохи більше як три години. Кеті планує приготувати особливу страву.

Вона дістає з морозильної камери чимале філе міньйон у вакуумному пакуванні, розгортає його та кладе на пательню, щоб розморозити.

Одна з її улюблених страв — це порізана картопля із цибулею та зеленим перцем, обсмажені на вершковому маслі, з невеликим додаванням солі, перцю, кінзи та подрібнених оливков, доданих наприкінці. Приготування починається з нарізання картоплі в миску з холодною водою.

Вікно над кухонною раковиною виходить на південний захід. Час від часу переходячи від картоплі до цибулі та зеленого перцю, вона поглядає в бік Рингроку та грозових хмар за багато кілометрів від острова. Чорні хмари повільно пропливають. Вони ще не схожі на грозові, а натомість створюють ілюзію великої стіни, що розділяє континент. Зважаючи на швидкість, з якою вони рухаються, дощ не піде до обіду.

Коли Кеті вона знову зазирнула у вікно, то побачила чоловіка, одягнутого у все чорне, який стоїть біля краю урвища спиною до неї. Зважаючи на його зріст та темне волосся, вона майже впевнена що це Гемптон Райс. Він не має при собі AR-15, який був у нього раніше, та і його напарника, Роберта Зенона, теж ніде не видно.

Він позирає то праворуч, то ліворуч, досліджуючи озеро, і навіть на відстані у сто метрів за статуєю зрозуміло, що це Райс. Коли він знову обернувся обличчям до Рингроку, то випростався, розправив плечі та підняв голову. Його зосереджена поза свідчить, що він до чогось прислухається.

Одразу згадується опис Таннера Велша про поклик до Рингроку, який був не звуком, а відчуттям, що ти комусь потрібен на тому острові, магнітною силою, що притягує до себе шматок заліза.

Райс витягує руки на повну довжину, долонями до того далекого острова, ніби кажучи: *«Я тут. Помітьте мене. Я тут»*.

Ні. Це не так. Він нікому не сигналізує. Кеті підозрює, що простягаючи руки, чоловік висловлює тугу за чимось, можливо, навіть захоплення чимось. У такій позі він схожий на якогось сектанта, який проводить галасливі богослужіння, і зовсім не здається дивним, якщо він раптом почне вигукувати «Алілуя».

Тримайте страх на повідці та продовжуйте рух. Ніколи не відступайте від протистояння, яке може розширити ваші відомості про ситуацію, що відбувається довкола.

Вона бере зі столу свою AR-15. Кількість боєприпасів та контрольована віддача, які забезпечує гвинтівка, роблять її в таких обставинах кращим вибором, ніж пістолет.

Стоячи перед входними дверима, Кеті вагається. Зенон може спостерігати десь, зачаївшись під вікном, за рогом, притиснувшись спиною до стіни.

Хоча ні. Поведінка Райса надто дивна як для відволікання. Якби він хотів виманити її на вулицю, щоб Зенон міг застати її зненацька, то прикинувся б травмованим або навіть інсценував власну смерть.

Кеті відмикає двері та швидко виходить, тримаючи гвинтівку в руках, палець лежить на спусковому гачку. Вона оглядає подвір'я зліва направо, справа наліво.

Зенона тут немає.

Замикаючи двері, вона усвідомлює, що було б добре причепити ключ до пояса за допомогою шнурка або ланцюжка, щоб потім не довелося діставати його з кишені, а потім знову ховати. Потрібно якомога довше бути готовою до бою, не відволікаючись на діставання ключа.

Рухаючись спиною до будинку, вона пильнує рух у межах свого зору.

Гемптон Райс досі стоїть над урвищем, обличчям до Рингроку, простягаючи обидві руки, ніби хоче схопити далекий острів і підтягнути його ближче.

Сонце досі ясніє над валами чорних хмар, озеро — синьо-сіре, немов шифер.

За таких обставин Кеті краще стояти спиною до стіни будинку та спілкуватися з Райсом звідти. Але їй також слід розглянути клаптик незбагненно пишної трави. Майкл-молодший остерігався його, а Кеті завжди поважала інстинкти тварин.

До того ж важко розгледіти, чим зайнятий Райс на відстані у сто метрів. Так само як і м'язи, мужність вимагає тренувань, щоб мати певність у її непохитності, коли виникне потреба. Кеті наближається до агента АВБ.

Підбираючись ближче, вона помічає, що Райс розпатланий. Його чорна сорочка розстебнута й зім'ята. Штанини уніформи забризкані багнюкою з прилиплими шматочками сухої трави, рештками опалого листя й коричневих соснових гілочок.

Почувши якісь звуки, Кеті залишається за тридцять кроків від нього. Він тихенько наспівує, немов батько, який заколисує своє немовля в колисці.

— Райсе, — каже вона. — Гемптоне Райсе.

Він продовжує наспівувати та починає рухати руками, немов із бажанням розсунути якісь невидимі штори, за якими заховане щось потойбічне.

— Клятий Райсе, розмовляй зі мною. Що відбувається? Що з тобою не так?

Він замовкає. Опускає руки. Повільно повертається.

Його волосся скуйовджене на лобі, сплутане та засмальцьоване. Його обличчя мокре від поту, хоча день доволі прохолодний.

Поглянувши на неї з подивом, ніби не може пригадати, хто вона така, Райс стоїть із роззявленим ротом, розкинувши руки в боки. Його зуби брудні, між ними застрягли шматки чогось незрозумілого.

З правого боку його сорочка заправлена в кобуру, у якій відсутній пістолет.

— Що з тобою не так? — знову питає Кеті.

Він прикриває обличчя руками та дивиться на неї крізь пальці, ніби дитина, яку спіймали під час якоїсь капості.

РОЗМОВА З КАПЕЛЮШНИКОМ

— Що з тобою? — відповідає питанням на питання Гемптон Райс, дивлячись на неї крізь пальці. Він міняє наголос. — *Що з тобою?* — і ще раз. — *Що з тобою?*

Волоски на потилиці Кеті, менш виняткові, ніж хутро лисиці, здійснюються, а шкіра на голові зморщується.

Тримаючи його на прицілі, вона поглядає позаду себе, праворуч, ліворуч, придивляється до краю урвища за Райсом, ніби очікуючи, що хтось звідти вилізе.

Нікого. Нічого. Ані білки, ані лисиці. Ані птахів, ані пташиного співу.

— Де Зенон? — питає вона.

Він промовляє з-під долонь:

— Що, де?

— Зенон. Роберт Зенон. Твій напарник.

— Напарник, частка, тіло. Поєднувати, інтегрувати, об'єднувати.

Він починає наспівувати, притулившись до складених долонь.

Звук відрізняється від того, що їй спочатку вчувся. Так, це спів, але він плавно то падає в стогін, то вирівнюється, так, ніби Райс постійно думає то про радість, то про смуток.

Або його поведінка — це просто елемент вистави, мету якої їй важко збагнути, або він перебуває у стані марення, спричиненого наркотиками, токсинами чи лихоманкою. Марення завжди тимчасове. Райс, напевно, не був цілком здоровим сьогодні вранці, біля грота, і зараз уже безнадійно розклеївся.

У збентеженні людина, яка марить, досі здатна усвідомлювати правду та іноді навіть озвучувати її.

— Що ви зробили з двигуном мого човна? — питає вона. — Де ви його сховали?

Його руки сповзають з обличчя, вниз по грудях, до стегон, та стискаються в кулаки по боках. Він насміхається, його посмішка перетворюється на оскал, п'яний вишкір. Він киває та підморгує:

— Схований, замаскований, похований. Кістковий мозок. Кістковий мозок у кістці.

Щойно він робить крок до Кеті, жінка стріляє поруч із його головою.

Навіть якщо в нього не було наміру завдати їй шкоди, вона подумала про хворобу, яка, можливо, стала причиною його лихоманки. Дотримання відстані неймовірно важливе.

Коли прогуркотів постріл, вона вигукнула:

— Тримайся якомога далі від мене. Ще один крок, і я вб'ю тебе. Я не жартую. Клянуся, я вб'ю тебе.

Його посмішка зникає, і щось схоже на скорботу з'являється на обличчі. Його очі мутніють, а по спітнілих щоках котяться сльози.

— Поєднувати, інтегрувати, об'єднувати. Хто був, того нема. Хто буде, того не буде. Так важко. Так важко зробити одне, а одне стане іншим.

Кеті здається, ніби вона потрапила до кролячої нори, де вона і Божевільний Капелюшник ведуть безглузду розмову, щоправда, без чаю та солодощів.

Вона не здається:

— Чорт забирай, де ви сховали двигун човна?

Він хитає головою.

— П'ять тисяч разів по п'ять тисяч років та потім іще п'ять тисяч. Хто знає, де, чому, як довго? Дізнайся, що це, і ти забажаєш не знати нічого. Гордість і невігластво. Всі невігласи-генії, які були та які ще будуть, незнайки, які знають все. І що тепер? Що тепер?

Здається, що він верзе нісенітниці, але Кеті відчуває одкровення у сплетінні цих слів, серед цієї маячні є нитка, за яку вона може смикнути.

Не встигла Кеті поставити чергове питання, Райс закрив очі, немов заляканий кінь. Сильно здригається. Відкашлює жмут мокротиння і спльовує його на землю. Він закидає голову, ніби у спробах скинути капюшон, який йому натягли силою. Він притискає руки до черепа і кривиться в незвичних гримасах, немов людина, чий мозок розколовся від раптової мігрені.

— Ні. Ні, ні. *НІ!*

Кеті задкує від нього.

Коли їхні погляди зустрілися, його очі вперше стали ясними відтоді, як вона зіткнулася з ним, марення на мить вщухло.

— *Біжи!* — благає він. — Заради Бога, біжи, тікай, рятуйся. Це епіцентр. Усі, хто тут живе, скоро помруть. Усі в радіусі кількох кілометрів. Та навіть більше. Поки вони не зупинять це, якщо зможуть, а вони не зупинять, невігласи.

Із цими словами він відвертається від неї та починає іти вздовж урвища, у бік сходів до берега.

Трохи повагавшись, Кеті слідує за ним, але зупиняється, щойно чує, як він розмовляє сам із собою. Вона не може зрозуміти, що він каже, але суперечка ведеться двома різними голосами: тим, яким він розмовляв із нею, та іншим — нижчим і грубуватим. Його голос дедалі більш засмучений. І можливо, це вже більше божевілля, аніж марення.

Без човна вона не зможе дослухатися до його поради та втекти. У неї мало б вистачити витривалості доплисти до Оук Гевена, але не до самого материка. Хай там як, їй доведеться облегшити своє спорядження, аби подолати цю відстань, тому не можна брати із собою вогнепальної зброї. Вона прибуде виснаженою і беззахисною.

Сонце заходить, чорні хмари наближаються.

На Рингрок насувається грізна тінь. Озеро темніє.

Косі сонячні промені наповнюють вікна будинку ілюзією багаття.

Кеті повертається до своєї оселі та замикається зсередини.

РАЗОМ ЗІ ВСІМА

На фотографіях Паркер намагається мати грізний вигляд, але хоч як би він не старався, усе одно завжди схожий на багатеньку дитину, переодягнену в костюм злочинця. Згідно з його досьє, яке вела Кеті в період сподівань на правосуддя, найбільше задоволення Паркер отримував від бунту проти всіх норм. До моменту здобуття вищої освіти, його вигнали з трьох дорогих приватних шкіл. Четвертий заклад терпів його витівки завдяки грошам його батька, але в певну

мить усі — починаючи від жалюгідного директора до вчителя-марксиста, ще й тирана — відчували до Паркера таку ненависть, що були змушені вдатися до крайніх засобів. Щоб вказати йому на двері якомога швидше, адміністрація закладу освіти сфабрикувала академічний атестат із переліком предметів, які він ніколи не вивчав; оцінками, які він ніколи не отримував; громадськими роботами, які він ніколи не виконував. Паркер закінчує школу раніше, ніж мав би, разом зі старшокласниками, які його жартома називали «найуспішнішим учнем».

Бувши спадкоємцем трастового фонду, еквівалентного семизначній сумі й організованого для отримання ще більших статків, Паркер має можливість придбати все, що забажає: рекреаційні наркотики, нелегальну вогнепальну зброю та гангстерське вбрання (за визначенням *GQ* та інших журналів про попкультуру). Крім того, зв'язки його сім'ї та дуже успішна історія підкупу державних службовців навчили його значно більшого, ніж школа. Він був майстром в уникненні арешту навіть тоді, коли у двадцять років його застали голим із п'ятнадцятирічною дівчиною, яку він навчав самотійно вводити психodelіки. А в тих рідкісних випадках, коли його *насправді* заарештовували, звинувачення тихенько зникали у проміжку сорока восьми годин. Єдиний виняток трапився, коли впертий поліціант і молодий помічник окружного прокурора виявилися переконані, що всі рівні перед законом. Та і з ними згодом нещадно впорався суддя, що відхилив усі звинувачення як «абсолютно безпідставні, засновані на сфабрикованих доказах», хоча всі докази були справжніми та «сфабриковані» самим Паркером під час скоєння злочину.

Стосунки Паркера з Лупо та Хамалем схожі на стосунки покупця з продавцями. Він купляв наркотики. Із часом вони дізналися, що Паркер може дістати для них окремі види зброї, якими майже нереально заволодіти. Його багатство та зв'язки відчиняють двері, які дозволять йому стати почесним членом банди, хоча хтось, хто керує Лупо та Хамалем, часто називає Паркера «дамським догідником». Між Паркером, Лупо та Хамалем виникає зв'язок, можливо, навіть союз,

який чоловіки, що не здатні по-справжньому дружити, все ж вважають щирою дружбою. В них схожі інтереси: починаючи зі снігової людини, закінчуючи «привабливими лялечками» (це так вони називали молодих дівчат). Усі вони нігілісти, хоча жоден із них і не знає визначення цього слова, ба навіть не може вимовити його. Усі вони надвисокої думки про себе, що характерно для психопатів. Паркер супроводжує Лупо та Хамала: чи то якісь справи, чи просто пошук приводу для епатажу, щоб упевнитись у своїй могутності та впливовості. Паркеру двадцять три роки, він святкує свій день народження того ранку, коли Лупо та Хамал відкривають завісу, щоб показати Кеті, що Каліфорнія може бути пеклом на землі.

МАМО, ВИ ЩЕ ТАМ?

Після тривожної зустрічі з агентом Гемптоном Райсом Кеті повертається до приготування вечері. Саме так їй вдається справлятися з особистими катастрофами, які мали б знищити її: вона зосереджується на повсякденних потребах і вірить, що рутинна зрештою відновить сенс життя і вгамує страх. Приготування їжі, прибирання, застеляння ліжка, прання, миття підлоги. Години байдикування мають негативний вплив, вони відкривають нові рани в серці та пронизують розум тривогою.

Інгредієнти для картопляно-цибулевої страви лежать у холодильнику, і вже потрібно почати тушкувати, аби встигнути до вечері. Пізніше Кеті наріже філе міньйон уздовж волокон та обсмажить його на вершковому маслі й коричневому соусі мадейра.

Тепер вона готує начинку для млинців із волоськими горіхами та кумкватом. Вона кладе майже двісті грамів вершкового масла в металеву миску. Одну склянку цукру, три великі яйця, три столові ложки коньяку. Вона відкриває залізну банку кумкватів у сиропі, дрібно нарізає шість різних типів фруктів та додає їх до миски. Потім Кеті подрібнює сто п'ятдесят грамів волоських горіхів, додає до решти інгредієнтів та змішує все разом. Вона накриває миску поліетиленовою

плівкою і ставить у морозилку, щоб усе застигло й не розтеклося за час приготування млинців.

Найбільш обнадійлива річ, яку Кеті дізналася про себе за ці важкі два з половиною роки, це те, що вона стійкіша, аніж могла собі уявити. Можливо, її можна зламати, але цього поки що не сталося. Її можна травмувати настільки сильно, що здається, вона більше ніколи не підніметься, але їй це завжди вдавалося. Вона продовжує жити далі.

З іншого боку, якщо вона й відкрила в собі щось прикре, то це те, що вона має імунітет до ілюзій, які втішають так багато людей. Навіть якщо втіха, яка пішла від ілюзії, сама собою є оманливою, вона на деякий час рятує від тривоги та екзистенційного страху, які сьогоднішній світ породжує в надлишку. Кеті не вірить, що будь-яка політична ідеологія може перетворити суспільство на утопію. Вона знає, що замість цього навіть найщиріші утопісти завжди й всюди створюють жахливі антиутопії. Вона не вірить, що вчені завжди кажуть правду, що стрімкий розвиток технологій неминуче врятує нас, що все, що називається «прогресом», насправді є прогресом. Вона знає, що «експерти» часто виявляються шахраями, що «інтелектуали» можуть бути такими самими невігласами, як і будь-хто, і що найбільш наполегливі люди, які кричать про свою добродішність і вихваляються нею, завжди виявляються одними з найбільш корумпованих. Така вроджена ясність розуму гарантує, що втішні ілюзії не розслаблять її, хоча трапляються моменти, як зараз, коли вони могли б допомогти.

Коли більшість людей у будь-якому суспільстві поділяють одні й ті самі ілюзії та пристрасно чіпляються за них, вони будуть заохочувати одне одного, аж поки ілюзія не перетвориться на марення, а воно не стане масовим божевіллям. Цілі суспільства божеволіють. Існує безліч жахливих прикладів в історії. Джо Сміт знав це, коли будував будинок.

Кеті не заціклюється на тому, яким може бути її життя у світі, що збожеволів, коли за своєю природою вона буде однією з тих, хто відмовився від комфорту ілюзій, броні марень та компанії масового божевілля.

Тепер вона готує соус для млинців, у якому їх смажитиме. Цукор, масло, сироп із кумквата, коньяк і власне чотири кумквати, нарізані

соломкою.

Кеті ставить соус до холодильника, коли раптом Гемптон Райс стукає в одне з кухонних вікон і кличе:

— Мамо?

Хоча Кеті сподівалася чогось неочікуваного, вона здригається і повертається.

Він має такий самий вигляд, як і годину тому, але все одно скидається на жахливе видіння. Його погляд не агресивний, але лякає обличчя — розслаблене й бліде, немов його плоть розм'якла й набрякла. Його очі не сповнені люті, в них немає ненависті, натомість вони схожі на порожні скельця.

Він знову стукає у вікно, промовляючи:

— Мамо, ви ще там? Ви там?

— Забирайся, — каже Кеті.

Райс притискає одну руку до скла. Його голос тремтить від тривоги.

— Мамо, будь ласка. Я погано поєдную. Минуло вже шість годин. Все відбувається не так, як повинно. Я у стані відторгнення. Я хочу бути нами. Мені потрібно бути нами.

Залишаються останні кілька годин денного світла, але зловісні хмари, які насунулися з-за обрію, поглинули західне сонце. День здається сірим і похмурим, наче час повернувся з ранньої весни до пізньої зими.

Райс приклав дві руки до скла, як маленький хлопчик (дуже дивний хлопчик), який вдивляється у вітрину, ніби благаючи про щось, що йому не хочуть купити.

— Забирайся, — знову повторює Кеті, опускаючи жалюзі.

Не встигла вона дійти до другого кухонного вікна, як Гемптон Райс уже стояв біля нього, стукаючи об скло.

— Мамо, будь ласка, допоможіть мені, — через скло його голос дещо приглушений і ледь чутний. — Нічого не відбувається. Не покидайте мене.

Попри те що цей чоловік, з явно затьмареним розумом, навряд чи зможе сказати їй щось корисне, Кеті підтримує розмову з ним.

— Хто ця твоя мама? Вона — не я. Вона тут не живе.

Райс розтулює рота, аби сказати щось, але мовчить. На мить на його блідому обличчі знову з'являється якась емоція.

— Ти погано поєднуєш? «Поєднуєш»? Що це означає?

У спробах подивитися повз неї на кухню, його очі бігають по очницях, як у механічної ляльки.

— Мама десь там.

— Що сталося шість годин тому?

Його спантеличений вираз обличчя тане в м'якому насуплені.

— Шість годин? Що станеться за шість годин?

— Ти сказав, що минуло шість годин і ти відчуваєшся у «стані відторгнення».

Він хитає головою.

— Хіба? Хіба я казав? Я не знаю.

— Ти ж це казав. Що сталося шість годин тому?

— О! Ну, можливо...

— Можливо — що?

— Я думаю... у гроті. Чи це було в гроті?

— Що в гроті?

На його обличчя знову повернулися риси манекена.

— Мені зле.

Кеті тисне на нього.

— Що сталося у гроті?

— Я відчуваюся не так. Я мав би відчувати багато, але відчуваю менше одного.

— Що сталося у гроті?

— Сталося?

— Ти та Роберт Зенон ішли до грота.

— Який Роберт?

— Зенон. Твій напарник. Ви заходили до грота на пошуки когось. Кого ви шукали?

— Я — Роберт Зенон?

Він дивиться не на неї, а крізь неї, чи можливо, не далі, аніж на скло перед ним. Він не прикидається спантеличеним. Райс втрачає глузд.

— Твоє ім'я — Гемптон Райс.

Він роздумає про її слова, кліпає, кліпає, кліпає та заперечує:

— Ні. Не Райс. Але я думаю... я думаю, що я його колись знав.

Він повертається від вікна та зникає з поля зору.

Щойно Кеті опускає жалюзі на другому вікні, вона чує Райса біля вікна у спальні:

— Мамо? Мамо, ви ще тут? Ви всередині?

Вона заходить у спальню та засуває штори, тоді як Гемптон Райс, немов нічний метелик, наполегливо стукає по склу.

Тук, тук, тук, тук, тук.

Йдучи до вітальні, вона чує, як він уже й там кличе матір біля одного з вікон.

Опускаючи штори, Кеті шкодує, що не поставила там віконниці. Ґрати не дадуть йому проникнути в приміщення. Але він може розбити скло і закинути щось усередину. Щось, що він може запалити. У неї є вогнегасники, вона може впоратися з вогнем, але віконниці все одно були б дуже доречними.

З вітальні вона пішла коридором, аби засунути штори у студії до того, як туди добрався Райс. Вона чує як він смикає ручку вхідних дверей.

Знову в коридорі, вона спостерігає за дверима. Він продовжує ломитися, кличучи матір. Йому точно не вдасться пробитися крізь товсту дубову плиту, оковану залізом та ще й із двома засувами.

Кеті повертається на кухню.

Вона сервірує стіл. Серветка. Ніж, виделка, ложка.

Чотири свічки в червоних склянках.

Її руки перестають труситися на підпаленні третьої свічки.

Що б не сталося цієї ночі, спочатку вона насолодиться вечерею. Філе міньйон, обсмажене у вершковому маслі та подане з коричневим соусом мадейра. Вишукана страва з картоплі. Два або три млинці з начинкою, можливо, з кулькою морозива збоку.

Ці страви доволі хороші, щоб бути останнім вживанням їжі перед смертною карою.

— Байдуже, — каже вона. — Це просто чергова вечеря.

У неї залишилося пів пляшки каберне совіньйон із попереднього вечора. Діставши келих для вина, вона подумала, чи не наповнити його

відразу.

Краще зачекати. Це зможе допомогти заснути.

[4](#) Художній фільм, знятий за мотивами однойменного телесеріалу 1960-х років — Прим. пер.

Частина 4

ШТОРМ

НА ЗГАДКУ ПРО СОБАКУ

Опісля, доки доготується вечеря, Кеті сидить за кухонним столом, читаючи Еліота. Вона знаходить розраду в його рядках, у його глибокій вірі в те, що милосердя і сенс вплетені в тканину, з якої створений цей світ. Його віра, як і її, йде не тільки від серця, а й від розуму. Можливо, в певних ситуаціях їй слід покладатися не на останнє, а виключно — на благодать надії, але Кеті така, яка є. Як митець вона може творити лише за допомогою двох пензлів, один — емоційний, інший — смисловий: *«Ось те, що я відчуваю, а ось — що знаю, і на цьому полотні — маленький шматочок світу, не лише з мого уявлення, а й такий, яким він є насправді»*.

Чотири бронзові урни стоять перед нею, всі досить простого оформлення, одна менша за решту, кожна з них стоїть за свічкою у склянці із червоного скла. Вона принесла їх із шафи у спальні, де вони стояли на полиці, поза увагою протягом року.

Вона не сентименталістка, що надмірно піддається чутливості, яка кричущими кольорами зафарбовує сувору правду втрат і болю. Втрата — це основна характеристика життя, усяка плоть — це трава, яка в'яне. Біль не ворог Кеті, а союзник. У неї немає бажання притупляти біль, поки він не перетвориться на меланхолію, бо його гострота допомагає зосередитися на важливих для її життя та мистецтва речах. І це нагадує їй про Обіцянку, якої вона повинна дотриматися.

Чотири урни стоять не для приводу випити величезну кількість вина й зануритися у свій смуток, відволікаючись від страху. Вона хоче, щоб вони були поруч, на випадок, якщо помічники шерифа, нацгвардійці чи інші представники влади прибудуть на острів, щоб евакуювати її зі Сходів Якова. На спинці одного зі стільців висить торбинка, до якої вона зможе скласти ці урни. Що б не сталося на Рингроці, це вже набуло серйозного значення, а наслідки не були локалізовані, вони тільки поширюються. Якщо влада цього поки що не усвідомлює, то це тимчасово, і згодом вони почнуть діяти, щоб відгородитися від загрози, навіть якщо це виявиться неефективним.

Кеті вголос цитує Еліота: «Я сказав своїй душі: “Будь спокійною, і чекай без надії на те, чого чекати не варто”», — і потім вона згортає книгу й відкладає її вбік.

У найменшій та найлегшій урни зберігається попіл золотистого ретривера, Кейсі, який прожив дванадцять років у повсюдній радості й невинності, що є долею улюблених собак. Кейсі з’явився у її житті, коли Кеті було всього двадцять. Коли їй було тридцять два, рак забрав у неї улюбленого собаку. Біль, який переповнював Кеті в день прощання, за деякий час виявиться подарунком. Це була підготовка до більшої втрати, яка без досвіду жахливого горя могла знищити її.

Вона повертається до приготування вечері. Інгредієнти картопляної страви хрумтять у глибокій сковорідці, Кеті починає нарізати філе.

У вікно над раковиною знову щось стукає, вона озирається через плече на складчасту тінь.

— Йди геть, — каже вона, припускаючи, що Гемптон Райс повернувся.

Після хвили тиші щось схоже на благання тварини, яка потрапила в біду, змушує її покласти ніж та підійти до вікна. Плач тонкий і жалісливий, надто дитячий, щоб належати такому дорослому чоловікові, як Райс.

Коли скиглення не вщухає, вона підіймає жалюзі та бачить, що Майкл-молодший вистрибнув на високе підвіконня. Лис дивиться на неї, як частенько робив раніше, але тепер його погляд здається не

цікавим, а благальним. Його скиглення переривається тяжким зітханням.

Раніше, на пірсі, Кеті припускала, що він хотів втекти зі Сходів Якова на Оук Гевен або ж на материк. Зараз вона ще більше переконана в тому, що розуміє його страждання. Якщо він не може покинути острова, він відчайдушно хоче, щоб його прихистили в будинку в останні години денного світла.

На її острові не шириться сказ. Немає причин боятися дванадцятикілограмового лиса. Його вид харчується птахами, яйцями, ящірками, мишами, ягодами, горіхами, травами та корінням.

Проте коли його дихання стало несамовитим, Кеті завагалася. Вона дивиться на стіл зі свічками, на найменшу із чотирьох бронзових урн. Скиглення Майкла-молодшого нагадує звуки, які видавав Кейсі, коли ветеринар готував катетер, через який собака був позбавлений страждань та отримав милосердну смерть.

У пам'ять про Кейсі та з відчуттям того, що всі створіння природи, можливо, ризикують так само, як і вона, Кеті вирішує вийти на вулицю та, зважаючи на поведінку Майкла-молодшого, запросити його до будинку.

Коли вона відійшла від вікна, лис почав панікувати. Він стає на задні лапи, опершись на ґрати і дряпає кігтями по склу, що схоже на звук крейди, якою водять по дошці. Його скиглення стає гучнішим і тривалішим, перетворюється на пронизливі скрикування від жаху.

Вона вимикає полум'я під пательнею. Зі сподіваннями заспокоїти тварину, яка дочекається, поки Кеті вийде назовні й запусить у дім, вона повертає клямку. Половинки вікна відчиняються всередину.

Майкл-молодший одразу опускається на чотири лапи на підвіконні та просовує голову у правий нижній квадрат, утворений сталевими решітками. Коли Кеті насторожено відступає, лис, худий, легкий та охоплений панікою, пролазить крізь отвір і падає в раковину, починає дряпатися, несамовито хапаючи повітря, його очі дуже широко розплющені. Він вилазить на підлогу й біжить у дальній кутку кухні.

Кеті спостерігає, як її гість уже без скиглення крокує та обнюхує підлогу, шафи й щілини внизу дверей до її спальні. Незалежно від

того, заспокоївся він чи ні, його дихання вирівнялося. Кеті дивиться на нього, а він на неї, тримаючи хвіст прямо позаду, як тоді, коли він бігає або розігрівається перед пробіжкою.

Кеті розмовляє з ним, як колись робила це з Кейсі, переконана, що або на інстинктивному, або на екстрасенсорному рівні він зчитує емоції, наміри й загалом розуміє, що вона йому говорить, хоча й не сприймає її слово у слово.

— Я починаю думати, що ти — передвісник того, що наближається. Якби я звернула на тебе увагу під час нашої ранкової зустрічі в лісі, то добряче б подумала про страх, який змусив тебе видряпатися на дерево. Одразу після зустрічі із Зеноном та Райсом у гроті, я, можливо, втекла б на своєму човні на материк, поки в ньому ще був двигун. Що далі, пане Фоксе?

Він підіймає свою голову, принохується до повітря та витріщається в бік від неї. Коли вона повертається, щоб побачити, що привернуло його увагу, то виявляє відчинене вікно.

Кеті підходить ближче. Прохолодний вітерець розвіює її волосся, коли вона зачиняє половини вікон та опускає клямку.

Хоча штормові хмари поглинули сонце, а світло дня вже потьмяніло, частина неба залишається блакитною. Величезна хмара здається згустком сажі, яка час від часу осяюється блискавками, що пронизують небо, і громом, який залишається в пастці темної горлянки шторму.

Рингрок перебуває в тіні хмар. Будь-якого іншого дня, за такої поганої погоди, він уже б сяяв від світла. Але не сьогодні.

Кеті опускає жалюзі та дивиться на лиса.

Якусь мить він урочисто дивиться на неї, а потім нюхає підлогу, кружляючи, ніби по долівці спіраллю тягнеться запах. Зрештою зупиняється праворуч від дверей до спальні. Він кладе підборіддя на схрещені лапи та спостерігає за нею, його постійно нашорошені вуха свідчать про те, що він насторожі й не сприймає свою нинішню безпеку як належне.

За допомогою грубої губки, мила та води Кеті вичищає раковину. Вона наповнює миску водою і ставить її в куток, щоб Майкл-молодший міг пити, коли йому заманеться.

Кеті повертається до філе мін'йон, яке вона нарізала до шуму назовні. Вона відрізає двісті п'ятдесятиграмовий кусень стейка собі на вечерю, а решту сто грамів сирого м'яса нарізає на шматочки та ставить за два метри від Майкла.

Він підводить голову та принохається до повітря, але потім знов опускає підборіддя на лапи.

Біля плити, вмикаючи полум'я під пательнею, Кеті каже:

— Якщо тебе турбує вплив великої рогатої худоби на довкілля, то не варто. Це міф. Що може нас убити, так це недбалість політиків.

Вона помішує картоплю, цибулю та перці, які добряче зарум'янилися. Коли вона нарізає залишки стейка, то чує, як Майкл-молодший підійшов до миски.

Швидко з'ївши свою вечерю, він стоїть облизуючись та дивиться на Кеті. Чи то інстинкти, чи то екстрасенсорні здібності допомагають їй зрозуміти, чого хоче лис.

Вона нарізає другу половинку стейка та кидає йому в пусту миску, відступає, коли він продовжує вечеряти.

— Не страшно. В мене ще є фрикадельки в морозилці. Я розігрію кілька для себе. Тільки не подумай, що тобі судилося їсти філе мін'йон щодня.

Поки вона кладе фрикадельки до мікрохвильової, Майкл-молодший знову підходить до своєї миски.

Вона досі сама на сторожі власної свободи і свого життя, але присутність лиса в дивовижний спосіб полегшує її самотність.

Спостерігаючи за тим, як він їсть, вона гадає, чому ніколи не заводила собі собаки на Сходах Якова, такого ж милого компаньйона, як і Кейсі.

Не потрібно багато думати, аби відповісти на це запитання. Вона здивована, що прожила тут понад два роки, не ставлячи собі цього питання.

Вона вирішила жити наодинці, замість того, щоб віддати своє серце комусь, хто може померти. Вона робила це несвідомо, навіть не замислюючись.

Коли Кеті сідає за стіл із вечерею і келихом вина, у неї з'являється тривожна думка, що вона дотримала Обіцянку лише мінімально, а не повною мірою. Вона зробила те, що просив Аві, помираючи, але Обіцянка мала для неї своє, особливе значення.

Він *не* просив її малювати його портрет, щоб увічнитися завдяки її таланту. Але якби попросив, вона нізащо не змогла б уявити, що полотно завбільшки з поштову марку здатне задовольнити його прохання.

Але натомість, через страх, що горе знищить її, він змусив пообіцяти, що вона житиме.

«Живи, Кеті. Живи для мене. Живи для дівчат. Живи для нас. Поки ти житимеш, ми житимемо в тобі».

Вона не жила в тому сенсі, про який він казав.

Вона *виживала*. Існувала, як поштова марка.

Вона дивиться через стіл на лиса, який лежить, скрутившись на підлозі, праворуч від дверей до спальні. Він спить.

Останні сонячні промінчики згасли за віконними шторами.

На стелі мерехтить світло, що відбивається від вогників свічок. Воно також осяює золотисті соснові шафи та комоди.

Майже підсвідомий звук підбурює страх, який натягується на повідці, який тримає Кеті. Можливо, це перший звук грому, буря, що розгортається далеко на півдні та заході.

НЕ В ТОЙ ЧАС

Для Лупо, Хамала та Паркера субота — це вечірки, привід випити та прийняти наркотики, а також — зняти на трьох дівчину. За їхньою теорією, хороша вечірка має бути виснажливою, повинна залишити їх вимотаними та спітнілими, з похміллям та жеребцевою втомою. Якщо дівчина захоче плати за вечір, тоді до кінця ночі вони зажадають, щоб вона навкарачки виповзала від них. Вони прагнуть дати зрозуміти їй, що у світі немає таких грошей, які б спокусили її знову мати з ними справу. Якщо ж дівчина не хоче плати за вечір, але вірить, що один із

них міг би закохатися в неї, то в такому разі вони не надто вибагливі щодо її зовнішності. Натомість вони прагнуть емоційно виснажити її за ніч, аби вона залишилася з думкою, що вона саме така нікчема, як думає сама. Вони хочуть, щоб вона назавжди запам'ятала завуальоване презирство, з яким вони робили компліменти її зовнішності та вмінням. Якщо їм вдасться зламати її дух настільки, як задумують, то бідолашна загублена істота захоче зустрічатися з ними знову й знову, аби тільки довести їм і собі, що вона чогось варта.

Якщо ж вечірка починається пізно, тому що хлопці спали до обіду, набираючись сил перед майбутніми розвагами, то вони досі разом навіть на світанку, коли вже справилися з дівчиною. У таких випадках вони часто сповнені енергії, аби вирушити на пошуки пригод, які дадуть їм почуватися повелителями цього світу, що вищі над законами, тими, кому байдуже на наслідки та чийй зухвалості заздрять звичайні чоловіки. Якщо в цей час їм трапиться якийсь самотній старий єврей, достатньо сміливий, аби носити із собою кіпу та заявляти про свою релігію, або якийсь хлопець, який відмовився від приєднання до банди, вони можуть застосувати всі залишки енергії та відчутти те, чого так прагнуть.

Цієї неділі вони сидять у «додж чарджері», який Хамал викрав напередодні біля кабінету дитячого стоматолога, коли мати вирішила віддати ключі від машини, аби вберегти обличчя її одинадцятирічної доньки від порізів, якими погрожував бандит. Вже ніхто не шукає цієї машини, тому що Хамал встиг змінити номери на ті, які належали «лінкольн континенталеві», який довгенько стояв припаркований, поки його власниця на відпочинку.

Їм не потрібно шукати старого єврея чи хлопця, який відмовився від участі в банді. В них уже є бажана ціль. На території, підконтрольній Лупо та Хамалу, банда займається рекетом. У торговому центрі, який складається із семи закладів, власники шести з них платять щомісячно, аби зберегти свої бізнеси від небажаних проблем. У цьому приміщенні розташована людна крамниця з морозивом, де пропонують сорок різних смаків, а також оригінальний торт із морозива, який часто замовляють на вечірки. Крамницею керує в'єтнамська сім'я, яка

вирішила випробувати свою долю в досягненні американської мрії. Вони діють наперекір іншим підприємцям, які платять за спокій, і з ними треба щось вирішити.

Одягнені в сині тканинні маски й найтемніші сонцезахисні окуляри, що були на ринку, ніби під страхом нового смертельного китайського вірусу й меланоми сітківки ока, Лупо, Хамал та Паркер прибули до торгового центру о 10:10 у неділю. Манікюрний салон відчиняється об одинадцятій, піцерія — опівдні, три інші магазини у вихідні не працюють узагалі. Лупо та Хамал помилково вважають, що крамниця з морозивом відчиняється аж об одинадцятій, і, за їхнім припущенням, якщо хтось і може бути всередині, то це один із членів сім'ї, яка володіє закладом. Насправді крамниця відчинилась о десятій.

Хмари доволі низько, але сильний дощ закінчився десь п'ятнадцять хвилин тому. Великі калюжі вкривають чорну плитку під ногами. Перед піцерією припарковані «форд експлорер» та «хонда» седан, і, ймовірно, вони належать працівникам, які готують заклад до відкриття. Хамал сьогодні за кермом. Лупо взяв із собою АК-47 із повним магазином на тридцять набоїв, а в Паркера — пістолет-кулемет *Heckler & Koch VP70* із магазином на вісімнадцять набоїв. Пізніше вони зрозуміють, що це однозначно погана ідея: займатися рекетом після тривалої вечірки. Але під впливом різних прийнятих речовин вони схильні до хибних рішень у таких ситуаціях.

Хамал паркується паралельно тротуару навпроти крамниці з морозивом. Лупо відчиняє пасажирські двері, вибирається та тренує прицілювання зі своєї гвинтівки в бік крамниці. Ранкове світло перетворило вітрину на дзеркало, а інтер'єр закладу затуляє банер із рекламою п'яти нових смаків. За словами Лупо, всередині немає нікого. Він робить тридцять пострілів по магазину, розбиваючи вікна та знищуючи все устаткування й морозильні камери. Паркер, який виліз із заднього сидіння «доджа», установив на своїй зброї режим стрільби чергами по три кулі. Він вистрелює всі набої шістьома швидкими натисканнями на спусковий гачок. Він знає, що шкода від його зброї навіть близько не зрівняється зі зброєю Лупо, але він також хоче веселощів.

Закінчивши стрільбу, вони, немов герої фільму Тарантіно, знову застрибують в автомобіль та вшиваються з місця подій. Проїхавши п'ять кварталів, вони, як попередньо було домовлено, залишають машину на складі, де її розберуть на запчастини та згодом продадуть десь у Мексиці. Там хлопці пересідають на «кадилак ескалейд» Хамала, на якому вони після ночі розпусти та ранкового «акту переконання» клієнтів їдуть до фінальної зупинки: на сніданок до ІНОР.

Вони не думають, що могли когось застрелити в порожній крамниці з морозивом, хоча, якщо один із членів сім'ї, яка володіє закладом, спіймав декілька куль... ну, його збурила гордість, відмова покоритися волі кращих.

Насправді ж один із членів сім'ї стояв за прилавком із морозивом. Ще двоє були на кухні. Але, на щастя, ніхто не постраждав.

Смерті сталися в зоні, де клієнти чекають на замовлення, щоб узяти морозиво із собою або ж насолодитися десертом за маленькими столиками. Серед жертв — Гаррі та Емма, батьки Кеті, які купували на перекус кульку зі смаком вишневої насолоди та ще одну — зі смаком чорничного коктейлю. Вони прийшли до магазинчика прямо із церкви, разом зі своїми внучками Пенні та Регіною, віком восьми та десяти років, з якими вони мали провести день. Дівчатка зазнали численних жахливих ран на тілах та на головах. Під час упізнання Пенні та Регіни за участі судмедексперта їхній батько Аві, колишній морський піхотинець, який брав участь у бойових діях на Близькому Сході, впав у відчай, який змусить його взяти закон у свої руки та призведе до його знищення.

ТИМ ЧАСОМ НА ОУК ГЕВЕНІ

Після невдалої спроби повернутися додому напередодні Франческа нарешті припливла на своєму човні з Рингроку саме тоді, коли Сара та Ліббі закінчили вечеряти. Райлі не з нею. Франческа не дізналася нічого суттєвого щодо причини всього переполоху, який там зчинився.

За її словами, всі ті вибухи — «просто експеримент». Щодо того, чому Райлі досі перебуває на Рингроці, вона, вішаючи ключі від човна на гачок на дверях, просто каже, що він зайнятий. Сара, домогосподарка/няня/вихователька/кухарка, пропонує мартіні, і Франческа погоджується. В кухонній зоні, де щойно приготували напої, Сара та Франческа обмінялися поглядами. Юна Ліббі розуміє за цією ситуацією, що дві жінки домовилися поговорити пізніше. Сара — це не просто звичайна помічниця, але Ліббі ніколи не вдавалося зрозуміти, яка в неї роль. Франческа з ноутбуком в одній руці та мартіні в іншій, заявляючи про свою втому, має намір прийняти душ і піти відпочивати. Перед тим, як піти з кухні, єдина тема, яку вона обговорила з Ліббі, це два питання про культуру ацтеків із її навчальної програми. Усе, аби перевірити, чи все в неї гаразд з успішністю.

Поки Сара прибирає залишки їжі зі столу, Ліббі виходить на подвір'я, щоб виконати декілька гімнастичних вправ, доки шторм не зажене її всередину. Там темно, але вона може займатися своїм хобі навіть із зав'язаними очима.

Ліббі чотирнадцять, але вона не фанатіє від популярних чоловічих музичних гуртів, не захоплюється модою і соціальними мережами та точно не зациклена на схудненні, різанні зап'ясть чи суїцидальних розмірковуваннях. Вона грає на піаніно й залежна від книг, немов від героїну. Хоча Сара навчає її вдома, Ліббі — несамоविта самоучка та спроможна навчитися майже всього, зокрема метання сокири.

Вона колись прочитала статтю про Олімпіаду серед лісорубів, тоді ідея кидати сокири з неймовірною точністю справді захопила її. Більшість батьків не купили б своїй доньці шість страшенно гострих топірців і декілька соснових мішеней із діаметром у півтора метра й тридцять сантиметрів завтовшки. Але батьки Ліббі зовсім інші.

Франческа та Райлі, формально мама та тато, вважають за краще, щоб вона називала їх на ім'я, бо на їхню думку, сім'я більш успішна, якщо вона влаштована строго за принципами суспільного договору, а не як родовід із багатьма поколіннями. Франческа та Райлі ніколи не огортали Ліббі особливою любов'ю, але вона не пускає їхню

холоднокровність близько до серця. Вона давно зрозуміла, що її батьки мають пошкоджену особисту матрицю, в якій бракує місця для любові, навіть одне до одного. Вони заміняють її повагою, а це вже хоча б щось.

Від батьків Ліббі дісталось неймовірне IQ, і вона вдячна за ефект поєднання їхніх ДНК. Вони науковці з декількома докторськими ступеннями, однак завжди навчаються, бо навчання — це те, чим вони заміщають звичне життя. Від них Ліббі також отримала всю ту свободу, якої не отримують інші діти, і все, що вона хотіла, аби розвинути її емоційну й розумову незалежність. Проте, крім цього — Ліббі підозрює, — попри їхні широкі знання з багатьох предметів, батьки практично гадки не мають про всі ті обставини, за яких дитина може зійти з рейок, якщо їй не давати належних настанов.

Але на їхнє спільне щастя, у Ліббі ніколи не виникало бажання вживати наркотики чи алкоголь, погратися зі сірниками або ж придбати собі чотириметрового пітона. У неї виключно корисні та переважно безпечні зацікавлення, навіть метання топірців приносить свої плоди, оскільки це розвиває м'язи верхньої частини тіла, вдосконалює зорово-моторну координацію та допомагає їй викидати негативну енергію, яка часто накопичується в підлітковому віці через боротьбу організму, що намагається виробити рівномірну кількість різних гормонів. І коли через десять років Ліббі вийде заміж за лісоруба на ім'я, наприклад, Пол Баньян, їх єднатиме досвід в олімпійських видах спорту та бажання займатися сексом по п'ять разів на день.

Крім інтелекту та свободи, Ліббі отримала весь Оук Гевен. Франческа та Райлі не володіють островом, але він іде в комплекті з їхніми посадами на Рингроці. Її батько — керівник проєкту там, а мати — геніальна особистість, яка розробила інституційні протоколи, системи безпеки, дослідницькі процедури та перелік експериментів, які проводять понад сорок важковаговиків у різних галузях науки. Вони живуть тут уже сім років. Це доволі круто для Ліббі володіти власним островом, коли немає потреби ходити до державної школи та спілкуватися на нудні теми. Сара переймається, що Ліббі виросте без

належної соціалізації, але дівчина впевнена, що вона буде куди більш комунікабельною, аніж її матір.

Сарі сорок шість, приваблива, розумна, очевидно, що добре освічена, весела. Вона мала б бути десь у світі, у пошуках чоловіка — чи жінки (це вже залежить від її орієнтації). Вона мала б займатися бізнесом, їздити в круїзи до екзотичних країн, чекати своїх перших онуків. Але натомість сім років вона перебуває на Оук Гевені, з усього трьома однотижневими відпустками щороку, які вона проводить зі своєю матір'ю в Індіані. Ліббі подобається Сара, але вона зовсім її не розуміє.

Коли Сарі немає поруч, то з дівчиною сидить Мардж, таємнича жінка років п'ятдесяти, не така розумна, як Сара, та не кумедніша за грибок на ногах. Трапляються підстави підозрювати, що Мардж — офіцерка армії, ймовірно, російської армії, де усміхатися дозволяється лише тоді, коли ти когось застрелиш або успішно захопиш якусь іншу державу.

Зараз, коли тільки-но потемніло, за Рингроком перша блискавка виривається з хмар і встромляє свої яскраві зубці у велику, темну площину озера. Дівчина відраховує три секунди до того, як світлове шоу супроводжується гуркотом грому, а ще за три секунди Сара вийде з дому та покличе її всередину.

Піднімаючись сходами на веранду, Ліббі каже:

— Знаєш, у мене в тисячу разів більше шансів випадково відрізати собі пальці на ногах сокирою, аніж постраждати від удару блискавкою.

— У тисячу разів? Це може означати тільки те, що ти доволі незграбна дівчина. Щоб перевірити цю гіпотезу, тобі варто просто взяти топірці та потренуватися на галявині тут і зараз. Через годину ми побачимо або купу напівзотлілих решток, або всього лиш дівчину з п'ятьма пальцями на обох ногах.

— Ти набагато саркастичніша за Мері Поппінс.

— Я можу бути солодкою, як захочеш.

— Хто мене тягнув за язик. Прибережи свій цукор, — каже Ліббі, відчиняючи входні двері. — Ти мені подобаєшся такою, як ти є.

Сьогодні в повітрі відчувається щось дивне, щось, що наближається зі штормом. Ці *флюїди* підштовхують Ліббі відкинути розсудливість

та, немов це її останній шанс, поставити питання, на які вона завжди хотіла отримати відповіді.

— Я *справді* замислююсь, чому ти на Оук Гевені замість того, щоб займатися чимось більш захопливим: керувати підприємством, стати технологічним магнатом чи навіть матір'ю дванадцятьох дітей.

— Дванадцятьох! — підкреслює Сара, супроводжуючи Ліббі всередину. — Мені їх водити табуном?

— Мені здається, що ти здатна до такого. Серйозно. Чому саме тут?

Сара зачиняє двері та замикає засув. Попри те що на острові більше ніхто не живе, а материк — за багато кілометрів, будинок міцно замикають щовечора. Райлі пояснює цю звичку, кажучи, що навіть поганці достатньо розумні, аби користуватися човнами.

— Мені подобається тут, Ліббі. Я тут щаслива. Та й хай там як, мені більше нікуди йти, після...

— Після чого?

— Після того, де я була. Тема закрита.

За щонайменше останні два роки Ліббі вже достатньо подорослішала, щоб відчувати, що під задоволеністю, яку постійно демонструє Сара, ховається смуток, який уже давно пережитий. Вона зробила щось, про що вже шкодує, і яка б не була причина, цей жаль обмежує її життєві можливості.

Коли вони стоять у передпокої, Сара бере руку Ліббі та цілує її. Вона схильна до таких проявів ніжності частково тому, що для неї це природно, а частково через те, що вона усвідомлює, що Франческа та Райлі не здатні дати своїй доньці належного підтвердження своєї любові.

— У тебе є своя гіпотеза щодо топірців і блискавки, — каже Сара, — а в мене є власна теорія, яка сповнює моє життя сенсом і робить мене щасливою. А ти ж знаєш, що теорія краща за гіпотезу. На її підтримку є більше доказів.

— Яка теорія? — питає Ліббі.

— У мене зібралось достатньо беззаперечних фактів, щоб висунути впевнену теорію, що одного дня ти станеш жінкою, яка досягне серйозних вершин, людиною, яка *має значення* в цьому божевільному

світі, і значення цілком обґрунтоване. Це викликає в мене глибоке задоволення, адже я перебуваю тут із тобою, на перших роках твоєї подорожі.

Можливо, Сара має намір так вразити Ліббі, так приголомшити її, так похвалити дівчинку, щоб вона перестала дотискати її щодо особистих питань. Якщо це справді так, то це працює. Очі Ліббі сповнилися сліз. Вона обіймає Сару та отримує те саме у відповідь.

Збентежена Ліббі вже не знає, що сказати після обіймів. Вона мчить сходами, мов розгублена десятирічна дівчинка.

ГУРКІТ, НЕСХОЖИЙ НА ГРІМ

М'яса та картоплі достатньо, аби Кеті задовольнилася. Вона надто схвильована, щоб гаяти час на начинку для млинців та смаження їх у фламбе. Вона миє посуд вручну та складає його.

Другий келих каберне совіньйон не захистить її від заблукалих чужинців на Сходах Якова, але він точно не притупить її розуму й не погіршить становища.

Після тривалої тиші пролунав низький звук, який Кеті чула раніше, — ледь чутний протяжний гуркіт. Якщо це далекий грім, то гроза так повільно розпочинається, що, можливо, навіть не буде дощу.

Випивши келих, вона помічає, як лис прокидається, позіхає та задирає голову, щоб розглянути Кеті. Тварина настільки легко пристосувалася до людської присутності, що це наштовхує на думки, чи не міг Таннер Велш колись одомашнити лиса. Лисиці можуть жити дванадцять років або ж навіть довше. Майкл-молодший міг жити на острові ще за часів письменника.

Лис зводиться на лапи та йде до столу на кухні, обнюхуючи підлогу.

— Якщо я впустила якісь продукти, — каже Кеті, — вони твої.

Він рухається під столом, між кріслами, а потім до шаф під раковиною, його ніс дуже близько нахилений до підлоги, і, очевидно, тварина не помічає Кеті.

Вона прихопила із собою келих та йде до студії, до своєї незакінченої картини.

Припущення Кеті щодо того, що її роботу можна назвати завершеною, лише додавши спектральних фігур у вітринах та калюжах із дощовою водою, перетворилось у переконання. Двоє чоловіків у медичних масках та сонячних окулярах. Невиразне зображення «доджа». Кожне відображення має бути спотвореним кутом, під яким воно відбивається, і, звичайно, світлом, для того, щоб істину можна було вгледіти лише після тривалого вивчення. Ще краще було б не спотворювати реальної зовнішності Лупо та Паркера, щоб зауважити стан їхніх душ, а натомість зобразити їх у певній символічній манері, яка поки що вислизає від Кеті.

Вперше за весь час жінка розуміє, що вона давно вже знає, як розв'язати проблему цієї картини, але вона ніколи не хотіла заглиблюватися в неї. Їй може забракнути таланту, щоб виконати завдання, і це стане дуже прикритим провалом. А якщо їй вдасться, вона зможе повернути своє життя з одного етапу на інший, ще більше віддаляючись від людей, яких втратила. Зараз її зігрівають спогади про родину. Але що чекатиме на неї, коли вона дистанціюється від усіх думок?

Вона одержимо малювала цю сцену вісімнадцять разів. Сімнадцять малюнків знищила. За два роки вона більше нічого іншого не малювала.

«Живи, Кеті. Живи для мене. Живи для дівчат. Живи для нас. Поки ти житимеш, ми житимемо в тобі».

Це Обіцянка, яку вона дала, щоб жити для них. Однак робила ледь трохи більше, ніж просто виживала.

Для неї, особливо зараз — коли вона на самоті із собою, життя означає успішне малювання, і не лише цієї доленосної роботи, а й втілення всього мистецького, що переповнює її свідомість.

Страх, який навідав її цього дивного дня, вразив та змусив розпізнати інший страх, який їй шкодив. Вона стала боятися рухатися далі, що заважає їй дотримуватися Обіцянки.

Майкл-молодший входить до Кеті, досі відстежуючи запах, що зачарував його.

Звук, який вона раніше вважала далеким громом, пролунав утретє. Цього разу Кеті розуміє, що це не грізний гуркіт, приглушений відстанню. Це більш інтимний звук, тонкий і близький, що виникає або поблизу будинку, або ж в одній із кімнат.

ВОНО ПОЄДНУЄТЬСЯ

Ліббі сидить у кріслі при слабкому світлі маленької лампи своєї кімнати, дістає серветки з коробки, протирає очі та видуває носа. Вона дивиться на себе у дзеркалі, роздумуючи, чи є хоча б якась можливість, щоб усе, що сказала Сара, здійснилося. Може. Ні, ніякої. Ну, гаразд, це так само ймовірно, як і ураження блискавкою, але точно не за межами можливого.

У вікні знову спалахує світло, коли небо розривається блискавками та мегатонами грому. Вітер, немов вибухова хвиля, б'є каплями дощу по вікнах. Гучне маршування проходить по даху.

Відображення Ліббі в пошуках майбутньої величі викликає раптові зніжковіння. Вона відчуває себе самозакоханою дурепою з одного з підліткових фільмів, які викликають у неї нудоту. Ліббі прямує до ванної, що межує з її спальнею, бризкає прохолодною водою на обличчя, намагаючись уникнути спокуси заглянути в дзеркало над раковиною.

Повернувшись до своєї кімнати, вона вмикає другу лампу і дістає з книжкової шафи свій улюблений роман, який вона вже прочитала двічі. Ліббі часто порівнює себе з дівчиною Лейлані Клонк, яка фігурує в цій оповіді. У Лейлані вивихнута нога, яка повинна бути в бандажі, та деформована рука, яку неможливо залікувати шляхом операції. Але є й інші деталі в її історії, які Ліббі здаються схожими до її життєвих ситуацій.

Вона сидить у ліжку, перечитуючи раніше виділені рядки. Її внутрішній шторм спокійніший за той, що на вулиці, але це все одно

шторм. Дивні заворушення, які нещодавно відбувалися біля Рингроку, не дають їй спокою. Вона сподівається, що розповідь про Лейлані розслабить, але її увагу постійно привертають вікна, ніч і шторм, у якому розчинився Рингрок, немов його ніколи не було.

На думку Франчески та Райлі, Ліббі не знає, яку роботу вони виконують на Рингроці останні сім років. Це таємниця найвищого рівня. На острові жоден із комп'ютерів не підключений до інтернету, а отже, в їхню систему не зможуть проникнути. Працівники на тому острові мають доступ до секретної інформації, про яку не знає навіть Господь Бог. Коли батьки Ліббі продовжують працювати, прибувши з острова, а вони це роблять постійно, то завжди використовують свої ноутбуки. На ніч Франческа замикає їх у нижній шухляді картотеки в їхньому кабінеті. Шафа прикручена до стіни й оснащена сигналізацією, яка спрацьовує при спробах висвердлити замок або відчинити шухляду.

Ліббі за своєю природою не шпигунка — принаймні вона так не думає — але в кожній дівчині її віку криється якась частинка Ненсі Дрю⁵; і жалюгідно, якщо це не так. І коли ти прожила роки на острові, просякнутому такою ж таємничістю, як і сонячне чи місячне світло, а твої батьки займаються різноманітними фокусами та такі ж говіркі, як і голови на острові Пасхи, — то якщо ти рано чи пізно не спробуєш задовольнити своєї цікавості, твій череп може просто вибухнути.

З Ліббі такого не сталося. Для того, щоб дізнатися секрети, які загрожують національній безпеці, потрібно успішно виконати два завдання.

Перше: знайти ключ від картотеки.

Вона раніше бачила у своїх батьків в'язки ключів: у них обох були однакові ключі від будинку, а також від десятиметрового катера. Вона припустила, що батьки можуть зберігати ключ від картотеки десь у кабінеті, для надійності. За кожної нагоди, коли Франческа та Райлі були на Рингроці, а Сара — зайнята приготуванням обіду або якимось іншими хатніми справами, Ліббі обшукувала кабінет. Вона таки знайшла якийсь ключ у конверті, приклеєному до однієї з п'ятдесяти чи шістдесяти біографічних книг, що заповнювали книжкову шафу.

Франческа та Райлі ніколи не читали художньої літератури для задоволення, лише біографії. Ця була про життєвий шлях Френсіса Скотта Фіцджеральда.

Друге: запам'ятати паролі на обох ноутбуках.

Попри те що її батьки точно геніальні та дивні — з якогось боку ексцентричні, з якогось навіть абсурдні — вони також люди, а отже, за достатніх зусиль їх можна прочитати. Уважно спостерігаючи за цим динамічним дуєтом, завжди вивчаючи їхню поведінку та загадкові коментарі, Ліббі, у пошуках підказок, давно дізналася, що небезпечна робота на Рингроці, за яку вони взялися, викликає в однаковій мірі страх та одержимість. Хороші аналітики, Франческа та Райлі, напевно, хвилюються, що коли вони обоє загинуть під час якоїсь події, пов'язаної з роботою, то новому керівникові команди на Рингроці може знадобитися швидкий доступ до даних і гіпотез на їхніх ноутбуках. Щоб підготуватися до такого перебігу подій, але одночасно залишатися певними в захищеності даних, вони могли записати паролі, запечатати їх у конверт та передати їх комусь (найімовірніше, тій найнадійнішій та загадковій людині, якій вони довірили піклування про свою доньку). Сара — це не просто звичайна помічниця в хатніх справах, але навіть після їхньої недавньої розмови декілька хвилин тому, Ліббі не може почати випитувати, яка саме її роль.

Найімовірніше, повне ім'я Сари — Сара Стекхаус-Гайнс. Якщо вірити гуглу, то такої людини не існує. Виходячи із цього, вона повинна бути приви́дом. Не тим, який поселився в будинку, щоб лякати людей своєю присутністю. А тим, який працює під прикриттям в одному з урядових бюро.

Так чи так, за декілька тижнів після своєї попередньої знахідки, відчуючи себе вже менш схожою на Ненсі Дрю та більш схожою на маленьку підступну засранку, Ліббі потайки обшукала спальню та ванну своєї няні-виховательки: п'ятнадцять хвилин в одній кімнаті, двадцять в іншій. Вона знайшла пістолет, запасний магазин та коробку набоїв, що зовсім не здивувало її. Якби вона обшукувала спальню своїх батьків, вона, напевно, знайшла б два пістолети. Всі на Оук Гевені дихали готовністю до чогось. Ліббі справді сподівається, що з

ноутбуків вона нарешті зможе дізнатися — до чого саме. Крім пістолета, нічого цікавого не траплялося на очі, за винятком конверта в коробці з тампонами з шафки під раковиною у ванній.

Він був кремового кольору. Непошкоджена червона воскова печатка з ініціалами її батька підтверджувала, що конверт не розпечатували.

Райлі — це один із тих чоловіків, які носять метелики, светри-кардигани та вельветові штани, які надають перевагу брогам до всього одягу, крім піжами. Він кутив люльку, дивився на світ крізь окуляри в дротяній оправі та його тішили дрібниці, як-от воскові печатки та перові ручки з різноманітними наконечниками.

Ліббі забрала конверт до своєї кімнати та сховала його під матрацом. Швидкий візит до кабінету підтвердив, що в комірчині була коробка з такими самими конвертами.

У своїй кімнаті вона обережно від'єднала печатку, розірвала конверт і витягла обкладинку старого роману в м'якій обкладинці — «Бувай, Вавилоне», написаного Петом Френком. Події в книзі, здається, відбуваються у шістдесятих ХХ століття та, безумовно, оповідають про людей, які пережили ядерну війну. Над першим словом заголовка хтось — неважко здогадатися хто — перовою ручкою та розчерком вивів літеру «Р». Над другим словом написана буква «Ф».

Тієї ночі, коли, на думку Ліббі, всі вже спали, вона пішла до кабінету, поклала паперову обкладинку до свіжого конверта, облизала краї, запечатала його восковою печаткою та використала восковий пристрій Райлі, щоб міцно закріпити стулку. Наступного дня, коли з'явилася можливість, вона поклала вже новий конверт до коробки з тампонами.

Невелике розслідування на її власному комп'ютері допомогло з'ясувати, що Вавилон — це місто з біблійних розповідей, яке було зруйноване, перетворене на руїни та пил.

Ймовірність того, що її батьки працювали над якоюсь новою ядерною зброєю, настільки сильно турбувала Ліббі, що їй знадобилося декілька днів, аби наважитися випробувати паролі.

Згодом, одного вечора, коли вона переконалася, що всі сплять, Ліббі направилася до кабінету, прихопивши із собою ключ із книги про Френсіса Скотта Фіцджеральда, відкрила картотеку, дістала ноутбук

Райлі та поставила його на стіл. В книзі слово «*Бувай*» символізує вираження печалі, горя, жалості або передчуття зла. Вона вагалася, перед тим як ввести його, через певний страх, що коли це не пароль Райлі, то безпекова програма може припустити, що Ліббі — якийсь китайський агент, і тоді ноутбук вибухне просто в неї перед обличчям. Але цього не сталося.

Коли вона відкрила файли та прочитала їхній вміст, то спочатку була спантеличена всім цим жаргоном — а потім стривожилася від розуміння побаченого. Згодом Ліббі закрила файли, вимкнула ноутбук і повернула до картотеки. Її аж до кісток пронизав морозець. Якби всі ті технологічні генії на Рингроці займалися розробкою нового типу ядерної бомби, вона, можливо, повернулася б до ліжка та просто заснула. Але їй так не пощастило.

Та ніч одкровення сталася одинадцять місяців тому, і Ліббі тривалий час жила з тривогою, яку мусила приховувати, переживаючи кошмари, гірші за ті, які їй доводилося бачити раніше.

Кумедно, хоча й не смішно, те, як ти вважаєш, що не можеш жити з якимось новоявленим страхом, як він витісняє все інше з твого розуму. Але із часом це стає просто ще однією потенційно жахливою ситуацією, яка може з тобою статися, як-от рак, сліпота, вуховертка, яка здатна відкласти яйця у твоїх мізках, поки ти спиш, напад маніяка, який відріже тобі голову, травма спинного мозку, що призводить до тетраплегії тощо. Ти думаєш, що в принципі астероїд, завбільшки з гору, може наштовхнутися на Землю та перетворити цивілізацію на пилюку, але це навряд чи станеться в період твого життя. Звісно, рак існує, але у твоєму організмі, найімовірніше, є певний генетичний захист від усіх форм такого захворювання. Ліббі користується своєю здатністю спростовувати припущення не менше за інших людей. Спочатку її це дуже дивує, потім слабше, але в кінці — здивування взагалі зникає. Насправді щоразу, як вона починає замислюватися над метою тих, хто перебуває на Рингроці, вона полегшує процес спростування, фокусуючись на чомусь, що приносить їй задоволення, наприклад, хороша книга чи гімнастика, метання топірців чи фантазування про своє подружнє життя з якимось лісорубом і про

майбутніх дітей, яким ніколи не доведеться розмірковувати про те, наскільки сильно вона їх любить.

Однак зараз, після нещодавніх подій на Рингроді та зважаючи на рій безпілотників, які пролітали над Оук Гевеном минулої ночі, страх, викликаний вмістом ноутбука Райлі, став сильніший, ніж будь-коли за останні чотири місяці. Роман про Лейлані Клонк недостатньо відвертає її думки, а у спальні Ліббі недостатньо місця, щоб позайматися гімнастикою, ще й через грозу Сара не дозволяє вийти на вулицю, щоб покидати топірці. Саме в такі моменти було б добре, якби Ліббі вже досягла того віку, коли можна просто напиться, аби міцно заснути.

Вона відкладає книжку в бік, підводиться з ліжка та підходить до вікна поблизу.

Сліпуче світло час від часу прояснює ніч, наче між земним життям та раєм відчиняються двері. Тіні, що з'являються та змінюються з кожним спалахом, здебільшого утворені від дубів, що скидають листя, наче під час линання. Але в Ліббі складається враження, що на подвір'ї є якась примара, яка не залежить від блискавки, якась істота, темна, як тінь, але більш реальна.

Їй зазвичай подобаються шторми, природа у своїх найбурхливіших проявах, але не цього разу. Вона не може позбутися дивного відчуття, що це не просто погана погода. Можливо, це також прикриття, маскування, і якийсь звір, який страшніший за будь-якого монстра з моторошних кошмарів, рухається надворі.

Крик, що разноситься по всьому будинку, має рушійну силу, відвертаючи Ліббі від вікна до зачинених дверей її кімнати та коридору на другому поверсі. Пронизливий від люті, це несамовитий крик того, що спустошує все, що йому протистоїть, та харчується рештками. Це звучить як щось неземне — і все ж Ліббі переконана, що це голос її матері, поглинутий гучнішим криком. Це не голос страху, а ніби звук з одного рота, який утворився у двох різних горлянках, ніби людська та нелюдська ненависть з'єдналися в хижаків, нездатному до милосердя. Якщо це створіння, про яке вона прочитала в ноутбуці Райлі, то коли воно знайде Ліббі, то приведе її до спілкування із самим

собою та матір'ю, за умови, що Франческа вже є одним цілим із ним, як, мабуть, було коли вона повернулася додому з Рингроку. Таке об'єднання плоті та розуму, людського та нелюдського, захоплене жадобою крові й насильства, буде куди жахливішою істотою, ніж мешканець пекла, якого можна уявити.

Воно поєднується.

Після крику починається стрілянина. Один, два, три постріли. Щось важке падає, б'ється об скло, і двері грюкають. Немов кракен, що піднявся з глибин, чий голос ніколи не чули раніше у світі над водою, зловмисник знову видає рев, переплетений із вереском. Цього разу Ліббі чує своє ім'я, озвучене ще гучніше, ослаблено та спотворено:

— *Ліііііббііііі*, — не схоже на тужливий тон матері до своєї доньки, а радше на прокльон мертвих, які ревниво кличуть живих. Лунають іще три постріли.

Ліббі кидається до свого столу й хапає стілець. На дверях є замок, який замикається поворотним механізмом на дверній ручці, але немає засува. Хоча двері міцні, замок досить слабкий. Він не витримає, якщо хтось спробує увірватися всередину. Ліббі нахилиє стілець і підсовує спинкою під дверну ручку. Це повинно допомогти на деякий час, але не на всю ніч, не до моменту появи морських піхотинців, які взагалі навряд чи сюди подадуться.

Її дихання прискорене та швидке. Вона майже задихається, а серце б'ється так гучно, щоб можна це почути. Ліббі не може заспокоїти удари свого серця, але ненавидить панічні звуки свого дихання, тому робить повільніші, глибші вдихи.

На стіні висять її шість топірців. Ліббі вважає їх витвором мистецтва. На їхніх руків'ях вона намалювала декоративні візерунки — не по всій ручці, просто на руків'ях — і вони справді круті. Вона бере до рук два топірці та стає навпроти дверей. Один із них Ліббі кладе на ліжко, щоб до нього було легко дістатися, а інший тримає у правій руці, розгойдуючи його туди-сюди, розминаючи свої м'язи до дій.

За звуками ударів важких капель дощу по даху, пронизливого вітру за вікном, навіть затяжного грому, доноситься гупання кроків. Хтось біжить сходами. Вже в коридорі.

— Ліббі! — викрикує Сара. — Ліббі, де ти? — вона намагається відчинити двері, але розуміє, що вони замкнені. — Ліббі, це я, Сара, Ліббі, відчини.

Схоже на Сару, і можливо, це вона і є, але Ліббі надто добре пам'ятає те, що вона бачила на ноутбуці батька. Сара зараз є Сарою, але ким вона буде за дві години, за годину, за п'ятнадцять хвилин? Франческа була схожа на саму себе, але із часом перетворилася на щось інше. Невдовзі щось прийшло на зміну.

Воно поєднується.

— Ліббі, нам потрібно забиратися звідси, забиратися з острова. Я можу захистити тебе, але нам слід поспішити.

Якими б гострими не були топірці, це безглуздий захист проти Молоха. Це кодове ім'я об'єкта досліджень на Рингроці, яке дісталось йому від науковців. Молох був богом стародавніх людей, які приносили йому в жертву своїх дітей. Він був ненаситним, його жага до людської плоті була такою сильною, що він ніколи не міг дочекатися, поки для нього заріжуть дитину на вівтарі, а просто пожирав їх іще живими. Потім він спускався з якоїсь безіменної божественної країни (точно не з небес) і поїдав дітей *та* їхніх батьків, що мало б показати їм усю недолугість їхньої теології. На Рингроці немає ніякого стародавнього бога, тільки проєкт, названий його ім'ям, хоча Ліббі радше б хотіла побачитися зі справжнім Молохом, а не якимось його тезкою, який, можливо, перебуває в цьому будинку.

Сара знову сильно грюкає у двері та повторює свою обіцянку про захист, і Ліббі все ж вирішує іти до дверей. Вона відсуває нахилене крісло, відмикає двері, але міцно тримає топірець, відчиняючи.

Жінка в коридорі схожа на Сару, але налякана, як ніколи раніше. Вона каже:

— Ну ж бо, швидше, — розвертається та спішить коридором у напрямку задньої частини будинку.

Ліббі доводиться довіряти своїй єдиній подрузі, хоча вона навіть не знає справжнього імені Сари. Франческа ніколи не була її матір'ю, тільки старшим членом їхнього «суспільного договору», який перебуває на Рингроці частіше, ніж вдома, і ймовірно, навіть не є

більше людиною. Ліббі залишається довіряти тільки собі та Сарі. Їй не вдасться вижити самотужки. Вона виходить у коридор та мчить за жінкою.

ШЕПОТІННЯ

Потяг грому проноситься над озером та островом, вирушаючи на заході та стихаючи на сході. За якусь мить інший гуркіт лунає в будинку, тихий та короткочасний, після якого слідує ледь помітне дрижання, але достатньо сильне, щоб вино в келиху, який стоїть на столі для малювання, почало хитатися.

Лис, принюючись, покидає студію, виходить у коридор та рухається до вітальні. Кеті прямує за ним.

Спочатку його поведінка була схожа на звичайну зацікавленість, як і в будь-якої іншої тварини, яка досліджує довкілля. Тепер у Кеті виникають думки, що це пов'язано з вібраціями, що проходять будинком, ніби запах, який відчуває лише лис, і звук, який чує вона, пов'язані між собою.

Для острова нехарактерні землетруси. Він розташований за тисячі кілометрів від Каліфорнії, у спокійному куточку континенту.

Пригадуючи про глибинні вибухи, зумовлені вчорашнім скиданням бомб із гелікоптера, Кеті гадає, чи не можуть ці звуки та відчуття бути наслідками чергових вибухів на Рингтроці.

Інший шум виводить її в коридор. Вхідні двері тремтять у дверній рамі. Вона могла б подумати, що це спричиняє вітер, якби ручка не поверталася туди-сюди.

Гемптон Райс, у якому божевільному стані він би не був, досі назовні. Так само, як і Роберт Зенон.

Окований залізом дуб, із якого зроблені двері, доволі товстий, набагато міцніший за двері в будиночку для зберігання човнів. Однак декілька пострілів з AR-15 виб'ють замок.

Коли Кеті востаннє бачилася з Райсом, він не мав ніякої зброї із собою. Якщо він знайшов її, то він у надто шаленому стані, щоб

пригадати, як користуватися нею.

Кеті пригадує те короткочасне прояснення в його очах і раптовий відчай у його голосі. *«Заради Бога, біжи, тікай, рятуйся. Це епіцентр»*. Якщо він був ворогом для неї, то не тієї миті. *«Усі, хто тут живе, скоро помруть. Усі в радіусі кількох кілометрів. Та навіть більше»*.

Якщо Зенон вирішив повернути двигун човна на місце та використати судно для втечі, якщо він досі на Сходах Якова, то, найімовірніше, він у такому самому стані, як і Райс.

«Поєднувати, інтегрувати, об'єднувати. Хто був, того нема. Хто буде, того не буде. Так важко. Так важко зробити одне, а одне стане іншим».

Спостерігаючи за дверима й очікуючи чергових спроб відчинити двері, Кеті гадає, що сталося з Райсом у гроті. Чи є якась третя особа на острові? Звідки взялася ця розумова дегенерація: через токсини, вірус, нервово-паралітичний газ?

«Я погано поєдную. Минуло вже шість годин. Все відбувається не так, як повинно. Я у стані відторгнення».

Хто б не був за дверима, його там уже немає. Можливо, він перейшов до вікна.

Майкл-молодший виходить у коридор, дослідивши вітальню та вказує в бік кухні, видаючи тонкий схвильований звук.

Пістолет вставлений у кобуру, пристебнуто до стегна Кеті, але AR-15 та дробовик раптово здаються надто далекими від неї, навіть зважаючи на розмір оселі.

Слідуючи за лисицею до кухні, вона чує шепотіння, яке може бути звуком вітру за вікном, але дуже схоже на людський голос, тому вона дістає пістолет.

Єдині входні двері непошкоджені й зачинені на подвійний засув, а вікна загратовані. Ніхто не міг пробратися всередину, але цієї дивакуватої ночі вона не вірить нічому. Те, що було неможливим учора, могло стати можливим сьогодні.

Зігнувшись, вона швидко переступає поріг, виставляючи пістолет уперед. На кухні немає нікого, але шепіт стає гучним та як ніколи

раніше подібним на людські голоси (два чи більше), які шепчуться між собою. Кеті нахиляється до каміна, але звук доноситься не звідти.

Вікна зачинені, а жалюзі повністю опущені. Свічки пульсують, освітлюючи чотири урни тремтливим багряним сяйвом.

Стукаючи кігтями об підлогу, лис переходить кухню та заглядає на двері до спальні Кеті, єдиної кімнати, яку він досі не дослідив. Він обнюхує поріг і переводить погляд на жінку.

Вона прислухається до дверей, і хоча звук стихає, вона переконана, що шепотіння доноситься звідти. З пістолетом у правій руці, Кеті тягнеться до дверної ручки лівою.

Що довше вона слухає, то зловіснішими стають звуки.

І вона, і Майкл-молодший змінюють рішення та відходять від дверей. Вона ховає пістолет у кобуру та бере зі столу AR-15.

ЩОБ УВІЙТИ В ІСТОРІЮ

Важко дихаючи, Сара тягне Ліббі до своєї спальні в задній частині будинку, зачиняє двері та замикає засув. Вона опановує себе та завмирає.

— Не рухайся, — шепоче Сара, а потім затамовує подих, прислухаючись, ніби усвідомлюючи, що вона могла зачинити їх у кімнаті з кимось, хто чекав на них. Назовні мечі блискавок б'ються з темрявою. Яскраві спалахи з вікон осяюють обриси меблів у кімнаті, але нічого гіршого. Сара рушає до настінного вимикача та вмикає приліжкову лампу.

Жінка має жахливий вигляд — бліда, як кістка, навіть губи побіліли, її очі такі розширені, що здається, в неї немає повік. Страх вкрав її вроду.

В одній руці в неї пістолет, який Ліббі знаходила в її кімнаті одинадцять місяців тому під час пошуків паролів до ноутбуків своїх батьків. Найімовірніше, саме із цього пістолета й лунали шість пострілів на першому поверсі. Сара кидає його на ліжко, разом із

ключем до десятиметрового катера, на якому Франческа приплила додому з Рингроку, ключ, який раніше висів на дверях.

Показуючи на ручку на дверях до коридора, Сара каже:

— Підсунь під неї стілець, — а сама поспішає до шафи.

Стілець із прямою спинкою не ідеально підходить для блокування входу. Спинка досить м'яка. Якби вона виявилася зроблена з дерева, то це було б краще. Шовковиста тканина може вислизнути з-під дверної ручки, коли ця істота (чи що б там не було) грюкне в протилежний край дверей. Але оскільки більше нічого немає, Ліббі все одно підпирає ручку цим стільцем.

Сара відходить від шафи з дробовиком, коробкою набоїв та чорною нейловою вітрівкою з кишнями на блискавці. Одинадцять місяців тому Ліббі не зауважила дробовика в цій кімнаті.

Простягаючи вітрівку Ліббі, Сара каже:

— Одягни її.

Ліббі не питає про постріли, які лунали раніше, та яке створіння видало той скажений крик. Дівчина не знає, яке воно на вигляд, але знає, чим воно є та ким було раніше. Вітрівка надто велика та, здається, спадає з неї, однак вона докладає зусиль, щоб просунути руки в рукави.

— Я розкажу тобі щось божевільне, але це правда, — каже Сара.

— Молох, — каже Ліббі.

Сара приголомшена.

— Я знайшла пароль від ноутбука серед твоїх тампонів. Вибач. Але мені треба було це знати.

— Коли?

— Майже рік тому.

— Господи, Ліббі.

— Я досить налякана з того часу.

— Дорогенька, ти просто чудо, — Сара відкидає коробку та висипає набої на ліжку. — Поклади це собі до кишень, — вона заряджає зброю.

— Дивись, як це робиться. Один в отвір, три у ствол. Він напівавтоматичний. Пороховий газ викидає гільзи.

Розум Ліббі заповнили так багато страхів, що для інших думок просто не залишається місця, але вони доєднуються до безладу в голові.

— Я ніколи не стріляла з дробовика. Він великий. Мені не вдасться.

— Ти — сильна дівчина. Гімнастка, вправно справляєшся з топірцями. Це італійська зброя з найсучаснішою технологією зменшення віддачі. Тут є руків'я. Віддача присутня, але вона точно не зіб'є тебе з ніг. Я покажу тобі, як поводитися з нею, пізніше, але зараз просто наповни кишені набоями та застібнися, щоб вони залишилися сухими.

Коли Сара вдруге повертається до шафи, вона одягає стьобану куртку, дістає ліхтарики та гвинтівку.

— Вона не така страшна, як здається. Звичайна *AR-15*. Вона зробить усю роботу.

На ходу Сара швидко демонструє Ліббі, як тримати в руках дробовика, як стояти з ним під час стрільби.

— Тримай палець на запобіжнику. Опускай його на спусковий гачок, лише коли треба зробити постріл.

— Ти стріляла у Франческу, правда?

— Вона вже не твоя мати.

— Я розумію, — у всіх значущих значеннях слова «матір», Франческа ніколи нею не була для Ліббі, і все ж разючий біль втрати від усвідомлення того, що жінкою щось заволоділо, приголомшив. — Куди ми йдемо?

— На материк.

— Райлі ніколи не повернеться, так?

Сара заглянула в очі Ліббі.

— Мені дуже шкода. Якби не я... — вона не договорила фрази.

— Ті постріли, — каже Ліббі.

— Панічна стрілянина. Ранній двійник утворився так до біса швидко. І його зовсім нелегко зупинити.

— Двійник?

— Технічно, це називається синтезом.

— Як було вказано в ноутбуці.

— Але більшість із нас називає це двійником. Чорний гумор.

— З того, що я читала: синтез — це фаза.

— Ми не залишатимемося тут, щоб чекати на те, що утвориться далі.

— Нерест.

— Так. Не відходь від мене.

— Їх можна якось убити?

— Вони нестійкі, самознищуються. Все, що ми можемо зробити, це допомогти їм у цьому, прискорити їхнє знищення.

— Ми померемо?

— Не сьогодні.

Поки Сара прибирає стілець з-під дверної ручки, Ліббі каже:

— Я навіть не знаю твого справжнього імені.

Сара не здивована.

— Ноутбук.

— Я читала те, що могла зрозуміти, але багато чого залишилося незрозумілим.

— Моє ім'я — Шейлі Фремінгтон. Але називай мене Сарою. Мені не подобається те, чим займалася Шейлі, те, ким вона була.

— Чим вона займалася?

— Зруйнувала все. Через гордість. Щоб увійти в історію. Тепер відійди вбік, за двері, і відчини їх, коли я скажу.

Ліббі відходить убік, тримаючи дробовик, як вказувала Сара. Зброя в її руках немов жива, дуло рухається то вгору, то вниз. Ліббі мусить навчитися контролювати її, перш ніж застосовувати.

Сара вимикає світло та відмикає засув. Вона чекає, доки щось увірветься в кімнату. Коли нічого не з'являється, вона каже:

— Зараз.

Ліббі відчиняє двері всередину, ховаючись за ними, а Сара підіймає AR-15 перед собою.

У коридорі тьмяне світло. Нічого там немає.

Шторм пронизує небо, говорячи про свою силу, поки десь у будинку жінка, яку Ліббі намагалася полюбити, вже навіть наполовину не схожа на ту, якою вона була раніше, і, можливо, втратила всі людські емоції, окрім ненависті та люті.

Молох — нестійке створіння. Вони самознищуються. Можливо, те, що було у Франчесці, вже віднерестилося. Можливо, всі його плоди мертві.

Ліббі слідує за Сарою коридором другого поверху.

ВНИЗУ

За винятком нечіткого, але зловтішного шепотіння, спальня Кеті зовсім не змінилася. Все на своїх місцях, ліжко охайно застелене, вікна запнуті шторами. Вона не може визначити, звідки походить звук, який оточує її, немов духи намагаються прорватися крізь ворота пекла й повернутися в цей світ, де вони колись були виплекані.

Лис вагається на порозі, але все ж заходить за нею до кімнати.

Вовки люті та полюють у зграях, але лисиці хитрі та здебільшого полюють поодиночі. Ці хижаки є скромними за розміром і можуть їсти що завгодно, якщо не здатні дістати м'яса. Їх не застанеш у двобоях з істотами їхнього розміру або більшими, лисиці живуть за переконанням, що розсудливість — краща частина доблесті.

З піднятими вухами та тремтячими боками, Майкл-молодший усе ж сміливо досліджує спальню, його цікавість перемагає страх. Один зі способів інтерпретувати його поведінку, точніше — єдине змістовне трактування — це ймовірність, що він уловив запах, якого ніколи раніше не відчував, що він хоче зрозуміти, дізнатися: це запах чогось неживого чи живого, чого слід уникати й боятися.

Крок за кроком, він підходить до центральної з трьох шаф. Коли він пригнується до вузької щілини під дверцятами, шепотіння уривається.

Лис відступає, дихання пришвидшується, хвіст підібганий — вочевидь, вирішив, що те, що ховається за дверима, є активною загрозою.

Кеті проходить повз нього, вагається і все ж б'є стволем гвинтівки по дверях — один раз, двічі, тричі, — аби переконатися, чи не відреагує

на провокацію, те, що перебуває всередині. Нічого не відбувається. Шепотіння не відновлюється.

Є лише звуки шторму, дихання тварини та серце Кеті, яке стукає, наче конячі копита по землі.

Вона стоїть збоку дверей, навпроти петель. Однією рукою повертає ручку. Відкидаючи двері від себе, вона одразу хапається обома руками за гвинтівку. Ніхто не вривається до кімнати. Кеті робить крок уперед, щоб оглянути шафу. Там немає нічого.

Полички, за яким розташований вхід до погребу, на місці, закріплені прихованою клямкою із зовнішньої сторони.

Вона заходить у шафу й прислухається. Внизу немає жодного звуку.

Клямка міститься за нижнім краєм полиці для взуття. Кеті намагає її лівою рукою.

Озирається. Лис відступив до відчинених дверей між кухнею та спальнею.

Коли її пальці знаходять кнопку для відмикання клямки, вона не натискає її. Інстинкт прокидається в ній, такий же сильний, як і в Майкла-молодшого. Попередній звук, який скидався на перешіптування декількох голосів, здавалося, лунав із повітря навколо неї, бо він доносився в кожную кімнату з підвалу.

У погребі немає жодних вікон, жодного входу з вулиці та жодної вентиляції. Нічого істотного не могло потрапити туди. Джо Сміт настільки добре продумав фундамент, установив такі широкі бар'єри з дрібного гравію та французькі дренажі по всьому периметру, покрити бетон товстими шарами креозоту, що й за десятиліття дощові води не проникають до будинку навіть у найбільш дощові роки. В погребі ніколи не було проблеми з вологістю. А якщо вода не може проникнути всередину, то ніщо не може.

Інстинкти наполягають. Кеті послаблює свою руку на клямці.

Попереднього вечора якась істота метушилася на даху, прорвала водостічну трубу під час падіння та залишила якусь паморозь на землі під кухонним вікном. І що сталося з травною, яка так швидко виросла? Яким було її коріння? Наскільки товстим і розгалуженим, яким потужним воно було? Чи могли за такий короткий час численні корінці

пробитися крізь тривкий креозот, знайшовши крихітні тріщини в бетоні, що лежить під ним, і проникнути до погребу? З якою метою? Просто заповнити його травою? Ні, не для цього, а для чогось... чогось, що не піддається розумінню.

Кеті виходить із шафи та зачиняє за собою двері. На них немає замка. Полиці, що приховують вхід до підвалу, міцно влаштовані, але вона не знає, наскільки потужну силу вони можуть стримувати, якщо це, звісно, знадобиться. Кеті кладе *AR-15* на ліжко й підтягує великий комод до дверей шафи. Це не створить грізного додаткового бар'єра, але принаймні спричинить багато шуму, якщо його спробують відсунути або перекинути.

ВАЖКА ВТЕЧА

Найкоротший шлях від кімнати Сари до прибудови для зберігання човнів — це вниз службовими сходами на кухню і крізь задні двері. В них є чотириметровий човен, але той, на якому Франческа приплила з Рингроку на Оук Гевен, краще підходить для подорожі на материк під час шторму.

Постійний порив вітру та гуркіт дощу утворюють білий шум, який Ліббі майже зовсім не сприймає, і тому здається, що їхню оселю поглинула тиша. Попри відсутність емоцій у своїх батьків та навіть після того, як Ліббі дізналася, що відбувається на Рингроці, цей будинок був теплим, затишним притулком завдяки своїм пропорціям, елегантності й чудовим деталям. Однак зараз він зазнав змін, сама форма будинку, здається, була деформована й зменшилася під впливом зловісної присутності, яка пройшлася оселею та здригнула його. Коридор на другому поверсі здається тіснішим, ніж був раніше, стеля — нижчою, а кімнатні двері ніби от-от вилетять, наче табакерка, з якої має вискочити чорт. Уявна тиша — це зовсім не тиша, а очікування неминучого гучного та смертельного виверження насильства.

До чорного ходу Сара йде попереду, хоча вона ступила тільки три сходинки, зупинившись через гуркіт на кухні внизу. Щось чекає на них

там.

Сара розвертається та веде Ліббі попереду себе, відступаючи нагору. Тримавши *AR-15*, вона жестом вказує на дальній край коридора. Їм доведеться спустися головними сходами та вийти крізь центральні двері. Вони рухаються килимовим покриттям швидко, не спричиняючи звуку на дошках підлоги, хоча коли Ліббі тримає руки занадто близько до тіла, то рукави вітрівки тихо свистять через стискання тканини.

Головні сходи відкриті, один проліт граціозно опускається до передпокою. Каскадна люстра обвішана грушоподібними підвісними кристалами. Затінений передпокій — безпосередньо внизу, ледь освітлений блідим світлом із дверей вітальні. Щойно вони вирішили спускатися, двері прочиняються наполовину. В такому добре продуманому будинку двері не рухаються під впливом протягів.

Що б не ховалося за дверима у вітальні, це навряд чи те саме, що шуміло на кухні. Нерест майже точно розпочався, і, можливо, вже завершився. Неможливо дізнатися, скільки тих потвор повзає по кімнатах внизу: три чи шість, і кожна бажає успішного злиття з кимось відмінним від свого типу. Їм терміново потрібен хтось, тому що період їхнього об'єднання дуже короткий. Це відчайдушні грізні істоти.

Сара відтягує Ліббі до початку сходів, заводить її до першої кімнати на східному боці коридора, до спальні господарів. Вона зачиняє двері за собою та замикає клямку.

Одяг, у якому Франческа повернулася додому з Рингроку, розкиданий по ліжку та підлозі. Схоже, дещо навіть розірване. Вона усвідомлювала, що вона інфікована — чи вторгненням, чи навіть переборенням її людського організму. Вона — більше не людина, оселя для істоти, яка швидко об'єднувалася з нею. Вона роздяглася не для того, щоб прийняти душ, а для того, щоб звільнитися від обмежень, які могли б стримувати фізичне перетворення, що насувалося. Коли порівняти, лише це робило всі легенди про перевертнів досить звичайним явищем.

— Вікно, — шепоче Сара. — На подвір'я, до човна.

Три вікна, всі з подвійним склопакетом, виходять на дах веранди, два з них на південній стіні, одне на східній. Будиночок для зберігання

човнів на сході, тому вони спробують вийти саме туди, але нижня стулка або деформовна, або пофарбована, і тому Сара не може її відчинити.

На першому з південних вікон поворотний замок пошкоджений корозією, тому рухається неохоче, зі скреготом іржавого заліза.

Можливо в передчутті неминучої загибелі, Сара зізнається про своє минуле, намагаючись підняти підступну нижню стулку. Вона розповідає про те, якою вона колись була, у чому вона винна та як уряд намагатиметься стримати Молоха після того, як доведеться визнати, що загроза більше не обмежується Рингроком. І все це Сара виговорює у межах п'ятдесяти слів, виголошених у стані моторошного очікування.

Схопивши рушницю, Ліббі пірнає у прочинене вікно, перекидає одну ногу через підвіконня, потім іншу, опиняється під шквальним штормом, на даху веранди, яка охоплює три сторони будинку. Ліббі робить два кроки та обертається, щоб переконатися, що Сара вже вилазить з вікна, але саме в ту мить потвора виламує двері, пролітає крізь всю кімнату й залазить жінці на спину. Сара рефлекторно робить чотири постріли з гвинтівки, але нею заволодівають так швидко, що вона не може повернутися обличчям до нападника чи направити зброю. Кулі влучають у стелю, відламуючи шматки тинькування.

Сара впускає гвинтівку з рук, або її виривають силою, та вона падає вперед, притиснувшись обличчям до скла піднятої стулки, її очі широко розплющені, рот відкритий, ніби у спробі видати крик, але жодного звуку не чути. На неї накинuloся щось, можливо, півтора метра заввишки, п'ятдесят кілограмів чистих м'язів, що, здається, борсаються в жирових вузлах із чотирма клешнеподібними ногами, які міцно вчепилися до спини. Куртка жінки та решта одягу розлетілися, немов ганчірки. Істота притискає жертву до себе, немов під час статевого акту. Створіння настільки химерне, що жодні слова не можуть передати його моторошності. Як демон зі сну, у якого безперервно змінюються мільйони видів закодованих генів, що можуть змінити його подобу на ту, яку він тільки забажає. Найбридкіше в ньому — це спотворена голова, у якій кістки стали м'якими, наче віск,

а обличчя, наперекір всім спотворенням, залишається впізнаваним, схожим на обличчя Франчески. В неї кисло-жовті очі, а риси обличчя викривляються у виразі такої люті, що вона цілком перевершує будь-яку емоцію, яку жінка могла відчувати, коли була собою. Цей звір, який з'явився (як і інші) від злиття Молоха і Франчески, тепер, здається, не просто вчепився у спину Сари, а й з'єднується з нею, легко змінюючи її плоть, як і свою власну, поки жінка кричить за віконним склом. На мить крик був людським, але потім перетворився у співзвуччя двох голосів: нечестивий крик та вигук радості, відчаю і тріумфу.

Переляк відвертає Ліббі від вікна, штовхає її через дах веранди, за ріг будинку на схід, де вдалині видніється будиночок для зберігання човнів. Вода стікає по схилу в ринву, її ноги ковзають на слизькому від дощу шифері, вона ледве втримує рівновагу, аби не впасти. Тримавши дробовик обіруч над головою, вона зупиняється і напружує ноги. Стрибає та приземляється так легко, як могла б це зробити, зістрибнувши, наприклад, з паралельних брусів на змаганнях із гімнастики.

Неземний, двоголосий звук пронизує ніч позаду неї. Затяжна блискавка з'єднує небо й землю, хмари іскряться білим вогнем, а бліде світло відблискує від мокрої трави. Її душа тремтить, а тіло здригається, проте вона все одно прямує до човнів.

ЙОГО РУКАМИ ТВОРИТЬСЯ ПРАВОСУДДЯ

Через місяць після стрільби у крамниці з морозивом стає зрозуміло, що якась невідома сила перешкоджає розслідуванню справи. Кажуть, що камери спостереження назовні в торговому центрі були несправні та нічого не зафіксували того дня. Досвідченого детектива, який займався розслідуванням, замінюють на молодого хлопця, який має тільки один рік досвіду у відділі грабежів та вбивств. Працівник піцерії, який готував заклад до початку роботи об одинадцятій годині в

день вбивства, спочатку погодився свідчити у справі, але потім раптово повернувся до Мексики, не залишивши ніякої інформації.

Аві — колишній морський піхотинець, який двадцять років служив «морським котиком», нагороджений Хрестом ВМС. Після звільнення з армії, він став успішним підприємцем у сфері приватної безпеки. В нього є знання, ресурси й контакти, необхідні для проведення розслідування. Його горе глибоке, чорне й невблаганне. Через те що горе не перейшло у скорботу, він залишився таким же згорьованим, як і тієї миті, коли дізнався, що його теща та доньки були застрелені. Він переконаний, що влада робить усе, аби приховати, а не розкрити правду, тому він звертається до кожного, хто може допомогти, смикає кожну ниточку, викручує всі руки, які тільки можна викрутити, поки не дізнається, що є троє підозрюваних, імена яких не відомі. Не для протоколу старший детектив, якого відсторонили від справи, називає ці три імені, даючи зрозуміти, що жодний із підозрюваних не буде звинуваченим, а якщо когось і звинуватять, то це виявиться якийсь цап-відбувайло. Усе через те, що один із них, на ім'я Паркер, — син сенатора Сполучених Штатів із президентськими амбіціями. Зараз Паркер перебуває в шикарній приватній лікарні, детоксикаційному центрі в мальовничому Біг-Сурі, під опікою своїх батьків. Там відбувається спроба його реабілітації. Якщо це не вдасться, у нього, найімовірніше, констатують пошкодження мозку внаслідок передозування, і його переведуть до не менш шикарної установи на постійне утримання. Лупо та Хамал, володіючи достатніми ресурсами, аби почати нове, квітуче життя, були вивезені зі США і більше ніколи не повернуться. Ця угода була укладена таємно у формі рукостискання, без паперової тяганини. І на думку всіх причетних, це рішення задовольняє їхні потреби.

Аві завжди вірив у перспективи своєї країни та досі вірить. Він також завжди знав, що є хороші люди, які бажають влади задля служіння іншим, так само як є і поганці, які прагнуть влади заради того, щоб панувати над слабшими. Йому відомо, що скрізь, де керують останні, закон не застосовується однаково, а правосуддя є радше мрією, аніж реальністю. Після відстоювання ідеалів своєї країни під час численних

службових відряджень у найнебезпечніших точках світу, він упевнений, що боротьба за такі ідеали тут, у сонячній Каліфорнії, є не менш важливим його обов'язком і з більшою імовірністю приведе до справедливої перемоги. Його досвід протистояння злу дає йому перевагу, а сильні руки, вкриті шрамами від поранень, є знаряддям правосуддя.

Аві не властива злість. Болісне горе може бути живильним середовищем для гніву, особливо для людини, яка відчуває відповідальність не лише за тих, хто заслуговує на його захист, а й за завдання поразки злу загалом. Можливо, нехарактерна йому лють, робить його менш розсудливим, ніж зазвичай, або, можливо, це час, коли кожен, хто шукає в темряві чесну людину, спалить стільки ліхтарів, скільки може собі дозволити. Хоча Аві й знає, що журналісти, як і представники будь-якої іншої професії, готові продати свою душу за ідеології чи гроші, він довіряє тому, хто за всіма ознаками та свідченнями здається чесним і відвертим чоловіком. Він домовляється про зустріч із репортером у парку на світанку, коли там нікого більше не буде. Наприкінці пробіжки, він передає репортеріві флешку з усіма зібраними доказами. Через десять годин Аві стає жертвою ДТП, під час якої його збиває водій «порше» на швидкості дев'яноста кілометрів на годину.

Авто вважається викраденим. Водій залишає автомобіль через два квартали від місця події та тікає пішки.

Травми Аві настільки серйозні, що він мав би померти просто на місці, але він витримує до лікарні, де має змогу попроситися з Кеті та отримати від неї обіцянку, що вона не піддасться відчаю та продовжить жити.

Водія автомобіля так і не знайдуть.

Журналіст ніколи не напише ані слова про зустріч у парку.

[5](#) Вигадана дівчина-детектив, відома в багатьох країнах, популярний літературний і кіноперсонаж — Прим. пер.

Частина 5

ПРИЗНАЧЕННЯ

КУХНЯ

Будинок завжди був для неї фортецею. Кеті відмовляється визнати, що це вже не так. Будинок вже не є фортецею, якщо щось живе у погребі та оселилося там із ворожою метою. Її спальня вже не місце для відпочинку, адже саме туди може вибратися щось, що живе внизу. У студії на неї чекає незавершена картина, яку вона вже знає як завершити, але, можливо, не зможе цього зробити. Зараз уже впущено можливість у належний спосіб ушанувати пам'ять тих, кого вона втратила, і після цього почати спокійне життя, проте є гнітюче застереження, що, цілком ймовірно, розв'язати проблему втрати неможливо в цьому занепадому світі. Їй завжди найменше подобалася вітальня, тому що вона призначена для зустрічей з іншими, а отже, є постійним нагадування про те, що Кеті є — можливо, завжди буде — самотньою, три із чотирьох крісел зарезервовані для тих, кому вони вже ніколи не знадобляться. Безпечним простором для неї залишається кухня, і навіть це більше схоже на тюремну камеру, ніж на притулок, бо вона постійно чекає на наполегливий стукіт у двері або благальний, божевільний голос з одного з вікон. *«Мамо, ви там?»*

Майкл-молодший п'є воду з посудини, яку Кеті поставила йому, потім він скручується на диванній подушці, яку жінка принесла з вітальні. Він дивиться на неї якусь мить, ніби дивуючись союзу, до якого їх примусили ці загадкові обставини. Потім він опускає

підборіддя на лапи, заплющує свої світлі очі та, занурившись у безсонну дрімоту, дихає повільно й ритмічно.

Кеті сідає за освітлений свічкою стіл, проводячи пальцем навколо обідка келиха з вином, який вона принесла зі своєї студії. Хоча минулої ночі вона спала менш ніж п'ять хвилин, все одно упевнена, що цієї ночі вона не спатиме через страх прокинутися й побачити усміхнену примару, яка сидить навпроти неї.

Спостерігаючи за лисом, Кеті дивується стійкості всіх земних істот, окрім людей. В них коротке, важке й завжди затьмарене загрозою життя. Вони переживають періоди голоду в часи, коли їм не вдається нічого знайти, вони стійко переносять хвороби, не розуміючи, від чого страждають, і вони бачили, як інших пожирало щось більше і з гострішими зубами. Попри всі ті жахи, вони засинають, ніби без свідомості опиняються в безпеці. Вони готові з ентузіазмом прокинутися наступного дня. Тварини спаровуються, доглядають за потомством і граються (зокрема, лисиці з азартом ставляться до ігор). Дехто каже, що саме їхнє незнання смерті й інстинкти забезпечують їх ентузіазмом до життя. Після багатьох років спостереження за тваринами на Сходах Якова, Кеті прийшла до переконання, що всупереч поширеній думці, тварини знають, що таке смерть. Не відсутність обізнаності дозволяє їм задовольнятися своєю долею. Натомість, здається, вони знають щось дуже важливе, те, що людство забуло, і ці думки заспокоюють їх.

Після ковтка вина, обідок келиха став вологим. Тепер, коли вона проводить пальцем по краю, створюється сріблястий, як дзвіночок, звук, але водночас моторошний, мов у терменвокса, інструмента, який часто використовується у старих фільмах епохи Карлоффа та Лугоші.

Раптом шепотіння повторюється. Як і раніше, воно схоже на поєднання голосів, як погрози натовпу, що скандує обіцянки насильства на мітингу на якомусь віддаленому стадіоні.

Кеті відставляє келих і підводиться на ноги. Цього разу звук не лунав звідусюди, а має конкретне джерело.

Підійшовши до раковини, вона зазирає всередину. Саме звідси долинає шепотіння.

Вміст з однієї вбиральні зливається у вигрібну яму, що не було б дозволеним, якби будинок був збудований після п'ятдесятих років двадцятого століття, коли став необхідний обслуговуваний септик. Однак уся вода з раковини в кухні та ванної зливається по трубах до глибокого штучного водостоку, звідки потрапляє до фільтраційних шарів цистерни, із часом крізь землю та корінну породу — до озера. На той час вода вже очищена від мила та хімікатів. Якщо щось змогло проникнути крізь товщу креозоту й бетонні стіни підвалу, воно також могло потрапити й у водостік, у труби, якими стікає брудна вода з будинку.

Прислухаючись, Кеті починає підозрювати, що це можуть бути не голоси, а відлуння звукових хвиль. Тертя чогось, що рухається, торкаючись стін проходу або ж закритої конструкції. Чи безліч чогось, що зіштовхується одне з одним, чухрається, збивається або ж вигинається. Вона думає про комах, змій і гризунів у великій кількості, але жодна із цих істот не здається імовірною причиною такого звуку.

Зливна сітка в раковині складається з двох частин, які утворюють водонепроникне ущільнення, коли внутрішня сітка закручується. Кеті перекриває злив води.

З комори вона дістає трилітрову каністру пального для газових ламп, які принесла з підвалу раніше. Підіймає її до раковини та ставить на стійку. Шум приглушений, бо зливна сітка перекрита.

Майкл-молодший досі спить.

Колишній власник будинку, Таннер Велш, користувався старими залізними трубами, іржавими й ненадійними, які згодом замінили не на нові залізні чи з ПВХ, а на найсучасніші — сталеві. Труби, що йдуть звідси до водостоку, витримують шквал вогню.

Чомусь Кеті пригадує слова Гемптона Райса: *«Мамо, ви ще там? Ви там?»*.

Вона ставить каністру в раковину.

«П'ять тисяч разів по п'ять тисяч років та потім іще п'ять тисяч. Хто знає, де, чому, як довго? Дізнайся, що це, і ти забажаєш не знати нічого».

Вона відходить, залишаючи каністру на поверхні, щоб обдумати, які в неї є варіанти.

ДО ЧОВНА

Будиночок для зберігання човнів розташований за сотню метрів від будинку, це відстань завбільшки з футбольне поле. Ліббі пробігала таку відстань безліч разів, іноді з широко розкинутими руками, імітуючи політ птахів. Тепер вона постійно спотикається та схиляється, немов бігун із хворими колінами на пошкодженій доріжці, просуваючись уперед переступами й перебіжками, бо темрява на вулиці зовсім відмінна від тієї, яку вона знала все життя. Тепер вона така сама дивна, як чорнильно-чорні кратери на Місяці. Вітер прохолодніший, аніж мав би бути в таку пору року, дощ, здається, б'є у її обличчя, немов мокрий сніг. Може, холод не на вулиці, а в ній самій, підіймається з її кісткового мозку. Штормовий вітер, який дме з озера, хитає дуби, які тріпотять, наче скелети повішаних, кожен такий звук є або може бути попередженням про напад, бо в цьому дивакуватому світі чудовиська здатні сидіти на деревах.

Ліббі скинула із себе капюшон вітрівки, аби чути кожен звук, який може віщувати про загрозу. Однак ця ніч — це какофонія виття вітру та звуків розхитування дерев, спричиненого штормом. Сама дівчина видає більше шуму, ніж їй хотілося б, не в змозі зупинити гучне дихання, стукання від жаху ногами по землі, хлюпання по калюжах. Якщо й буде якась ознака підозрілого шуму — гарчання, шипіння чи ненависного крику, — вона навряд зможе вчасно розрізнити його поміж бурі, аби врятуватися.

Сара мертва. *Сара мертва*. Або якщо вона в якомусь сенсі досі жива й притомна, то це гірше, аніж померти. Вона злилася з демонічною сутністю, зрослася з нею для немислимих цілей. Мертва чи ні, Сари більше немає поруч. Цей факт нестерпний, неминучий і беззаперечний. Франчески більше немає. Райлі більше немає. Після

семи років, проведених на Оук Гевені, Ліббі немає до кого звернутися, окрім незнайомців на материку.

Шторм триває, про що стверджують блискавки, які кидають свої стріли повз тремтливі фігури дубів, тіні яких бігають по землі, немов кішки, і навіть швидше. Чи, можливо, це не лише тіні. Пробігаючи гаєм, Ліббі чекає, що на неї нападуть, проколють, жорстоко осідлають і з'їдять, або ж вона відчує, як земля розверзнеться під нею, і вона впаде в лігво істоти, як миша в мишоловку. Хоча вона й тримає дробовика обома руками, Ліббі вже забула все, чого її навчала Сара. Навіть якщо через смертельну загрозу вона й пригадає, що робити, то не впевнена, чи достатньо буде пострілів, щоб зупинити те, що за нею полює.

Білий прямокутник, схожий на капицю без шпиля та вітражів, прояснюється серед ночі — будиночок для зберігання човнів. Коли блискавка знову спалахує, вісім сходинок, які ведуть до сусіднього пірса, здавалося б, перекидаються одна на одну, немов доміно. На вершині сходинок Ліббі озирається в бік гаю, в бік будинку, з подивом, що вдається правильно тримати зброю, як і вчили, але все ж без належного переконання, що за нею немає жодного звіра з біологічно мінливою зовнішністю. Плоди злиття Франчески десь там несамовито шукають плоті, бо інакше тривалість їхнього життя коротка. Далекий будинок світиться не обіцянкою притулку, а наче святиня давнього нещадного бога, оточена лісом із привидами.

Ліббі поспішає вздовж настилу, будиночок для зберігання човнів ліворуч від неї, праворуч — темне й безмежне озеро. Тільки зараз, коли запекли очі, вона зрозуміла, що плаче. Ці сльози не лише за Сарою — зовсім трохи за батьками й за собою, немов за втраченою подругою. Вона усвідомлює, що навіть якщо їй вдасться втекти сьогодні із цього місця живою, навіть якщо істоту на Рингроці зможуть знищити, сповнене надій майбутнє, яке їй раніше судилося, розчинилося назавжди. Не час замислюватися — їй варто зосередитися на своєму порятунку. Але вона не може не бути тим, ким вона є — дівчиною, яка *завжди* думає. Для неї вже очевидно, що переважно її всі знатимуть як доньку двох учених, які керували проєктом і чия гординя ледь не знищила світ, якщо його, звісно, ще можна врятувати.

Людям властиво дивитися на дитину, а бачити гріхи її батьків, дії яких ледь не призвели до жахливих страждань та масової загибелі людства.

Будиночок для зберігання човнів ніколи не замикався. Переконана, що виродки, утворені шляхом погіршення синтезу Франчески, позаду, Ліббі переступає поріг, зачиняє за собою двері та намагає настінний вимикач. Кружальця світла випадають із конусоподібних світильників, які звисають на ланцюгах зі стелі. Лише коли каюта катера виринає з темряви, Ліббі розуміє, що не зможе завести двигун. Ключ залишився в кишені пальта Сари.

ПОКЛИК

Кеті стоїть біля кухонної раковини й прислухається до хору шепотіння якогось мешканця (чи цілої орди), який, мабуть, зародився глибоко в горошині гравію каналізації, але, здається, наближається і тепер уже переходить у сталеву трубу.

Незалежно від того, яка надзвичайна ситуація трапилася на Рингроці, облога Сходів Якова рано чи пізно закінчиться. Все матиме розв'язок. Все повернеться на круги своя. Кеті просто має вистояти, залишитися живою і повернутися до свого звичного життя. Їй треба вчитись у лиса, який сумирно спить у кутку кухні, вчитися спокою у тварин, вірити, що попри все зло, яке люди здатні чинити або йому сприяти, цей світ, викуваний із порожнечі та створений у напрочуд вигадливих деталях, є добре впорядкованим та вистоїть. Їй потрібно зберігати спокій, довіряти, так само, як і лис — і вибити всі дурниці з людей чи речей, які намагаються вивести її з рівноваги.

Невідома сутність у підвалі, ймовірно, настільки ж ворожа, наскільки й дивна. Це не епізод «Сутінкової зони» зі збірок вашого дідуся, у якій присутня приємна прохолода для глядачів різного віку. Але істота внизу поки що не може до неї дістатися. Як і Гемптон Райс у своїх божевільних блуканнях уночі. Доля Роберта Зенона досі невідома. Залежно від того, що крадеться по сталевій трубі від її початку глибоко в каналізації, раковина може виявитися слабким місцем її оборони.

Якщо вона виліє пальне для лампи в каналізацію та підпалить його сірником, вогонь не буде достатньо сильним і тривалим, щоб знищити або хоч деформувати сталеву трубу. Однак випари, зібрані в цьому вузькому проході, майже точно будуть достатньо густими, щоб спричинити вибух, що може зруйнувати цілісність дренажу й призвести до прориву, який важко залатати чи обмежити.

Вона повертає каністру з палим на місце та дістає два пластмасові глечики, в одному з яких засіб для очищення каналізації, що доволі рідко застосовується, а в іншому — відбілювач. У першому є два активні складники, які розчиняють волосся і жир, хоча доволі повільно. Кеті читає етикетку, щоб переконатися, чи там немає аміаку, який у поєднанні з відбілювачем утворює смертельно небезпечний газ. Можна починати.

Після відкручування внутрішньої сітки та виймання її з раковини, звук трохи посилюється та стає ще більш зловісним. Кеті припускає, що щось швидко й рішуче просувається вище. Коли голоси лунають просто з труби, вони стають чистішими й роздільнішими, як порівняти з тим шепотінням, яке доносилося крізь підлогу з підвалу. Їй майже вдається розібрати деякі слова. На мить відкритий злив схожий на дуло великокаліберної зброї, але невдовзі вигляд стає більш доброзичливим, немов діафрагма в дифузорі стереодинаміка, пристрою, який використовується для чищення звуку. Кеті нахиляється до раковини й повертає ліве вухо до зливу, намагаючись розібрати цей хор шепотіння.

Врешті вона розуміє, що в цих звуках немає нічого злого, що це насправді благання та заклик до її уваги. Ба навіть більше, її цінують, навіть захоплюються нею. Вона *потрібна* комусь, як ніколи раніше за останні три роки. Її охоплює бажання, прагнення піти туди, де вона може бути корисною, де на неї чекає важливе завдання.

Стоячи на задніх лапах, притиснувши передні об ногу Кеті, лис відтягує її пащею за руку, не завдаючи болю. Укус лише достатньо гострий, щоб вразити її, але не налякати. Вона дивиться йому в очі, коли той видає тоненький схвильований звук.

Не усвідомлюючи, що відійшла від раковини, Кеті опинилась у своїй спальні. Вона стоїть перед дверима шафи, яку раніше затулила

комодом.

За одну мить розгубленість перетворилася на тривогу. Вона пригадує, як Таннер Велш відгукнувся на поклик чогось на Рингроці. Але він ходив уві сні. Вона піддалася цьому, коли не спала, можливо, тому що джерело благань, яке раніше кликало Велша, опинилося просто тут, на Сходах Якова.

Лис опускається на всі чотири лапи та з настовбурченим хвостом вибігає зі спальні на кухню.

КОНТРОЛЬ

Ключ від човна.

Потрясіння від ситуації, у якій опинилася Ліббі, болюче підкошує її. Якусь мить вона не може дихати, а коли їй усе ж вдається вхопити повітря, то це викликає біль. Біль у грудній клітці розвивається у спазми в кишківнику.

Вона стоїть перед трапом, на верхньому рівні будиночка для зберігання човнів, дивлячись униз на десятиметровий катер. Човен повністю зроблений із дерева, це найкраще судно, з яким вона тільки стикалася. На його транці написано «П'ятий день». Звідки така назва, було відомо лише першому власнику, що викликало чимало теорій навколо напису. Будинок та човен були змайстровані в один час. Чоловік, на ім'я Ліонель, та його сини, Саймон та Джек, навідуються на острів із материка чотири рази на рік та пришвартовуються на тиждень, щоб обслужити деревину, двигун і механічні системи «П'ятого дня». Човен швидкий та легкий у кермуванні навіть у негоду, але без ключа, що запускає двигун, він марний.

Ліббі доводилося стояти за штурвалом на відкритій воді ще з дев'ятирічного віку. Зараз її можна назвати експертом у швартуванні й управлінні каютного катера за будь-яких умов. Вона докладає максимум зусиль, щоб досягнути успіху в усьому: від домашнього навчання до гімнастики, від кермування човном до підводного плавання та запливів на довгі дистанції. Хоча вона ніколи не очікувала

смерті Сари, вона знала, що цієї жінки не буде поруч із нею впродовж усього життя. Ліббі хотіла бути максимально готовою в день, коли в неї не залишиться нікого, окрім батьків, які дбають про неї менше, ніж про свої професійні здобутки, готовою, щоб мати змогу покластися на себе, щоб *контролювати* своє життя, наскільки це можливо.

Тепер вона дивиться на човен, до якого в неї немає ключа та пригадує рядки, які вона колись прочитала. «*Немає цвяха — пропала підкова, немає підкови — пропав кінь, немає коня — пропав вершник*». Що, звісно, правда, але без надії втрачено *все*, а вона не планує здаватися.

Двері, завбільшки з людину, між пірсом та сараєм для зберігання човнів неможливо замкнути зсередини. Один із виродків, напевно, вистежує її навіть зараз, коли вона підіймається сходами на пірс.

Ліббі натискає кнопку, яка підіймає великі секційні двері перед човном.

Крім великого, красивого дерев'яного катера, у широкій затоці стоїть триметровий човен із підвісним двигуном. Щоб запустити його, не потрібен ключ, а лише достатньо сили, аби потягнути мотузку стартера.

Щойно загорожа до озера підіймається, Ліббі спускається трапом до плавучої платформи.

Вона не з тих, хто здається. Ніколи. Якби вона хотіла здатися, то зробила б це в перші сім років свого життя, до появи люблячої Сари, коли батьки були ще далі від неї, аніж тут, на Оук Гевені. У ті роки за Ліббі наглядала Клариса, для якої найменування «нянька» було образою. «Фахівчиня з догляду за дітьми», віком двадцять із чимось років, Клариса була володаркою якогось диплома, який вразив Франческу та Райлі. Вона вірила в силу прикладної психології, як вона любила повторювати, «щоб перетворити найупертішого маленького дикуна на зразкового громадянина». Будь-який диктатор із великою кількістю політв'язнів цінував би Кларису за її навички у психологічних тортурах, хоча вона частенько вдавалася до щипків, ляпасів і стусанів. Коли була дошкільням, а потім у першому класі, Ліббі могла б підкоритися своєму мучителю, якби вона не була такою розумною і якби Клариса не виявилася такою тупою. Однак якби

Клариса захотіла залишитися із сім'єю Ліббі, коли вони переїхали на Оук Гевен, а Сара не захотіла отримати цю посаду як форму спокути, то зараз Ліббі, вже б, напевно, геть збожеволіла. Ви можете відмовитися опускати руки, але все-таки зламаєтеся під час боротьби.

Біля підніжжя трапа вона поспішає до меншого човна. Він пришвартований носом та кормою. Двері на початку трапа досі закриті, з пірса ніхто не заходив. Ліббі ховає дробовик під лавочку для пасажирів, де він буде дещо захищеним від дощу, відв'язує мотузки та пересідає на борт, на транцове сидіння. Їй доводиться тричі смикнути за мотузку стартера, але врешті двигун заводиться. Вона додає швидкості та впливає з будиночка для зберігання човнів.

Небо, так само як і вода, чорне, а блискавки не прояснюють озера. Відпливаючи від острова, вона тримає курс на схід. У ясну погоду вогні вздовж узбережжя далекого материка утворюють тріщину в повній темряві, немов ніч — це шкарлупа яйця, яке лускає. Та крізь проливний дощ і туман, що здіймається вітром, вона не може розгледіти ані сліду осяйного берега. На катері є компас, але на цьому човні немає нічого. Вона майже повністю сліпа під час подорожі. Без компаса й візуальних орієнтирів їй не минути загублення. Їй може здаватися, що вона прямує до найближчого берега, коли насправді ж рухається на південний захід повз Рингрок і вглиб великого озера, де є ймовірність опинитися за багато кілометрів від суші, дрейфуючи без пального.

Тоді в будинку, коли Сара намагалася відчинити вікно, щоб утекти зі спальні господарів, поміж іншого, вона розповіла про те, як уряд спробує стримати Молоха. Час на втечу із зони ураження швидко спливав. Ділянку, ймовірно, закриють до світанку, можливо, не пізніше опівночі, за три години.

Без упевненості, що в баку човна достатньо пального, аби дістатися до материка, навіть якщо вона дотримуватиметься курсу, керуючись лише інстинктом із годинником судного дня, який цокає в її підсвідомості, Ліббі прямує на південь. На південно-східному боці Оук Гевена вона різко повертає правим бортом на північний захід, у бік Сходів Якова.

Судячи з усього, що вона бачила раніше, Ліббі вважає, що жінка на Сходах Якова живе наодинці. Ким би вона не була, їй, очевидно, не потрібна компанія, бо вона ніколи не контактувала зі своїми найближчими сусідами на Оук Гевені. Хоча її навряд чи тепло прийняли б, особливо, якби вона розпитувала про Рингрок. Однак у неї є каютний катер, який менший за той, на якому Ліббі планувала втекти із самого початку, але вдвічі більший за її нинішнє судно. На ньому точно має бути компас, якщо не складна навігаційна електроніка.

Жінка якось пропливала повз Оук Гевен і навіть виявилася достатньо дружньою, щоб помахати, коли Ліббі гралася на подвір'ї. І коли Ліббі прогулювалася на човні, то бачила цю жінку на пірсі, вздовж берега або на кручі, де стоїть маленький кам'яний будинок. Тоді вони теж віталися одна з одною.

Переправа між двома островами менш складна, ніж довга подорож на материк. Навіть у таку негоду світло з будинку на Оук Гевені не встигло зникнути, як уже видніються ліхтарі на Сходах Якова. І якщо Ліббі залишиться без дороговказу і позаду, і попереду, то через рух наосліп їй точно не вдасться втримати правильний курс.

Блискавка вдаряється об воду, і здається, наче скляне озеро завглибшки не більше, ніж дзеркало, а вітер завиває, немов оплакуючи світ. Самотня Ліббі спостерігає за тим, як ніч веде її назустріч Апокаліпсису чи просто Армагедону.

ВНИЗ ВОДОСТОКОМ

Кеті відчуває, що прокинулася не тільки зі стану темного зачарування, а й із зіпсованого та божевільного світу, де вона перебувала у ще більшій темряві та божевіллі. Перебувала у світі, створеному нігілістами, які керували ним понад пів століття, де дітей разом із їхніми дідусями та бабусями можуть розстріляти в крамниці з морозивом недільного ранку, а людей, які вчинили злочин, не притягають до відповідальності. Принаймні в минулому у підвалі не було якоїсь

таємничої сутності, а з водопроводу не манили сирени, що кликали її до смерті.

Кеті поспішає зі спальні на кухню, де різкі голоси, здатні загіпнотизувати будь-кого, прядуть свої звукові нитки тяжіння з каналізації. На диво, щоб захиститися від впливу цих моторошних звуків, вона концентрується на останніх чотирьох рядках із «Порожніх людей» Т. С. Еліота, повторює їх знову й знову, відкорковує засіб для чищення труб та виливає його в раковину:

*«Так і кінчається світ
Так і кінчається світ
Так і кінчається світ
Не бабах, а лиш схлип».*

Майкл-молодший застрибує на кухонне крісло та уважно спостерігає, ніби в очікуванні перескочити через стіл та знову обережно ущипнути Кеті, якщо вона порине у транс.

— «Так і кінчається світ...»

Вона не думає, що істоти з водостоку здатні піднятися ним, принаймні не в такій кількості, щоб становити загрозу, бо якби це було так, то вони б уже прорвалися на кухню. Вона також сумнівається, що отруйні речовини, які вона виливає в трубу, вб'ють каналізаційних істот, але навіть слабка кислота та відбілювач повинні бути достатньо неприємними, щоб змусити ту орду відступити.

— «Так і кінчається світ...»

Закінчивши із засобом для чищення труб, вона швидко відкорковує білизну. Шепотіння дещо притихло. Вона виливає частину у трубу. Їдкі випари білизни перехоплюють її дихання, і вона повертає голову праворуч, у пошуках свіжого повітря проговорюючи рядки з вірша Еліота.

— «Не бабах, а лиш схлип».

Виливши білизну, вона закручує каністру, відставляє її вбік та повертає на місце зливну сітку, перекриваючи водонепроникне ущільнення, яке також блокує випаровування, що підіймається зі стоку.

Шепотіння припинилося.

Кеті відвертається від раковини та робить глибокий вдих чистого повітря.

Коли в неї відібрали сім'ю, вона залишилася наодинці із самою собою, але з можливістю фантазувати про помсту і, зрештою, зі змогою жити заради Обіцянки. Якби в неї не було нічого іншого, вона мала б свободу волі, щоб формувати своє майбутнє, яким би похмурим та жалюгідним воно не було.

Хоча цього вечора на кілька жахливих хвилин у неї відібрали навіть свободу волі, найголовніший і життєво важливий дар людського існування. Вона була поневолена. Якщо це сталося одного разу, то це може повторитися.

Лис спостерігає за нею з крісла. Він підіймає голову, прислуховуючись та принохуючись. Він опускається на підлогу й повертається на диванну подушку, яку йому приготувала Кеті, згортається калачиком і кладе підборіддя на одну лапку.

Кеті досі труситься.

Її батько страждав від генетично зумовленого тремору, доброякісного, але дратівливого, який то з'являється, то зникає. Червоне вино часто могло втамувати ці відчуття.

Кеті повертається до столу, бере свій келих та випиває залишки вина, тим самим лікуючи себе.

Досі тремтячи, вона дивиться на стелю та слухає удари дощу по черепиці.

РОЗДУМИ РАЙЛІ ПРО МОЛОХА

За шість років до подій на Рингроці

З його особистих архівів, які зберігались у хмарному обліковому записі з високим рівнем захисту:

Відкиньмо жаргонізми та зарозумілі слова. Звернімося до мови, яка доступна навіть найтемнішим серед звичайних смертних, які не визнають науки як останнього бастиону чесних людей будь-якої статі та раси.

П'ять міркувань дадуть вам базове уявлення про організм, який я вважаю за краще називати «Протеем», але деякі з моїх колег, з більш творчою натурою, називають його «Молохом».

Перше. Ми знаємо, що всі важливі у цьому всесвіті речі були зроблені під впливом позитивної енергії. Під час Великого вибуху не було матерії, лише енергія. (Під «позитивною енергією» я не маю на увазі «силу позитивного мислення» та іншу психологічну маячню про самовдосконалення, якою забивають собі голови довірливі люди.) Всім, хто хоче дізнатися більше про енергію, раджу звернутися до таблиці Джеймса Дайсона з описом дев'яти форм енергії та до пов'язаних із нею матеріалів, за що він отримав «Орден за заслуги». Посилання ви зможете знайти в цій статті.

Друге. Як живі створіння — істоти, створені з матерії — ми підтримуємо життя, ростемо та залишаємося мотивованими, поглинаючи іншу матерію, тобто їжу.

Третє. Тепер уявіть, якщо можете, форму життя, яка харчується матерією, як і ми, але також може жити енергією — сонячним світлом, теплом, мікрохвильовим випромінюванням — і отримувати матерію з неї так само легко, як і з іншої матерії, яку вона поглинає.

Четверте. Далі уявіть, що такі форми життя можуть утворювати нові клітини та організовувати їх у тканини та складні органи в тисячі разів швидше, ніж на це здатні ми.

П'яте. Така форма життя має бути безсмертною. Якщо припустити, що радіовуглецевий аналіз її щільної оболонки дав правдиві дані та що це не єдиний екземпляр такого роду, то це створіння мало б стати панівною, якщо не єдиною формою життя у всьому всесвіті мільйони років тому.

Коли тримаєш ці п'ять міркувань на думці, виникають три основні питання, які слід розглянути.

Перше. Чому безсмертний Молох — не єдина форма життя у всесвіті?

Друге. Чому замість того, щоб просто споживати інші форми життя, він намагається об'єднатися з ними та створити гібридну істоту?

Третє: Чому, попри всю свою чудесну будову, він зазнає невдачі, створюючи лише химерні, жорстокі утворення, які врешті-решт зазнають краху?

Належне, докладне дослідження цих питань приводить нас до численних теорій, які намагаються відповісти на кожне з них. Я дійшов до того, що вважаю правильними відповідями, які я викладу простими словами в наступній частині цього посібника для некомпетентних людей. У посібник буде закладено мету допомогти політикам, бюрократам, історикам та, відверто кажучи, деяким іншим науковцям зрозуміти функції цієї фантастичної форми життя, історичну природу цього відкриття та його наслідки.

Коли ми зрозуміємо процеси, за допомогою яких Молох створює живу матерію з енергії, ми отримаємо технологію, яка назавжди змінить людське буття на краще.

ПЕРЕПРАВА

Сильний вітер здіймає хвилі на озері, і маленький човен так міцно вдаряється об воду, що Ліббі стискає щелепи, щоб не прикусити собі язика до крові. Вона ніколи не керувала судном у таку погану погоду й у таку глуху темряву. Вона працює з двигуном, прагнучи досягти ідеальної швидкості. Коли Ліббі надто сильно сповільнюється, човен заносить на низькі хвилі, іноді з таким нахилом носової частини, що вода може потрапити на борт. Коли ж човен набирає надто велику швидкість, судно шльопає по хвилях, підкидаючи дівчину на транцевому сидінні. На мить опинившись у повітрі, човен потрапляє у вирву, розбризкуючи воду по колу. Як ніколи раніше, рука Ліббі починає боліти від зусиль, які вона прикладає, щоб утримувати штурвал.

Коли Ліббі бачить світло будинку на Оук Гевені за своєю спиною, вона розуміє, що прямує на північний захід до Сходів Якова, але через грозу видимість дедалі гірша. Вона не очікувала, що це трапиться так швидко. Незабаром спалахи світла на Оук Гевені зовсім зникають, а попереду досі немає жодного вогника. Будинок на Сходах Якова невеличкий, там зовсім мало вікон, та й ті маленькі. Щойно темрява огортає Ліббі, вона нахиляється вперед, мружачись, намагаючись зусиллями своєї волі розгледіти принаймні якийсь вогник на острові, який, як вона переконана, мав би залишатися прямо по курсу. З кожним короткочасним спалахом блискавки нічого не прояснюється.

Натхненна прочитаними книжками, її уява не давала розслабитися всі ці сім років на Оук Гевені, але тепер вона її мучить. Ліббі пам'ятає сонячну погоду вчорашнього дня, коли гелікоптери скидали глибинні бомби у води навколо Рингроку, коли Франческа зателефонувала, щоб запевнити Сару, що все гаразд, що безпрецедентна подія була частиною запланованого експерименту і що вони з Райлі залишаться на ніч у лабораторії, як вони частенько робили раніше. Тоді, «експеримент» частково здавався правдивим. День по тому немає жодних сумнівів, що це безсоромна брехня. Що було в озері, яке хотіли знищити? Що могло врятуватися від глибинних бомб? За найкращих погодних умов цей човен рухається низько у воді. Тепер він майже постійно хитається. Вода здіймається то перед носовою частиною, то

над кормою, то над лівим, то над правим бортом. Дівчина певною мірою очікує, коли якесь дивне, пливуче створіння вирине з води, зачепиться однією огидною рукою за борт, потім іншою, перекине це маленьке судно і викине її у воду або ж вилізе на борт у всій своїй огиді.

Те, що ні Франческа, ні Райлі не повідомили Сару про план втечі на материк разом із їхньою донькою, або підтверджує їхню самозакоханість і зарозумілість, або беззаперечно свідчить про те, що вони не були здатні на любов, яку батьки повинні мати до своєї дитини. Або й одне, й інше. Вони, мабуть, були настільки впевнені у своїй геніальності та спроможності впоратися з будь-якою ситуацією, що не здатні були уявити, що можуть помилитися в такій важливій справі, як запобігання втечі Молоха, чи втечі будь-якої тварини, із якою може злитися ця істота. Та коли сталося найгірше, коли вони зрозуміли, що на них насувається приреченість, чи не сп'яніли вони від міцного коктейлю із самолюбства і відчаю, настільки втративши тверезість, що доля єдиної дитини не викликала в них ніякого занепокоєння? Яка користь від геніальності смирення? Яка її цінність, якщо вона не повінчана з добротою та співчуттям, які неможливо розірвати?

Вона буде не першою і точно не останньою, якщо помре на озері та загубиться на глибині. Вона багато читала про смерть у романах, де її зображення так само відрізняється одне від одного, як роман «Маленькі жінки» від «Вбивства у “Східному експресі”». Ліббі часто роздумувала про власну смерть, про світ без неї, як це вплине на людей, які знали її, якщо загалом якось вплине. Бувало, коли Сара їхала у відпустку й на її заміну приходила Мардж з усією своєю сердитістю, Ліббі сиділа на веранді з батьками, і їй раптом здавалося, ніби вона померла, не усвідомлюючи цього, і тепер як привид просто сиділа на своєму кріслі, ніким не помічена й не запідозрена. Франческа та Райлі завжди мали що обговорити одне з одним: різні проблеми, теорії, плани на кар'єру, суперництво в їхній галузі, — але вони не знали, як розмовляти з дітьми. Їм справді здавалося зайвим опускатися до простих і нудних зацікавлень молоді, якщо дитина вміє слухати та

може спокійно соціалізуватися, долучаючись до мудрої розмови старших людей. Коли батьки померли, їхня смерть спричинила лише жаль, а не скорботу, й у вирі надзвичайної небезпеки пробудила її до повного усвідомлення того, ким вона стала. Ліббі знає, що батьківська байдужість спонукала її бути такою, якою вони не були, отримати те, чого вони дати не змогли. Замість того, щоб назавжди розчинитися на веранді, вона стала яскравішою, сповненою рішучості зануритися в чудеса світу та насолоджуватися тим, що він може запропонувати. Вона буде не першою і точно не останньою, якщо помре на озері та потоне, *але вона не планує померати ні сьогодні, ні завтра, ні тут, ні деінде, принаймні ще дуже не скоро*. Хоча її руки болять, Ліббі міцно тримає штурвал, вібрації двигуна пробираються до її кісток. Щоразу, як човен зіштовхується з хвилями, вона сприймає це не як загрозу пошкодження судна, а як гострі відчуття, за які вона була б готова заплатити, немов за святкові атракціони. Благословенна цим новим самоусвідомленням, Ліббі кричить на вітер, дощ і темряву. Це не крик страху, а крик піднесення, зухвалий виклик шторму й будь-якому левіафану, що може мешкати в озері, відмова піддатися будь-якій жахливій долі, яку господарі Рингроку можуть наміритися нав'язати їй.

Крізь пелену дощу бліді вогники з'являються на височині над озером — це вікна будинку на Сходах Якова. Нарешті блискавки шторму освітлюють щось. Підсвічується будиночок для зберігання човнів. Після того як спалах гасне й небо знову занурюється в темряву, око звикає до розташування споруди, і вона залишається видимою, як примара.

Спочатку Ліббі має намір пришвартуватися на пляжі, хоча це, ймовірно, пошкодить скег, гребний гвинт, антикавітаційну пластину й карданний вал. Розсудливість радить їй скористатися пірсом. Він має незвичну конструкцію: один фланг інтегрований у кладку будиночка для зберігання човнів, збудованого з каменю, вздовж пірса встановлена лінія бетонних паль, що залишає ширший простір унизу, ніж якби було дві лінії.

Ліббі спрямовує судно в укриття під пірсом, збавляє швидкість і глушить двигун, дозволяючи інерції пронести її між палями та

кам'яною стіною. Судно проходить дві третини довжини пірса, перш ніж занурюється до упору та вдаряється об палі. У цьому укритті майже немає хвиль, тому човен не буде пошкоджено. Навряд чи він знадобиться їй, але хто його знає. Дівчина прив'язує судно страхувальною мотузкою до одного з бетонних стовпів, а потім нахиляється вперед до носа човна, щоб використати другу мотузку й прив'язати до палі.

Вона пересідає на пасажирське місце, дістає з-під нього дробовик та якусь мить тримає зброю на стегнах, роблячи глибокий вдих повітря, яке пахне мокрим камінням, вологим деревом, вихлопними газами двигуна та мертвою рибою. Багато риби, вбитої попередньої ночі глибинними вибухами поблизу Рингроку, вдень прибило до берегів Оук Гевена. Очевидно, подібна морська мертвечина припливла сюди також, і чайки не змогли добратися до шведського столу, який осів під пірсом, а не на пляжі.

Відкинувши голову назад, зазираючи на темний бік пірса та вдихаючи повітря, що струменить між палями, і є менш відразливим, ніж те, що ближче до води, вона збирається з думками. Ліббі мусить переконати жінку, яка живе тут, що щось неземне зараз керує на Рингроці, що воно перекинулося на Оук Гевен, та що їм слід скористатися її катером, щоб якнайшвидше дістатися до безпечного місця на материку. Беручи до уваги всі деталі історії, яку вона має розповісти, те, що вона ризикувала життям, щоб дістатися сюди в таку негоду, а також те, що місцева мешканка була свідком скидання глибинних бомб, Ліббі сподівається, що їй повірять. Їй потрібна хвилинка, щоб придумати, як зробити так, щоб правда звучала як правда, а не як нісенітниця. Її історія, зрештою, фантастична. Ситуація була б набагато кращою, якби вона змогла показати ноутбук Франчески. Але все, що їй потрібно, щоб їй повірили, — це прямий погляд, твереза поведінка й навички оповідання, які вона почерпнула, прочитавши кілька сотень романів.

Без зайвих зволікань, Ліббі перекидає ногу через правий борт, тримаючи дробовик високо піднятий у правій руці. Хоча вона досить близька до нижньої частини сходинок пірса, а отже — і до берега,

дівчина й гадки не має, наскільки тут глибоко — можливо, пів метра, а можливо й два. Вода все ж по коліна. Ліббі міцно тримає дробовик обома руками, пробирається вперед під хлюпотіння води. Щось м'яке натикається на неї, і вона припускає, що це тушка риби. Ліббі ступає ліворуч між двома останніми палями, виходить з-під пірса на гальковий пляж, вдихаючи чистий запах вітру.

Острів Сходи Якова розташований набагато вище над водою, аніж Оук Гевен, який має більш плавну берегову лінію. Будинок стоїть на обриві, до нього ведуть сходи. Вже на другій сходинці Ліббі помічає, що вгорі хтось стоїть, людська постать, майже така сама темна, як ніч. Блискавки каскадами спалахують у чорних хмарах, але це відбувається на північному заході, позаду фігури на сходах, тому вона не помічає жодних деталей, тільки силует, який може бути як чоловічим, так і жіночим.

ЧОМУ ТАК

З гвинтівкою в руках, Кеті оглядає будинок, кімнату за кімнатою, вікно за вікном, знову й знову. Будинок завжди здавався невеличким. Хоча, навертаючи круги, їй здається, що це місце стискається, наче будівля — це кишеньковий всесвіт, за стінами якого немає нічого, окрім порожнечі, наче цей її всесвіт перебуває у стані якогось колапсу, що ось-ось зімкнеться навколо неї та перетвориться на одну кімнату, яка дедалі меншатиме й меншатиме, доки врешті-решт перестане бути місцем для живих, а стане домівкою для мертвих, перетвориться на труну, у якій вона перестане дихати.

Така клаустрофобія їй знайома, адже час від часу вона страждала на цю недугу після смерті Аві, коли поховали її батьків, коли її чоловік та діти залишилися лише у спогадах і стали попелом в урнах. Самотня у їхньому будинку в Каліфорнії, вона моментами відчувала, ніби повітря в кімнатах закінчилося. Їй як ніколи потрібно було вибратися назовні, у патію, на подвір'я, щоб наповнити свої легені. Кеті страждала від нічних жахів, у яких, хоча будинок і не меншав, але вікна стискалися

до розмірів поштової марки, двері ставали розміром із листівку, тому їй не вдавалося втекти.

Тепер, проходячи своїм помешканням на Сходах Якова, вона має ту саму причину для страждань. Не горе, не самотність і не страх викликають відчуття, ніби вона замкнена, розчавлена й задушена тим місцем, яке мало б бути її притулком. Насправді відчуття обтяження і руйнації не має нічого спільного з будинком. Це також не пов'язано з дивиною останніх подій і загрозою, що в них втілилася. Як завжди, коли ця фобія наздоганяє її, причина здебільшого та сама — її нездатність зрозуміти: *чому*. *Що* відбувається має менше значення для неї, аніж *чому*, бо рано чи пізно з'ясується що відбувається, справжня причина чому все відбувається не відкриється. І поки «чому» залишається загадкою, «що» відбуватиметься знову й знову, полегшення ніколи не з'явиться.

Кеті перебуває у своїй студії, коли звук, схожий не на грім, а радше на низький гуркіт, пронизує будинок. Цього разу вона впевнена, що він лунає з підвалу. Вона дивиться на підлогу протягом хвилини, поки звук не стихає, а потім повертається до свого тривожного патрулювання.

*Чому? Чому влада дозволяє процвітати злочинним угрупованням, які тероризують райони й цілі міста? Політики, генеральні, окружні прокурори та ФБР мають змогу знищити банди й запобігти більшості злочинів, які вони скоюють. Вбивства, зґвалтування, торгівля людьми й нескінченний потік наркотиків через кордон, *ненависні вбивства, вбивства, вбивства вірних чоловіків і маленьких дівчаток у недільних сукнях*. Проте люди, які здатні зупинити таких злочинців, як-от Хамал, Лупо та Паркер, часто сприяють їхній діяльності. Можливо, більшість політиків і їхні призначенці корумповані, але не всі. Невже ці некорумповані особистості настільки часто неефективні через їхню боягузливість, лінь чи дурість? Невже вірність партії, класу, клубу чи ідеології для них важливіші за те, що є правильним? Чому? Чому такі люди не бачать, що злочинність та анархія, яким вони дозволяють процвітати в неможливих районах, врешті-решт, перекинуться й на елітні, де вони живуть своїм привілейованим життям? Чому вони зневажають тих, хто не з їхнього кола? Чому вони не можуть побачити,*

що єдиний для них спосіб вижити — це *бути серед* людей, а не *керувати* ними?

Кеті перебуває в коридорі, коли раптом із підвалу доноситься гуркіт і протяжний стукіт, ніби там унизу хтось струшує припаси з полиць. Метушня стихає та настає тиша, жінка прямує до кухні. Будинок насправді не зменшується, але зменшуються її варіанти, що загострює клаустрофобію. Досі вибір був за нею: залишитися в будинку чи відважитися виходити в темряву; але якщо те, що оселилося під нею, вирішить піднятися, а вона не зможе захиститися, її єдиним вибором буде темрява.

Хай який жах випустили на Рингроці, він виявиться справою рук людей «вищого класу», високоосвічених і витончених, але у смертельному сенсі подібних Хамалу, Лупо та Паркеру, заражених тією самою гротескно високою самооцінкою, притаманною гангстерам-психопатам, і таким самим браком смиренності та співчуття, такою самою небезпечною нездатністю до самоаналізу. Хоча вона поки що не знає, що сталося на Рингроці, розуміє, що за люди відповідальні за це. Навіть коли вона дізнається «*що*», вона не зможе знайти відповідь на питання «*чому*». Те, що лякає її найбільше, стискає стіни довкола й опускає стелю, — це те, що люди, які пішли таким безрозсудним шляхом і не вжили належних заходів безпеки, матимуть пояснення своїх дій — «*чому*» — які здаватимуться божевільними для всіх свідомих людей. Вони не будуть досліджувати своє сумління, щоб знайти справжні мотиви, бо їхнє уявлення про себе — це лише образ, під ним не існує жодної субстанції, яку можна було б дослідити. Вони нічого не винесуть із катастрофи.

Страх стикнутися із чимось незнаним і незбагненим, незвичність і надзвичайність загрози, а також її безпосередність доводять Кеті до точки, коли вона або зламається, або досягне саторі, раптового просвітлення, яке прибере її стрес. Вона не зламається. Бездітна й овдовіла, вона намагалася впоратися зі своїми втратами, вона намагалася ірраціонально, як вона тепер усвідомлює, зрозуміти зло, навіть конкретизувати його у візуальній метафорі картини, яка промовляє до розуму та серця: «*Ось чому*». Тепер Кеті доходить до

розуміння того, що *причину* зла не слід шукати в недоліках суспільства чи влади, її не може пояснити навіть найбільш ерудований і красномовний філософ. Причина зла міститься в людській душі, яку неможливо дослідити за допомогою КТ або МРТ-знімка, щоб з'ясувати розташування темного утворення, або розрізати під час розтину, щоб дізнатися, у якій артерії рівень кальцифікації виявився смертельним. Зло — це загадка для богословів, ким вона точно не була. Зло ірраціональне. Немає жодної бездоганно сформульованої відповіді на питання «чому», яка могла б задовольнити її. Замість того щоб витратити своє життя на безплідні спроби зрозуміти зло і тих, хто його чинить, вона може зробити не більше (і не менше), аніж протистояти йому. Вона сприймала свою Обіцянку як таку, що складається з двох частин: жити та розуміти, чому все так сталося. Тепер вона усвідомлює, що друга частина полягає в тому, щоб чинити опір.

Коли Кеті знову заходить на кухню, лис перейшов із диванної подушки на один із кухонних стільців, де сидить насторожено, як тоді, коли вона заливала в раковину відбілювач із засобом для очищення труб. Можливо, шум у підвалі переконує його, що для нього безпечніше перебувати якомога далі від підлоги.

Після погляду на Майкла-молодшого, Кеті стає легше дихати. Якщо стеля раніше тиснула, то тепер вона підіймається на попередню висоту, а стіни більше не наближаються.

— Коли ми переживемо все це, — каже вона, — я хочу намалювати ваш портрет, пане Лисе. Але не по пам'яті, а наживо. Залишайся зі мною, довіряй мені.

ДИЯВОЛ ЗІ СХОДІВ

Коли небо знову осяює спалах блискавки, деталі постаті на вершині сходів залишаються нерозкритими, хоча, судячи з обрисів, Ліббі майже повністю впевнена, що це чоловік. Вона завжди думала, що жінка, яку вона бачила раніше на Сходах Якова, живе наодинці. Можливо, вона

помилялася. Чоловік вгорі, здається, дивиться в її бік. Хоча на вулиці зовсім темно, він напевно бачить її внизу, але нічого не питає.

Ліббі бере ініціативу у свої руки, перекрикуючи звуки вітру й дощу:

— Я прибула з Оук Гевена. Мене звуть Ліббі.

Він нічого не відповідає та не рухається, просто стоїть, як тотем, вирізьблений із каменю забобонним скульптором, який помістив його туди, аби відлякувати духів потопельників з озера.

— Мені потрібно дістатися до материка, — викрикує вона. — Я не зможу зробити це своїм маленьким човном.

Проте він досі нічого не відповідає, хоча підіймає руки та, знову освітлений грозою, імітує натягування мотузок, ніби дзвонить у карильйон соборних дзвонів, як горбань зі старого фільму про Нотр-Дам, який так подобався Сарі.

Можливо, він на підпитку або з обмеженими розумовими здібностями, що пояснює, чому він на вулиці в такий шторм. Судячи з його силуету, на ньому немає дощовика.

Ліббі не може просто стояти тут із криками про Рингрок і монстрів та далі сподіватися, що її зрозуміють. Вона підіймається ще на сходинку.

Чоловік говорить, не докладаючи достатньо зусиль, щоб бути почутим крізь пориви вітру.

— Я вас не чую, — кричить вона.

Він перестає смикати вигадані мотузки та підвищує голос:

— Мамо? Мамо це ви?

— Ні, — відповідає вона. — Я прибула із сусіднього острова. Ваша сусідка. Мені потрібна допомога.

Він повторює її останні три слова:

— Мені потрібна допомога. Мені потрібна допомога. Покажіть мені шлях, Мамо. Ви там, Мамо?

— Я не ваша мати, — кричить вона. — Я просто дівчина.

— Що сталося з Мамою? Допоможи мені знайти Маму, — схвильовано жестикулюючи, ніби відганяючи хмару набридливих комарів, він звертає зі сходів і йде геть від урвища.

Через бурю сходи слугують водозливом, потоки стікають зі сходинки на сходинку. Ліббі підіймається нагору й дивиться в бік маленького

кам'яного будиночка.

Коли незнайомец знову починає кликати свою матір, у його голосі чутно такий відчай, що Ліббі вирішує, що вона приїхала в момент, коли трапилася якась халепа. Найкраще, що вона може зробити, це допомогти в пошуках. Що швидше вони знайдуть зниклу жінку, то швидше їй вдасться переконати чоловіка відвезти її на материк.

Слідуючи за ним, вона перепитує:

— Як її звуть, вашу матір?

Він, можливо, справді під впливом алкоголю, бо хитається, наче його штовхають туди-сюди якісь невидимі сили. Вітер сильний, але не настільки, аби похитнути його. Він зупиняється та спотикаючись намагається повернутися на той шлях, яким прийшов. Натомість він хапається на голову обома руками й падає на коліна, видаючи тваринні звуки жахливого болю і душевних страждань, щось непідвладне людському голосу.

Коли Ліббі тримається від нього за десять-дванадцять кроків, блискавка знову спалахує, серія спалахів. Його руки білі, немов риб'ячі черева, пальці темніють від першої фаланги до нігтя, а нігті насправді є кігтями, яким він вдирається до шкіри безволосої голови. Його обличчя все ж схоже на людське, хоча кістки та плоть тонко й невпинно піддаються змінам, немов якийсь жорстокий бог закінчує дизайн своїх творінь тільки після того, як спочатку вдихне в них життя, щоб вони розуміли, що народжені на вічні муки та їм не дозволять тішити себе ілюзіями благодаті й надії...

Завдяки інформації, яку Ліббі прочитала в ноутбуці Райлі, вона розуміє, що стоїть перед нею на колінах. Деякі злиття є більш успішними за інші, хоча всі врешті-решт здаються за день чи два, що призводить до нересту, в результаті якого з'являється недовговічне потомство. Порочне дітище або гине протягом години-двох, не встигнувши злитися з іншою формою життя, або знаходить здобич, після чого це вторинне злиття провалюється ще видовищніше, ніж первинне. Ця химера перед нею — первинне злиття: частково людина, частково Молох, який зупинився у процесі поєднання. Незліченна кількість лабораторних тварин — щурів, собак, шимпанзе — так чи

інакше гинуть після контакту з клітинами Молоха, і кожна п'ята тварина приречена на цей стан неповного злиття, коли клітини Молоха з якихось причин не можуть досягти повного об'єднання з власником фізичного тіла. Цей чоловік, ким би він не був, перебуває за декілька годин, або навіть декілька хвилин, від смерті.

Блискавка, достатньо яскрава, щоб сповіщати про кінець світу, розсікає темряву, закликаючи синтез до своїх ніг. Під час спалаху Ліббі бачить, що одне з очей чоловіка блакитне, людське, а друге — чорне, з еліптичною червоною райдужною оболонкою, не схожою на земну. Воно нахиляється до неї, і вона крокує назад, підіймаючи дробовик, оскільки істота пропонує непристойності, вимагаючи спарювання, що означає не статевий акт, а злиття їхньої плоти, крові й кісток. Вона натискає на спусковий гачок і технологія зменшення віддачі виявляється настільки ж ефективною, як і обіцяла Сара. Відступаючи, Ліббі стріляє знову, і об'єкт синтезу руйнується, конвульсивно падаючи на землю. Вона стоїть так близько — достатньо, щоб натиснути на спусковий гачок утретє, — що бачить, як череп набрякає і набуває нелюдських форм, а риси обличчя безперервно змінюються на те, що при кращому освітленні перетворилося б на експонат на фрикшоу облич. Дівчина робить третій постріл, і це створіння відлітає від чоловіка. Воно падає на спину, навкарачки, відповзає від неї. З нього виходить тоненьке шипіння, і вона наважується піти за ним, вистріливши останнім набоем. Істота знову падає, сильно спазмується, а потім нерухомо лежить на траві й багнюці, обличчям униз.

Ліббі починає ридати від страху, усвідомлюючи, що це може бути її остання ніч на світі. Вона вистріляла всі набої з рушниці. Вона розстібає кишеню вітрівки та дістає звідти гільзу. Її руки трусяться, і вона застерігає себе, що боєприпаси дуже цінні.

Якщо ця клята тварюка мертва, то вона загинула через безлад, притаманний її чужорідним клітинам. Якщо вона мертва, то, на думку Ліббі, це не завдяки дробовику, який напевно лише дещо пришвидшив смерть істоти на кілька хвилин. *Якщо воно мертве.* Згідно з даними у ноутбуці Райлі, самого Молоха надійно утримують на Рингроці, він безсмертний, це маса щільної, але м'язистої маси, та чомусь

результати злиття не можуть підтримуватися. Вони вмирають, гниють і не воскресають.

Не відриваючи очей від темної маси, що розляглася на чорній землі, Ліббі вставляє патрон у дробовик. Вона дістає ще три набой з куртки, потім застібає кишеню.

Її вуха дзвенять від пострілів. Вона відходить іще на декілька кроків, перед тим як перевести погляд від об'єкту синтезу. Придушивши свої ридання, вона намагається дихати спокійніше, вдивляючись у ніч. Якщо один носій Молоха зміг добратися до Сходів Якова, вона не може виключити присутність іншого.

Зруйнований об'єкт синтезу не рухається, дощ омиває його. Він лежить мовчазний і нерухомий, у якій би гротескній конфігурації він не виліпив би себе впродовж останніх хвилин свого існування.

Ліббі дивиться на будинок. Вікна, що світяться легким світлом, сповнювали її надією, коли вона вела свій катер до пірса. Тепер вона гадає, що чекає там на неї та чим вона ризикує, якщо постукати у двері.

Вона подумує про будиночок для зберігання човнів. На відміну від більшого катера на Оук Гевені, човен на цьому острові, здається, (принаймні з відстані) має підвісний двигун, який, якщо їй пощастить, можна зрушити з місця за допомогою мотузки. Можливо, на ньому навіть є електронне навігаційне обладнання, але якщо ні, то принаймні компас, встановлений на консолі управління. Навіть під час такого шторму вона може дістатися до материка за допомогою компаса.

Крадіжку човна можна виправдати, якщо вона буде переконана, що жінка в будинку вже не та, якою вона була раніше, що вона стала жертвою злиття, як Франческа, все ще схожа на людину, але ось-ось зруйнується. Однак якщо жінка не стала однією з *них*, тоді крадіжка судна може приректи її на смерть, коли військові вирушать на Рингрок для знищення Молоха. А як казала Сара, це станеться до опівночі або навіть раніше. До півночі залишається трохи більше за дві з половиною години, а раніше — це раніше.

Якщо Ліббі візьме човен, це означатиме для неї, що вона така сама, як її батьки — геніальні, без співчуття та смирення. А що це їм дало,

крім смерті?

Може, як то кажуть, хороші люди помирають молодими, але хто хоче померти, знаючи, що вони ставилися до інших людей, як до лайна? Зрештою, ніхто не вічний, окрім, напевно, Молоха, а хто при здоровому глузді захоче бути цим моторошним виродком?

СТУКІТ У ДВЕРІ

З підвалу доноситься низький, протяжний гуркіт. Кеті чує та відчуває його під ногами. Майкл-молодший перехиляється через підлокітник свого стільця, щоб поглянути на підлогу. Від вібрації скляний посуд б'ється в кухонній шафі, приладдя брязкає в шухляді.

Не встигло це явище закінчитися, як Кеті починає чути голоси серед шторму, один жіночий та один чоловічий, які кричать один на одного, але вона не може розібрати слова. Іноді ночами вітер гуляє димарем, і це буває схоже на розмови десь здалеку, можливо, так є і зараз. Вона зупиняється біля кухонної грубки, простягає руку до неї та ненадовго відкриває заслінку, проте нічого певного не чує. Вона прислухається до вікна на кухні, не підіймаючи жалюзі. Лис спостерігає за нею зі свого кухонного стільця, але через природу його вух, які завжди насторожені, Кеті не може сказати, чи чує він щось, крім шторму, що вирує на вулиці.

Постріли, які сліднують за голосами, ні з чим не сплутаєш, і це підтверджує, що голоси не були обманом вітру. Судячи зі звуку, Кеті вважає, що це дробовик. У чіїх руках — вона навіть уявити не може. Зенон та Райс були озброєні гвинтівками й пістолетами.

Із чотирьох пострілів зі зброї можна зрозуміти, що якщо хтось і помер, то його було нелегко вбити.

Кеті чекає розвитку подій і за декілька хвилин чує стукіт у двері, сильні швидкі удари, ніби від прикладу зброї.

Побоюючись, що хтось може вистрілити в один або два засуви та наповнити коридор шрапнеллю, Кеті підбирається до дверей, спиною до стінки, намагаючись підходити якомога тихіше. Вона доходить до

своїєї студії та заходить у відчинені двері, поза лінією вогню. Гість виявляється наполегливим і знову гучно стукає у двері.

— Хто там? — вигукує Кеті.

Товстий дуб, окований залізом, приглушує голос, але слова доволі чіткі, щоб їх можна було зрозуміти.

— Мене звуть Ліббі. Я прибула сюди з Оук Гевена, сусіднього острова.

Вона здається юною та наляканою. Вона доволі щира. Але все може бути зовсім по-іншому.

— Чого ви хочете? — викрикує Кеті.

— Допомоги. Мені потрібна допомога.

— Яка допомога?

— Мені потрібно дістатися до материка. Поки не пізно.

На довіру часто відповідають обманом. Такою є природа світу у своїй тривалій непристосованості.

— Будь ласка, — благає дівчина у відповідь на мовчанку Кеті.

— Що це були за постріли?

— Я вбила чоловіка.

— Якого чоловіка?

— Він хотів зґвалтувати мене. Вбити. Навіть гірше.

На вулиці досі дощить. Того недільного ранку дощ зупинився поблизу крамниці з морозивом, де він змочив тротуар.

— Скільки вам років?

— Чотирнадцять. Ви мене бачили. Ми махали одна одній.

Чутно цокання кігтів по дерев'яній підлозі. Лис наважився вийти з кухні. Він дивиться на Кеті.

— Ви займалися гімнастикою на газоні, — каже Кеті.

— Ви малюєте. Я бачила вас із мольбертом на пірсі.

Зважаючи на загадковість цього світу, Кеті гадає, чи не може ця дівчина бути духовною родичкою однієї з її дочок, яка прийшла сюди, щоб Кеті могла зробити для неї те, чого не вдалося для її любих Пенні та Регіни, і тим самим іще краще дотримуватися Обіцянки, яку вона дала Аві.

Вона повертається до коридору, рухається повз лиса до дверей.

— Я вас запускаю.

— Дякувати Богу. Дякую вам.

Відмикаючи перший засув, Кеті каже:

— У мене є зброя.

— Я не відкину своєї, — відповідає дівчина.

— Це буде тупо, якщо ми застрелимо одна одну.

Кеті вагається, тримаючи пальці на ручці, яка повертає другий засув. *Коли я дізнаюся, що ти людина.* Протягом останніх тридцяти годин чи більше, її уява проникла на територію, яку ніколи раніше не досліджувала, і тепер вона виводить її на шлях, темніший за ті, що були до цього. Вона відмикає двері й відходить на декілька кроків. Тримаючи AR-15 наготові, Кеті мовить:

— Гаразд. Заходьте, Ліббі.

Двері відчиняються, і дівчина заходить крізь дверний прохід, тримаючи в руках дробовик. Бліда. Вся труситься. Якщо лихоманка страху керує в її душі, її вираз обличчя все-таки виражає рішучість, щелепи стиснуті, губи стулені, очі підозріливі.

Дівчина не зачиняє дверей рукою, але притискає їх своїм тілом і стоїть спиною до них.

— Як вас звуть?

— Кейт. Люди звуть мене Кеті. Або, радше, звали.

— Це лис.

— Не просто лис. Його звуть Майкл-молодший.

— Ваш домашній улюбленець — це лис?

— Це не домашній улюбленець.

— Тоді хто? Він на вигляд ручний.

— Він попросився всередину, бо боявся того, що назовні. Я гадаю, він знає більше за мене, оскільки мені відомо ледь більше, ніж нічого.

— Я знаю занадто багато, — каже дівчина.

— Тоді ходімо на кухню, розкажете мені, — Кеті опускає гвинтівку, не тому, що вона впевнена у щирості дівчини, але тому, що вона не може вбити дитину. Якщо Ліббі не та, за кого себе видає, тоді Кеті прошиють шрапнеллю і вона піде в могилу за своєю сім'єю. Померти, але не вбити дитину — це не порушення Обіцянки, а її вшанування. Ті,

хто вбивають дітей, вбивають і свої душі, перетворюючи своє життя на існування, а згодом втрачать і його в будь-якому з прийдешніх світів.

Опускаючи дробовик, Ліббі каже:

— У нас обмаль часу. Нам не можна тут залишатися. Я розкажу вам усе, що знаю, дорогою до материка чи коли ми туди доберемося. На моєму катері немає компаса, і в ньому зовсім мало пального. Ваш човен — це те, що нам потрібно.

— Він нам не допоможе. Він пошкоджений.

Дівчина виглядає схвильованою.

— Пошкоджений? Як?

— Хтось вважав за потрібне позбавити мене можливості його використати та викрав двигун. Можливо, чоловік, якого ви застрелили, хоча сьогодні вранці їх було двоє, агенти АВБ.

Дівчина хитає головою, розтрушуючи краплі дощу з волосся.

— Але нам потрібно вшиватися звідси на материк або ж ми помremo. Я навіть не впевнена, скільки в нас часу.

Кеті підходить до неї, обіймає, бере за руку та разом із лисом веде на кухню.

— Якщо в нас немає часу, то ми принаймні разом, щонайменше не кожна сама за себе. Але одне я знаю точно — коли ти думаєш, що для тебе все скінчено, це не так.

ВІДПОВІДІ РАЙЛІ НА ЙОГО Ж ПИТАННЯ

За шість років до подій на Рингроці

З його особистих архівів, які зберігалися в хмарному обліковому записі з високим рівнем захисту:

Нижче я дам відповіді на три запитання, які поставив раніше. Я буду використовувати найпростіші можливі терміни, з метою інформування широкої громадськості (коли засекреченість проєкту буде знято), а також деяких моїх колег, які зубами вгризаються в непідтверджені теорії.

Зважаючи на його можливості продукування гібридних живих систем, яке відбувається швидше, ніж Бог заселив землю різними тваринами, чому ж Молох не єдина форма життя у всесвіті?

Відповідь складається з трьох частин.

Перша. Всесвіт має бути ще пліднішим, ніж ми це уявляємо у своїх найсміливіших мріях, із нескінченною кількістю планет, які підтримують життя. У сценарії нескінченних світів істота на кшталт Молоха могла б витратити цілу вічність завойовуючи по планеті щороку або що два роки, і так ніколи й не завершити роботи навіть наполовину.

Друга. Молох — це творець біологічних цивілізацій, не обов'язково технологічних. Подумайте, як він подорожує крізь світові роки не на кораблі, а закований у свою неймовірну оболонку, у глибокому стані застою, очевидно, дрейфуючи під дією сонячних вітрів та інших сил, які або штовхають, або притягують його уві сні крізь століття. У такий спосіб він може зіштовхнутися з населеною планетою тільки раз на кілька тисяч років.

Третя. Якщо Молох стане мудрим (проблема, яку нереально розв'язати), то його мудрість сильно відрізнятиметься від нашої. По-перше, як, можливо, унікальний організм, єдиний у своєму роді, він не володіє мовою та не потребує її. Його життєвий устрій відмінний від нашого. Людство знаходить свою мету здебільшого в завойованні тієї чи іншої теорії, інших людей, обмежуючи й зневажаючи природу. Якби Молох був мудрим, то, можливо, не був би зацікавлений у підкоренні світів. Хоча він схожий на хижака та завойовника, його мета може бути цілком інакшою. Це я досить детально розгляну нижче.

Наступне запитання: «Замість того щоб просто споживати інші форми життя, чому Молох намагається об'єднатися з ними та створює гібридні істоти?».

Ця відповідь складається з двох частин.

Перша. Як я згадував раніше, Молох здатний харчуватися енергією — світлом, теплом, гравітацією — та створювати із цього матерію. У такий спосіб не виникає потреби поглинати інші створіння. І він не поглинає їх, попри підтвердження протилежного, згідно з наступним параграфом.

Друга. Молох — це неймовірно сконденсована система зберігання даних у дивовижній кількості, що містить у своїй плоті ДНК, можливо, мільйона видів із невідомої кількості планет. Після майже семи років досліджень я впевнено заявляю, що ми повинні розглядати цю сутність нетрадиційно, та на додаток до варіантів, які вказуються нижче, я запрошую тих, хто здатен розширити свою уяву на глибшому рівні, оголосити інші гіпотези.

Припустімо, що Молох (ім'я ще потрібно переглянути) може бути біологічним зчитувачем, який об'єднується з іншими видами лише для того, щоб повністю зрозуміти їхній геном та зберегти його для нащадків. Чи, можливо, це художник, що бере за єдину мету й задоволення створення мистецтва, під яким я маю на увазі міріади гібридів, яких він здатний спроектувати. Це і художник, і глядач, що робить його найгеніальнішим митцем, який творить не для того, щоб догодити критиками, а тільки для того, щоб створювати мистецтво.

Гібриди можуть лякати нас, але мудрі люди давно зрозуміли, що краса — всередині. У цьому разі, Молох (яке ж невдале ім'я) є і творцем, і найосвіченішим глядачем свого мистецтва. Знову ж таки, думайте ширше.

Наступне питання: «Чому, при своїй будівничій потужності, творіння зазнає невдачі, створюючи лише химерні, насильницькі утворення, які врешті-решт руйнуються?».

В мене є три можливі відповіді.

Перша. Зважаючи, що це біологічний читач, тоді можливо, він має змогу лише скопіювати геном зразка й телеметрично передати дані до материнської маси в оболонці. Тоді гібрид — це не більше, ніж механізм, за допомогою якого це досягається. Гібрид не повинен жити після завершення свого призначення. Тому ми змушені припустити, що в ньому немає ніяких моральних докорів сумління щодо знищення навіть розумних особин. Проте ми повинні брати до уваги, що за його стандартами ми не є розумними.

Друга. Якщо це створює мистецтво, тоді як митець Молох може мати схильність до нігілізму. Його метою може бути іронічне вираження безглуздості існування.

Третя. Якщо йому насправді десятки мільйонів років, як показує вуглецевий аналіз його покриття та певні аналізи його білкової тканини, тоді звідки нам знати, що це не результат старіння? Чи навіть божевілля. На відміну від вчених, художники інколи божеволіють: відрізають собі вуха, вгризаються у стовпи рушниць, убивають своїх коханок тощо. Я додаю до цього повідомлення довгий список художників, скульпторів, музикантів, письменників, кінорежисерів та акторів, які були запроторені до психіатричних лікарень у різні часи, відправлені до санаторіїв і притулків до кінця свого життя, сегреговані їхніми збентеженими сім'ями, або ж наклали на себе руки, залишивши незрозумілі передсмертні записки, які свідчать про їхній нездоровий глузд.

Я запрошую найвинахідливіших членів команди вигадати нові завдання, неважливо наскільки незвичними вони можуть здатися для Молоха.

Хоча я поділився в цій роботі багатьма інсайтами, я впевнений, що це тільки початок моїх записів відкриття величезної важливості, пов'язаних із Молохом. Копаючи глибше в унікальність біології цієї сутності, ми врешті-решт навчимося контролювати нашу власну біологію, здолаємо рак і всі хвороби та нарешті покладемо край старінню. Молох (потенційно Протей) — це наш шлях до безсмертя.

ОБМІН У КОРИДОРІ

Лис прямує на кухню, але Ліббі зупиняється та скидає із себе ніжну руку Кеті. Її обличчя втратило той незначний колір, який на ньому був. Після входу з вулиці її шкіра посіріла, а очі навпаки — опівнічно-сині.

— Ти не розумієш. Материнська маса походить із Рингроку. Саме туди вони завдаватимуть удару. Вони викорінюватимуть її щосили і, за теорією, всі результати злиття помруть разом із нею.

— Дорогенька, це зовсім незрозумілі терміни для мене. Материнська маса? Злиття?

Дівчина одразу заявляє про додаткові побоювання, не менш загадкові, ніж ребуси про материнську масу.

— Злиття пов'язані з нею мікрохвилями, як екстрасенсорика чи щось таке. Може, щоб усе знищити, треба перевантажити материнську масу, підсмажити її до біса.

Кеті хитає головою.

— Я не...

— На Рингроці є ядерна бомба. Її можна запустити дистанційно. Вони зітруть із лиця землі це місце, все на острові.

— Звідки ти це знаєш...

— Мої батьки працювали там! — перебиває Ліббі. — Вони були вченими на цьому тупому проєкті. Вони мертві, майже те саме, що мертві, навіть гірше того.

Серйозність дівчини та її майже панічний стан додають переконливості її застереженню. Як би це не було неймовірно, приголомшливо, Кеті вірить їй.

— Коли? — питає вона.

— Я не знаю. Звідки мені знати? Найпізніше — опівночі. Можливо, за годину, десять хвилин, можливо, *зараз*.

Словосполучення «Сходи Якова» раптом стало доречнішою назвою для острова, аніж це було хвилину тому.

— Ми за три кілометри від нього.

— Це найбільша бісова ядерна бомба! Навіть бовдури, які казали, що їх нічого не лякає, боялися настільки, що влаштували там ядерну бомбу. Материк, можливо, достатньо далеко, щоб бути в безпеці, частковій безпеці, але не цей острів, не Оук Гевен. Ми, ймовірно, у зоні вибуху.

— Мені потрібно знати все, що тобі відомо.

— У нас немає часу, Кеті. Твій човен для нас усе.

— Але на ньому немає двигуна.

— О, Боже. Господи, я не хочу помирати.

Кеті ставить свою гвинтівку до стіни та хапає Ліббі за плечі.

— Паніка вб'є нас, дороженька. Паніка швидша за бомбу, — вона обіймає дівчину. — Ти все правильно зробила. Ти не з тих, хто здатен панікувати. Будь зі мною, зберігай спокій, і ми все переборемо разом. Я не здаюся, Ліббі. Невже, ти можеш здатися? Ти хочеш здатися?

— Ні.

— Скажи: «Ні, чорт забирай».

— Ні, чорт забирай.

— Скажи: «Ні, чорт забирай, я ніколи не відступлю».

Ліббі повторює це, та Кеті відпускає її, вони дивляться одна на одну й на обличчі дівчини з'являється усмішка, сумна усмішка, але принаймні якась.

— Це було круто.

— Цілком, — відповідає Кеті. — Гайда. На кухню. Зробімо це.

Частина 6

МЕЖА

КАВА

Ніч рясніє потворами, що пробираються крізь шторм. З якою метою? Ніхто, крім них, не може знати. Маленький кам'яний будиночок Кеті переслідується таємничим мешканцем у підвалі, який, напевно, виявиться якимось доброзичливим привидом, коли все ж вирішить з'явитися назовні. Якщо весь світ не опиниться на межі катаклізму, Кеті та ця молода дівчина, ця сирота, балансують на краю прірви, не маючи жодної можливості перебратися через неї в безпечне місце. Їм потрібні ясність розуму, зосередженість та удача. Хоча кава не може забезпечити третє, однак точно допоможе з першими двома. Це не буде кава з додаванням фундука та кориці чи без кофеїну. Вони питимуть повне горнятко справжньої чорної кави. Як каже Ліббі, вона п'є її із семи років, а Кеті вживає цей напій відтоді, як у неї відібрали сім'ю, коли вона намагалася уникнути сну через кошмари, які приходили з ним.

Коли кава готова і вони сідають за стіл із повними чашками в компанії допитливого лиса, який спостерігає за ними, із незбагненим виразом обличчя Ліббі продовжує:

— Так от, справжнє ім'я Сари було Шейлі Фремінгтон.

— Астронавтка.

— Так. Вона керувала Міжнародною космічною станцією, коли цю штуку знайшли. Вона стверджувала, що її варто повернути на шатл, й отримала на це дозвіл від наземного управління. Вони думали, що це

інопланетний артефакт великої значущості. Не було можливості досліджувати це в одному з модулів космічної станції. Вони ізолювали знахідку на Рингроці, вивчали місяцями, перш ніж зрозуміли, що мають справу із живою істотою. Я прочитала про це в ноутбучі Райлі, це мене до смерті налякало, але я тоді не знала, що Сара це Шейлі Фремінгтон. Вона розказала про це сьогодні ввечері, одразу перед тим як... перед тим, як померла.

ЗА ШІСТЬ РОКІВ ДО ПОДІЙ НА РИНГРОЦІ

Підсумки Райлі після дослідження артефакту

З його особистих архівів, які зберігалися в хмарному обліковому записі з високим рівнем захисту:

Хоча підполковниця ВПС Шейлі Фремінгтон, колишня пілотеса винищувача, а згодом астронавтка, пройшла триденний дебрифінг, я вважаю своїм обов'язком синтезувати її вичерпні свідчення у формі простих основних тверджень. Це, на жаль, необхідно, оскільки стало зрозуміло, що дехто з тих, хто бере участь у цьому проєкті, будуть хапатися за несуттєві деталі та роздувати їхню важливість. Усе для того, щоб підтримати гіпотези, які не збігаються з тим, що більшість із нас визначили після інтенсивного вивчення інопланетного артефакту. Коли ми з моєю дружиною були призначені президентом Сполучених Штатів розпоряджатися та керувати цим історичним дослідженням, в моїх повноваженнях було пересвідчитися у незаплямованості справи.

Перебуваючи на посаді командира Міжнародної космічної станції, наприкінці шестимісячного відрядження підполковниця Фремінгтон вранці отримала повідомлення, що в якийсь момент протягом ночі великий об'єкт невизначеної природи застряг між сонячними масивами, найближчими до Вузла 3, модуля з назвою «Спокій». Цей модуль містить системи контролю навколишнього середовища, системи життєзабезпечення, туалет і тренажери. Об'єкт, про який ідеться, у якийсь спосіб уникнув виявлення радаром під час прибуття, та ніякої тривоги не пролунало. Сонячні масиви не були пошкоджені.

До «Спокою» приєднаний модуль під назвою «Купол», який був установлений у 2010 році. В ньому влаштовано сім ілюмінаторів, з яких можна спостерігати за усією МКС. З «Купола» командирка Фремінгтон побачила еліпсоїдний об'єкт, який зрештою виявився півтора метра завдовжки, а у своїй найширшій точці мав ледь менше метра. Судячи із зовнішнього вигляду, вона вирішила, що він не природного походження.

Командирка Фремінгтон разом із російським астронавтом Юрієм Rogozinim здійснили вихід у відкритий космос, щоб дослідити об'єкт. При ретельному огляді було виявлено, що він чисто білий, гладкий, як скло, з матеріалу, який важко ідентифікувати, без жодних ознак механічної обробки або столярного впливу, без жодних розпізнавальних знаків або інших ознак національного походження. Пилінки, подорожуючи космосом зі швидкістю дев'яносто кілометрів за секунду здатні стерти будь-яку поверхню, але не цю. Фремінгтон та Rogozin зійшлися на думці, що це не було ані природним об'єктом, ані космічним сміттям. Всі ознаки зводили до того, що це — штучна конструкція, створена високорозвинутою цивілізацією. Об'єкт здавалося, не застряг на тому місці, а утримується у проміжку між сонячними масивами якоюсь силою, наприклад магнетизму, так, ніби він не дрейфував, а приземлився на космічну станцію. З усім тим, Фремінгтон та Rogozin вирішили (на мою думку, правильно та сміливо) підняти об'єкт на борт через шлюз у Вузі 3.

Після первинного обстеження об'єкта в лабораторному модулі з назвою «Доля» високославлена командирка Фремінгтон лобіювала те, що артефакт — на той час його неофіційно називали «динею» через відповідну форму — доставили на Землю для вивчення на базі з високим рівнем безпеки. Звичайно, були протести осіб, скептично налаштованих до прогресу загалом, які хотіли, щоб науковці стримували свою зацікавленість та працювали в повільному, бюрократичному темпі. Вони не мали права перешкоджати цій великій та цінній справі.

Днями відбувалися суперечки про те, в яку країну доставити «диню» та яке найбезпечніше місце для її вивчення. Було обрано острів Рингрок. Таємна біологічна лабораторія четвертого рівня, що досліджувала захист від біологічної зброї, була швидко переобладнана для нової мети. Відібрали команду науковців із дев'яти країн. Командирка Фремінгтон та екіпаж МКС мали завдання утримувати «диню» під постійним спостереженням протягом двадцяти днів, поки наступний шатл із вантажем прибуде на МКС із Землі та зможе транспортувати об'єкт. Протягом цих двадцяти днів «диня» перебувала в інертному стані, немов камінь.

Артефакт обережно перевезли до Рингроку й помістили в герметичній лабораторії, в «ізоляційній коробці» зі стінами з куленепробивного скла, створили внутрішню кімнату. Після цього з ним працювали лише колісні роботи з високорозвиненими маніпуляторами, якими керували науковці поза ізоляційною коробкою.

Найінтенсивніше наукове дослідження в історії спочатку відбувалося згідно з обґрунтованою теорією, що об'єкт, по суті, може бути великим конвертом, посланим від зірок, що містить зразки музики, мистецтва та мов іншого світу. Ніби це щось подібне до того, що відправляло НАСА в космос, як ознайомлення із цивілізацією на Землі, сподіваючись, що із часом його знайде розумний вид, більш розвинений за людський. Припускалося, що «диня» містить зоряну карту, що вказує на галактичне розташування планети, на кшталт тієї, яку НАСА додало у своє «судно доброї волі».

Ми згодом дізналися, що «диня» поглинала тепло та, очевидно, використовувала ту енергію з якоюсь метою. Єдине, що нам вдалося виявити, було безперервне випромінювання потоку протонів, який становив собою лише малу частку енергії, яку поглинав об'єкт. Тепер, після семи місяців захопливих досліджень, ми дізналися, що під

п'ятнадцятисантиметровою майже непроникною «шкіркою» «дині» заховане порожнисте ядро, яке містить поки що не ідентифіковану матерію меншої щільності. Ми вважаємо, що це насправді подарунок від розвинутої цивілізації, який навіть може охоплювати їхні наукові знання та технології. Якщо нам вдасться дізнатися, як дістатися до цього ядра й отримати доступ до скарбниці даних, які воно, ймовірно, містить, це могло б посунути прогрес на багато століть уперед усього за один рік. Я переконаний, що ті з нас, хто працює над цим проектом, подарує життя новому світу чудес та див.

МОЛОХ

Після п'ятнадцяти напружених хвилин взаємних одкровень Ліббі не може всидіти. Вона встає, починає крутитися на місці, тримаючи в руках горнятко кави, наче їй тепло їй потрібне більше за кофеїн.

У своєму кріслі Майкл-молодший повертає головою, стежачи за Ліббі, куди б вона не йшла.

— Тільки двоє вчених працювали над «динею», артефактом, одночасно.

— Щоб відкинути ризики, — припускає Кеті.

— Так. Коли вони виходили з лабораторії, то приймали чотири ванни з повним зануренням в антимікробні та протигрибкові розчини, піддавалися довгохвильовому випромінюванню (що б це не було). Вони ніколи не заходили у великий карантинний бокс зі скляними стінками, але носили маски для обличчя та дихали конденсованим повітрям, щоб екзогенні мікроби не виходили за межі лабораторії.

— Екзогенні? — перепитує Кеті.

— Невластиві Землі. Тож, врешті-решт, коли вони з'ясували, що шкірка має товщину п'ятнадцять сантиметрів, то вирішили пробити її, щоб дістатися до внутрішньої частини «дині».

— За допомогою чого?

— Алмазні свердла, лазери. Я не знаю, у який спосіб. Ніщо не давало жодного результату. А потім, кілька місяців по тому, у ньому просто з'явилася дірка.

— Дірка. З'явилася як? — питає Кеті.

— Вона утворилася самостійно, менша, ніж від шпильки, до трьох сантиметрів у діаметрі. З неї виліз якийсь черв'як.

— Типу?

— Не зовсім черв'як. Пізніше вони назвали його «аморфною тканиною», схожий на якусь живу глину, близько п'ятдесяти сантиметрів завдовжки, готовий до... ну, чого він там хотів. Він звивався, як змія, і чекав.

— Чекав чого?

— Поки мегарозумні експерти почнуть діяти, напевно.

— І що вони зробили?

Ліббі стоїть, дивлячись на лиса, а той зустрічається з нею поглядом. Вона тихо каже:

— Все висить на волосині.

— Що вони зробили? — знову повторює Кеті.

Продовживши рухатися, Ліббі каже:

— Через шлюз вони помістили щура в карантинну коробку. Черв'як перетворився на щось таке, що налякало всіх до смерті, щось, чого вони ніколи раніше не бачили та ніколи не хотіли бачити знову. На ноутбучі Райлі не виявилось жодних відео, які мали б бути серед основних файлів проєкту. Зрештою, вони назвали це «Тематизмом Один», що означає *«монстр номер один»*. Він погнався за щуром та об'єднався з ним.

— Об'єднався?

— Настільки швидко, що вони не могли повірити, що це відбувається. Тератизм Один влився в щура. Хвилину чи дві це був просто щур, але потім тератизм і пацюк стали чимось на кшталт гібрида, трохи схожим на кожного з них окремо, але ще більш огидним.

— Вони мали б бути готовими залити цю кляту коробку ціанідним газом або найсильнішою азотною кислотою, або ще чимось таким.

— На жаль, це не так. Гібрид почав шаленіти, кидаючись на куленепробивні стіни впродовж кількох хвилин, а потім поповз назад до дині — яка насправді була шкарлупою — став черв'яком, знову

прослизнув у дірку, щоб повернутися до материнської маси, і отвір закрився.

— Вони ще шість років працювали над проєктом після такого?

— Шок швидко минув. Їх захопили можливості.

— *Захопили?* Це мало до біса налякати їх.

— Декілька з них боялися. Після ще одного року експериментів, чотири науковці вимагали згортання проєкту та знищення Молоха.

— Молоха?

— Це чи демон, чи бог, який пожирав дітей. Вони вирішили, що це ім'я чудово пасує для цієї істоти.

— Чудово? Господи, цим науковцям було по тринадцять?

— Райлі хотів назвати його Протеєм...

— Типовий міф. Морський бог, який міг змінювати форму.

— На Рингроці вони називають його Молохом. Якщо хтось із них досі живий.

РАЙЛІ ОТРИМУЄ ЗАПИТ

За п'ять років та п'ять місяців до подій на Рингроці

З його особистих архівів, які зберігалися в хмарному обліковому записі з високим рівнем захисту:

Ті самі четверо затятих опозиціонерів, які від самого початку були колючкою в нашому боці, тепер скинули, як вони вважають, бомбу, яка усуне мене від влади та призведе до зупинки проєкту. Вирішивши не обговорювати цього питання зі мною, схвильовані невігласи розповсюдили свій дурнуватий документ на Рингроці та серед урядовців із допуском до секретної інформації, які обізнані в нашій роботі, йдеться і про президента та його дружину.

Ми, що нижче підписалися, вимагаємо негайного припинення поточних досліджень і створення комітету для термінового визначення найбезпечнішого способу знищення або утилізації позаземної істоти, відомої нам як Молох, яка наразі утримується в лабораторії без належного рівня захисту на острові Рингрок. Молох — це істота з аморфної тканини з потенціалом мімікрувати під будь-яку істоту, чий ДНК зможе поглинути. Якщо навіть його

найменша частина зможе вирватися з ув'язнення і якщо його субстанція здатна до розширення, розмноження та проникнення в організми багатьох людей і видів, — то доля людства та всього життя на Землі може опинитися на волосині від загибелі.

За майже двадцять місяців, попри всі наші зусилля, ми дізналися зовсім мало про цей організм. І все ж те, що нам відомо, викликає занепокоєння. Жодне відкриття, пов'язане з Молохом, не дає нам підстав вважати, що ми можемо дізнатися щось про його клітинну структуру, біологічні процеси або про його призначення, яке в якийсь спосіб здатне принести користь людству. Аргумент про те, що ця істота містить біологічну інформацію, яка приведе до лікування раку та всіх інших хвороб, є нічим іншим, як радісною балаканиною, заснованою на нелогічності та самообмані. Природа цієї істоти настільки поза межами нашого розуміння — та залишатиметься такою і за століття, — настільки стійка до всіх стандартних інструментів науки, і є постійною загрозою для всіх, хто намагається її дослідити, що катастрофа гарантована, якщо проєкт триватиме.

Теорії про те, що Молох — це або «біологічний зчитувач», або «митець», що працює в середовищі плоті, настільки безглузді, що ми вважаємо, що ті, хто просуває такі ідеї, незалежно від їхніх повноважень, мають недостатньо серйозні наміри, аби усвідомити надзвичайну небезпеку від цієї сутності й забезпечити збереження Землі та її мешканців.

Розсудливість майже неминуче приводить нас до висновку, що Молох не є природно народженим, що його оболонка не є результатом еволюції, але була створена — разом із її мешканцем — деякими позаземними видами, щоб слугувати зброєю, до якої лише її творці мали імунітет. Можливо, така зброя була випущена у великій кількості на ворога поза межами нашого розуміння, на віддаленому кінці Чумацького Шляху або навіть в іншій галактиці. Ми спроможні уявити, що інопланетяни, які створили це, могли бути параноїдальними расистами, які боялися, що на інших планетах можуть існувати розумні істоти, та відправили величезну кількість Молохів у космос, аби переконатися, що їм ніколи не доведеться зіштовхнутися із загрозою з боку видів із вищими інтелектуальними здібностями, аніж їхні.

Ми з повагою, але рішуче вимагаємо, щоб сутність, відому як Молох, було знищено, якщо існує для цього належний спосіб. У разі, якщо буде визначено, що жоден летальний варіант не є гарантований, ми також вимагаємо, щоб паралельно з роботою комітету було вжито заходів для забезпечення ізоляції та утримання об'єкта, протягом достатньо довгого періоду, щоб повернути його за межі цієї Сонячної системи.

Ми з Франческою думали, що нас оточують провидці та відважні люди. Але натомість виявилось, що четверо з них інтелектуально сліпі та безхребетні боягузи.

Ми вжили заходів, щоб запобігти втручанню цих введених в оману осіб у ці життєво важливі дослідження, які мають необмежений позитивний потенціал для людства. Прагнучи стати частиною цієї історичної справи, вони спочатку підписали угоду про нерозголошення, хоча самі були доволі язикатими. Вони втратили своє право на розгляд суперечок у цивільному суді. Вони також погодилися підкорятися рішенням військового трибуналу. Якщо вони розкажуть що-небудь про цей проєкт будь-кому, хто поки що не

ознайомлений з ним, то, ймовірно, будуть оштрафовані на п'ять мільйонів доларів за кожне порушення і засуджені до десяти років ув'язнення. Тепер, після своїх погроз, вони перебувають під цілодобовим наглядом. За кожною їхньою дією спостерігають та кожне їхнє слово записують. Якщо хтось із них спробує зв'язатися із членом Конгресу, журналістом чи іншою особою, яка може викликати проблеми, буде вжито найжорстокіших заходів, аби зупинити їх.

ЩО ГУЛЯЄ НОЧАМИ

Цей острів, який колись був для неї притулком, тепер виявляється небезпечним, адже в наші дні світом правлять зарозумілі нарциси, які обміняли свої душі на обіцянки влади, і попри їхні розмови про справедливість та покращення для «народу», вони всі дбають тільки по себе. У своїй надмірній пихатості вони є майстрами знищення і проштовхують свої численні руйнації в кожную щілину, тому навіть найвіддаленіший притулок із часом потерпатиме від наслідків їхнього божевілля.

Кеті ледве може впоратися з хвилюванням після того, як почула про ядерну бомбу, а через похмурі одкровення, які слідували за цим, її нерви вкрай розхиталися. Вона намагається опанувати себе не лише через Обіцянку, але й тому, що вона потрібна дівчині. Кеті підіймається з-за столу, дістає порожню сумку, яка висить на стільці та розстібує її.

— Ти казала, що ці злиття розпадаються на потомство, яке також зазнає невдачі.

— Вони огидні, потворні, — відповідає Ліббі.

— Але Молох не може бути істотою, яка завжди зазнає невдачі. Невдалі форми життя просто... вимирають.

— На їхню думку, просто потрібна практика, багато практики.

— Це звучить як жарт.

— Ні. Послухай, на Землі, ми — вуглецеві форми життя. Можливо, форми життя на інших планетах мають іншу основу. Живі клітини з іншою хімічною структурою. Унікальні білки. Що завгодно.

Кеті кладе першу поховальну урну в торбину — мила Пенні.

Далі — люба Регіна.

— То ти кажеш, що Молоху потрібно зрозуміти цей світ, перш ніж він зможе успішно маніпулювати нашими клітинами, тканинами та органами, — реальність кремованих останків змагається з ірреальністю ненажерливого перевтілювача з іншого світу за найкраще визначення жаху. Це не змагання. Жах — це прах тих, кого ми любимо, навіть коли ми плекаємо рештки як символ краси, яка колись була нашою.

— Так, — відповідає Ліббі. — Для того щоб навчитися, Молох повинен спробувати злитися з багатьма місцевими видами, можливо, сотні чи тисячі разів, чого він не зміг зробити в лабораторії. Все, що він отримував, це щури, кролики, собаки та шимпанзе, яких йому давали.

Обережно перекладаючи урну Аві в сумку та, нарешті — маленьку бронзову, з прахом Кейсі, собаки, Кеті мовить:

— Але якщо Молоха більше не контролюють, то він може об'єднуватися з будь-якою живою істотою, яка трапиться на очі.

Ставлячи горнятко кави на стіл, Ліббі каже:

— Що і відбувалося з моменту втечі вчора.

— Що втекло? — дивується Кеті, вдягаючи водонепроникну вітрівку та застібаючи блискавку.

— Хтось або щось, що, очевидно, припливло сюди, на Сходи Якова. І сьогодні... Франческа. А може, й інші.

— Щось, що може проплисти три кілометри?

— Об'єктом злиття могла бути морська тварина з іншого світу, що колись плавала в інопланетному океані.

Поспішаючи до комори, Кеті відчиняє двері та каже:

— Продовжуй.

— Коли він потрапив на Сходи Якова, я не знаю, можливо, він перетворився на іншу форму, на сухопутну тварину. Щось, що добре лазить. Можливо, це те, що ти чула на своєму даху.

В коморі Кеті змитає з полиць коробки з макаронами, пачки з кукурудзяними чипсами, пакети із сушеними бобами, пластикові банки зі смаженим арахісом. Позаду порожніх полиць, за розсувною панеллю півтораметрове поглиблення. Там захований невеликий рюкзак. У

ньому двадцять п'ять перев'язаних пачок стодоларових купюр на суму двісті п'ятдесят тисяч.

Коли Кеті виходить із комори, надягаючи рюкзак, а потім поправляючи кобуру на стегні, з підвалу долинає протяжний гуркіт. Увесь вміст у шафі забряжчав. Заскрипіли дошки підлоги.

Лис зістрибує з крісла та біжить у коридор. Він зупиняється там, щоб оглянутися на Ліббі та Кеті, напруживши лапи й опустивши хвіст.

Коли гуркіт припиняється та єдиним шумом залишається шторм, який б'ється об черепицю даху, Ліббі каже:

— Це те, про що ти розповідала мені раніше.

Кеті закінчує застібати рюкзак.

— Я не знаю, що там унизу.

— Можливо, я знаю.

— Ну, що ж, мені це знати не потрібно, — Кеті відчиняє комод, де вона зберігає ліхтарик, батарейки та інші предмети.

— Коли невдале потомство гине, це щось на зразок, якщо я правильно зрозуміла прочитане, схоже на огидне місиво зі слизу та клітинного супу, — каже Ліббі.

Кеті дає їй ножиці та рулон скотчу. Вона прикладає ліхтарик до правого передпліччя.

— Примотай його скотчем, поки я тримаю. Світло буде спрямоване туди, куди я наведу пістолет.

Намотуючи скотч уздовж довгої ручки ліхтарика, Ліббі каже:

— Клітинний суп намагається щось утворити із себе, але не може. Він втратив необхідну складність, щоб отримувати інструкції від материнської маси та формувати себе.

— Це добре. Достатньо. Переріж скотч.

— Через якийсь час потомство гине, воно гниє, стає нічим іншим, як добривом, неймовірно насиченим добривом.

Кеті пригадує густу траву під будинком.

Відклавши ножиці, Ліббі каже:

— Але перед тим, як воно помре, якщо воно зможе контактуватися із живою істотою, нехай навіть найпростішою, воно може отримати третє життя, коротке, але все ж життя. Злиття, щоб дати потомство, а

потомство дає щось іще. Це те, що вчені підозрювали, спостерігаючи за всіма невдалими нерестами в ізоляційній коробці.

Дівчина хапає дробовик зі столу.

Кеті дає їй сумку з похоронними урнами.

— Вона важка, але я б хотіла, щоб ти несла, а я стріляла.

— Вона взагалі неважка, — відповідає дівчина.

— Гаразд. Ходімо.

— Ходімо куди?

— До човна, — Кеті дістає свою *AR-15*. — У мене є каністри з паливом для твого катера. Їх точно вистачить для того, щоб дістатися до материка.

— Але в темряві та в дощ нічого не видно...

— Я думала про це. На моєму судні має бути компас. Він закріплений на верхній панелі управління. Ми від'єднаємо його і візьмемо із собою. У нас є шанс.

Будинок здригається.

НАЗОВНІ, У ТЕМРЯВУ

Роками раніше люди, яких Кеті ніколи не зустрічала та й не зустріне, люди, які ніколи не замислюються про життя тих, хто їх оточує, організували швидку реконструкцію об'єкта на Рингроці, вклали перші десятки мільйонів у проєкт, без ретельного планування та роздумів щодо ризиків потенційних втрат. Це були дуже освічені, нерозсудливі люди. Їхня уява була пригнічена їхніми мріями щодо влади та утопічної слави. Вони могли прив'язати той інопланетний артефакт до зовнішньої частини космічної станції, де жоден член екіпажу не наражався б на небезпеку, могли дати вказівки, щоб його переміщали навколо землі впродовж року, двох, десятиліття, стільки, скільки було б потрібно, щоб розглянути всі потенційні катастрофи. Його можна було тримати якомога далі від планети, доки не знайдеться кращого місця, аніж острів Рингрок. Могли обрати ізольовану територію, побудувати надійний об'єкт і підготувати команду дослідників тріщини, які будуть

готові до ризиків. Однак ті, хто вірить у революційні зміни та великі стрибки вперед, завжди захоплюються обіцянками нового до міри, яка не піддається жодному осмисленню. Щоразу, коли вони керують нацією, то насправді її руйнують — і в цьому разі, схоже, є творцями умов загибелі всієї планети. Що б не відбувалося в майбутньому, вони вже тут і зараз спричинили знищення будинку Кеті та гарантували їй вигнання із цього невибагливого Едему в зовнішню темряву.

Будинок здригається, земля під ногами починає тремтіти настільки сильно, що стає важко втримати баланс. Кеті спотикається об стіл і перекидає один зі стільців.

Ліббі скрикує, падаючи на коліна. Вона схоплюється на ноги та підбирає дробовик, який вислизнув у неї з рук.

Штори на вікнах майорять, як білі прапори, дверцята шаф брязкають, світло мерехтить, а підлога хитається. Під ногами тріщать паркетні дошки, по всій кімнаті розлітаються уламки, немов на сосновій пилорамі. Впевнена, що з підвалу ось-ось щось вирветься, Кеті, хитаючись, йде за Ліббі, добігає до коридора й озирається, спостерігаючи, як центр кухонної підлоги провалюється вниз, забираючи із собою стіл та стільці.

Хоча коли Кеті покидала підвал, вона вимикала світло, кілька ліхтарів продовжують функціонувати там унизу. Тіні здригаються в цьому підземному царстві, і те, що їх відкидає, проступає крізь завали, розтрощену підлогу, кухонні меблі та перекинуті підвальні полиці. Вона хоче дізнатися, побачити, зрозуміти, що лежить унизу, і вона не може перестати осмислювати те, що дізналася. *Він живиться світлом, так само, як і матерією. Кожне потомство незабаром розчиняється у слизький клітинний суп, який з'єднується з будь-якою формою життя, що трапляються йому на шляху, все ще прагнучи поглинути, намагаючись перетворитися на щось складніше.* У підвалі було світло, але також запаси сублімованої їжі — багато палива, за допомогою якого ця істота може намагатися підтримувати своє існування, навіть коли деградувала до стану неспроможності підтримувати контакт із материнською масою на Рингроці. Бажання Кеті *побачити* таке саме сильне, як і її страх, і коли шепотіння підіймається з підвалу, як це

було раніше, вона усвідомлює, що знову опинилась у тенетах спокуси, цікавості та збоченого потягу, який зачаровує її, як муху приваблюють сліпучі візерунки павутини та п'яний лікер, що пропонує венерина мухоловка.

Ліббі це також усвідомлює та смикає Кеті за рукав:

— Не слухай. Пішли, ну ж-бо, *забираймося!*

Кеті зупиняє цей транс пригадуючи рядки Еліота, які врятували її попереднього разу.

Лис стоїть у дальньому кутку коридора, звівшись на задні лапи, передні — на порозі. Він повернув голову та озирається, інстинктивно стривожений тим, що його притулок перетворився на в'язницю, яка затягує все. Він не може припинити гавкати так, як ніколи не робив до цього.

Кеті розуміє його почуття. Коли весь світ належав їй, вона мала чудове минуле та теперішнє, будувала плани на майбутнє, але потім у неї залишилося лише сьогодні, минуле перетворилося на порожнечу, а майбутнє стало продовженням теперішнього, пропонуючи надію, але без жодних перспектив.

Хоча коридор досить короткий, раптом здається, що він починає віддалятися, коли вона почула, як більша частина кухні обвалюється в підвал, і зрозуміла, що будь-якої миті теж може впасти вниз до голодної істоти. Світло в будинку починає блимати та її тінь починає бігати з кожним спалахом, вперед до Ліббі, наче Смерть, що з'являється, щоб скосити душу. Стіни, здається, починають труситися, а може, це її уява, але вона точно починає відчувати, як підлога тріщить та обвалюється під нею. Балки та соснові дошки розпадаються, а під п'ятами утворюється порожнеча. Праворуч від неї рух будівлі зачиняє двері до майстерні, але вони одразу вилітають, петлі скриплять, ніби оселя ожила й вороже налаштована до Кеті, дверна перемичка ламається і провисає. І тепер немає сумнівів, що стіна між коридором та студією руйнується, тріщать гвинти та скриплять цвяхи, які вириває з деревини, куди вони були міцно забиті. У вітальні ліворуч від неї кришиться цемент, а кам'яна кладка каміна лавиною падає, стукаючи в підлогу. Лис дряпає двері, а Ліббі щосили

намагається відкрити вперті засуви, які вклинилися в перекошений від руху будівлі одвірок. Соснова стеля, обшита вагонкою, стукає дошкою об дошку зі звуком, наче скелети брязкають кісткою об кістку. Врешті обидва засуви все ж піддаються Ліббі, двері відчиняються, та звуки ночі пробираються в будинок, коли дівчина з лисом вибігають назовні.

На порозі Кеті повертається та озирається на шлях, яким вони тікали. Стелю перехилено праворуч. Стіни схилися, немов у будинку розваг. Підлога в коридорі майже зникла, залишилися декілька потрісканих балок і зламані фрагменти соснового настилу. На першому поверсі та в підвалі мерехтить світло, іскри сиплються зі світильника, де вибухнула лампочка. У цьому хаосі сліпучого світла, створіння намагається піднятися з нижнього царства. Величезна маса, занадто велика, щоб пролізти крізь ширину коридору. Якщо потомство перетворилося на те, що Ліббі називала «слизькою рідиною», і якщо воно стікало крізь ґрунт та просочувалося крізь стіну фундаменту, воно проносило із собою геном черв'яка. Тепер це мати всіх черв'яків, товста, як коаксіальний кабель, звита нескінченними звивинами, наче в безперервному зляганні сама із собою. Кеті вже майже відсахнулася від цього та залишала створіння для того, щоб воно обвалило на себе будинок і змогло розчинитися в смерті, як і всі кінцеві залишки роботи Молоха. Однак уся ця картина настільки лякає Кеті, що вона застигає, як, мабуть, автор «Одкровення»⁶, коли побачив звіра, що вийшов із Землі та примушував кожного чоловіка і жінку взяти на себе його тавро й назавжди прив'язатися з ним. Де-не-де в цій інопланетній масі видніються людські обличчя. Деякі з них — цілі голови, але переважно — лише обличчя, і завжди воно однакове: чоловіка, віком п'ятдесяти років. Можливо, він був учасником команди на Ринґроці, проєктний вчений, поглинутий Молохом та перетворений у злитті, і це втекло та приплило сюди, віднерестившись опісля. Істота, яка прагне вирватися назовні в коридор, є вкрай дисфункціональною, підтримується світлом і сублімованою їжею без жодної мети, відтворюючи обличчя своєї жертви, чиї очі закочені від жаху, а вираз крику завмер назавжди. Хоча це вже більше не людина, а лише маска. Ось плід зарозумілості, що впав із дерева пихатості, такий же гнилий, як і розум тих, хто вірить,

що може дослідити все, що існує, і може контролювати все, що заманеться; хто вірить, що їхнє право формувати долі сусідів, міст, націй і всієї Землі за своїми забаганками лежить вище за права інших людей.

Кеті задкує з порогу, зачиняючи за собою двері та повертаючись до ночі, дівчини й лиса. Інтенсивність подій, що відбувалися в будинку, до такої міри шокувала та налякала її, що на якусь мить жінка відключилася від загального контексту часу й місця. Вітер і дощ лякають її. Блискавка заявляє про люту шторму та пульсує своїм скаженим променем над островом. Кеті не може бути впевнена, що бачить усе таким, як це було раніше, що все це не змінилося і не зміниться під впливом позаземної істоти.

Через наближення ядерної стерилізації їм потрібен компас, каністра чи дві з паливом і катер, який Ліббі прив'язала під пірсом. Якщо вони не рухатимуться достатньо швидко, то просто щезнуть з історії людства. Вони не залишать після себе навіть попелу для урни. Не буде нікого, хто б оплакував або згадував про них, нікого, хто пам'ятатиме про Пенні, Регіну та Аві, нікого, хто буде жити заради них і виконувати Обіцянку.

— Тримайся поруч, — попереджає вона Ліббі. Разом із лисом, вони поспішають до сходів, які ведуть до берега та будиночка для зберігання човнів.

ДО СХОДІВ ЯКОВА: КРЕМАТОРІЙ

У цьому похоронному бюро є багато кімнат, у деяких із них готують мерців, у деяких — люди у скорботі можуть віддати свою шану на прощання, в інших продаються труни й організовуються платні похоронні церемонії. Є позаконфесійна християнська каплиця, кімната для людей, які віддають перевагу медитації над молитвою, та інші приміщення таємничого призначення. Там також є крематорій, куди не рекомендується заходити тим, хто у скорботі, а поруч із ним — зала

очікування з прилеглою вбиральною для тих, хто хоче бути присутнім під час перетворення плоті та кісток на попіл.

Ця кімната без вікон маленька, але врешті набагато більша, ніж потрібно. Вісім зручних стільців розташовані вздовж двох довгих стін. Між кожною парою стільців стоять маленькі столики, на яких лежать декілька журналів. З одного краю кімнати у стіну вмонтований телевізор для більш наполегливого відволікання, ніж пропонують друковані видання. Напроти четвертої стіни, найближчої до дверей, стоїть стіл із кавоваркою та інші напої. А тацю з печивом можна отримати за попереднім запитом.

Кеті зовсім не цікавить печиво, телевізор чи журнали.

Їй потрібна кава та сміливість, якої часом не вистачає в подібні ключові миті.

Оксамитовий килим сапфірово-блакитного кольору, настінні панелі кольору темного горіха, стіни блідо-блакитного відтінку та біла стеля з акустичної плитки. Картини підібрані так, щоб викликати спокій і передавати відчуття вічності: безкрайній луг, що веде до далеких дерев, які сяють у золотистих сутінках, ліс секвой, крізь який промені світла прояснюють папороть, прибрану нещодавнім дощем.

Тиша глибока. Затишшя, за винятком слабкого звуку. Незабаром Кеті зрозуміє, що це шум полум'я, яке підживлюється струменями газу під тиском.

Через декілька годин психолог, на ім'я Аріель, приносить Кеті урну Аві. Її вміст нагрів бронзу. Аріель, здається, розуміє, що для цієї вдови не потрібні втішні банальності і що найпростіші побажання — це те, що потрібно.

Чорний «кадилак ескалейд» із тонованими вікнами виїхав за Кеті зі стоянки похоронного бюро. Хоча на машині є номерні знаки, вона не переймається тим, щоб записати номер, бо нікому з можновладців це не буде потрібно. За нею повсюди стежать, і ті, хто це робить, хочуть, щоб вона про це знала. Вона несе прямо додому урни з прахом своїх дочок.

Пізніше Кеті відвідає кладовище, де поховані її батьки. За п'ятдесят метрів, на пагорбі між двома пальмами стоїть чоловік і спостерігає за

нею крізь бінокль.

Вони не влаштовують чергового автомобільного наїзду чи аварії будь-якого штибу, тому що навіть коли це люди з надзвичайним впливом на пресу, все ж залишаються журналісти, які вважатимуть за обов'язок розслідувати чергову передчасну смерть.

Кеті переконана, що її телефонні дзвінки прослуховуються. Вона підозрює, що все, що вона каже у своєму будинку, слухає ще хтось.

У неї немає друзів, які могли б принести світло в ці темні дні. Деякі люди воліють триматися якомога далі, аніж приділяти увагу небезпечним особам. Інших, здається, попередили, і вони поставилися до цього серйозно. Для того, щоб захистити тих друзів, які довели свою вірність, Кеті відсторонюється від них, бо вони занадто наївні, щоб зрозуміти непримиренне зло й небезпеку, яку несуть ті, хто захищає сенатора та його сина разом із божевільними друзями.

Хоча вони не обтяжуються інсценуванням чергового нещасного випадку, її вороги можуть спробувати вбити її в такий спосіб, щоб це було схоже на картину самогубства. Врешті, після всього, що вона втратила, ніхто не сумніватиметься у її здатності до самознищення. Тижнями Кеті чекає, що вони спробують це зробити, заглушать її тривогу та зайдуть серед ночі, прихопивши із собою щось, аби її приспати без доказів уколу голкою, вставлять трубку в горло після того, як вона знепритомніє і згодують смертельну дозу снодійного. Вона добре озброєна й наготові. Закон не може бути викривленим настільки, щоб звинуватити жінку за вбивство тих, хто вдерся в її дім.

Вони не приходять ані вночі, ані вдень, але й не припиняють стежити за нею. Зрештою, вона переконана, що єдина надія на спокій, на втечу від постійного страху — це відступити, тим самим переконавши їх, що в душі вона — кролик, а не вовк. Сходи Якова чекають на неї.

ХТО ТАМ ХОДИТЬ?

Кеті знає свій острів однаково добре як вдень, так і вночі, ніби вона народилася на ньому, обходила його годинами щодня за будь-якої

погоди, і спекотного літа, і в гіркий холод. Бо це все, що вона має в цьому світі, та на більше не розраховує, ніби Кеті зазнала корабельної аварії та шансів на порятунок у неї не більше, ніж якби це місце виявилось кораловим островом у південній частині Тихого океану, а на вулиці стояв 1650 рік. Однак цієї ночі він нагадує місце зі сновидінь. Разом із Ліббі Кеті поспішає якомога далі від пошкодженого дому, якого її позбавили, вона оглядає подвір'я ліхтариком, примотаним до руки, тримаючи гвинтівку наготові. Вона не боїться потомства, що дало метастази в підвалі, бо воно незабаром помре від внутрішнього хаосу або навіть іще раніше, коли цей кінцевий пункт архіпелагу раптом на короткий час засяє, як сонце. Вона боїться лише того, чого не може передбачити, інших проявів Молоха, коли можливо, що глибинні вибухи були націлені на більш ніж одне злиття.

Здалеку доноситься грім, а гроза прошиває блискавкою настільки далеко, що чорні хмари, які висять безпосередньо над ними, ледве освітлюються. Промінь ліхтаря освітлює бетонні сходи, що ведуть вниз до берега, який уже не такий, як зазвичай. Каміння та галька на пляжі стали схожими на черепашки якогось отруйного молюска, вода в озері здається такою самою темною, густою та без піни, як брудний мул.

Вони обирають спуститися до пірса дерев'яними сходами замість бетонних. Лис чекає на них нагорі, мокрий від дощу, із зовсім нехитрим виглядом, але сміливим і підбадьорливим, наче сімейний пес, який своїм гавкотом хоче передати нагальність ситуації, що склалася.

Рухаючись удовж стіни будиночка для зберігання човнів, Кеті відчуває запах гнилої риби з-під пірса, сморід, який може розвіватися вітром. Також з'являється ледь чутний запах, спочатку просто хімічний, а потім швидко впізнаний — запах бензину. Вона зупиняється, Ліббі теж. Видно навіть, як дощ повільно змиває на дошках пірса сліди нещодавно розлитого пального. Чіткі потріскані сліди рафінованої нафти утворюють плівку на калюжах, переливаючись блакитними, зеленими та сірчано-жовтими арабесками, що мерехтять під променями світла.

Коли Кеті вимикає ліхтарик, вона бачить тьмяне світло попереду, ліворуч, біля дверей будиночка для зберігання човнів. Віяло блілого світла спочатку ширшає, а потім стає дедалі вужчим і вужчим. Лис зупиняється в тьмяній дузі світла, принохується до запахів, а потім поспішає до краю пірса.

Востаннє, коли Кеті тут була, вона не залишала світла увімкненим.

— Залишайся позаду мене, — каже вона. Ліббі дотримується інструкцій, коли вони починають рухатися до входу.

Двері хитаються під впливом вітру, їхні петлі скриплять. Кеті притуляє обличчя до щілини, але нікого там не бачить.

Міцно тримаючи *AR-15* обома руками, вона відчиняє стволом двері. Швидко переступає через поріг, водить гвинтівкою зліва направо й не помічає жодної загрози.

Брязкіт металу об метал і скрегіт ведуть до початку трапа. Штормові припливи, що тиснуть під великими дверима на березі озера, оживляють воду в помості, яка повільно бурлить, ніби смердюче вариво у відьомському казані. Спотворені хвилями відблиски висячих ліхтарів, здається, існують не на поверхні, а в глибині, наче щупальця неземного походження. Невеличкий човен ковзає по скрипучих підніжках, які захищають його від руйнівного контакту із помостом. На відкритій палубі, біля транця, високий чоловік нахилився, закладаючи на місце двигун і бак для пального. Він кидає інструмент і випростується, витираючи руки об чорну уніформу, — завдання виконано. Він стоїть спиною до Кеті, яка обережно спускається трапом. Чоловік повертається, можливо, для того, щоб відпустити страхувальні мотузки, закріплені на заціпках.

Побачивши її, він реагує не зі здивуванням, а з тією холодною зарозумілістю і ледь прихованим презирством, які вона вперше відчула, коли зустріла його біля грота понад двадцять годин тому.

— А, це ти, — каже Роберт Зенон. — Я саме збирався зайти до будинку й попередити тебе. Нам треба їхати. Прийшов наказ на евакуацію.

— Ти забрав двигун та ув'язнив мене тут.

— Лише для того, щоб ти не попливла без мене. Я завжди мав намір забрати тебе із собою, коли настане час забиратися. Мій напарник, Гемптон, знищив човен, на якому ми припливли. Він був... уражений. Я також не хотів, щоб він утік на твоєму човні.

— Якщо твоя гвинтівка лежить на палубі, не нахиляйся, щоб підняти її. З AR-15 я не мушу бути до біса влучним стрільцем, але вистрілю і рознесу твою голову на шматки, — каже Кеті.

— Моя зброя в каюті, — показує він жестом на судно. — Я не твій ворог.

Після тривалої мовчанки, даючи йому час подивитися в дуло гвинтівки, вона каже:

— Пістолет у тебе на стегні. Візьми його за руків'я, використовуючи лише великий та вказівний палець, і кинь його на борт.

— Мої повноваження АВБ легітимні. Ми на одному боці.

Вона робить один постріл поруч із його головою, щоб той навіть не сумнівався в серйозності її намірів.

Він пригинається.

— Дідько! Ти погрожуєш представнику закону.

— Я довірятиму будь-якому поліціянтові на розі, якщо він у формі. Але жоден закон, який ви ухвалите, не змусить мене довіряти таким, як ти. Ти маєш заслужити довіру. Кинь пістолет у воду або ж я скину тебе.

Переводячи свою увагу на Ліббі, яка спустилася трапом, Зенон запитує:

— Це що за Матильда Ландо⁷? — Зенон примружується, впізнаючи її. — Ти. Ти — їхня донька. Як, у біса, ти дісталася сюди з Оук Гевена?

— Не слухай його, — каже Кеті дівчині. — Від нього самі проблеми. Відійди від мене, дорогенька. Якогога далі від нього. Обійди поміст до переду човна.

Поки Ліббі рухається вперед по мокрому настилу, Зенон надимається і дивиться на Кеті з благальним, але суворим виразом обличчя.

— Послухай, ти не розумієш обставин. На Рингроці критична ситуація. Тут небезпечно.

— Молох, — відповідає Кеті. — Злиття, нерест, ядерна бомба, яка може спрацювати будь-якої миті. Кинь пістолет за борт.

Здивований, він знову перемикає свою увагу на Ліббі.

— Вони *розповіли* тобі? Вони розповіли *дитині* про все це?

Кеті впевнена, що його здивування щире, але вона також знає, що він тягне час, сподіваючись на момент, коли вона відвернеться.

— Гей, виродку, роби те, що я тобі сказала. *Негайно!*

— Так, добре. Я розумію, чому ти така схвильована. Але я справді на твоєму боці, — своєю лівою рукою, за допомогою великого та вказівного пальця, він дістає пістолет із кобури. Він кидає його у воду.

— Тепер вилазь із човна, — вимагає вона.

— Ти не можеш залишити мене тут. Ти — не така.

— Я впевнена, що в тебе є телефон. На відміну від мого, у якому ви якось відімкнули мережу, твій точно працює.

Він не заперечує її слів.

— Ніхто по мене не приїде зараз. Не з усім... усіма цими подіями, і годинник цокає.

— Забирайся із човна.

Він опускає голову й стоїть у зневірній позі, але вона підозрює, що він дивиться на свою гвинтівку, яка лежить на палубі, розраховує на щось, люто планує. Попри те що він сказав, він ніколи не мав наміру прийти в будинок і забрати її із собою, покидаючи Сходи Якова.

Вона промовляє спокійно, але її голос тремтить.

— Ти помреш за п'ять секунд. Один... два... три...

Він перестрибує через спусковий трап на поміст. На вигляд наляканий і переможений, утім, він також прикидається. Він насторожено чекає на будь-яку перевагу, яка може йому трапитися. Він уб'є її, якщо вдасться.

ЖАЛЬ

Сморід риби, що гниє під пірсом, не просочився крізь стіни будиночка, але в цей надзвичайний момент приміщення відчувається як житло

Смерті, як і будь-який мавзолей. Здається, навіть шторм підлаштував свій ритм, і дах перетворився на барабан, тож стукіт дощу — ніби такт похоронного кортежу, урочисте й глибоко тривожне сповіщення про невідворотну долю.

Тримаючи *AR-15* наготові, Кеті відходить від Роберта Зенона до Ліббі, забезпечуючи йому вільний шлях до трапа.

— Підіймайся туди, якомога далі від нас і човна.

— Ти не можеш так вчинити зі мною.

— Саме це я і роблю, — переконує вона його.

— Це смертний вирок.

— Такі, як ти, завжди знайдуть вихід.

— Господи, Кеті.

— А як щодо *Нього*? — питає Кеті.

— Ти не без жалю.

— Можливо, я — ні, але *ти* — так. Підіймайся по трапу.

Він простягає руки долонями вгору, благаючи її проявити милосердя.

— Як мені довести свої наміри?

Їй хочеться пристрелити його. Вона зробить це, якщо він наблизиться до неї. Однак вона не може змусити себе застрелити його за відсутності безпосередньої небезпеки. Обіцянка полягала в тому, щоб жити заради Аві та дівчат, а не вбивати заради них.

— Навіщо ти прибув на Сходи Якова?

Він відповідає без зволікань:

— Науковець, який працював над проєктом, заразився, сталося злиття, і ніхто не знав про це. Він міг вдавати із себе людину якийсь час, декілька годин, поки не стартувала дисфункція. На той час він був у змозі втекти.

— Ось на кого скидалися глибинні бомби.

— Так.

— Воно харчується енергією. А глибинні бомби випромінюють енергію.

— Неможливо з'їсти сотню стейків за раз. Молох не може поглинути необмежену кількість енергії. Будь-яке злиття може бути

перевантаженим, вигоріти, як електричний ланцюг. Це ми й намагалися зробити.

— Це просто теорія чи доведено?

— Доведено.

— Тоді чому ви з Райсом прибули сюди вранці?

— Щоб переконатися, що Шіфф не вижив та не добрався сюди.

— Вчений.

— Так.

— І що ви знайшли?

— Потомство. Двох. У гроті.

Пригадуючи обличчя п'ятдесятирічного чоловіка, яке з'являлося у численних версіях у субстанції монстра, Кеті каже:

— Третій у підвалі мого будинку.

Чоловік шокований — можливо, від того, що вона жива.

— Ми знищили двох у гроті. Або я тільки так думав.

— Вони відправили тебе та Райса, а не підрозділ?

— Що більше людей, то більший ризик, що хтось розкаже про те, що бачив, про порушення безпеки.

— Ви хоча б колись вдумуєтесь у те, що говорите?

Вираз його обличчя залишається покірним і наляканим, але його погляд загострюється від зарозумілості, що є типовою для нього.

— У гроті панував хаос. Становище було відчайдушним. Райс і я — ми були розділені лише на дві-три хвилини.

— І щось поєдналося з ним.

— Я не знав цього, доки Райс — істота, яка прикидалася Райсом, частиною якої він став, — не напав на мене. Я відбився, а потім увесь день переслідував його.

— Ти не попередив мене.

— У тебе немає допуску до державної таємниці.

— Ні, ви ніколи такого не робите, — каже вона.

Зі здивуванням, він мовить:

— Чого ми ніколи не робимо?

— Ви ніколи не слухаєте себе. То де тепер Райс?

— Я його вбив. Він не нерестився. Твій острів зараз чистий.

Її увага сконцентрована на Зеноні, Кеті кличе Ліббі.

— Дорогенька, хто застрелив Гемптона Райса?

— Я це зробила, — відповідає дівчина.

— Як?

— Дробовиком. Він застряг. Він не міг з'єднатися.

На мить Зенон завмер та замовк. Потім він перевів погляд на човен, який був за декілька кроків праворуч.

Кеті розуміє його так само добре, як час на своєму годиннику. Він думає, чи вистрілить вона йому у спину, якщо він кинеться до човна, щоб ухопити гвинтівку.

Вона робить другий постріл настільки близько до його голови, що він хапається за своє ліве вухо, ніби куля зачепила його.

— Вгору до трапа. До самого верху. Воруши своєю дупою. *Негайно.*

Його презирлива посмішка — як у двадцятирічної моделі із чоловічого модного журналу, чиє почуття зверхності ґрунтується не більше, ніж на впевненості у власному смаку в одязі. Вона не личить чоловікові його віку.

— Ти все одно, що мертва, шльондро.

Вона майже зробила останній, вбивчий постріл — і зробила б це, якби він не піднявся по трапу. Досі тримаючи Зенона на мушці, вона кличе Ліббі до себе.

— Зможеш керувати човном?

— Я керувала нашим біля Оук Гевена чимало разів, а він навіть більший.

— Підіймайся на борт. Заводь. Пульт до дверей на панелі управління, перед дроселями.

Ліббі перекидається через борт, щоб поставити свій дробовик та сумку з урнами на кормову палубу. Вона поспішає вздовж трапа й відв'язує страхувальний трос від носової планки та повертається на борт човна, залишаючи другий страхувальний трос для Кеті.

Зенон спостерігає згори трапа, без сумніву, роздумуючи, як запобігти їхній втечі.

Великі двері з боку озера починають підійматися, вітер задуває всередину, пирхаючи, як роздратований бик, випущений із загону для

родео. Двигун заходиться ревом.

Майкл-молодший заходить до будиночка для зберігання човнів, пробігає повз Зенона, вниз по трапу, його водонепроникне хутро таки промокло від дощу та приклеїлося до нього так, що він здається худорлявим, мов утікач із якоїсь лабораторії, де експеримент вимагає позбавлення їжі. Ця виснаженість є ілюзією, бо він проскакує повз Кеті та без зусиль перестрибує через трап на кормову палубу.

Не зводячи очей із Зенона, Кеті швидко відстібає страхувальний трос та застрибує на борт човна. На палубі, поруч із рушницею та урнами лежить *AR-15* агента, як вона й підозрювала.

Кеті ставить униз свою гвинтівку та підбирає його. Вона від'єднує магазин, у Зенона має бути ще щонайменше два або три. У патроннику є патрон, який вона вистрілює в повітря. Коли човен починає рух, вона кидає її на поміст, де він зможе її підібрати. Попри його ствердження, що ніхто не відгукнеться на його заклик про допомогу, АВБ не покине його. Однак він не повинен залишитися беззахисним у таку гоблінську ніч, як ця.

Ліббі талановито керує човном, тримаючи судно стійко й на необхідній швидкості. Вони вже покинули затоку й рушили у відкриті води, поки Зенон спустився низ. Ніч проковтне їх: без ходових вогнів вони розчиняться в горлянці шторму до того, як агент встигне вставити новий магазин у свою гвинтівку.

⁶ Іван Богослов — Прим. пер.

⁷ Героїня Наталі Портман у фільмі «Леон» 1994 року — Прим. пер.

Частина 7

ЖИТТЯ

ДО МАТЕРИКА

Ліббі знає, що за штурвалом човна не зовсім розумно думати про своє майбутнє. Уявляючи життя, яке вона могла мати, якби Молоха не привезли на Землю, вона ризикує впасти у відчай, а уявляючи жахіття, які ще можуть статися найближчими годинами, вона може втратити глузд через страх. Однак вона нагороджена розумом, який не може концентруватися лише на сьогодні. Минуле обтяжує її, і якщо завдяки величезному везінню майбутнє не буде війною за виживання, воно також не буде ідеальним життям із чоловіком-лісорубом, з яким вона змагатиметься в метанні сокири та кохатиметься по п'ять разів на день. Можливо, це було тупо, навіть по-дитячому, уявляти таке майбутнє, але воно здавалося бажаним, досяжним та веселим — три риси, які не притаманні жодному з варіантів, які вона наразі може уявити. Найбільше на неї тисне привид самотності: немає нікого, хто б піклувався про неї або про кого вона б могла щиро піклуватися. Перші сім років її життя були прожиті в душевній ізоляції, поки не з'явилася Сара — Шейлі Фремінгтон, астронавтка, завжди буде Сарою для неї — і зараз цей єдиний друг зник і більше ніколи не повернеться.

Майкл-молодший лежить скручений у кутку штурманської рубки, мокрий та нещасний, але не скиглить. Ліббі завжди думала, що тварини живуть цим днем, не усвідомлюючи минулого та факту, що їхнє життя коротке, а майбутнє сповнене небезпеки. Однак поведінка лиса щоразу заперечує цю думку. Райлі та Франческа терпіти не могли

домашніх улюбленців, вважали їх іще більшим марнуванням часу, ніж, скажімо, діти. Можливо, цього разу в Ліббі буде змога тісніше взаємодіяти з тваринами, які старанніше піклуються про своє потомство, а можливо, дбатимуть і про неї.

— Курсуємо на схід, — каже Кеті, поглядаючи на компас. — Ти чудово справляєшся, дорогенька.

Цей човен розсікає хвилі значно плавніше, ніж катер Ліббі, і пасажирам не загрожує небезпека затоплення. Аби втримати штурвал, потрібні чималі зусилля, бо його тягне за течією, а вітер розхитує судно, — проте вона не слабка дівчинка, яка не підіймала нічого важчого за пляшечки з косметикою, тюбики з кремом для шкіри чи помаду.

Вони пропливають на південь від острова Оук Гевен, доволі близько, щоб побачити деякі освітлені вікна будинку, який сім років слугував для дівчинки прихистком. Можливо, те, що колись було Франческою та Сарою, тепер розділилося на численні форми життя, які блукають кімнатами в пошуках Ліббі, якою можна було б пожитися. Хай там як, ця будівля зі своєю вишуканою верандою більше не є для неї притулком, а радше погрожує, як будинок з оповідання чи вірша Едгара По, де сяйво за вікнами — це світло вічного жаху з пекельних світильників.

Щойно Оук Гевен віддаляється, сильний дощ заливає віконечко перед штурвалом, розмиваючи назовні ніч, яка сама собою є сумішшю зливи й туману. О цій порі на озері немає жодних туристичних суден. Єдиний рух на озері здійснюють комерційні, великі судна із чисельними ходовими вогнями. Навіть у такій темряві вона зможе побачити одного з тих левіафанів. Якщо він трапиться їй на шляху, вона зможе обійти його по правий або по лівий борт, продовживши рух. Але якщо президент або хтось інший ухвалив рішення підірвати ядерну бомбу під будівлею на Рингроці, напевно федеральні агенти шляхом якогось обману вже перекрили рух на озеро або перенаправили рух транспорту із зони вибуху.

Впродовж тих п'ятнадцяти хвилин, після того як Ліббі постукала у двері Кеті, вони ділилися за кавою інформацією про ситуацію, у якій

опинилися. А втім, Ліббі нічого не дізналася про жінку — звідки вона, як опинилася на Сходах Якова, чому вона була сама, не говорячи про її лиса. Вони можуть пливти кілометри до материка в тиші, очікуючи вибуху, який, імовірно, випарує їх або принаймні затопить човен, що й завершить їхню подорож. Або вони можуть відірватися від думок розмовою. За таких обставин світські розмови є нестерпно безглуздими, це як говорити про рецепт яблучного пирога в черзі на гільйотину. Ліббі розуміє, що запечатані, різні за розміром бронзові посудини точно є поховальними урнами з попелом. Це напевне є найболючішою темою, яку можна порушити. Всесвіт, може, і є нескінченний, час тягнеться вічність, але що б не сталося цієї божевільної ночі, їхній із Кеті час обмежений чи то десятима хвилинами, чи п'ятдесятьма роками, і над ними нависає тихе наближення кінця світу. Через це здається, що єдині питання, які слід обговорити, найбільш пронизливі. Вона наважується запитати.

Кеті спокійно це приймає і зовсім не вагається. Вона встигає вилити душу менш ніж за п'ять хвилин. Її емоції пригнічені, а голос такий, що здається, ніби вона сама мертва і розмовляє з Ліббі під час спіритичного сеансу якогось духівника. Її історію, історію про монстрів, які насправді є людьми, і горе, яке пережила жінка, Ліббі не в змозі повністю осягнути. Деталь за деталлю дівчина усвідомлює, що це також стара історія, яку описували в багатьох книжках, але тут вона розкрита до самої суті. Це пояснення стану світу, про який батьки не дозволяли їй читати, і про який вона знає лише з книжок, таємно переданих Сарою. Ті історії розкривають джерела зла та пояснюють, чому невинні страждають від рук людей, яким не потрібна правда, чому вона їм не потрібна і як їхнє презирство до істини робить світ темним і дедалі похмурішим. Попри всю трагічність і жах історії Кеті, вона розповідає її у спосіб, який не позбавляє надії. Ліббі не може пояснити цього, але розповідь жодним чином не впливає на неї та залишає її очі сухими. Вона продовжує стояти на ногах, тоді як мала б лити сльози, зціпивши зуби та тремтячи.

Кеті закінчує розповідь, кажучи:

— Ми не можемо піддаватися злу, тим, хто робить такі речі, тому що вони хочуть, щоб ми сиділи тихо і ніколи не відповіли на їхні вчинки. Останні два роки я намагалася зрозуміти, як відповісти, і мені це не дуже добре вдавалося. Мій Аві казав: «Завжди продовжуй рухатися. Доля — вправний снайпер, і легкою мішенню є той, хто стоїть на місці». Під фразою «продовжуй рухатися», він завжди мав на увазі: говори правду, роби те, що є правильним, вір, що все, що ти робиш, має сенс, тому що коли ти відмовляєшся від правди, то стаєш однією з них.

Небо чорне, так само, як і озеро, але компас має освітлення. Ліббі розуміє курсову відмітку та лінію пеленга. Вона правильно тримає курс, і ніч іще не запалала від вибуху, і вона не має наміру сходити зі шляху, незважаючи ні на що.

МАЙБУТНЄ

Після того як Кеті розповіла про втрату своєї сім'ї, Ліббі не вдається до банальностей, а поринає в задумливе мовчання.

Темрява непроглядна, вже пізня година, а місто, до якого вони прямують, невелике й небагате на нічне життя, але вони рухаються так швидко, що Кеті сподівається незабаром побачити вогні на березі.

Вона замислюється над мегатоннажем. Якщо це невеликий пристрій і розташований на чотирьох поверхах під Рингроком, то він може перетворити більшу частину будівлі на пил, кіптяву й калюжі розплавленої сталі, випарувати материнську масу Молоха, як це передбачалося, але не завдасть шкоди за межами острова. Однак останніми десятиліттями багато з тих, хто керує державою, демонструє манію гігантизму в усьому. Якщо невелике рішення ефективно на 90 відсотків, то вважається, що для розв'язання проблеми необхідний пристрій удесятеро більший. Чи стали б політики, зіткнувшись із загрозою інопланетянина-зловмисника, який здатний знищити людську расу, дотримуватися виважених рекомендацій експертів, чи краще вкласти якомога більше зусиль у систему самознищення

Рингроку? Якщо та ядерна бомба не є тактичною, а здатна знищувати мегаполіси, перетворити на попіл більшу частину Лос-Анджелеса, то Оук Гевен та Сходи Якова будуть уражені вибуховою хвилею і, можливо, повністю вигорять. Але навіть за цих умов пошкодження на материку будуть невеликими або нульовими — за винятком впливу радіації.

Завжди продовжуй рухатися.

Нарешті Ліббі каже:

— Куди б ми не рухалися, якщо в нас буде достатньо тривале життя, аби рухатися принаймні кудись, я хочу робити це з тобою. Чи це... чи це можливо?

— Дорогенька, ти ледве мене знаєш.

— Я знаю достатньо. Ти... ти справжня. Ти знаєш, що ти робиш.

— Але твоя сім'я матиме власні погляди.

— В мене були тільки Райлі та Франческа. Я не можу називати їх моєю сім'єю. Я думаю, що вони народили мене, бо це прикрашало їхнє резюме. Це звучить грубо та тупо, але я думаю, що це правда.

— У тебе мають бути інші родичі.

— Бабуся Гізель. Мама моєї матері. Їй вісімдесят чотири. Вона живе в Парижі.

— Вона хвилюватиметься.

— Мені було шість, коли я востаннє її бачила.

— Хай там що...

— Вона віддалилася від Франчески. Вони не спілкувалися вже майже шість років.

Дівчина не здавалася маленькою раніше. Але зараз так і є. Вона раптом стала вразливою.

— Невже більше нікого немає? — питає Кеті.

— У Райлі були молодший брат та сестра.

— Один із них...

— Ундіна померла від передозування наркотиками, коли їй було тридцять сім. Прокторові сорок вісім. Я точно не залишуся з ним.

— Чому?

— Він приїздив до нас на Оук Гевен, коли мені було дев'ять. Мені здавалося, що я справді йому подобалася. Але що йому справді було до вподоби, то це торкатися мене.

— Він чіплявся до тебе?

— Ні. Він ляскав мене по дупі, ніби жартуючи. Клав руку мені на стегно і не забирав її звідти. Робив мені масаж шиї, коли я того не хотіла. Йому подобалося, коли я сідала на коліна «дядька Проктора». Але чого він справді хотів, можна було побачити в його очах.

— Господи Боже.

— Мені було тільки дев'ять, але я добре все розуміла. Він дивний, — вона стає навшпиньки, щоб нахилитися вперед і прочитати покази компаса. — Я зрозумію, якщо ти не зможеш. Я маю на увазі, все, що ти несеш на своїх плечах, все, що сталося з тобою, цього й так достатньо. Мені просто страшно від того, що вони можуть зробити зі мною.

— Тобто?

— Якщо вони дізнаються, що я знаю про Рингрок, Молоха, все це.

— Весь світ про це дізнається незабаром.

Ліббі переводить погляд на Кеті, її очі трохи підсвічені від компаса.

— Думаєш, вони визнають, що бомба належить їм? Чому б їм не звинуватити якогось терориста? Вигадати зовсім іншу історію про те, які дослідження проводилися на Рингроці, вигадати щось, що та чи інша група божевільних хотіла б підірвати.

— Це ядерна бомба, що вибухне на американській землі. Щоб вбити екзистенціальну загрозу. Вона занадто значна, щоб її приховати. Занадто багато людей знають про це.

Дівчина дивиться прямо по курсу.

— Більш ніж сім років вони тримали Молоха в таємниці. Хто-небудь бере на себе відповідальність за те, що вони роблять? Може, вони кажуть що беруть, але чи це відбувається насправді? Чи не спробують вони приховати правду або звинуватити інших?

З учорашнього дня Кеті зациклена на дивних, моторошних подіях. З одкровенням останніх, коли загроза виявилася неземною, її накрив невідомий страх. Її становище не має аналогів у людському досвіді, наступний поворот подій непередбачуваний і тому жахливий. Однак

тепер їй нагадали про те, що ніколи не варто було забувати — що Молох не є князем цього світу. Ним є батько брехні, а його послідовників — легіон. Ті, хто контролює історію, можуть фактично відокремити Рингрок від вибуху і заявити, що терористи перенаправляли ядерну бомбу із цього озера до іншого, до будь-якого міста-цілі, коли вона передчасно здетонувала. Така брехня, представлена найвищим керівництвом, не тільки прикриє безрозсудний проєкт на Рингроці, ніби його ніколи не існувало, але й надасть привід для обмеження свобод і подальшого зміцнення влади. Кінець Молоха може бути лише початком чогось іншого, такого самого темного й загрозливого, як та біологічна зброя з космосу.

Так чи так, Ліббі має рацію, побоюючись, що її можуть шукати й змусити замовкнути. У світі, де правду й чесноти частіше висміюють, аніж хвалять, життя чотирнадцятирічної дівчинки не має особливої цінності. Щороку в такій боротьбі та в інших, навіть у наших містах, гине незліченна кількість дітей, а ті, хто розпилює кулі — або закладає придорожню бомбу, санкціонує нервово-паралітичний газ, посилає безпілотник із вибухівкою, який влучає не в ту ціль, — не зронили жодної сльозинки, називаючи цих тендітних жертв просто «супутніми втратами», якщо вони взагалі визнають їх існування.

Так само й життя тридцятишестирічної вдови нічого не варте, коли вона володіє такою кількістю інформації, яку Кеті дізналася за минулий день. Острів не є достатнім притулком. Як і віддалена гірська вершина, непрохідні джунглі чи арктичний форпост. Єдиний безпечний вихід вимагає від неї стати кимось іншим. У хаосі, що настане після знищення Рингроку, у неї та Ліббі може з'явитися можливість втекти далеко на захід, змінити зовнішність, змінити імена, вигадати інше минуле матері й доньки та сподіватися на майбутнє. Аві, благослови його Господь, надав їй інформацію, необхідну для того, щоб піднятися, як фенікс, із руїн її теперішнього життя.

— Берегові вогні! — гукає Ліббі.

Шість чи вісім тисяч людей називають це місто домом. Воно лежить надто далеко від інших міст, щоб бути передмістям, однак його не можна називати селом ані через стиль, ані через торгівлю. З кінця

весни до середини осені одночасно більше ніж тисяча туристів — переважно сім'ями — приїжджають сюди, щоб насолодитися місцевим колоритом, пляжами, катанням на човнах, якісними готелями та чарівними ресторанами. Цей наплив іще не закінчився, але навіть у сезон це не Лазурний берег із блискучими нічними клубами та галасливими барами. Найвищі будівлі мають тільки чотири чи п'ять поверхів, тоді як більшість — два або три. Коли місто виринає з темряви та дощу, воно здається зачарованою бухтою, до якої дивні припливи принесли коштовне каміння, щоб освітлити й прикрасити його берег.

ВУЛИЦІ ВІДОБРАЖЕНЬ

Хвилі б'ються об кам'яну стіну набережної та заливають пандуси, з яких власники човнів спускають їх на воду. Глибше в місті бліді хмарки пари від дощу підіймаються з ліхтарних стовпів. Вода, загнана вітром, вирує серед паль у громадських доках, де плавучі помости здійснюються та опускаються разом із неспокійними хвилями озера.

Ліббі скеровує судно до причалу. Кеті сходить на берег, щоб пристебнути його носом і кормою, а лис слідує за нею.

Вітер та злива невблаганні, але небо більше не гуркоче й не спалахує світлом, ніби небесний режисер заспокоїв театр, щоб гарантувати глядачам враження від ядерного початку третього акту.

Кеті з рюкзаком, повним загорнутих у поліетилен пачок стодоларових купюр, і Ліббі із сумкою з поховальними урнами підіймаються трапом до причалу. У супроводі Майкла-молодшого вони підіймаються сходами на автостоянку, плюскочучись по обвіяному вітром асфальті, та входять у перший квартал Мейн-стріт.

У Кеті із собою AR-15, а у Ліббі — дробовик. Вони відмовилися залишати свою зброю на човні та покладатися тільки на пістолети. У цьому маленькому містечку, де злочинність і насильство здебільшого обмежуються випадковими необдуманими діями туристів, що хильнули зайвого, відкрите носіння великокаліберної зброї може

привернути увагу поліції, яка точно роззброїть і затримає їх. Кожна з них тримає зброю з правого боку, дулом униз, прикриваючи її власним тілом від водіїв, які можуть проїжджати вулицею.

У цей пізній час, у таку жахливу погоду всі магазини та навіть ресторани зачинені. Один-два шинки можуть бути відчинені, але, можливо, навіть керівники цих закладів вирішили, що декілька завзятих любителів розливного пива не виправдають витрат на електроенергію, і дали вказівку зачинити заклади. Зараз Кеті та Ліббі — єдині пішоходи. Поки вони поспішають до першого перехрестя, один транспортний засіб з'являється у полі зору — білий позашляховик перетинає Мейн-стріт, рухаючись із півночі на південь.

Їм потрібно пройти тільки чотири квартали на схід, один квартал на північ і потім пів кварталу по алеї до орендованого гаража, де Кеті зберігає свій чорний «рендж ровер». Перетинаючи перше перехрестя, вони дивляться ліворуч, потім праворуч, після чого з'являється машина, схожа на патрульну. Вона їде за два квартали від них, має на даху пробісковий маячок, який наразі не світиться, і повільно рухається в їхньому напрямку.

— Копи, — зазначає Ліббі.

— *Не біжи*, — каже Кеті.

На такій відстані важко помітити, що вони озброєні. Однак оскільки нікого на вулиці більше немає, вони можуть зацікавити їх. Будь-який поліціант, вартій свого значка, прискориться і поверне на Мейн-стріт, щоб роздивитися їх ближче.

Вони переходять до наступного кварталу, зникаючи з поля зору патрульної машини. Прямо попереду — закрита автобусна зупинка із дахом, де туристи тільки в сезон можуть чекати на маршрутки. Кеті підбігає до неї, заходить всередину, ховає під лавку свою гвинтівку та ставить туди дробовик Ліббі.

Продовжуючи рух на схід по Мейн-стріт, пригнувши голову та згорбившись через штормовий вітер, вона каже:

— Автобуси не курсують так рано. Ніхто не знайде зброї. Ми повернемося на машині та заберемо все за десять хвилин.

— А ти кмітлива, — відповідає Ліббі.

Усмішка Кеті схожа на божевільну, але це все ж усмішка.

— Ти теж, — раптом усвідомлення стривожило її. — От дідько, Майкл-молодший. Він не собака, а в нас немає повідця, щоб удавати, що це не дика тварина. Копи точно розуміють, що щось не так.

Ліббі нахилиється і підбирає лиса, який не кусається і не пручається. Вона притискає його до грудей затуляючи голову, щоб приховати, що він точно не годиться для римейку «Лессі. Повернення додому».

Патрульна машина виїжджає з-за рогу позаду них. Фари освітлюють краплі дощу, які кристалічними бризками падають на чорне покриття дороги. Чорно-біла машина зрівнюється з ними та сповільнює хід, щоб підлаштуватися під їхній темп. Кеті повертає голову і бачить, що водій — єдиний, хто їде за кермом «додж чарджера». Він нахилився до центральної консолі, приглядаючись крізь вікно пасажирських дверей. Вона всміхається та показує два великі пальці вгору, щоб показати, що з ними все гаразд. Він дивиться на них кілька секунд, але потім прискорює хід та їде геть.

— Майкл-молодший увесь труситься, — каже Ліббі, — але, я думаю, йому подобається бути на руках.

Вони продовжують рухатися на схід по Мейн-стріт, у той час, як вітер провіває верхівки дерев, утворюючи шум.

Хвилясті відблиски вуличних ліхтарів ковзають по воді, що стікає по слизькому асфальту до водостоків. Світло ліхтарів перетворює вітрини на каламутні дзеркала, в яких спотворені відображення Ліббі та Кеті переслідують їх від магазину до магазину, ніби зі зловісним наміром.

Скраю другого кварталу розташована піцерія, на початку третього — крамниця з морозивом, а далі — манікюрний салон. Нічний дощ розливається над кожним приміщенням. Цей незначний збіг обставин має більший вплив на Кеті, аніж мав би, наче якийсь зловісний візерунок накладає відбиток на її життя. За таких обставин брязкіт пострілів із минулої трагічної події зринає у її спогадах, немов гуркіт від ядерного вибуху.

Всупереч цьому, вона вважає місто привабливим закутком, де вони з Аві могли б безпечно виховувати своїх дівчаток на основі цінностей, які б згодилися їм у житті. Місто своєрідне, мальовниче, але справжнє,

доглянуте, а не відновлене за сентиментальним уявленням комітету, який прагне все зробити казковим.

Рухаючись по Мейн-стріт до перехрестя, Кеті каже:

— Навіть якщо це тактична бомба, якщо тут на материку не загрожує небезпека від вибуху чи великої кількості радіації, в мене є бажання зробити щось, попередити їх, щоб ушивалися звідси, для своєї ж безпеки.

— У мене теж такі думки. Але хто повірить нам? — питає Ліббі.

— Ніхто. Не зараз.

У провулку, поблизу орендованого гаража, Кеті відмикає двері заввишки з людину, заходить всередину разом із Ліббі, вмикає світло та зітхає з полегшенням, коли бачить свій «рендж ровер» там, де й має бути.

Дівчина опускає лиса на землю, і він енергійно струшує із себе бризки дощової води. Коли Кеті підіймає гаражні двері перед провулком, Майкл-молодший спостерігає з темряви за жінкою та автомобілем, а потім застрибує на задні сидіння машини, де забивається в куточок.

Виїхавши на вулицю, Ліббі каже їй:

— У тебе вже є ручний лис.

З дівчинкою на пасажирському сидінні, Кеті розвертається у провулку та прямує по шляху, яким вони прийшли.

— Якщо на Рингроці все пішло шкереберть — а ми це бачили, — чому бомбу ще не підірвали? Чому цього не сталося години тому?

Ліббі вмощується на своєму кріслі, наче думка про це притискає її.

— Комуś треба вирішити, взяти на себе відповідальність, наприклад президенту.

Кеті нічого не відповідає, але замислюється. Якщо якийсь політик має ухвалити рішення і ризикувати наслідками, то поки він вирішить, Землю, можливо, доведеться перейменувати на «Молох».

Вона спрямовує машину на захід по Мейн-стріт, повертаючись до місця, де вони залишили свою зброю, коли раптом побачила самотнього чоловіка, який прямує по тротуару на схід. Він високий,

схилився через вітер, цілеспрямовано рухається вперед, тримаючи при собі щось, схоже на AR-15. Роберт Зенон.

ОПУДАЛО

Роберт Зенон виглядає гірше через свій важкий шлях зі Сходів Якова. Його чорна уніформа прилипла, наче могильні обмотки, які колись муміфікували його, але тепер провисли від гнилої м'якості глибоко зіпсованої людини, яка їх носить. Нахилившись за вітром, він обома руками тримає гвинтівку перед своїми грудьми. Його божевільна аура рішучості та скаженої люті свідчить про наявність дуже важливої мети, якої він має досягнути за будь-яку ціну. Як наслідок, він, здається, не думає про місто, крізь яке він продирається. Коли він прямує на схід, а Кеті рухається повз нього, то не звертає ніякої уваги на автомобіль і навіть не дивиться на нього.

Очевидно, що він знайшов катер Ліббі поблизу пірса, взяв каністру пального в Кеті та попрямував на материк на повній швидкості. Якщо його телефон досі працює, то в ньому повинна бути програма компаса, і саме так він зміг триматися курсу й прибути за десять хвилин після них.

На перехресті Кеті розвертається, під'їжджає до бордюру на автобусній зупинці й каже:

— Я триматиму його в полі зору, — в цей час Ліббі відчиняє двері, виходить із машини та забирає зброю, яку вони залишили під лавкою.

Продовжуючи рух на схід, з погашеними фарами, щоб не привертати увагу Зенона, Кеті тримає агента за квартал попереду, його зображення мерехтить крізь призму дощу, ненадовго прояснюючись із кожним помахом двірників на лобовому склі. Можливо, він має намір віддалитися на якомога більшу відстань від озера, перш ніж станеться вибух на Рингроці. АВБ володіє бюджетом у десятки мільярдів, більшою кількістю агентів, аніж у країні є дантистів, та великою кількістю транспортних засобів. Зенон уже міг зателефонувати, щоб викликати якийсь транспорт або щоб Ліббі та Кеті вже пов'язали дець

у громадських доках. Очевидно, він зневірився у здатності агенції розв'язати цю ситуацію і тепер переймається лише самозбереженням.

Поліційна машина, якою, напевно, кермує той самий водій, що спостерігав за Ліббі та Кеті раніше, повертає з-за рогу на Мейн-стріт, менш ніж за пів кварталу перед Зеноном.

Кеті притискається до бордюру та зупиняється, але не вимикає передачі, її нога на гальмах.

Проблискові маячки спалахують на «додж чарджері», з'являються сині та червоні кольори, перетворюючи дощ на веселе конфеті, а моторизований прожектор наводиться на Зенона. Це доволі звична реакція на людину з гвинтівкою. Очікується, що в такому доволі мирному містечку, у цієї особи найімовірніше виявиться законна причина відкрито носити вогнепальну зброю та знайдеться принаймні крапля поваги до закону. Цілком можливо, що поліціянтові відомо, що Зенон є агентом АББ і веде діяльність, узгоджену з місцевим керівництвом. Хай там як, офіцер платить за свою впевненість найвищу ціну, оскільки федеральний агент застосовує *AR-15*. Кулі влучають у лобове скло, і воно розчиняється. Зенон продовжує стріляти, і пара, наче дух, вигнаний із цього світу, просочується крізь решітку радіатора, оскільки сам радіатор не витримує набоїв. Труп випадає на асфальт. Зенон залазить у «додж» та якусь мить намагається зрушити машину з місця, ніби не в змозі усвідомити, що вбив і людину, і машину. Він відчиняє двері, вилазить та стоїть перед машиною, перезаряджаючи свою *AR-15*. Офіцер точно мертвий, але Зенон всаджує ще дві черги в тіло, перед тим як рушити.

Навіть за квартал від сцени вбивства, це має жахливий вигляд. Кеті шкодує, що Ліббі це побачила. Дівчина була свідком куди гіршого цієї ночі, але кожен новий злочин іще більше ранить її душу.

— Він рухається, немов опудало, — каже Ліббі. Двірники на дзеркалі спотворюють ходу Зенона, але все одно помітно, що йому бракує грації, якою він володів на Сходах Якова. — Він ніби розучився ходити.

А й справді, коли Кеті спостерігає за тим, як агент АББ прямує до далекого перехрестя і повертає, він хилиться, наче він щойно зійшов із

корабля та ще не зовсім опанував рухи свого тіла. Машинальна хода, властива йому перед зустріччю з патрульним,десь поділася.

Ліббі озвучує думку, яку Кеті тільки почала формувати у своїй підсвідомості:

— Ти пам'ятаєш, що я говорила про Молоха та практику вивчення тонкощів нашої хімічної структури, наших унікальних білків, гормонів...

Зенон був іншим на Сходах Якова. Якщо з ним тоді трапилося злиття, то це було успішно, переконливо. І якщо він незабаром дасть потомство, то, можливо, воно буде ще більш успішним, бо виродки, своєю чергою, поєднуються з людьми. Можливо, вони будуть цілком успішними, здатними прикидатися людьми, поки раптом не перетворяться і не нападуть.

Незалежно від того, чи є агент АВБ екзистенційною загрозою для всього світу, він є неминучою небезпекою для мешканців цього міста, для тих, кого він шукає, якщо він шукає когось конкретно, і для будь-якої нещасної душі, яка трапиться йому на шляху. Постріли не залишаться непоміченими під час шторму, навіть у такому комерційному районі, де мало хто живе, але будь-яка реакція на них неодмінно буде помилковою і запізнілою, щоб врятувати наступну людину, на яку націлився Зенон.

Коли чоловік зникає у бічній вулиці, Кеті від'їжджає від бордюру і з вимкненими фарами мчить повз патрульну машину й мертвого офіцера, повз вулицю, де «опудало» згорбилося очікуючи на якесь нечестиве переродження, яке може бути його долею. Посеред наступного кварталу, вона зупиняється та різко повертає праворуч на стоянку між магазинчиками. Вона паркує позашляховик, ставить на ручне гальмо та глушить двигун.

Її AR-15 лежить між сидінням Ліббі та панеллю приладів, і коли Кеті дістає її, Ліббі запитує:

— Ти збираєшся вбити його?

— Це основний план. Дивись за Майклом-молодшим.

Вона змушена діяти не лише тому, що Зенон убив поліціанта та може стати тією біологічною революцією, яку сім років Молох планував

відправити у світ за межі Рингроку. Ці нещодавні події повернули її з мрії про вічну відлюдність до реальності, яка полягає в тому, що в як слід прожитому житті, ніколи не вдасться втекти від зобов'язань, від відповідальності не лише за сім'ю, але й за інших, кого може змести з лиця землі насильство. Повернулось також усвідомлення того, що хоча, можливо, половина людства й не має такого почуття відповідальності, чужа байдужість не є виправданням для неї, аби повернутися до життя, зосередженого на власних інтересах. Якби хтось коли-небудь наважився поставити Лупо, Хамла та Паркера перед законом за один із їхніх численних злочинів іще до того недільного ранку у крамниці з морозивом, то батьки Кеті, її доньки та чоловік були б живими. Те, що їй слід зробити зараз, це стати уособленням правосуддя для людей, які ще не загинули від руки Зенона.

Ліббі хапає дробовик.

— Лис у безпеці. Я йду з тобою.

— Дороженька, ні, — каже Кеті.

Дівчинка відчиняє двері.

— Твій чоловік казав «продовжувати робити те, що є правильним... або ж станеш однією з них».

— Тобі тільки чотирнадцять.

— Ні, мої батьки ніколи не дозволяли мені бути такою юною.

Кеті має бути прикладом для цієї дівчини, але вона розуміє, що бажання Ліббі довести собі свою спроможність теж є необхідністю. Це потреби людської природи, що допускають героїзм, навіть коли він веде до трагедії.

Стоянка з низкою позначених місць ліворуч та ще одним праворуч з'єднує Мейн-стріт із провулком. Коли Кеті та Ліббі поспішають до провулку позаду магазинів, вітер вирує над дахами, гуде між будинками та свистить на вулицях, а сильний дощ підіймає різноманітні звуки води з високих ринв до водостоків, однак досі немає сирен, які б сповіщали про те, що кортеж правосуддя їде до вбитого офіцера, чию кров розбавляє шторм.

Вони повертають праворуч у темний провулок. Вулиця з півночі на південь, на яку втік Зенон, розташована за пів кварталу на захід.

ЗА П'ЯТЬ ДНІВ ДО ПОДІЙ: У БАБУСІ НА КУХНІ

Бабуся Джиана Гаспареллі колись була стрункою темноокою красунею із шовковистим темним волоссям. У свої вісімдесят дев'ять, вона стала схожою на діжку з грудьми, які із часом перетворилися на виняткову поличкою для її схрещених рук. Її очі — немов чорні оливки на добре вимішеному тісті її обличчя, а волосся не чисто біле, яке зазвичай буває у такому віці, а частково блідо-жовте впереміш із сивиною, ніби вона мие його сечею і посипає дрібками сажі. З усього, що неможливо побачити на фотографіях, зроблених шістдесят років тому, найбільше вражають її руки: тоді вони були стрункими й тендітними, а тепер, десятиліття по тому, вони грізні, як у вантажника, ніби вона більшу частину свого життя займалася зі штангою у своїй спальні. Сьогодні більшість бабусь носять рожеві комбінезони чи щось подібне, проте бабуся Джиана віддає перевагу хатнім сукням, ніби на вулиці досі 1955-й, однак де вона знаходить відповідний одяг із візерунками тієї втраченої епохи та ще й підхожий їй за розміром — така сама загадка, як і походження Стоунхенджу.

Вона — бабуся Роберта Зенона по материнські лінії, і він усім завдячує їй. Сорок один рік тому, коли він був звичайним хлопчиком п'яти років, його мати, Паломіта, померла через передозування героїном. Оскільки вона вважала, що батьком хлопчика був Арістотель Зенон, то й обрала його прізвище для сина. Ніхто так і не знайшов Арістотеля, який зміг би підтвердити або заперечити батьківство. Бабуся Гаспареллі прийняла Боббі без нарікань. На той час їй було сорок вісім, уже п'ять років як удовіла.

Боббі Зенон ніколи не бачився з маминим батьком, Ніно. Попри те що він був на чотирнадцять років старший за свою дружину, Ніно помер молодим, у віці п'ятдесяти семи, у сварці з конкурентом по бізнесу, якого бабуся Джиана ніколи не називала або відгукувалася про нього фразою «той клятий жид», інколи — «той клятий іспанець», а іноді — «той клятий поляк». Незалежно від етнічної приналежності

конкурентів Ніно, все тоді змінювалося. Дрібні мафіози більше не могли розраховувати на силовиків, які захищали їхні сім'ї у великих містах. Після тридцяти років у ролі керівника організованої злочинності в шести чи семи приозерних громадах він зміг залишити своїй дружині достатньо грошей, щоб гарантувати їй спокійне безтурботне життя.

Бабуся Джиана прожила все своє життя з моменту одруження в цьому містечку та в цьому привабливому будиночку з краєвидом на воду. Три молоді жінки прибирають у будинку, купляють продукти та возять Джиану, куди їй заманеться.

— Вони обожають мене, Боббі, це справді так, хоча ці дрібні сучки досі крадуть у мене за спиною. А що робити старій жінці? Краще дрібні злодії, яких ти знаєш, аніж великі злодії, які тобі невідомі. Нині молодь нечестива.

Цього вечора Боббі та його бабуся самі вдома, вечеряють разом на кухні. Вона приголомшливо куховарить і має чудове червоне вино. Вони починають з *аквакоти*, тосканського селянського супу з капустою та квасолею. Також є фокача із цибулею по-генуезьки.

Із супом надходять новини про родину.

— Твій дядько Вітторіо — йому сімдесят шість — тільки-но вп'яте одружився. Їй тридцять чотири. Я люблю свого брата більше за життя, але ми з тобою обоє знаємо, що він міг досягнути більшого у своєму житті, якби не ухвалював рішень своїм членом.

— Твоя кузина Каміла, вона така тупа, що можна подумати, що якусь французьку дитину випадково поклали в італійське ліжечко. Вона така схвильована, що її молодший син буде священником. Нам усім потрібні богослужителі, щоб вони одружували нас та молилися за те, щоб ми пройшли через Чистилище, але яка божевільна сука хоче мати такого в сім'ї?

— Твій кузен Полі, в нього рак простати. Хто ж знав, що він уже достатньо дорослий, щоб мати простату?

Після супу вона подає спечену поленту із соусом болоньєзе, якою Боббі щиро захоплюється. Перед тим як продовжити трапезу, він каже:

— Нонно, все, що ви зробили для того, щоб я вступив до Гарварду, ось-ось окупиться сповна.

— Ти потрапив до Гарварду завдяки своїм оцінкам, *дольче бамбіно*. Все, що я зробила, це запхала гроші в штани цим виродкам із приймальної комісії, щоб переконати їх, що твоя сім'я приїхала сюди ще з довбаними пілігримами.

— Ну, те, що я закінчив Гарвард, полегшило мій шлях у ФБР.

— Твій дідусь помер би, якби дожив до моменту, коли ти перейшов на бік закону.

— І це було правильне рішення — приєднатися до ЦРУ після шести років роботи в ФБР.

— Принаймні це вивело тебе з правоохоронних органів, Господи благослови душу твого дідуся. Коли ти погодився на роботу в АВБ, *тоді* він би пишався тобою так само, як пишався власним батьком за те, що той дружив із Муссоліні.

Приблизно в той час, коли Боббі підписав контракт з АВБ, бабуся повідомила йому свій висновок, що уряд займається дивним проєктом на острові Рингрок, який вона могла бачити з різних кімнат свого будинку з видом на озеро. Вона все підозрює через свою натуру та, крім цього, майже надприродно обдарована здатністю розпізнавати, коли інші докладають зусиль, щоб приховати свої справжні наміри. Боббі сприйняв її серйозно. Протягом кількох років він використовував контакти в ЦРУ і своє становище в АВБ, щоб збирати чутки про Рингрок і перетворювати їх на факти. Після тривалих маневрів він став керівником служби безпеки проєкту на Рингроці торік.

— У мене є все, Нонно, найгучніша історія століття, і я можу зробити так, щоб вона добре окупилася.

— Розкажи мені.

— Прибулець, не з якоїсь сраної діри третього світу, а з іншої планети, — він розказав їй усе так, як записано на флешках у нотатках проєкту. Вона в захваті.

— *Дольче бамбіно*, я послухаю про те, як це принесе тобі гроші. Але спочатку я поставлю на стіл ягнятину.

Вона обсмажила баранину з ялівцевими ягодами на пательні, додаючи мелений перець. Подається страва зі спаржею.

Поки вони приглядаються до делікатесу, який бабуся Джиана поставила на стіл, Боббі розповідає:

— Експерименти, які вони проводять на Рингроці, небезпечні, божевільні та за межами сприйняття. Над ними працюють нестерпні люди, які вважають, що ніколи не помиляються. І ось найцікавіша частина: рік за роком президент особисто стежить за тим, щоб тіньові бюджетні кошти спрямовувалися на проєкт у чимраз більших і більших сумах — мільярди!

Нонна Джиана нахмурилася.

— Який президент?

— Сполучених Штатів. Він...

— Простак.

— Так.

— Але наш простак.

— Ви навіть не голосуєте.

— Вони можуть красти й без мене.

— Ось у чому річ, Нонно. Після того як уряд напартачив в останні роки, громадськість буде шокована, коли дізнається про божевільні ризики, на які її наражають із цим Молохом. Просто жахнеться. В мене є відео. Це створить пандемічну істерію, яка затьмить ту, що сталася кілька років тому. Це підірве нинішню адміністрацію. Якщо я почекаю, поки інша партія висуне кандидата в президенти, а потім передам йому це відео — як ти думаєш, хто стане директором АВБ після виборів у листопаді цього року?

Нонна Джиана так широко всміхається від здивування та захоплення, що шматок ягнятини випадає з її рота. Вона плескає в долоні та вигукує:

— Ти, ти будеш директором засекреченої поліції.

— Напівсекретної. Люди знають, що ми існуємо, але не знають, що ми робимо.

— Боббі, коли ти сядеш в те крісло, той *трон*, ти можеш дізнатися всі таємниці, все про тих виродків. навіть про президента. Тоді ти зможеш

панувати над ними всіма.

— Це все завдяки вам, — каже Боббі, — всьому, що ви зробили для мене, всьому чого навчили.

— Я *сопраффатта*, — каже вона, протираючи очі хустинкою, ніби вміє плакати.

Пізніше, після салату, смакуючи на десерт пудинг із чорного винограду та оладки з рикотою, вона каже:

— Пообіцяй мені, *дольче бамбіно*.

— Що пообіцяти, Нонно?

— Щойно ти дізнаєшся всі таємниці, керуй залізним кулаком.

— Так і буде. Не хвилюйтеся про це.

— Залізним кулаком, а не як сцикливий гарвардський хлопець.

— Гарвардські хлопці такі самі жорстокі, як і завжди, Нонно. Безсердечні зрадники. Жінки теж.

— Але всередині вони слабкі, — каже вона. — Не будь слабким.

— Обіцяю, я буду сильним.

— Керуй тими виродками, дорогенький, керуй ними так, як тільки захочеш.

Він наливає дві стопки грапи, вони виголошують тости, і бабуса знову витирає свої сухі очі, щоб переконатися, що він знає, що її серце зворушене.

ЖИТТЯ ІНШИХ

Якщо на мить Кеті здається, що дощ омиває їх крізь ніч і місто, то це не дощ, і якщо здається що їх несе вітер, то це не вітер чи якесь природне явище, що рухає ними. Це народжена всередині них жага, яка водночас захоплює і лякає її. Мотивом не є відвага, хоча це теж необхідно. Їм принаймні потрібна та сміливість, яка виникає від страху виявитися боягузом. У розпалі найкраще не згадувати про причину їхньої рішучості до таких небезпечних дій, бо жодне слово не буде адекватним, і насправді будь-яке слово применшить те, що вони відчують, прибравши їхнє захоплення та посиливши їхній страх.

Провулок веде їх за пів кварталу від стоянки біля проспекту, на якому Зенон зник після вбивства поліціанта. Припустивши, що він не повернув назад до центру міста, а продовжив рух на південь своєю жалюгідною ходою опудала, вони вирішують, що краще іти центром вулиці, а не тротуаром, бо так краще видно все перед собою.

У цьому кварталі вітрини магазинів поступово переходять у житлові будинки. Після суворої зими листяні дерева, смугасті клени, почали невпевнено розпускатися. Там, де ліхтарі здіймаються над нижніми гілками, тіні, схожі на химерних павуків із великою кількістю ніг, зігнутих у дивних конфігураціях, безрезультатно шкребуть по тротуару. Зенона ніде не видно.

За наступним перехрестям на вулиці не залишається жодних магазинчиків, а з дерев — тільки розлога хвоя, вічнозелені перегородки, які обмежують ліхтарне світло та дають більше влади темряві. Із цієї темряви виринає ритмічний звук, схожий на клацання буя в якомусь водному каналі, його дзвін схожий на низьку ноту, яка змінюється в тоні від удару до удару. Штормовий вітер надто мінливий, щоб бути причиною такого розміреного звуку, а в цей пізній час малоймовірно, що на таких вітряних вулицях може ходити хтось, крім Роберта Зенона.

Пліч-о-пліч, зі зброєю наготові, Кеті та Ліббі швидко крокують крізь яскраве світло, що розливається по перехрестю, переходять у пахощі й тіні сосен, де рухаються вже не так поспішно, уважно прислухаючись до всіх рухів у цій тремтливій ночі. Мертві голки, що осипалися з дерев, зіткали мінливий і потенційно слизький килим, а інші, що тільки падають із дерев, наче дрібні комахи, впиваються в обличчя Кеті. Цокання схоже на метроном та триває далі, наче деформовані шестерні великої машини зчіплюють зуби, невдоволено виконуючи якесь обтяжливе завдання.

Обабіч дороги мешканці припаркували свій транспорт, який не вмістився в гаражах. Світло ліхтарів сріблить лобове скло, а коливання соснового гілля створює у дзеркалах ілюзії зловісних створінь на передніх сидіннях за склом. З усіх боків ніч сповнена фальшивої

присутності, спектральних відволікань, які забезпечують Зенону прикриття.

Вікна в багатьох будинках темні, хоча в деяких із них світло видніється на других поверхах. За день до цього Кеті пройшла б повз ці будинки, не думаючи про місцевих жителів інакше, ніж із палкою недовірою до них як до незнайомців. Тепер вона відчуває спорідненість із ними, якусь спільну симпатію і гостре відчуття їхньої серйозної вразливості. Щось життєво важливе в ній, що було приспане, відроджується, і вона бачить своє життя в житті інших.

— Он! — шепотить Ліббі, вказуючи стволем дробовика.

На межі кварталу, з правого боку, ледь більша за тінь виразна субстанція, високий чоловік крокує повз машини, які схожі на слонів, що зупинилися на цирковому параді. Він постукує чимось — без сумніву, своєю гвинтівкою — по кожному колесу, утворюючи дзвінкий звук, який ніби підкреслює якийсь внутрішній підрахунок, який він веде, переглядаючи завдання, що повинен виконати, аби досягнути тієї мети, що привела його сюди.

Коли Зенон виходить на світло наступного перехрестя, де в іншому кінці міста пронизливо завиває сирена. З моменту вбивства не минуло й чотирьох хвилин, звичний проміжок часу між дзвінком на 911 та відповіддю, хоча це й здається набагато тривалішим. Агент АБВ швидко перебігає перехрестя, в інший квартал, де слабке світло ліхтарів приглушене густим гіллям упорядкованих сосен.

Без можливості визначити, чи зможуть вони зустрітися з патрульною машиною, Кеті та Ліббі прослизують між двома позашляховиками, промінявши проїзну частину на тротуар. Під прикриттям автомобілів з лівого боку та в глибокій темряві, яку створюють розлогі дерева, вони поспішають за Зеноном, сподіваючись наздогнати його, заскочити зненацька й дізнатися, чи є він лише тим, ким здається, чи це провісник перетворення світу.

Діставшись до перехрестя та переходячи вулицю, вони впускають його з очей. Сирена гучнішає, але деь позаду них, а не поруч. Вони рухаються швидше і з меншою обережністю переходять в інший хвойний тунель. Кеті замислюється, чи не варто їм повернутися і не

ризикувати. Ким би не був Зенон, він точно не представляє сторону добра: чи то він сама зарозумілість та агент АВБ поза законом, чи то він став жертвою злиття. Наближається північ, крок за кроком вони віддаляються від «рендж ровера», який є їхнім єдиним засобом втечі, якщо втеча взагалі можлива.

«Страх корисний, коли його контролюють, але він завжди поводить себе, немов поганий пес, коли відпускаєш його на волю у своїй свідомості».

Можливо, за сто метрів перед ними Зенон виходить між двох автомобілів, перетинає тротуар та проходить крізь відчинені ворота, не звертаючи на них уваги.

Подвір'я охоплює дві ділянки в кінці кварталу та огорожене кованим парканом, увінчаним пікетами з вістрями списів і прикрашеним завитками. Дві оздоблені брами біля заїзду зараз відчинені. Цегляний будинок більш-менш григоріанського стилю з віконним обрамленням із вапняку або литого каменю. Перед будинком стоїть дивовижний колонний портик, через який проходить під'їзна дорога з бруківки. Це, мабуть, найвеличніший будинок на цій вулиці, можливо, в усьому місті, і з нього точно відкривається краєвид на озеро.

Друга сирена завиває, сплітаючи свій крик тривоги з першою. Ліббі та Кеті присідають біля сосни та вивчають будинок крізь штахети. Зенон прямує доріжкою до портика, вже не хитаючись так виразно, як раніше, хоча в його рухах досі відчувається дивність, що нагадує Кеті Карлоффа⁸ у його коронній кіноролі. Можливо, Зенон зазнав травми під час своєї подорожі зі Сходів Якова. Він підіймається на кілька сходинок до дверей і так жваво заходить у будинок, ніби навіть не використовував ключа й не дзвонив у двері.

Ліббі каже:

- Якщо він випустить потомство...
- Ми не знаємо, чи є він злиттям, — пригадує їй Кеті.
- Та є. Мусить бути. Ти ж бачиш, що з ним щось не так.
- З ним завжди щось було не так.

— Якщо нерест станеться, — наполягає Ліббі, — це вб'є всіх у цьому будинку.

— Це може бути його будинок. Він просто зайшов усередину. Можливо, він там наодинці.

Одна сирена стихає, а потім й інша, Ліббі продовжує протестувати:

— Ми прийшли за ним не для того, щоб просто спостерігати.

— Цей дивний будинок може бути пасткою. Я не дозволю, щоб ти просто померла в ньому.

Після паузи дівчина каже:

— Пенні та Регіна померли не через тебе. Ти не маєш звинувачувати себе. А я — я кидаю сокири, знаєш. Я можу стріляти з дробовика. Я — не маленька дитина. Я давно виросла, і останнє, чого я хочу, це стати схожою на Франческу та Райлі, які так сильно дбали про себе, що не помічали інших.

— Річ не в цьому.

— Саме так, — наполягає Ліббі. — Все так і є. Якщо це останній вечір існування світу, я не хочу вчинити неправильно. Відвернутися від цього, дозволити Зенону робити те, що він хоче, — це неправильно. Якщо в кінці буде суд, то як я поясню, чому я нічого не зробила?

— Це не останній вечір існування світу, — відповідає Кеті.

Ліббі говорить тихо, не сперечаючись, із відлунням переконання, яке зачіпає Кеті та пробуджує в неї відчуття, ніби вони не в пастці в шоу жахів, а натомість втягнуті в низку містичних подій, які або підтвердять священну природу людської душі, або приречуть людство на статус здобичі й рухомого майна. Ліббі — це просто дівчина, але саме дівчина її віку підняла повстання в Орлеані у 1428 році та розбила англійську армію, і ніхто не може сказати, що дівчина здатна витримати чи досягти.

— Можливо, це остання ніч, коли світ ще має надію і свободу, — наполягає вона. — Зважаючи на досвід, якщо Зенон — носій успішного злиття, першого за сім років, і якщо ці генії помиляються, коли кажуть, що випаровування материнської маси знищить пов'язані з нею злиття, тоді він просто стане безконтрольним, воно стане

безконтрольним, і тоді світ буде знищено. А ці розумники майже завжди помиляються.

Вода, яка зібралася на гілках ялинок, темними струменями, що несуть пахощі сосни, подібні до аромату тису, стікає на Кеті та Ліббі. За кілька кварталів представники закону оглядають тіло вбитого, який лежить на тротуарі, наче це марні уламки суспільства, що зазнало корабельної аварії, наче його ніколи не населяв розум із безмежними можливостями. Так само колись на жвавій міській вулиці лежав Аві, з переламаним хребтом та пробитими життєво важливими органами, тримаючись за життя лише для того, щоб попрощатися з Кеті та отримати від неї Обіцянку.

Кеті каже:

— Незалежно від того, чи є Зенон лише людиною, якою він завжди був, чи чимось іншим, милосердя не буде, і це маємо зробити ми.

— Я знаю, — підтримує її дівчина.

— Тоді зробимо це.

⁸ Англійський актор, який зіграв монстра Франкенштейна у фільмах «Франкенштейн» (1931), «Наречена Франкенштейна» (1935) та «Син Франкенштейна» (1939) — Прим. пер.

Частина 8

ГНІЗДО

ГРІММ

Коли вони з Ліббі йдуть по дузі під'їзної дороги, Кеті згадує, що десь читала, що дорога до пекла вимощена кістками грішних священників і що шлях освітлюють ліхтарні стовпи — єпископи, які за життя без докорів сумління порушили свої обітниці та тепер горять вічно. Вона не знає, чому така моторошна картина спадає їй на думку в цей небезпечний момент, хіба що це попередження, передчуття того, що цей будинок виявиться прообразом пекла, завчасно написаного в мініатюрі.

Зайшовши на ґанок, вони скидають капюшони курток, підіймаються на чотири сходинки та вдивляються крізь скошене скло бічних ліхтарів, що облямовують двері. Далі в будинку — просторий передпокій, освітлений величезною люстрою зі щонайменше сотнею довгих кристалів, схожих на підвішені догори дригом обеліски з гострими, як льодоруби, трикутними вістрями, ніби їх можна відпустити за допомогою вимикача на непроханого гостя. Праворуч — витончені вапнякові сходи з перськими килимами, що починаючи зі сходового майданчика вигинаються на другий поверх, а прямо перед ними коридор веде до зачинених дверей у глибину резиденції.

Навіть у час зростання злочинності та епідемії вживання наркотиків, в цьому місті люди поколіннями залишали двері незачиненими й досі залишають. В Америці немає достатньо безпечного села, щоб Бівер

Клівер⁹ гаяв велосипедом до пізнього вечора без ризику бути викраденим, зґвалтованим, обезголовленим чи викинутим на смітник. Однак ця громада не звикла до регулярних неподобств, які в інших місцях залишили багатьох їхніх співвітчизників онімілим через жорстоке, майже сатанинське, насильство. Кеті готова знайти інший спосіб потрапити в будинок — можливо, крізь незачинене вікно, але коли намагається відчинити двері, вони легко піддаються їй без жодного звуку протесту.

Вони заходять до передпокою, зачиняють за собою двері та краплі дощу стікають з них, поки вони стоять під кришталевими кортиками, які викарбовують симетричні візерунки сірих ліній на вапняковій підлозі. Будинок настільки добре збудований, що шум шторму майже не проникає крізь його стіни, і жоден звук усередині не дає вказівки на те, куди пішов Зенон чи де перебувають інші мешканці в оселі.

Праворуч, перед сходами, відчинені двері до темної кімнати. Якщо судити за красивим письмовим столом, який частково видніється у світлі передпокою, то це робочий кабінет.

Гумові підшви їхніх черевиків тонко поскрипують, коли Кеті та Ліббі обережно виходять із передпокою, міцно тримаючи зброю двома руками. Ліворуч від них арка, оздоблена багатошаровою ліпниною, веде до просторої вітальні, яка, однак, переповнена великими диванами, кріслами й антикварними італійськими сервантами. Стіни прикрашені картинами в позолочених рамах у стилі рококо із зображенням римських будівель, і все це привітно освітлюється вітражними дорогими лампами.

Перський килим вбирає дощову воду, що стікає з них, та притишує розмоклі черевики, поки вони проходять повз їдальню, яка освітлюється лише невеликими плафонами від *Lalique*. Крок за кроком. Поки шторм, здається, вщухає за товстими стінами, в будинку досі не лунає жодних звуків чиєїсь присутності. Кеті відчуває дедалі більшу загрозу від цієї тиші, яка ніби застерігає, наче у шпалерах такий хитрий квітчастий дизайн для приховування крихітних камер, з яких за ними спостерігає усміхнений наглядач і чекає слушної миті, щоб за допомогою якогось пристрою спіймати їх у важкі тенета або

скинути в безмір темряви, де вони опиняться серед кісток попередніх відвідувачів будинку.

Вони дісталися до орних дверей з ручкою із нержавіючої сталі. По той бік, без сумнівів, розташована кухня. Звідти просочується яскравіше світло, аніж у коридорі, висвітлюючи тонкий простір між дверима та одвірком. Це чітке світло не несе із собою жодних звуків. Кеті дивиться на Ліббі, яка киває їй у відповідь. Тримавши обидві руки на гвинтівці, Кеті відчиняє плечима двері й проходить у приміщення, в якому приємно пахне часником, базиліком та свіжоспеченим хлібом.

Зважаючи на розміри кухні, кількість приладів та обідній стіл, вкритий червоно-квітчастою оксамитовою скатертиною, — це серце дому. На великому кухонному острові стоїть тарілка зі свіжими артишоками, які чекають на приготування, і миска з великими чорними сливами, що дозрівають.

Старенька жінка, зростом приблизно сто шістдесят сантиметрів та вагою близько ста кілограмів, одягнена в шовкову сукню до коліна, з коротким рукавом. На сукні синьо-жовті птахи з рожевими стрічками у своїх дзьобах. Її волосся зібране в пучок, закріплене шпильками та накрите еластичною сіткою, наче вона вже планувала йти до ліжка. Шви її флісових капців частково розійшлися, і її ноги, здається, набрякають у них. Вона стоїть біля острова, перед кухонною дощечкою, нарізає та смакує тоненькі, як папір, скибочки пепероні. Поруч із дошкою стоїть короткий келих червоного вина та пляшка к'янті.

Вона підводить голову на Кеті та Ліббі, які заходять до кухні, прожовує ковбасу, ковтає та каже:

— Якщо Ніно вам чимось завинив, то ви запізнилися на сорок шість років. Той клятий поляк убив його й залишив мене вдовою ще задовго до того, як ви народилися.

Незворушність жінки на вигляд була на диво продуманою, до того ж це підтверджується тим, як вона змінює хват ножа, стискаючи його у кулаці, немов готуючись використати його, як холодну зброю.

Крім вхідних дверей, в кухні є ще четверо інших, за якими Кеті досить важко спостерігати через їхні розміри. Одні з них — зовнішні

двері із чотирма шибками у верхній половині. Одні, ймовірно, ведуть до комори, треті — до підвалу, четверті — до вбиральні або до чорного ходу.

— Я знаю вас, дівчата? Ну, мала б.

— Де він? — питає Кеті.

— Загалом це мій дім, — стара жінка озирається, ніби від здивування. — Хоча інколи мені здається, що він належить комусь іншому.

— Де Зенон?

Вона нахмурилася.

— Що таке Зенон?

— Роберт Зенон.

— Якийсь чоловік?

— Ми бачили, як він заходив сюди.

— Такий *веччіа донні*, як я, не потрібен чоловік.

— Він небезпечний.

— Чоловіки, вони всі такі.

— Він убив поліціанта.

Стара жінка не відповідає на це ствердження. Вона відкладає ніж убік. Її раптова, мила усмішка могла бути переконливою, якби не гострий, як у гадюки, погляд.

— Ви дівчата, ви мої дівчата? Ви працюєте на мене? Чому ви працюєте ввечері?

— Ваш маразм неправдоподібний, бабусю.

— Якщо ви не мої працівниці, то ви, напевно, мої гості. В мене вже немає такої компанії, як раніше.

— Припиняйте це лайно. Де він?

Старенька несхвально прицмокує язиком.

— Такий язикатий рот. Ісус слухає, юна леді, — вона відвертається від них та шкандибає в дальній кінець острова, бурмочучи італійською.

— Що ви робите? — питає Кеті.

— Хочу пригостити гостей правильно, так, як моя мати вчила мене.

— Залишайтеся на місці.

Вона зупиняється та ще приємніше усміхається.

— Домашня *сбричолона* з келихом *він санто* або, можливо, портвейну. Хіба б це не було чудово? — вона продовжує рухатися. — Ви, дорогенькі, дістаньте гарні десертні тарілки з візерунками по краях та не забудьте про вишукані серветки. Жодних паперових серветок для гостей. До кожного треба ставитися, як до *капо ді капі*.

Поки Ліббі стоїть спиною до стіни з полицями, намагаючись спостерігати за чотирма дверима одночасно, Кеті прямує до найближчого кута острівка, щоб зупинити стареньку.

— Можливо, я також прихоплю свіженької *чиамбели*. Я додаю до неї аніс, а не лимон. Її добре вмочати в солодке вино.

Кеті зупиняє її, коли та тягнеться до жовтої емальованої хлібниці з висувними дверцятами на стільниці між двома холодильниками *Sub-Zero*.

— Пані, я не хочу завдавати вам шкоди.

Розгублена старенька каже:

— Я тут зберігаю хліб. Ви не любляєте *чиамбели*? В мене ще є *крема фрита*, або ні — в холодильнику є пудинг із чорного винограду. Я приготувала його вчора, якщо це так, чи то я вже його з'їла.

Тримаючи в правій руці *AR-15*, з пальцем на спусковому гачку, приставивши дуло до горла жінки, Кеті відчиняє дверцята лівою рукою. У хлібниці справді міститься щось схоже на домашню випічку, але також і 9-міліметровий пістолет.

— Серйозно? Ви хотіли спробувати застрелити нас? У той час, коли в нас гвинтівка та дробовик?

Старенька прикидається розгубленою.

— Застрелити когось *чиамбелою*? Я ніколи не стріляла в людей випічкою.

Кеті виймає із хлібниці пістолет. Вона відступає від жінки на безпечну відстань, дістає магазин із пістолета та кладе його до кишені. На кухонному острові стоїть смітник, який відчиняється за допомогою педалі. Кеті викидає розряджений пістолет до сміття та зачиняє кришку.

— Роберт Зенон, — каже вона. — Він нагорі? У підвалі? Де саме? Не змушуйте нас обшукувати кожну кімнату.

Обличчя старої жінки — це велика грудка картопляного тіста, яке так і не дійшло або ж навпаки застоялося, і тепер воно важке, грубе й не годиться для ліплення привабливого вареника. Її чорні очі — це наче бруд, який потрапив у тісто через якогось гризуна. Тепер, коли вона починає говорити із ясним розумом і неприхованими намірами, слина розбризкується токсичним шумом та пузириться на її губах, ніби це справді якась отрута:

— Забирайся з мого дому, сифілітична хвойдо. Мені знадобився рік, щоб пустити того польського виродка на м'ясорубку за те, що він зробив із Ніно, але я його дістала, і навіть зараз, після всіх цих років, у мене досі залишилися друзі та повага в потрібних місцях.

Кеті вже й уявити не здатна, що може трапитися далі. Вона ніколи б не сказала, що все може миттю так обернутися, коли вони тільки зайшли в будинок, щоб знайти Зенона. Ця гротескна стара жінка дуже непередбачувана, і хаос, який вона додає до без того жасної ситуації, наражає їх на ще більшу небезпеку з кожною секундою.

— Послухайте, заспокойтесь. У нас немає жодних претензій до вас. Цей чоловік убив поліціанта. Це не вигадки. Буквально декілька хвилин тому. Для чого ховати вбивцю? Хто він вам?

— Мій онук. Мій єдиний *ніпоте*. Мені байдуже, навіть якби він убив сотню цих клятих копів. Шкода, що він не вбив вас заодно, ким би ви не були.

Все ще стоячи спиною до шаф, нервово спостерігаючи за п'ятьма дверима, Ліббі каже:

— Річ не тільки у вбивстві поліціанта. Він не той, кого ви знали. Вже не той. Тепер він монстр.

Розлючена своїм безсиллям, стара вихоплює велику сливу з миски та кидає її в Ліббі, але не влучає.

— Ти — невігласка, маленька сучка. *Ти* — монстр. Ця шльондра з тобою — монстр. *Я* — монстр. Це світ монстрів, і якщо хтось думає, що вона не є монстром, то буде першою, кого з'їдять живцем.

Ліббі озивається:

— Кеті, заради всього святого, розкажи їй про Молоха. Нехай вона зрозуміє.

Напружено очікуючи чергової витівки з хлібницею, Кеті спостерігає за нею. І коли Ліббі згадує про Молоха, у жінки почали смикатися, роздуватися ніздрі, очі розширилися.

— *Ви знаєте.* Ви знаєте про Рингрок.

— Хто *ви* такі, щоб знати про це? — домагається стара. — Ви не схожі на когось. Ви маєте бути *кимось*, хто знає про це.

— Він уражений, інфікований. Ваш онук. Він не той, кого із себе вдає. Це сталося вчора, на моєму острові, Сходах Якова. Це найуспішніше злиття з усіх.

Гримасуючи від гніву і, можливо, вже від щирої розгубленості, жінка прикладає руку до чола, немов перевіряючи наявність температури. Вона намагається провести рукою по волоссю, забувши, що воно зібране, й еластична сітка лякає її, коли та заплуталася пальцями. Вона висмикує сітку з тонким скриком, ніби на мить їй здалося, що в неї на голові щось живе, чіпкий комашиний загарбник з іншого світу. Вона викидає сітку на підлогу та тупає по ній двічі.

— Трясця! Погляньте, що ви зробили. Ви довели мене, увірвавшись сюди, — вона дивиться крізь пасма волосся, яке нависає над обличчям, як змії на голові Медузи Горгони. — Звідки ви дізналися про нього, мого світлого хлопчика, про те, що з ним трапилось? Ви нічого не знаєте. Мій Боббі надто розумний, щоб заразитися. Ви — тупі хвойди, от і все, — вона відвертається від Кеті. — Тепер ви пробудили мій радикуліт, чорт забирай, — вона шкутильгає до столу із червоно-білою цератою. — Ви розпалили мій радикуліт. Господи Ісусе, мені треба присісти. Чому просто не пристрелити стареньку в голову і не покінчити з нею.

Те, чого Кеті навчилася від Аві за ці роки, в поєднанні з її інтуїцією, допомогло їй вижити. Тепер внутрішні тривожні дзвіночки б'ють так само голосно, як і тоді, коли ця бабця з артритом шкандибала до хлібниці. Її сильна кульгавість здається надто незвичайною навіть для капітана Агава на палубі під час божевільної погоні за його білим китом. І попри це, жінка рухається жваво, її обличчя спотворене

виразом болю, але більше схоже на найчорнішу ненависть. Кеті стає між нею та столом, перегороджуючи їй шлях, вислуховуючи її прокльони.

— Ліббі, перевір під столом та кріслами. Почни з того кінця, куди вона прямувала.

— Що перевірити? — перепитує дівчина.

— *Чиамбелу*, — відповідає Кеті, — *сбричолону*, можливо пудинг із чорного винограду.

Ліббі перетинає приміщення, ставить дробовик на стіл і стає навкарачки, заповзаючи під церату.

Віч-на-віч із Кеті стара каже:

— Якби я була твого віку, ти б уже була мертвою. Я б вирізала твій язик за те, як ти мене не поважаєш.

П'ятеро дверей. Одні позаду неї. Інші далеко праворуч, не зовсім у полі її периферійного зору. Кеті не хоче відводити погляд від старої, яка стоїть на відстані витягнутої руки. Ця геріатрична психопатка тримає руки в кишенях хатньої сукні, і не треба бути параноїком, щоб запідозрити, що в одній із них вона має якусь просту зброю — пилку для нігтів, кишеньковий ніж, лезо бритви — якою вона хотіла б перерізати сонну артерію або виколоти око.

— Він розказав вам про Молоха, — каже Кеті, — але ви цього не розумієте.

— Я знаю більше, ніж ти змогла б дізнатися, навіть якщо проживеш до тисячі. Боббі ніколи не стріляв у копів. Він контролює Рингрок. Він приніс мені важливі, чудові новини, які розкаже після того, як прийме душ. Він — головний на Рингроці, а ти — лише брехунка.

Ліббі виповзає з-під столу, стає на ноги з пістолетом у руках.

— Він був закріплений внизу пружинним затискачем.

Це кухня відьми. Кеті та Ліббі — це дві Гретель, без свого Гензеля, і вони досі можуть бути приготовані в печі.

— Глянь під те крісло, — каже Кеті.

Дівчина сідає на крісло, до якого рухалася стара. Вона намагає під кріслом обома руками.

— Тут чисто.

Поки Ліббі зводиться на ноги, Кеті вказує старій сісти, але відьма відмовляється.

— Мені вже не потрібно. Мій радикуліт раптово відійшов. Мені потрібно в туалет, якщо ви не збоченці, які люблять спостерігати за тим, як старі жінки пісяються під себе.

На другому поверсі щось падає, і це супроводжується сильним гуркотом, який проходить крізь стелю та спричиняє дзенькіт скла у скло всередині шаф, наче пронизливий сміх злих ельфійців, що таємно мешкають у закритих просторах кухні.

РОЗБІЖНІСТЬ

Ліббі не знає, скільки разів на хвилину може битися її серце перед тим, як розірватися, але вона припускає, що дуже близька до цього, коли навіть думає про те, щоб піти нагору подивитися, на що перетворився Роберт Зенон.

На кухні одні з п'яти дверей виходять на сходи із чорного ходу, які складаються з двох прольотів та сходового майданчика, тому на нижньому прольоті вони не зможуть побачити, що відбувається на другому поверсі, поки не повернуть на сходовому майданчику. У такій ситуації, коли їм доведеться опинитися віч-на-віч із кимось чи чимось, вони зможуть або протистояти цьому, або ж бути атакованими при спробі втечі. Ці сходи також закриті та вузькі, як жолоб на бійні. Ні за що.

На противагу цьому, парадні сходи відкриті, підіймаються прямо вгору і з них видно весь шлях до верхньої зали. Коли вони підіймаються туди, ставки скасовуються, але принаймні під час сходження вони не бачать, які загрози на них чекають.

Що б не було вгорі, воно може вислизнути від них, спустившись чорним ходом. А втім, потомство Молоха не зовсім охоче вступало у протистояння.

Ліббі хотіла б замкнути бабусю Дракулу в шафі чи прив'язати її до крісла, але часу немає. Та й крім того, відьма, ймовірно, зможе

вирватися з ланцюгів і замків за допомогою того чи того заклинання, і останнє, що їм потрібно, це щоб вона стала для них неприємністю з одним із сотень інших пістоletів, які вона сховала по всьому будинку. Кеті, приставивши зброю їй до спини, хоче змусити стару жінку йти попереду та бути першою, хто зіштовхнеться з улюбленим онуком, у якій би формі він там не з'явився.

Після того як стара вивернула кишені своєї сукні та піддалася обшуку, вона вирішує завдати їм клопоту, відмовившись йти нагору. Кеті вмовляє її, що коли вона піде першою, то в неї буде можливість поговорити з Боббі та якось довести, що він не є злиттям, але якщо вона відмовиться, то Кеті застрелить його на місці.

Коли бойова бабуся не пристає на цю пропозицію та плює їй в обличчя, Кеті дивує всіх, можливо, навіть себе, в одну мить перехоплюючи гвинтівку та вдаряючи прикладом стару в рот, і розбиває їй губи та відкидає її до холодильника. Разом із тонкою цівкою крові, вибитий зуб сповзає по підборіддю старої, майже такий самий жовтий, як кукурудзяне зернятко, і падає на її сукню між птахів, що несуть рожеві стрічки.

— Другої можливості не буде, — погрожує Кеті. Її обличчя так змінилося від гніву, що вона стала не схожа сама на себе. — Річ не в тобі чи твоєму зарозумілому онуку, з яким ти напартачила. У світі є інші люди, егоїстична суко, і вони важливі. Або ти береш на себе ініціативу, або я вистрілю тобі в живіт, залишу лежати на підлозі, де ти волатимеш аж до своєї смерті.

Це серйозно вплинуло на стару, ніби їй ніколи не спадало на думку, що хтось здатний підняти руку на вісімдесятирічну жінку. Вона повністю побіліла, як зварене круте яйце, за винятком цівки яскравої крові, що стікає з її рота, та жирного поту, що вкриває обличчя. Її очі широко розплющені від шоку, а може, від чогось більшого, ніж шок, від холодного страху, який так само новий для неї, як і покірність, якби цю чесноту можна було нав'язати людині одним лише сильним ударом по губах. Вона не тремтить і не плаче. Вона продовжує проклинати Кеті, але її блюзнірство та лайка не звучать як виклик та презирство, а лунають так, наче вони не мають жодної мети, окрім як запевнити себе

в тому, що вона не менш сувора пані, аніж завжди була. Прикриваючи долонею рота, вона без зайвих слів прямує до парадних сходів.

Кеті поглядає на Ліббі, та вказує старій на орні двері. В цьому короткому погляді, Ліббі побачила не тільки злість і страх, а й сум і жаль про скоєне. Вона знає, що та робить усе, що мусить. Завдяки тому, що дівчина прочитала декілька сотень книжок, Ліббі вміло зчитує чужі переживання. Люди — це свого роду книги, кожна зі своєю історією. Іноді поглядом, жестом чи влучним словом вони перегортають для вас сторінку й відкривають правду про себе, глибшу, аніж була для вас доступна раніше. У таких екстремальних обставинах Кеті, вдаривши стару, зробила лише те, що було необхідно. Проте Кеті заплатить за те, що сталося, височенну ціну, тому що розуміє: необхідність не виправдовує підлості.

У коридорі, прямуючи за жінками, Ліббі міркує, що коли вони переживуть цю ніч, то Кеті замінить їй матір, якої дівчина не мала впродовж чотирнадцяти років, стане скелею любові й безкорисливої віддачі, що заохочуватиме та підтримуватиме її завжди й безвідмовно. Зараз Ліббі промовляє ті слова, які не казала нікому раніше, навіть Сарі:

— Я люблю тебе, — але вона ледве шепоче це, боячись, що наврочить останню, найбільшу надію, якщо вимовить ці слова занадто голосно.

ЕЛЕКТРИКА

Зал нагорі — це не просто кімната, але й уособлення страху Кеті, лячне місце, заповнене темрявою, яка поглинає всіх, хто ступить сюди. Один із вимикачів унизу вмикає світло нагорі, але вигнання темряви не розряджає аури загрози нагорі.

Стара жінка неохоче рухається попереду. Прикриваючи правою рукою рота, бурмочучи щось у свої пухкі пальці, лівою вона тримається за поручні та зі сходинки на сходинку несе тягар свого тіла, а також свого приниження, що є набагато важчим. Її шокувала власна

вразливість, хоча й не настільки, щоб змінити самооцінку. Кеті майже чує, як жінка планує її вбивство. Стара знає про Рингрок і розуміє, що помилка на острові може поставити під загрозу весь світ, і вона навіть може запідозрити, що щось не так із її внуком, але доля людства, ймовірно, не має для неї жодного значення, тому що вона надто самозакохана, щоб повірити, що загине разом з іншими. Очевидно, що вона прожила життя, пронизане кримінальною культурою успадкованого становища. Вона також, здається, володіє неймовірним талантом підтримування влади протягом тривалого часу. Більшість вісімдесятирічних людей принаймні іноді замислюються про свою смерть. Проте коли ця жінка замислюється про свої прожиті вісімдесят дев'ять років, у неї, напевно, виникають думки, що ще вісімдесят дев'ять не є чимось неймовірним. Ті, для кого любов до себе є єдиною любов'ю, дуже вправні у створенні фантазій, у яких вони безтурботно живуть, поки реальність не загрожує пробити їхню мильну бульбашку. Після чого вони здатні на будь-яке звірство, щоб захистити свої ілюзії. В ідеалі, ця жінка не мала б вести їх, але їй не можна довіряти, коли вона рухається позаду. Її вбивство має бути крайнім рішенням на совісті Кеті з огляду на те, як така сцена назавжди закарбується в пам'яті Ліббі.

Остання в їхній вервиці, дівчина підіймається спиною до поручнів, щоб одразу помітити, якщо щось прокрадатиметься позаду них. Вона тримає дробовик низько, готова вистрілити від стегна, усвідомлюючи, що те, що може виповзти внизу, вискочить на них раптово. Навіть із технологією зменшення віддачі 12-й калібр може порушити її рівновагу, якщо їй доведеться стріляти, стоячи ногами на різній висоті.

Якою б не була причина гуркоту, яка підштовхнула їх до походу на другий поверх, більше не чути нічого — поки вони не виходять нагору. Тоді навколо здійснюється тонкий, як літня нічна пісня комах, звук. Коли вони зупиняються, повертаючи голови в пошуках джерела звуку, шипіння розростається і прояснюється, доки не перетворюється на електронний дзенькіт, схожий на дзвін у вухах, який з'являється внаслідок безсоння. Піднявшись нагору, вони опиняються над великою люстрою, що безперервним каскадом спадає ліворуч за поручнями над

передпокоєм. Підвісні кришталеві кортики відбивають звуки, аж поки серед них не виокремлюються декілька голосів, що зливаються у зловісний хор, який нагадує роїння шершнів.

Вийшовши на другий поверх, стара жінка прибирає руку в закривавленій рукавичці від рота й витирає її об сукню. Ніби забувши про свій біль і на мить відкинувши всі думки про відплату за втрату зуба, вона робить три кроки в коридор, дивлячись ліворуч, праворуч та вгору на стелю, шукає. Звук неприродний і занадто пронизливий. Це точно призведе до серйозних наслідків. Це звук тиску, що зростає до вибуху або обвалу, з неминучими пошкодженнями. Її руки вільно висять по боках, і вона стискає їх у кулаки, обмірковуючи черговий план нападу. Стара гукає:

— Хто там? — так, ніби це може бути хтось інший, окрім її онука, якийсь зловмисник, що наважився зайти сюди, щоб пограбувати та понівечити, не знаючи, що це приватна власність вдови Ніно, де не терплять жодних злочинів, окрім скоєних самим власником. Кеті не хоче привертати до себе уваги й так втратити елемент несподіванки, якщо він узагалі в них залишився, але вона розуміє, що немає жодного способу змусити замовкнути цю тупоголову вісімдесятирічну дурепу. Коли скрегіт стає гучнішим, жінка підвищує голос. — Агов, засранцю, це мій дім! Ти знаєш, *хто* я? Де ти, що ти в біса робиш?

Її риси обличчя напружені від злості. Вона прямує до дверей праворуч, з її підборіддя капає кривава піна, ніби жінка заражена сказом. Гнів — це її життєвий посох, що живить у ній запеклу впевненість, яка затято підкорює тих, хто чинить їй опір. Вона явно очікує, що це знову зіграє їй на руку.

Перелякана через нерозсудливість старої, Ліббі каже:

— Кеті, зроби щось.

Кеті просить дівчину піднятися на останні дві сходинки та стати поруч із нею в коридорі.

Старенька відчиняє двері, переступає поріг і вмикає світло. Вона зникає з поля зору менш ніж на пів хвилини, але коли повертається, вона зліша, ніж коли-небудь, її обличчя переповнене люттю. Десь у цих покоях чекає жорстока істота, яка походить від Молоха, і, судячи з

пронизливого писку, який стає дедалі гучнішим, вона коїть щось, чого вони раніше не бачили, але ця жінка не проявляє ніякого страху перед невідомим. Її самозакоханість, здається, зросла вдвічі чи навіть більше з роками, прогресуючи доти, доки вона не повірила, що знає або, радше, інтуїтивно відчуває все, що невідоме. Категорія Невідомого, що вимагає написання цього слова з великої літери — існує тільки для інших людей, відсталих і нерозумних. Удар Кеті, якого стара жінка зазнала раніше, вже міг розчинитися в її пам'яті, завдяки цьому новому кривднику, який дає їй самоствердитися. Коли вона перетинає коридор до інших зачинених дверей, її очі, здається, майже без повік та набрякли в очницях під тиском люті. Вона не дивиться на Кеті, а заходиться криком на уявного вандала.

— Замовкни! Припини те, чим ти займаєшся, припини це негайно! — вона відчиняє двері та вривається в кімнату, обриваючи лайку, і ця різка тиша майже така сама тривожна, як і крик.

— Тримайся наготові, — Кеті вказує Ліббі й рухається до порога.

Стара жінка стоїть із роззявленим ротом, втупившись у щось у дальньому кутку спальні, затуляючи картину від Кеті. Та використовує гвинтівку, щоб відчинити двері ширше, аж до самої стіни, і заходить всередину.

Якщо Молох — це зброя, як розповідала Ліббі і як стверджують ті, хто його вивчав, то він призначений не лише для вбивства та терору, але й для того, щоб підірвати дух. Яка б цивілізація його не вигадала, не створила і не випустила на волю — можливо, легіонами, тисячоліттями тому, — це повинно бути уособлення зла, це апостоли нігілізму, які мали на меті довести безглуздість всесвіту, ведучи війну з кожним розумним видом на відомих і невідомих їм планетах, навіть після вимирання їхньої ж раси. Вони, мабуть, воювали з надією та ідеєю трансцендентності, адже представлений тут біологічний хаос висміює концепцію добродійного творіння та цінність душі, штовхаючи у відчай і покірність небуттю.

Одяг і зброя Роберта Зенона лежать на підлозі, а сам він зовсім непристойно розпластався на ліжку. Непристойною є не його оголеність, а те, на що він перетворився і продовжує перетворюватися.

Якщо раніше він важив вісімдесят кілограмів, то зараз збільшився майже вдвічі, складки його тіла складені шарами, не так, як будь-яке людське тіло укладає тканини, а нагадуючи твердий гриб, *polyporus igniarius*, що вкриває нижні частини стовбурів деяких дерев на Сходах Якова, немов гірка млинців, трохи зміщених один щодо одного. Величезне тіло виблискує речовиною, яка здається жирнішою за піт. Ноги широкі, пальці ніг гачкуваті та вкриті панциром рогоподібного матеріалу. Руки збільшені, пальці довгі та схожі на лопати. Його шия така сама об'ємна, як і голова, що вдвічі збільшилася від звичної форми. Навіть попри його спотворені риси, в ньому легко впізнати Зенона, агента АВБ. Питання лише в тому, чи залишилося в ньому щось від людини, якою він колись був, якесь світло розуму та самосвідомість. Видовище надто жахливе, щоб його роздивлятися. Він не дивиться в очі, а витріщається у фіксовану точку над їхніми головами. Він не кричить у стражданні чи благанні. З його рота виринаються звуки, що поступово перетворюються зі свисту на якийсь електронний крик.

Як воно, це злиття, могло так сильно розвинутися за такий короткий період із моменту вбивства поліціанта та відтоді, як Зенон знайшов тут прихисток, не є загадкою. Ліббі казала, що Молох та похідні створіння можуть житися енергією, щоб сформувати матерію приголомшливих розмірів. З хребта цієї потвори вилазить шнур діаметром близько трьох сантиметрів, схожий на коаксіальний кабель із хребцями, який тягнеться від ліжка до розетки у стіні, де зірвана кришка і зміїне продовження Зенона з'єдналося з джерелом електрики, поглинаючи енергію, щоб збільшуватися. Тепер Кеті помічає, що гора плоті ледь помітно пульсує від кінцівок аж до черепа, наче кістки безперервно перебудовуються і розширюються. Якщо цей шалений ріст не є просто хаотичним, то його мета поки що вислизає від Кеті — аж доки не стає очевидною.

Стара приголомшена від того, що сталося з її внуком, хоча й не відвертається від нього. Вона не тремтить і стоїть, гнівно стиснувши руки в кулаки. Справді, важко зрозуміти вираз її обличчя, дивна форма рота, щось у її чорних очах, що не є світлом, але схоже на нього — все

це в незрозумілий спосіб вказує на те, що перетворення Зенона викликають у ній не жах, не страх, а відчуття подиву, якого вона ніколи раніше не зазнавала. Його перетворення є проявом сили, що перевищує все, що вона раніше могла уявити, а вона — жінка, для якої влада — це єдина річ, якій варто поклонятися. Немов у трансі, ніби покликана голосом сирени, за яким Таннер Велш пішов в озеро тієї ночі, коли потонув, тим голосом, що кликав Кеті з кухонної раковини, бабуся підходить до огидної потвори на ліжку.

— Боббі? — каже вона.

— Ні, — застерігає Кеті.

З більшою швидкістю та плавністю, аніж в амеби, що розмножується, істота на ліжку утворює глибоку розділену вирву, і зі звуком, схожим на лаву, що сочиться, шипить і потріскує із жерла вулкану, не більш ніж за двадцять секунд розділяється на дві сутності. Спочатку кожна з них схожа на Роберта Зенона, розподілена навпіл, з однією ногою та однією рукою, наче це жертва несправедливого рішення нерозумного царя Соломона. В обох створінь із деформованого черепа, опуклого з одного боку і плоского з іншого, виблискує єдине око. Субстанція цієї роздвоєної істоти пластична, як амебоїдна цитоплазма. Плоть перетікає між двох Зенонів, як повітря наповнює напівздуті повітряні кульки.

Серце невгамовно стукає у грудях, Кеті відходить на три кроки до дверей у коридор, коли новоутворений Зенон, той, що не був прикріплений до розетки своєю пуповиною, здіймається з ліжка. Він такий самий реальний і добре сформований, як і будь-який чоловік, якого вона коли-небудь бачила, за винятком того, що йому бракує його статевих органів, ніби на знак визнання того факту, що він є продуктом безстатевого розмноження. Зважаючи на гіперреалізм, з яким утворена решта його тіла, відсутність цих органів здається виявом презирства до продовження роду через статевий акт, і, можливо, до всіх проблем, які від цього походять, на кшталт сім'ї та зв'язків поколінь.

Практика призводить до досконалості. Молох повністю дослідив та опанував людський геном, білки й хімічні речовини, необхідні для бездоганної мімікрії. Терпіння — єдина чеснота диявола, хоча сім

років — це лише тиждень, можливо день чи година — для істоти, яка облетіла тисячу разів тисячу галактик.

— Боббі? — коли стара жінка промовляє його ім'я, він повертає свій погляд на неї та каже:

— Нонна.

Чи то через цей привабливий голос, чи то через свою викривлену психіку, а може, і через те, і через інше, вона дивується цьому воскреслому двійникові та торкається його обличчя однією рукою.

— Боббі?

— Нонна Джиана, — промовляє він м'яким та холодним голосом.

На ліжку друга частина Зенона, здається, не має почуттів, він лежить, притулившись до подушок, все ще дивлячись у стелю, з відкритим ротом. Лише тоді Кеті усвідомлює, що однонотний писк дещо вщух і більше не долинає з лежачої фігури. Натомість він доноситься із сусідньої ванної кімнати, де двері ледь прочинені, а за ними — темрява.

Завжди звучали два електронні голоси, точно скоординовані. Раптово гучність зростає до попереднього рівня. Знову два джерела видають пронизливий звук, коли Зенон на ліжку починає пульсувати. З нього утворюється нова плоть у зміщених шарах, наче грибкових масах *polyporus igniarius*.

Нагий чоловік, який стоїть перед Нонною Джианою, очевидно, не перше потомство, яке створив лежачий Зенон із потоку електрики. Інший, мабуть, перебуває у ванній кімнаті та, під'єднаний до розетки, відтворює власну копію.

Важко й швидко дихаючи, не усвідомлюючи, що зрушила з місця, Кеті опиняється за порогом кімнати.

Той Зенон, який підвівся з ліжка, обіймає стару жінку, міцно притискає до себе так, ніби вона не є істотою з плоті та крові, а лише енергією у формі матерії. Він поглинає її своїм тілом, немов губкою. Ні бризок крові, ні тріску зламаних кісток, ні розірвання нутроців. Чутно лише звук посиленого висмоктування густого молочного коктейлю, що втягується через соломинку. Жодна людська наука не може пояснити, чому жінка зникла так швидко, наче ніколи раніше не існувала: її одяг

розвіявся по підлозі, прикраси більше не мають для неї цінності, капці з флісовою підкладкою стоять без діла. Через тіло бабусі Зенон роздувається ще сильніше. Так само як він був утворений поділом, так тепер він стає злиттям. Роздуте, вкрите масляними виділеннями, це масивне утворення падає на підлогу біля ліжка й починає розколюватися надвоє, так само як раніше розколовся на ліжку Зенон.

Видовище жахливе, але не менш дивовижне, здається, притягує душу Кеті, як повністю розквітла квітка, що згортає свої пелюстки в тугий та безбарвний бутон, аби вона не знайшла в собі сміливості поворухнутися.

Розділення, що відбувається перед нею, вивергає третю сутність, набагато меншу за двох Зенонів, які множаться. Це з'явилося через те, що маса жінки була набагато більша, ніж потрібна для поділу. Третя істота, менша за дворічну дитину, звивається по килиму, як кокон. Те, що міститься всередині, формується під час руху, ховається в куток, перетворюючись на мінікопію бабусі, її старече обличчя в тілі немовляти. Вона витріщається крізь кімнату на Кеті, її чорні очі вдвічі більші, ніж були раніше, погляд напружений, сповнений ненависті. Вона рухає порожнім ротом поки зуби не починаються з'являтися всередині. Це не Нонна Джиана, лише насмішка над нею, а також осередок чистого зла, який дрейфував незліченні світлові роки крізь порожнечу до дорогоцінної Землі.

Хоча жодний звук не притягує її, Кеті відчуває себе зачарованою, можливо, холодним жахом, перегнаним у силу, що паралізує розум. Вона відчуває, як звертається до рядків Еліота:

«І все буде добре, і
Все вийде на добре.
І все буде добре, і
Все вийде на добре».

Ніби цим заклинанням вона може розбити темні чари, що охопили її.

У кутку, наче змія, шипить мініатюрна копія старої, а за межами спальні Ліббі кричить:

— Кеті!

Двері ванної відчиняються в темряві, і з'являється висока постать.

Кеті розвертається до коридору, зачиняючи за собою двері. Вона хапає дівчину за руку, примушуючи її йти до парадних сходів.

— Біжімо!

ДІАБОЛІК

Цей будинок — божевільня і царство чаклунства, у якому зло може бути викликане лише його очікуванням. Парадні сходи розташовані не більш ніж за п'ять метрів від дверей, зачинених Кеті, за якими, наче демони, викликані з казана, утворюються копії. Проте коли вони з Ліббі добираються до сходів, інший Зенон рухається з коридору нижнього поверху в передпокій, під обеліскові кристали люстри, що дзижчать, а далі — до підніжжя сходів.

Наука цієї розвиненої інопланетної цивілізації, що вдосконалювалася протягом десятків тисяч років, здається магічною, хоча й не у діснеївському розумінні. Коли наука не має іншої мети, окрім влади, вона загортається в мантию зла. Ті, хто володіє такою владою, переконані у своєму безсмерті, не поклоняються жодному богу, окрім Смерті, та й сама Смерть покірно їм служить.

Кеті та Ліббі зупиняються, побачивши створіння внизу. Це, мабуть, перша потвора, сформована під'єднанням Зеноном, спустилася на кухню сходами із чорного ходу, шукаючи їх. Народжена, щоб тероризувати й убивати, істота утворює своєю сутністю альтернативу людській двоногості, перетворюючись на безрукого чоловіка із шістьма м'язистими, але невиразними коماشиними ногами, що полегшує пересування та неочікувані стрибки по сходах.

— Чорний хід! — викрикує Ліббі, поспішаючи вздовж верхнього коридора.

Кеті згідно рухається до чорного ходу, щоб вийти крізь кухонні двері, але вона довго вагається, тому змушена зробити чотири постріли зі своєї гвинтівки. На цій ідеальній дистанції та під таким кутом, істота отримує чотири влучання, два з яких точно в голову, і падає назад, хоча Кеті й не сподівається, що вона померла, або що її можна вбити. Вона

надіється лише затримати істоту на вирішальні пів хвилини, упродовж яких потвора зцілюватиме свою білкову субстанцію і відновлюватиме форму. Повертаючись, щоб прямувати за дівчиною, Кеті перевіряє, щоб на ній не опинилося жодних крапель крові від стрілянини. Вона також вірить, що бачить, але не поспішає усвідомлювати, шматки викривленого черепа і розбиту частину обличчя з безокою очницею, які в якийсь спосіб повзуть до створіння, що сіпається, щоб поєднатися з ним, тоді як грудки матерії на стіні сходової клітки об'єднуються з подібним наміром.

Кеті біжить коридором слідом за Ліббі, задихаючись не тому, що вона фізично втомилася, хоча це й так, а тому, що відчуває запаморочення від страхів, які каруселлю крутяться в її голові. Його необхідно зупинити, наповнивши мозок киснем. Прояви біологічної майстерності Молоха запрошують до божевілля кожного, хто стає їх свідком. Свого часу втрата сім'ї та неспроможність системи покарати винних у вбивстві підштовхнули психіку Кеті до межі руйнування. Після цього випробування вона, здається, набула імунітету до божевілля, якщо не до відчаю, тому вона продовжує рухатися, коли запаморочення минає.

Очікуючи в кінці коридору, Ліббі викрикує:

— Позаду!

Кеті схиляється до стіни, опираючись, щоб обернутися на шлях, яким вона пройшла та починає стріляти по парі Робертів Зенонів, кожен із яких уже був на двох ногах. Вона задкує до дівчини. У магазині залишається шість набоїв, і вона витрачає їх, завдаючи достатньої шкоди, щоб збити обох переслідувачів, хоча це й ненадовго.

Дружина морпіха, вдова морпіха — завжди вірна, як і девіз військ — Обіцянку потрібно виконати. Кеті від'єднує використаний магазин та вставляє новий. Вона біжить за Ліббі вниз сходами чорного ходу, залишаючи за собою двері на сходовому майданчику відчиненими, бо на них немає замка. Це такий самий жолоб для страти, як і сходи. Потерті гумові проступи відшаровуються від дерева. Нижній ряд сходинок попереду лежить поза полем зору, за сходовим майданчиком. Що завгодно може чекати на них. Кеті має іти першою навіть попри те,

що у дівчини є дробовик. Має іти першою, чорт забирай, хоча якщо одна з них загине в цій шахті зла, то загине й інша.

На нижньому прольоті нічого на них не чекає. Ліббі, а за нею Кеті, занурюються в кухню, в аромат часнику та свіжоспеченого хліба. Пекельний електронний крик гучніший, ніж будь-коли. Кеті грюкає дверима на сходову клітку. На них немає замка. Однією рукою Ліббі підхоплює стілець біля обіднього столу та штовхає його на підлогу. Кеті хапає його, нахиляє на задні ніжки й засовує під дверну ручку.

На кухні — нічого. Орні двері зачинені. Зенон із чотирма зайвими ногами, можливо, підіймається на другий поверх — або сюди. Вийти крізь чорний вихід. Це єдиний варіант.

Відчинивши двері на ганок, Кеті потрапляє під порив вітру, що несе запах дощу й озону, що залишився після нещодавньої блискавки. На вулиці вона чує звук, що на мить здається їй громом, але розуміє що це дитя Молоха вибралося на дах над головою. Вилізши з вікна в кінці коридору на другому поверсі, один із Зенонів стрибає на галявину за огорожею, змінюючи форму, коли падає та починає котитися. Істота зводиться на ноги перетвореною, дивною, непідвладною жодному розумінню, річчю, яку умови цього світу ніколи б не змогли породити. Її тілобудова пристосована для плавання по дну неземного моря, у важких водах, чорних та отруйних, колюча, як кактус, уся в броні, з кількома червоними, як кров, очима. Кеті вистрілює в неї магазин, але істота відновлюється, як лавкрафтівське жахіття.

Кеті повертається на кухню, грюкає дверима і замикає їх, але шибки вилітають. У ту саму мить велике тіло із силою вривається в укріплені двері біля підніжжя сходів. Вона стає поруч із Ліббі за острівцею, який слугує їм як бар'єр від нападу, і намагає свій останній магазин до AR-15. Орні двері розташовані праворуч від них і можуть слугувати або напрямком втечі, або чергового нападу. Так само, як двоє інших дверей, з яких насувається небезпека.

Двері до сходів зазнають ударів, стілець скрипить під ручкою, і ще дві шибки розбиваються на дверях до чорного входу. Ніжка стільця тріщить. Стілець прогинається. Ніжка відламується. Стілець падає. Водночас двері чорного входу зриваються з петель і вилітають на

ѓанок. На кухню вриваються істоти, не менш огидні, ніж ті, що були в бридкому натовпі, який *висипався* у «Палаці з привидами» Едгара Аллана По.

За багато кілометрів, на великому озері розростається передсвітанкове світло і на мить стискається, наче збирається розчинитися, немов у чорній дірі величезної гравітації, утвореній самою собою. Потім світло спалахує з такою яскравістю, що тіні від стовпчиків на ѓанку та віконних шибках вимальовуються на кухні, наче ієрогліфи з нагальним, але нерозбірливим значенням. У цьому дикому світлі за задніми дверима окреслюється потвора, що може бути королем пекла. Зі сходів виринають менші чорти. І здається, що час зупинився. Потім накочується ударна хвиля і гуркіт. Цеглинки будинку гуркотять у стінах, дзвенить віконне скло й різні речі брязкають і грюкають. Нічого не ламається, не перетворюється, не горить, а світло в будинку ледь мерехтить, бо вибух був на значній відстані, спричинений великою тактичною зброєю на чотири поверхи під землею, а не висотним вибухом над містом.

Поєднані мікрохвильовим зв'язком із материнською масою на Рингроці, моторошні поріддя Молоха стоять на варті, нерухомі, пильні, можливо, в очікуванні, що їхній творець втягне масивний викид енергії у свій ткацький верстат та вплете його у свою субстанцію, поки не виросте у багато разів більшим за свій теперішній розмір. Кеті та Ліббі стоять пліч-о-пліч у відчайдушній надії, що істота все ж була подолана та випарувалася. Турбулентність швидко вщухає. Промінь яскравого білого світла стає помаранчевим і відступає, залишаючи лише електричне світло будинку. Ті сутності, чиє походження сягає незліченних тисячоліть і незліченних світлових років на безіменних планетах із безіменною расою, раптом втрачають свою структуру швидше, аніж весняні сніговики раптового теплого дня, сповзаються на підлогу й утворюють калюжі, не схожі на талий сніг, а безсоромні, немов плоть вампірів, які живляться чужою кров'ю, що може швидко розкластися під впливом хреста, благословенного на Голгофі. Ця інопланетна тканина, яка колись так талановито прогресувала в мімікрії, лежить інертна, сіра й стає дедалі сірішою, не збирається в

жодну форму та не переміщується хаотично. Від неї тхне гнилим. Частково це схоже на запах гнилого м'яса й каналізаційних вод, але також віддає горілою гумою та розплавленою міддю — сморід, який підтверджує, що Молох не воскресне.

Єдині звуки в будинку — це капання дощу, свист і хрип вітру, що доносяться з відкритого проходу, де було вирвано двері на задній ганок, аж поки не лунає сирена, а потім іще одна.

Кеті та Ліббі дивляться одна на одну, але жодна не говорить. Цієї миті жодні слова не є доречними.

Якщо зараз здається, що вони обидві в безпеці, то їм відомо, що це тільки ілюзія. Якщо люди, відповідальні за виведення Молоха на поверхню Землі, вирішать приховати факти, вони створять наратив про участь терористів або інших лиходіїв. Вони чудово вміють приховувати правду й засліплювати людей вигадками переконливої складності. Вони не щадитимуть нікого, хто знає правду, накликають на них гнів громадян, яким вони начебто служать. Вони точно будуть переконані, що Ліббі знає забагато. Те, що вони знайдуть на Сходах Якова, переконає їх у цьому. Кеті все ще озлоблена несправедливістю, пережитою в минулому, є загрозою для панівного класу, що в їхньому розумінні дорівнює екзистенційній загрозі для держави.

Цієї миті їй та дівчині нічого не загрожує. В них є декілька днів, щоб продумати свій шлях від їхнього справжнього минулого до майбутнього, де вони будуть іншими. Однак їм слід вирушати в дорогу, якомога далі від озера, міста та й цього штату, доки на дорогах не з'явилися блокпости, щоб ввести людей в оману, що поблизу є терористи.

Щоб запевнитися, що дівчина розуміє, Кеті каже:

— Ми лишаємо це все в минулому.

Ліббі киває.

— Все, чого ми хочемо, не має нічого спільного із цим усім.

— Тоді зробимо це.

⁹ Вигаданий персонаж із телесеріалу «Витівки Бівера» (1957—1963). У 1997 році на основі телесеріалу вийшов однойменний фільм — *Прим. ред.*

Частина 9

ОПІСЛЯ

ЛИС ТА МИТЕЦЬ

Після вибуху, коли в країні панує страх, а влада підозрює всіх, хто ходить вулицями, кожен, хто відкрито носить зброю, ймовірно, буде змушений здати її або ж скористатися нею. Пальто з шафи Нонни Джиани у передпокої — це тканина для сповивання, яка може приховати гвинтівку та дробовик під виглядом немовлят, загорнутих від дощу.

Найближчими роками світ матиме своїх монстрів, хоча вони будуть виключно із цієї планети, народжені людьми, безневинні й нешкідливі, доки не піддаються заздрості, ненависті та ідеології. Проти Молоха вогнепальна зброя була мінімально ефективною, але в майбутньому вона може бути необхідною для захисту справедливих і невинних.

Небо — немов перевернутий океан, його матерія падає хвилями, і цієї похмурої миті Кеті відчуває, що всі напруження людства ризикують стати нічим іншим, як корабельними рештками на мілинах і пляжах безжального часу. Коли вони з Ліббі поспішають уздовж кривої брукованої доріжки крізь відчинену хвіртку під хвойними деревами, вітер шарпає їх, насміхаючись. Деревя підіймають свої крони, трясуть гілками, розмахують віттям і кидають униз шишки, які відскакують від бруківки, наче бойові гранати. Вуличні водостоки забиті, ринви переповнені, перехрестя затоплені. Вибух на далекому Рингроці розбудив містян, світло з'являється в раніше темних шибках вікон, з яких визирають людські силуети. В багатьох будинках люди виходять

на ґанки, подекуди навіть цілими сім'ями. Як це зазвичай буває, коли розхитуються підвалини повсякденного життя, навіть у тих випадках, коли причини цього здаються жахливими, але ще не до кінця усвідомленими, неприємне хвилювання пронизує людей, що зібралися та шукають новин. Ніби в людському геномі закодовано глибоке усвідомлення того, що світ рухається до апокаліпсиса, який може бути лише початком, коли жах людського становища буде нарешті зрозумілий і світ виправиться ціною, яку все ж варто заплатити. Зі своїх ґанків люди звертаються до Кеті та Ліббі: *«Що відбувається, що це був за звук, що то було за світло, ви щось бачили?»*. Вони бачили все, але нічого, що могло б задовольнити безсвідому жагу тих, хто це питає, тому вони нікому не відповідають.

Ніч пронизує надзвичайна кількість сирен, це здається незвичним для міста з населенням шість чи вісім тисяч, ніби на вулиці одночасно виїхали всі патрульні, швидкі та пожежні машини. Немає жодних видимих пожеж, хоча новий запах горілого й попелу з'являється на берегах із Ринґроку, навіть попри вологість вітру. Ударна хвиля була недостатньо сильною, щоб завдати шкоди на материку. Не кожне серце достатньо витривале, щоб уникнути серцевого нападу, навіть попри таку величезну відстань до джерела вибуху. Кеті не може не задумуватися, чи дала федеральна агенція вказівки місцевим органам влади з метою залучення їх до реагування за декілька хвилин до вибуху. Якщо це так, то потреба покинути місто до закриття нагальна, як ніколи.

Посередині стоянки між провулком та Мейн-стріт, «рендж ровер» стоїть там, де його залишили. Майкл-молодший спостерігає за Кеті та Ліббі крізь заднє вікно без жодної видимої тривоги, ніби він зовсім не сумнівався, що вони повернуться.

Кеті дивується тим емоціям, які в неї з'являються, коли вона побачила лиса. Він є для неї чимось більшим, ніж просто розумним створінням. Він є тим, ким здавався при першій зустрічі, коли багато речей сприймалися неправильно. Його краса — це правда світу, відповідь на всю ту потворність, яку нав'язали йому ті, хто втратив глузд. Якщо Кеті знову почне малювати, а вона сподівається

повернутися до цього заняття — не для того, щоб знайти «чому» у своїх сюжетах, але щоб повністю показати в них «що», їх унікальність, яка, коли її належно оцінити, відповідає на найскладніші питання про сенс життя, — тоді вона має почати із цього скромного лиса і віддати належне його славі.

Для початку їй разом із дівчиною треба залишитися живими. Та вільними.

Вони кладуть свою зброю під крісла задніх сидінь, прикриваючи її пальтом. Кеті знімає маленький рюкзак, повний грошей, та ліхтарик, який був примотаний до руки, кладе все біля гвинтівки.

Кеті сідає за кермо, а Ліббі — поруч на пасажирське сидіння. Вони промокли до кісток і замерзли, але коли вони запускають двигун автомобіля, то всміхаються одна одній, ніби цей звук — це провісник долі, яку вони так шукають.

Вони рухаються містом, провулками та другорядними вулицями, прослизавши всі джерела сирен. Коли вони звернули в один із провулків, то натрапили на десятки хлопців, жоден із яких не був одягнений за погодою. Натовп рухався в їхній бік, хоча й без ворожих намірів. Вони схвильовані, перегукуються один з одним, біжучи до озера, назустріч якійсь опівнічній пригоді після вибуху, можливо, почувши, що ліси Рингроку горять із такою інтенсивністю, що дощ не може їх загасити. Якщо влада занепокоєна радіацією, вона, вочевидь, не почала попереджати місцевих жителів щодо евакуації або щоб вони принаймні залишалися вдома для мінімізації опромінення. Можливо, всі зійшлися на думці, що об'єм і швидкість дощу очистять повітря від радіоактивних елементів, змиваючи ядерні частинки в озеро, перш ніж вони потраплять на материк. Або ж вибухівка містила менше викидів, ніж стандартна тактична зброя. Чи, можливо, люди, які мали б дбати про наслідки для громадського здоров'я, не дбають ні про що інше, окрім приховування правди та перекладання провини на вигаданих лиходіїв. Деякі хлопці стукають по дверях автомобіля з обох боків, коли той проїжджає повз них, а дехто комічно кривиться, потрапивши у яскраве світло фар, що поволі зникає, коли вони рухаються далі. У дзеркалі заднього виду хлопці перетворюються на силуети, що

віддзеркалюють червоне світло задніх вогнів, наче вугілля, яке от-от згасне.

ОРЕЛ, ЛЕВИЦЯ ТА КРОКОДИЛИ

Кеті овдовіла лише три дні тому, як раптом до неї навідався друг Аві, який був його партнером в охоронній компанії, колишній морський піхотинець, Суді. Він приносить пакунок, який йому було довірено принести в разі смерті Аві.

Суді грізний, як надприродне явище, високий, сильний і темний, як чорний шоколад, батько чотирьох дітей, чоловік Шанди, воїн та просто людина. Він хотів продовжити боротьбу, яка призвела до вбивства Аві, але Кеті заборонила йому це роботи. Вона хрещена мати їхньої старшої дитини й почесна тітка для всіх чотирьох, тому не допустить, щоб ці діти втратили батька. На полях воєнних битв, де життя та свобода мільйонів перебувають під загрозою, злу треба чинити опір усіма доступними засобами та із силою, що переважає. Однак на полях битв повсякденного життя діють інші правила. Супутні збитки менш виправдані, та опір нечестивим повинен бути вчасним, доречним й у спосіб, який не є їхнім вибором, а радше вибором тих, кого вони скривдили.

Пакунок, який приніс Суді, — це всього лише манільський конверт, розміром дев'ять на дванадцять дюймів, що містить вісім сторінок інформації. Самоклеючий клапан захищений наліпкою із зображенням орла, глобуса та якоря, що є незмінним символом морської піхоти США.

Вони сідають за кухонним столом за чашечкою кави, поки Суді дістає конверт. Аві попросив доставити його, а от слова належать Суді. Всі морські піхотинці схильні до пильності, мужності та шляхетності, які уособлює орел, і майже всі будують свою кар'єру з абсолютною повагою до військ та його традицій.

— Але деякі, — каже він, — є величнішими орлами, ніж інші, і ми обоє знаємо, що Аві був одним із них. Одиниці отримали Хрест ВМС.

Попри все це, він був скромним. Він ніколи не називав себе орлом, але вірив, що ти була левицею. Після твоїх батьків та дівчат... коли він узяв на себе обов'язок знайти правду й домогтися справедливості, він хвилювався про те, що буде з тобою, якщо з ним щось трапиться. Він боявся, що ти будеш битися, не злякаєшся. Він хотів, щоб ти жила й знала, що левиця — не боягузка, коли відступає від сутички з родиною крокодилів. Він хотів, щоб у тебе були знання, які допомогли б зробити вибір, у разі, якщо він загине й ти залишишся сама.

Витріщаючись на свою каву так, наче вона майстер ворожіння на кавовій гущі та може бачити майбутнє на поверхні рідини, Кеті каже:

— Він змусив мене пообіцяти, що я житиму заради нього, заради них, і я ніколи не порушувала своїх обіцянок йому. І ніколи не зроблю цього. Я просто не можу зрозуміти, як жити.

— Одна можливість — це спробувати стати кимось іншим, — він кладе конверт на стіл. — Тут є все, що тобі може знадобитися, якщо події підштовхнуть тебе до цього вибору.

Коли Суді йде, вона розпечатує конверт. Кеті не очікує на любовний лист, якого там і немає. Вони з Аві не виказували одне одному своєї любові у словах, а натомість кохання супроводжувало кожен їхній вчинок, кожен прожитий день. Аві склав для неї детальну інструкцію про те, що їй потрібно робити, щоб зникнути, розчинитися як Кеті та стати кимось іншим, щоб жодна людина не змогла її вистежити. Під час розслідувань, які він проводив для корпорацій, благодійних фондів, університетів та інших, він відстежував людей, які змінили свої особисті дані — але були й інші, яких йому не вдалося знайти. Зі своїх невдач він здобув так само багато, як і з успішних дій, зокрема імена й адреси декількох осіб, які виготовляють нові паспорти та надають супутні послуги. Вони були найкращими у своїй справі та завжди віддані тим, кого супроводжують на шляху до нової особистості. В останньому абзаці Аві закликає її запам'ятати кожне слово з його порад, включно з контактами, перш ніж знищити документ.

Їй знадобилися чотири дні інтенсивних навчань по дванадцять годин на день, щоб відкласти кожне слово у своїй пам'яті. Її очі пекли, а

головний біль то з'являвся, то зникав, але це завдання дало їй щось інше, окрім горя, і це тримало Кеті в здоровому глузді.

Замість того щоб одразу застосувати здобуті знання на практиці, вона вирішує розпорядитися батьківським майном, продати їхній будинок і власний, продати свою частку в охоронному бізнесі, зібрати гроші за полісами страхування життя та переселитися на Сходи Якова. Якщо сенатор і ті, хто прокладуть йому шлях до здобуття більшої влади, вирішать, що Кеті — незавершена справа, вони знатимуть де її знайти — і вона буде готова зустрітися з ними.

З ТЕМРЯВИ

Поодинокі спалахи блискавки розриваються в небі, як гори, що змінюють форму при сповільненому зніманні під час руху, але це вже пізні грозові розряди, м'які імпульси, які подорожують пагорбами й долинами неба без драматизму. Дощ досі сильний, але вітер слабшає, попереду — покращення погоди.

Прямуючи на захід, Кеті та Ліббі шукають новини на радіо. Протягом години вони не можуть знайти жодної згадки про вибух, який, імовірно, сягнув щонайменше чотири бали за шкалою Ріхтера на території, де землетруси навіть невеликої сили є рідкістю. Музика на будь-який смак, рекламні ролики, люди, які прославляють Ісуса, щоб кожен пізнав його так само добре, як вони, нічні токшоу про потойбічний досвід і тіньових людей з інших вимірів — цього повно, а новини, якщо й трапляються, то про політичні сутички, розлучення знаменитостей і заперечення державними службовцями звинувачень у зґвалтуванні. Відсутність будь-якої згадки про знищення Рингроку може бути наслідком журналістських лінощів, але Ліббі та Кеті схильні до думки, що цю історію замовчують, доки влада не вирішить, як найкраще розпорядитися нею.

На східній смузі з'являється фургон, увінчаний безліччю червоних і білих вогнів, що перетворили темний дощ на кров і сльози, хоча жодної сирени не чути. Це перший автомобіль колони, яка, здається,

складається з військових вантажівок, хоча на них немає жодних розпізнавальних знаків. Вісім, десять, дванадцять великих вантажних машин проносяться повз, такі самі зловісні, як вагони поїзда, що прямує до пекла. Терміновість їхньої місії зрозуміла з попередніх пробискових вогнів, а також із того факту, що вони сильно перевищують швидкість і перебувають на дорозі в той час, коли решта світу ще навіть не прокинулася.

— Коли ми нарешті будемо в безпеці? — питає Ліббі.

Кеті поглядає у дзеркало заднього виду на колону, яка проїхала неподалік.

— Не сьогодні.

ЧОЛОВІК БІЛЯ АВТОМОБІЛЯ

Коли Кеті мчить на захід, дощ падає назустріч. Подолавши тридцять кілометрів, вона більше не потребує склоочисників, хмари розійшлися та з'явився місяць, якого раніше видно не було.

Увечері під час боротьби й утечі, Ліббі та Кеті були швидшими, сильнішими й більш пильним, завдяки впливу адреналіну. Він і досі не залишив їх. Однак Кеті хоче проїхати ще кілька сотень кілометрів, якомога далі від Рингроку так швидко, як це тільки можливо, і вже наближається час, коли з утомою та бажанням поспати можна буде справитися лише завдяки кофеїну. Та й автомобіль доведеться заправити, тому Кеті відчуває полегшення, коли бачить знак про розташування заправної станції за сімнадцять кілометрів попереду.

— Коли ми заправимо повний бак, ти зможеш поспати, — каже вона дівчині. — Мені ж буде досить чорної кави.

— У жодному разі. Я хочу бути повністю під впливом кофеїну. Я не хочу спати, аж поки не досягну такої втоми, що жодний кошмар не зможе мене розбудити.

— Занадто велика кількість кофеїну може погіршити твій сон.

— Я ризикну. Коли ми втечемо, вони подумують, що ми померли? Жертви Молоха?

— Можливо. Якщо нам вдасться позбутися цього автомобіля. Але нам доведеться змінити нашу зовнішність.

— Як змінити?

— Нові зачіски — для нас обох. Новий колір волосся — для мене. Незначних заходів вистачить, якщо вони справді подумують, що ми мертві.

— У нас немає паспортів, щоб змінити особистості.

— Я знаю, як їх дістати.

— Як?

— Побачиш.

— Ким ми будемо?

— Матір'ю та дочкою. Ти не проти?

Після моменту тиші дівчина каже:

— Я б хотіла. Тобто, якщо ти думаєш, що це гарна ідея.

— Я думаю, що це хороший варіант.

— У мене немає грошей.

— У цьому немає потреби.

— Колись, я муситиму тобі віддячити за все.

Кеті рада, що їй усе ж вдається всміхнутися.

— Так, чорт забирай. Я терпіти не можу нахлібників.

— Я також. Нам знадобиться історія.

— Ми досить креативні. Ставлю все, що в мене є, що ми щось вигадасмо.

Автостоянка для вантажівок — це ціле місто, в якому працюють сотні людей, обслуговуються незліченні тисячі та в якому можна знайти набагато більше, ніж бензин і дизельне паливо. Тут також є мотель, ресторан, аптека, перукарня, каплиця, СТО тощо. Передбачено чотири заправні островці для вантажівок, два — для легкових автомобілів. У крайньому Кеті помічає можливість розрахунку готівкою, а не тільки кредитною картою.

Заправивши «рендж ровер», вони паркуються на ділянці, відведеній для всіх транспортних засобів, окрім вантажівок. Тут під лампами сяє некротичне світло, яке витісняє всі інші кольори, робить їхні руки білими та висвітлює обличчя. Кеті ховає в кишеню триста доларів, які

дістала з маленького рюкзака, а потім застібає його. Залишає Майкла-молодшого охороняти зброю, заховану за передніми сидіннями, та разом із Ліббі прямує до головного входу в комплекс.

До сувенірної крамниці зазвичай заходять водії вантажівок. Кеті купляє бляшанку таблеток кофеїну, а також два великі сучасні термоси, але в дизайні 1950-х років, із кришками, що закручуються, але також можуть слугувати кухликами. У сусідньому ресторані, біля прилавка для видачі їжі, Кеті та Ліббі подають термоси, щоб наповнити їх кавою. Потім замовляють три чизбургери, один без цибулі та дві булочки з корицею і горіхом пекан. Поки чекають на своє замовлення, вони стоять і слухають класичну композицію Гарта Брукса, а потім перлину Алана Джексона так, ніби нещодавно не мав статися кінець світу.

Повернувшись до «рендж ровера», вони бачать чоловіка поблизу автомобіля, його ледве помітно у яскравому світлі. Він витріщається у вікно багажника. Йому сорок із гаком років, взутий у черевики, одягнений у джинси та розстебнуту картату сорочку, волосся зібране у хвостик.

— Я можу вам якось допомогти? — питає Кеті, коли вони з Ліббі підходять до нього.

Він дивиться на них без схвалення. Траурне світло підкреслює блідий відтінок його круглого обличчя з ямочками. Брови — не стрижені ще, напевно, з новорічної ночі, а кошлаті вуса наче були намальовані для якоїсь сценічної постановки. У вусі кругла сережка, пронизана стрілою, що на думку Кеті є значущим символом, хоча чого саме, вона не знає. Він мовить:

— У вас там лисиця.

Майкл-молодший біля вікна окидає чоловіка неоднозначним поглядом.

— Вам не варто возити із собою лисицю, — каже незнайомець. — Це не домашній улюбленець. Її варто випустити на волю. Така в неї доля. Вона не може бути чиєюсь власністю.

Приймаючи тон дружнього доброзичливого підбадьорення, який звучить правдоподібно навіть для неї самої, Кеті каже:

— Хіба він не милий? Але це не лисиця. Це суміш австралійських пастуших собак.

Чоловік випростується та стає в позу праведного громадянина.

— Це лисиця. Це можна визначити за хвостом.

Обіймаючи поліетиленовий пакет із термосами, Ліббі проштовхується між чоловіком та автомобілем, можливо, для того, щоб він відійшов далі від Майкла-молодшого, та сідає на переднє сидіння. Цієї миті Кеті каже:

— О, австралійські пастуші собаки мають дуже пухнасті хвости. І відстовбурчені вуха, як у лисиці. Хай там як, Мел Гібсон — ми переважно називаємо його Гіббі — це якась суміш, як я вже казала. Ми взяли його з притулку.

Обличчя чоловіка кривиться у виразі презирства.

— Що це за суміш така? Лисиці з лисом? Якщо ви спробуєте одомашнити його, це його знищить. Він більше не зможе вижити у дикій природі.

— Що ж, гарного вам дня, — каже Кеті. Несучи сумку з їжею, вона сідає за кермо, ставить продукти на коліна Ліббі та запускає двигун.

Незнайомець пішов до задньої частини автомобіля.

— Він хоче відчинити багажник, — каже Ліббі.

— Він замкнений, — запевняє її Кеті, відпускаючи ручне гальмо й починаючи рух.

— Або запам'ятовує номерні знаки.

— Кому він збирається повідомити про нас о цій годині? Патрульні машини мають чим зайнятися, окрім нашого переслідування через незаконно одомашнену лисицю.

А втім, за п'ять кілометрів від стоянки, вони з'їжджають з автостради до містечка, приблизно таких самих розмірів, як і те, з якого вони втекли більш ніж дві години тому. Вулиці тихі, будинки темні. В одному з провулків, поки Ліббі годує Майкла-молодшого бургером без цибулі, Кеті за допомогою викрутки з набору автомобіля викручує номерні знаки та кладе їх під водійське сидіння. У житловому районі, поки Ліббі пильнує, Кеті знімає номерні знаки з машини, припаркованої біля бордюру. Наприкінці ґрунтової дороги, що веде до

кукурудзяного поля, Ліббі випускає лиса з позашляховика в туалет, а Кеті прикручує вкрадені номери на «ровер». Вони обидві були стурбовані тим, що Майкл може втекти вночі. Однак, як добрий собака-рятівник, він повертається крізь багажник. Не минуло й п'ятнадцяти хвилин, як вони з'їхали з магістралі, коли знову повертаються на дорогу, рухаючись на захід. Бургери холодні, але все одно смачні. Булочки з корицею та горіхом, ще й разом із гарячою кавою, здавалося, доводять, що світ має сенс, а отже, і майбутнє.

НОВИНИ

Четвер, світанок сходить у рідкісному червоному сяйві, і море ночі низько розливається по землі, відкриваючи перед ними безкрайню рівнину, подекуди з пагорбами, що тягнуться майже до самого горизонту. Руки Кеті болять від керма. У роті кислий присмак, очі печуть, а страхітлива відстань між ними й безпекою викликає головний біль, сконцентрований над переніссям.

Ліббі вмикає радіо в пошуках нещодавніх новин і нарешті натрапляє на потрібне. Вибух неймовірної сили зруйнував об'єкт Агенції з охорони навколишнього середовища на Рингроці й спричинив вогонь на кількох квадратних кілометрах лісу, такої інтенсивності, що навіть дощ, який щойно закінчився, не зміг загасити вогню. Ніхто із шістдесяти шести осіб, які жили та працювали в цьому унікальному дослідницькому центрі, не вижив. Джерелом вибуху, схоже, був газопровід, що проходить крізь тунель системи моніторингу під островом.

— Під Рингроком немає труб, правда? — питає Ліббі.

— Можливо. Можливо, ні. Але звинувачувати природний газ досить звично в наші дні, тож пояснення резонує.

— Якщо там немає жодних труб, то деякі журналісти мали б вказати на це.

— Якщо хтось буде їх слухати. Кажуть, кожен має право на власні факти. То що ж тоді є істинним?

— Але ж радіація.

— Звідки може взятися радіація, якщо вибух спричинений природним газом? Немає навіть потреб шукати її.

— Що коли зросте кількість випадків захворювання на рак, вроджених вад і ще чогось?

— Минуть роки, доки це вкажуть у статистиці. Вони матимуть на що спихнути провину, і Рингрок точно не буде однією з причин.

— Можна ж просто зауглити...

— Так, після декількох років, якщо люди гуглитимуть острів Рингрок, можливо навіть не буде жодної згадки про вибух. Деякі люди вирішать, що це не така вже й проблема. Інші взагалі думатимуть, чи не наснилося їм це.

— Але будуть і розумніші, — каже Ліббі.

— Але більшість розумних людей просто здивуються, коли інцидент буде витерто із записів. Вони вразяться, як легко це можна стерти в усіх сенсах. Усі, окрім декого, вирішать, що мовчання і забуття — найкраща відповідь на такий спротив.

— Усе, що нам потрібно — це докласти трохи зусиль, щоб викрити все це.

— Можливо. Інтернет — це найбільше сховище знань в історії. Але коли історія зберігається в електронних файлах, інтернет також є ефективною дірою в пам'яті, і правду можна стерти так само легко, як і неправду можна підкріпити фактами та продати як нову історію.

Кеті збільшує швидкість автомобіля, щоб наздогнати ранкову тінь, і сонце продовжує переслідувати її, поки єдина тінь, що відкидає автомобіль, не опиняється повністю під ним.

ЩЕЛЕПИ НЕВИДИМИХ ЛЕЩАТ

День вологий, не за сезоном теплий, народжує рої мух, наче для дискредитації науки абіогенезу.

Вони зупинились у кутку стоянки, щоб поїсти товсті делікатесні сендвічі, загорнуті у вощений папір, і попити колу просто всередині

«рендж ровера» з піднятими вікнами й кондиціонером, що нагнітає прохолодне повітря крізь вентиляційні отвори. У багажнику Майкл-молодший ласує нарізаною індичкою і п'є бутельовану воду з одноразової алюмінієвої форми для випікання, яку Кеті купила в магазині, поки чекала на сендвічі.

Вони з Ліббі розмовляють про те, яке місце ідеально підходило б для них, аби розпочати життя спочатку, про поради, які Аві приготував для неї, щоб утекти, створивши нову особистість, якби вона вирішила зробити цей крок, про місце у Лас-Вегасі, де можна зробити підроблені, але правдиві документи. Попри втому, вони обговорюють усе це з ентузіазмом, Кеті відчуває в голосах невпевненість, яка виказує сумніви щодо того, чи є у них реальна можливість прожити достатньо довго, щоб стати кимось іншим.

Невада досить далеко. Наразі їх, можливо, вважають загиблими: спершу поглинутими Молохом і померлими вдруge, після того як материнська маса була підірвана ядерною бомбою. Однак, врешті-решт, коли влада зрозуміє, що «рендж ровер» у відділі транспортних засобів зареєстрований саме на Кеті, полювання розпочнеться. У матеріалах, який Суді передав їй, Аві пояснив, що *GPS* випромінює унікальний сигнал, за допомогою якого будь-який транспортний засіб можна швидко знайти. Він пояснив, як його від'єднати, що Кеті й зробила, коли переїхала на Сходи Якова на піку своєї параної. Її автомобіль неможливо вичислити із супутника. Мобільні телефони також можна знайти за мікрохвилями, які вони випромінюють, але ні в Кеті, ні в Ліббі, більше немає зареєстрованого телефона. У бардачку лежить одноразовий телефон, який неможливо вистежити, вона змінює його кожні вісім чи десять місяців, АВБ знадобиться декілька днів, щоб зрозуміти, що Кеті жива. Або вони вже знайшли порожній гараж, який вона орендувала, та подали її в розшук через Національний кримінальний інформаційний центр, про який попереджав Аві. У такому разі кожне поліцейне відомство в країні вже має опис її «рендж ровера» та фотографії Кеті, і їх попередили, без конкретики, що вона є загрозою національній безпеці. Якщо місто, з якого вона втекла, має камери спостереження в громадських місцях, наприклад, біля причалу,

де вони залишили човна, або камери на дорогах — а нині навіть у найменшому містечку можуть бути такі засоби спостереження, — вони знатимуть, що з нею була дівчина, й дійдуть висновків, хто ця дівчина. Замінені номерні знаки не виявляться достатнім маскуванням, якщо їх зупинять за будь-яке порушення правил дорожнього руху. Невада дуже далеко.

Завершивши перекус, Кеті під'їжджає до великої придорожньої крамниці за два квартали від ринку. У неї є список розмірів, який їй дала Ліббі. Їхній одяг висох кілька годин тому, але він зім'ятий і брудний та не додає їм анонімності. Їй не хочеться залишати дівчину саму в позашляховику, але пересівши на заднє сидіння та взявши лиса до себе, Ліббі зможе приховати його від будь-яких зоозахисників, які проїжджатимуть повз машину.

Коли Кеті минає ряди припаркованих автомобілів, у вологому повітрі, немов на липкому папері, висять мухи. Промені тепла мерехтять на чорному асфальті. Сонячне світло відбивається від машини прямо їй в очі. Кеті мружиться від променів та однією рукою відмахується від комах. Ці дрібні дратівливі чинники, накладені на її виснаження, породжують відчуття нереальності, ніби вона перебуває в маренні наяву.

Поблизу входу до магазину близько двох десятків протестувальників зібралися з якоюсь іншою метою, не пов'язаною зі страйком. Дехто з них тримає плакати, на яких висловлює свої скарги, послуговуючись таким ідеологічним жаргоном, який Кеті не в змозі зрозуміти. Чого б вони не прагнули, вони хочуть відвернути бажання людей, скуповуватися в цьому магазині. Для багатьох її співгромадян у цьому віці важко вирішити щось за допомогою дебатів і переконань, а лише за допомогою словесного залякування чи фізичними діями. Їй постійно перекривають шлях і доводиться пробиватися крізь натовп, наче крізь футболістів у сповільненій зйомці. Кожен із них здається вдвічі більшим за неї. Їхні злісні спотворені обличчя викривляються у гротескній міміці, немов вони зібрані тут на Гелловін більш ніж за шість місяців до Свята всіх святих. Кеті витримує ці муки, але коли вони почали фотографувати й знімати її на свої смартфони, це

викликало шок і занепокоєння. Вони зробили це лише з метою опублікувати її зображення в інтернеті й розмістити на якійсь стіні ганьби, створеній для знущань. Занадто пізно, щоб затулити обличчя, Кеті схиляє голову, проштовхується через задню лінію «нападу» і заходить крізь щільні двері у відносну тишу магазину.

Їй доведеться прориватися крізь цей натовп, коли вона виходитиме, штовхаючи візок із покупками. Той факт, що її сфотографували, дає їй більше підстав поспішати виконати це завдання. Дві валізи. Дві пари джинсів для неї та для Ліббі. Немає потреби міряти одяг. Приблизного розміру вистачить. По дві пари футболок, по одному светру, шкарпетки, ремені, спідня білизна. Дві бейсболки, одна рожева й одна чорна. Зубні щітки. Найнеобхідніші туалетні засоби.

Жоден працівник нічого не сказав про мітинг зовні. Кілька охоронців блукають лабіринтами рядів, спостерігаючи, але здебільшого з усмішкою, наче це просто черговий день на «Вулиці Сезам». Вихід до натовпу, навіть зі щирою спробою заспокоєння, може лише ще більше підбурити протестувальників. Можна викликати поліціантів, але це буде поганою рекламою, і вони можуть не відповісти на виклик, оскільки негативна слава шкодить їм так само, як і менеджеріві магазину.

Кеті вагається виходити з приміщення з великим, навантаженим візком товарів, але коли вона підійшла до дверей, їй пощастило. Четверо чи п'ятеро нових перехожих захотіли увійти всередину — група молодих людей двадцяти років, які не терплять переслідувань. Вони відповідають на знущання сміхом і глузуванням. Така форма опору особливо заводить натовп, що розпалюється криками, як розлючена згряя ворон, яку перервали інші птахи під час харчуванням падлю. Верескливий натовп настільки завівся, що Кеті вдається проїхати повз і крізь ряди автомобілів непоміченою.

Поспішаючи відійти якомога далі від галасу, Кеті вражена абсурдною, але моторошною думкою, що істота на острові не була першим інопланетним захопником, що якісь інші види спустилися із зірок, щоб заволодіти колись розумними людьми й перетворити їх на

істот вічного невдоволення та неспокою, а Земля потерпає у процесі завоювання.

Покупки вміщаються між передніми та задніми сидіннями, залишаючи додаткове місце для лиса. Коли Кеті від'їжджає від магазину, Ліббі питає:

— Чому вони там зібралися? Через що вони зляться?

— Життя, — каже Кеті.

Їй потрібно десять хвилин, щоб знайти колись квітучий індустріальний парк, де зараз стоять занедбані будівлі, понівечені через погодні умови, покриті іржею, з похиленими дахами та вікнами заляпаними брудом. Ці споруди є свідченням економічних переваг рабської праці в далеких країнах. Кеті їде за покинутий склад, якомога далі від уваги водіїв, що проїжджають.

Поки Майкл може спокійно прогулятися поблизу й зробити свої справи, Кеті та Ліббі розпаковують покупки й перекладають речі у дві валізи, викидаючи порожні коробки, пакети й обгортки. Незабаром вони втрюх знову вирушають у дорогу.

У Кеті крутилася думка зупинитися десь, щоб заночувати, але тепер є бажання від'їхати якомога далі від магазину, де вона потрапила в об'єктиви камер. Вона відчувається наче в невидимих лещатах. Хтось невидимий, стискає їх чимраз сильніше, а Невада досі дуже далеко.

НЕЗРОЗУМІЛИМ І САМОТНІМ МАРШРУТОМ

Ліббі заінтригована й дещо спантеличена, коли виявляє, що окрім одноразового мобільного телефона, у бардачку повно карт, деякі з них стосуються двох штатів, інші — чотирьох. Коли Кеті вийняла *GPS*, у машині також перестала функціонувати навігаційна система.

— Тепер ти — навігатор, — каже вона.

Дівчина перебирає карти й знаходить необхідну для їхнього нинішнього місця перебування, частково розгортає її на колінах і з подивом вивчає приголомшливу картографію ААА.

— Це зовсім не схоже на гугл-карти.

— Гугл-карти, — Кеті наголошує, хоча й не надто сильно, — для боязких, яким потрібно дивитися на світ спрощено, щоб зрозуміти його. Ці карти для тих великих, сміливих першопроходців, які люблять труднощі — дослідників, шукачів пригод, любителів обхідних шляхів та альтернативних маршрутів.

Водячи по дорогах штату своїм вказівним пальцем, Ліббі каже:

— Так багато міст, сотні й сотні міст.

— І людей, які обожають кожне з них. Хоча й ніхто не напише якоїсь хітової пісні про більшість із них, краса та магія є скрізь, якщо ти знаєш як її шукати.

Вони підіймаються на невеликий пагорб. Усі підйоми на цій території невисокі. Перед ними клаптик занедбаних полів лежить під ламаним світлом. Поліційна машина припаркована з правого боку дороги, конус радара спрямований у їхній бік. Кеті їде на три кілометри на годину швидше, ніж дозволено, але вона знає про радарні пастки, які завжди грають на руку патрульного, хоча й ті показники швидкості відрізняються від істинних.

Вона не зменшує швидкості, але проїжджаючи повз патрульну машину, сподівається, що Майкл-молодший не визирає у вікно. Проїхавши повз, Кеті водночас поглядає у дзеркало заднього виду й на дорогу, аж поки поліційний транспорт не зменшився настільки, що став лише натяком на автомобіль.

О 16:20, заціпенілі від глибокої втоми, вони в'їжджають до фермерського містечка, яке ще досі процвітає. Вулиці засаджені деревами. Будинки добре доглянуті. Громада випромінює химерну, але скромну ауру.

З трьох мотелів Кеті обирає сімейний, у якого є максимум дві зірки. Вона розповідає коротку, але доволі переконливу історію про крадіжку її кредитних карток, і працівники з радістю приймають готівку за одну ніч у номері з двома двоспальними ліжками. Єдине посвідчення особи, яке вони вимагають, — це номерний знак автомобіля.

Кеті спочатку заносить багаж, а потім запаковану зброю до їхньої чистої та затишної кімнати. Приручений лис підкоряється обіймам Ліббі, і вона заносить його всередину.

Ліббі першою приймає душ і повертається в піжамі з ванної кімнати. Пересуваючись, як зомбі, вона перевіряє засув на дверях, до якого підходить уже вдруге, після того як Кеті засунула його й поставила ланцюжок безпеки. Вона падає в ліжко й каже:

— Не вимикай усього світла, залиш трохи увімкненим.

— Добре, — відповідає Кеті.

— Я не хочу прокинутися в темряві.

— Я залишу світло увімкненим, дороженька.

— Але зовсім трохи, — дівчина заплющує очі та каже, — я люблю тебе, — й одразу швиденько засинає.

Дорогою в душ, промовляючи такі самі слова у відповідь, Кеті повертається, щоб поглянути на дівчину. Ліббі — це не Пенні чи Регіна, і ніколи ними не буде. Вона — унікальна, кмітлива та має дбайливе серце. Її довго не цінували, проте не зламали. Вона — подарунок. Запаморочення хитає Кеті, і вона простягає руки долонями донизу, ніби намагаючись зупинити світ, який рухається надто швидко.

Майкл-молодший скрутився в м'якому кріслі, поклавши своє підборіддя на схрещених лапах і позіхаючи із заплющеними очима.

У ванній, роздягаючись, Кеті виявляє, що її обличчя мокре, хоча, вона ще не вмикала душу.

О 16:40, коли денне світло досі пробивається крізь штори, вона кладе голову на подушку, заплющує очі й наважується на видіння, які можуть принести сон.

Неспокійний розум створює неспокійний світ чи наяву, чи уві сні. Калюжі крові й дощової води тремтять на легкому вітрі, а відлуння пострілів, здається, тривають вічно. Лупо, Хамал та Паркер були застрелені. Усередині крамнички з морозивом Аві стоїть разом зі своїми доньками біля вікна, дивлячись на вулицю, як урочисті свідки. Емма та Гаррі — Мати та Батько — стоять на колінах поміж мертвих чоловіків, в очах віддзеркалення хмар рухається по вологій рогівці ока. Хоча за життя вони не вірили у зцілення вірою, Емма та Гаррі склали руки й моляться, щоб Бог загоїв рани цих людей і воскресив їх. Дедалі більш відчайдушно Кеті намагається переконати своїх батьків, що ці троє були злом, що коли вони й воскреснуть, то повернуться із

царства, яке розташоване далеко від небес. Але її батьки благословенні й прокляті невинністю, яка робить їх сліпими щодо природи таких покидьків. Вони моляться ще палкіше. Повіки мерців здригаються, і, як один, вони повертають голови. Після цього перед ними постає образ Кеті, відбивається у їхніх блискучих рогівках. У жаху вона відступає від них, шукаючи на тротуарі свій *AR-15*, але не знаходить ніякої зброї на місці злочину. Вона переводить погляд у бік крамниці з морозивом та запалюється бажанням побігти до чоловіка й дочок, щоб піти до заднього ходу та втекти якомога далі. Ліббі. Ні. Ліббі стоїть поблизу вікна разом з Аві, Пенні та Регіною, немов у картині прикрашеній світлом і тінями, намальованій Корреджо, майстром світлотіні шістнадцятого століття, який зображував святі постаті з глибокою ніжністю та таємничістю. Вони знають свою долю та готові йти їй назустріч без опору. Лупо, Хамал та Паркер підіймаються з очима-ліхтарями, та їхня форма постійно змінюється. Це не бандити, а діти Молоха. Вони широко роззявляють свої жадібні роти, з яких виринаються вигуки десятків тисяч убитих видів, сплетені у крик відчаю.

Прокинувшись, Кеті скидає ковдру й сідає на край ліжка, наче боротьба за те, щоб вирватися від кошмару була еквівалентна марафонському забігу. Годинник біля ліжка показує 3:36. Вона проспала майже десять годин.

На прохання Ліббі, вузьке проміння пробивається в дальньому кінці кімнати й відбивається у дзеркалі розсувних дверцят шафи — немов від альтернативного світу мотелю, який здається не просто перевернутим, але й наділеним глибиною і якоюсь зловісною метою, що виходить за межі нічної оренди.

Відновлюючи ритм дихання, Кеті чує придушені ридання. Їй здається, що дівчинка плаче уві сні, вона шепоче їй:

— Ліббі.

— Пробач, — відповідає дівчина.

Кеті встає зі свого ліжка й сідає поруч із Ліббі, кладе руку на її плече.

— Пробачити за що?

Поки дівчина лежить відвернута від Кеті, вона здається молодшою за чотирнадцятирічну.

— Я надто доросла, щоб плакати.

— Неможливо бути надто дорослим для сліз.

— А для чого це робити? Сльози нічого не вирішують.

— Вони нагадують нам, що в нас є почуття. І вони, напевно, ніколи не зникнуть.

— Це все одно божевільно.

— Що саме?

— Мати почуття до людей, які ніколи про тебе не дбали.

— Можливо, вони намагалися це робити, просто якось по-своєму.

— Ні. Я не брехатиму самій собі. Я завжди сподівалася, що це станеться, але ні, вони ніколи не турбувалися про мене.

Кеті забирається до неї на ліжко та ніжно пригортає її до себе.

— Одностороння турбота — це чеснота із чеснот, дорогенька. Ось чому ми живемо на цьому світі.

Між ними нависає тиша.

Кеті каже:

— Знаєш, що?

— Що?

— Це *врешті* сталося. Про мене піклуються. Тут і зараз.

Дівчині потрібний час, щоб її голос почав ламатися.

— Думаю, що, можливо, так.

— Жодних «можливо».

— Я хочу прислухатися до твого серця, — каже дівчина й притуляється до грудей Кеті.

Лиса ледве можна розгледіти на кріслі через його блискучі очі, якими він спостерігає за ними.

— Щоразу, коли нічні страхи охоплюють тебе, — каже Кеті, — ніколи не намагайся впоратися з ними наодинці. Розбуди мене.

Мовчання дівчини означає, що вона не може наважитися щось сказати. Незабаром за її диханням зрозуміло, що вона заснула, кожен вдих збігається з биттям серця Кеті.

Кеті та Майкл-молодший дивляться одне на одного в темряві та, здається, він, не менше за неї дивується зв'язку між ними й загадковості їхнього існування.

Коли лис знову засинає, ліхтарики його очей загасли, Кеті якусь мить іще не спить у вирі своїх думок. Якщо колись вона розповідатиме історію про ці два дні, то не йтиметься насамперед про загрозу з іншого світу чи про зарозумілих необачних вчених. Вона б не розповідала про нерозважливих, схиблених на власних повноваженнях урядовців та корумповану владу. Все це було б тлом для історії про тяжку втрату й неймовірну надію, яка може з'явитися в серці, яке залишається відкритим до благодаті.

Хоча вона й не може не питати себе, скільки втрат може витримати серце, перш ніж воно перестане битися.

Невада дуже далеко.

ПОГАНІ НОВИНИ

Зірки досі схожі на діаманти у цій передсвітанковій темноті п'ятничного ранку. Поки Кеті й Ліббі завантажують позашляховик, навпроти мотелю загорілося світло у ресторанчику. Це біла будівля, обшита вагонкою, з двома мансардними вікнами та ґанком, схожа на більшість будинків у цьому місті. Не вивісці написано: «У Ґледі». За кілька хвилин, коли вони вже приготувалися вирушити в дорогу, три пікапи й велика вантажівка з решітчастими боковими стінками на кузові вже припаркувалися там. Це свідчить про те, що люди, які важко заробляють на прожиття, вважають тамтешню їжу ситною та зі справедливою ціною.

Стратегія Кеті полягала в тому, щоб прихопити щось поїсти із собою в одному з мережевих ресторанів та перекусити в «рендж ровері». Тепер, коли вони далі на понад тисячу кілометрів від Рингроку, після їхнього марафону, справжній сільський сніданок здається вартим ризику й замовлення столика «У Ґледі». Вона паркується в найвіддаленішому куточку стоянки поблизу ресторану, де Майкл-

молодший не зможе привернути надто багато зайвої уваги та Ліббі обіцяє йому принести щось смачненьке. Кеті бере із собою невеликий рюкзак із грошима, ніби це гаманець.

Дубова підлога, столи замість приватних кабінок, м'які крісла, блідо-жовті стіни, яскраві ситцеві фіранки й мідні люстри з м'яким світлом у перевернутих чашах надають закладу домашнього затишку, наче це одна велика кухня, де збирається вся родина. Місцева двадцятирічна офіціантка, Естер, мила, у веснянках та така об'ємна, ніби вийшла з комедійного серіалу 1950-х років. Омлети, картопляні оладки, кукурудзяні оладки, тости з корицею та родзинками зі збитим маслом — все це дуже смачно.

Коли Кеті та Ліббі вже завершують свій сніданок, запиваючи все це чашкою кави, сама Гледі зупиняється біля їхнього столика, щоб переконатися, що їм усе сподобалося, у чому вони її і переконують. Їй п'ятдесят із гаком років, вона має гарний вигляд, волосся зібране в пучок, одягнута в блакитний одяг від *Mother Hubbard* та білий фартух.

— Ви, панянки, новенькі в містечку чи просто проїжджаєте повз? — вона розмовляє з усіма постійними відвідувачами й це спілкування, вочевидь, приносить їй задоволення.

Проте інтуїція підказує Кеті, що краще розказати про вигаданий переїзд, аніж про те, що вони просто проїжджають повз.

— Насправді ми переїжджаємо в цей райончик.

— До Седлдейла, — підкреслює Ліббі, з користю долучаючи знання, нещодавно здобуті під час переглядання карти.

— Чому? — каже Гледі, — Люди тут надовго не затримуються. Сподіваюся, ми бачитимемося час від часу. Звідки ви переїжджаєте?

— З Бостона, — каже Кеті. — Ми із чоловіком працюємо з дому. Нам набридли великі міста. Ми родом із цих місць. Нам тут подобається.

— Я зможу завести коня! — додає Ліббі. — В місті цього б ніколи не сталося.

— Дороженька, — каже Гледі, — Бог створив коней і собак, щоб ми, бідні заблудлі людські істоти, мали приклад того, як потрібно вдосконалюватися.

— У нас є собака. Його звуть Майкл. Він у машині, — каже Ліббі. — Ми замовили йому гамбургер.

— А знаєте, що, — відповідає Гледі, — я покращу той бургер, додам товсту котлету зі свинини, своїм коштом.

— Ой, не потрібно, — каже Кеті.

— Можливо, не для тебе, дороженька. Але я думаю, що якби ми спитали Майкла, то він би підтвердив, що це *необхідно*. Оскільки ви оселилися в нашому містечку, заходьте до нас час від часу.

— Обов'язково, — підтвердила Кеті. — Дякуємо вам. Ви дуже добрі.

Коли Гледі рухається далі, Кеті відчуває, що вперше за багато років повернулася до нормального життя, та їй хочеться, щоб історія, яку вони з Ліббі вигадали, була частково правдою.

Естер підходить із чеком і шматками свинячої котлети в маленькому контейнері.

— Заплатіть на касі. А коли ви придбаєте того коня, сфотографуйтеся з ним і принесіть нам знімок, щоб ми могли розмістити його на дошці «Друзі Гледі» при вході.

Коли Кеті залишає щедрі чайові разом із порожньою чашкою кави, вона каже Ліббі:

— Ти розповідала мені про метання сокир, але ні слова не сказала про те, що маєш диплом із драматичного мистецтва.

— Я думала, це звучало тупо.

— Це звучало правдиво. Тому що ти справжня.

Біля входу декілька десятків фото прикріплені до коркової дошки «Друзі Гледі». Для ока художниці, дошка є настільки ж зворушливо глибокою, як і вміст будь-якого художнього музею.

Касирка — бабуся у стилі Нормана Роквелла з кучерявим сивим волоссям, у кардигані поверх водолазки, сидить на табуреті біля каси. Вона запитує, чи все їм сподобалося, і Кеті каже, що все було чудово, простягаючи руку, щоб розраховатися.

Щоб розважитися в перервах між клієнтами, у касирки в невеликому приміщенні є маленький телевізор. На ньому зараз неголосно увімкнено ранкове шоу. Поки Кеті чекає на решту, вона помічає своє обличчя на екрані. Фотографія стара, зроблена ще до того, як її життя

розпалося. Вона була використана у брошурі до її особистої виставки в мистецькій галереї, яка колись представляла роботи Кеті. Її волосся на фото коротке, але зараз воно довге й зібране у хвіст. У чорній бейсболці та без макіяжу вона набагато менш гламурна, ніж на студійному портреті по телевізору. Хоча й звук не зовсім гучний, вона може почути, що її обговорюють як підозрювану (а не просто пересічну) у вбивстві двох агентів АББ. Яких агентів? Зенона та Райса? Як можна вести розслідування вбивства, якщо тіл немає? Що за павутину брехні вони сплели, щоб заманити її в пастку? Поки касирка рахує решту, на екрані телевізора з'являється фотографія, за якою слідує відео зі смартфона, на якому Кеті біля придорожного магазину, де напередодні на неї напав натовп.

— Чекайте, — касирка каже, коли Кеті тягнеться по чек і копійки на прилавку, — я ледь не обдурила вас на тридцять центів, — вона перераховує решту, коли ранкове шоу забиває останній цвях, показуючи фотографію чорного «рендж ровера». — Та, справді, я ледь не обдурила вас, — каже бабуся та додає 30 центів до решти. Вона повертається, щоб подивитися, що прикувало увагу Кеті по телевізору, але там уже показували уривок із майбутнього фільму Генрі Голдінга. Бабуся каже: — Останнє, чого б я хотіла — це знову бути двадцятирічною, але якби так сталося, я б поїхала до Голлівуду, знайшла б такого красивого чоловіка й вивела б його на чисту воду.

Коли Кеті дякує касирці й повертається до Ліббі, та сидить застигла від тривоги. Вона теж усе бачила.

АЛЕЯ ПРОКЛЯТТЯ

Яскраве ранкове проміння здається непевним, ніби після нього, за наказом злісної відьми, неминуче настане повне затемнення, під час якого решта дня розчиниться в попелястому світлі, що дозволить злим людям панувати у вічній тіні.

Рухаючись до автомобіля, Ліббі каже:

— Усі в цій країні шукали чоловіка, який убив свою наречену. Він зняв її на відео, де вона здавалася доволі гарненькою та милою, але він таки чи то задушив її, чи то забив до смерті. Всі знали, який на вигляд той виродок, і кожен хотів його знайти, але це нікому не вдавалося тижнями, місяцями. Невже ми не зможемо так само добре переховуватися?

— Ми можемо на це сподіватися, — каже Кеті.

— Гей, ми *маємо* сподіватися. Продовжуй рухатися, так, як казав твій чоловік. Доля — снайпер. Вона хоче, щоб ти стояла на місці. А ми не стоятимемо. Ми ж не здамося, правда?

— Ні.

Поблизу машини Ліббі каже:

— Ну ж-бо. Скажи це. «Ні, чорт забирай, я ніколи не відступлю», — Кеті всміхається та промовляє це. Вона складає свої руки в кулаки, боксує з повітрям і продовжує, — нам вдалося. Ми можемо це зробити. Ну ж-бо, зробимо це.

— Я дам Майклу його котлету. Ти сідай у салон і дістань карту з бардачка. Нам потрібно добре все розпланувати, і щойно ми це зробимо, вирушимо в дорогу.

За кермом Кеті пригадує адресу в Кентуккі, один із контактів, який доставив Суді за три дні по тому, як вона овдовіла, він був серед усіх тих восьми сторінок, які вона зачувала. Це не адреса того, хто може допомогти отримати нову особистість, здатну витримати ретельне розслідування. Натомість це місце, де люди зустрінуть її та Ліббі, дадуть їм притулок і, разом із тим, розроблять план безпечного виходу з халепи, в якій агенти АББ та інші мають намір її знайти й прикінчити.

Вона не може змиритися з думкою, що пережила Молоха, лише для того, щоб бути згодованою Левіафану, зубастій горлянці технократичної держави з мільярдом очей і мільярдом вух, якій поклоняються мільйони її поплічників. Вони частково хочуть отримати її через те, що вона знає про Молоха, але й також для того, щоб прибрати з очей сенатора небезпечний епізод незавершеної справи. Фото Ліббі не було показане в тому ранковому репортажі, ймовірно,

тому що прізвище пов'язувало її з батьками, які були відомими в певних наукових колах. Зважаючи на їхню спеціалізацію, якщо підтягнути сюди Франческу та Райлі, то буде важче продати брехню про те, що Рингрок був об'єктом Агенції з охорони навколишнього середовища і що його знищив вибух природного газу. Навіть якби Ліббі знала про Молоха менше, ніж вона знає, для людей, відповідальних за це фіаско, важливо, щоб дівчина стала добримом на якомусь далекому полі.

Кеті каже:

— Не дивись на автостради. Їх патрулюють більш інтенсивно за інші магістралі. Навіть якщо ми прорвемося крізь другорядні дороги, нам знадобляться ще два дні або навіть більше, щоб дібратися до Вегаса. Надто довго. Нам не вдасться проїхати навіть половини шляху, коли копи шукають чорний «рендж ровер». Є місцина в Кентуккі, за кілька кілометрів від міста під назвою Каспертон, де є люди, які зможуть нам допомогти. Знайди найкращий маршрут. На картах прописаний час у дорозі. Було б добре дізнатися, як довго нам потрібно їхати, щоб дістатися туди.

Перебираючи карти, Ліббі каже:

— Можливо, нам варто змінити машину?

— Якби ж. Але... тобі колись доводилося красти машину? Принаймні одну? Ну і я не маю такого досвіду. Це поки що не одна з моїх навичок. Хай там як, пересідаючи з однієї хорошої машини на іншу, ми нічого не виграємо.

— Каспертон? К-а-с-п-е-р-т-о-н?

— Усе правильно.

— А хто там?

— Спенсер і Маріон. Мій Аві був із їхнім сином Джеком на війні. Джек загинув під час боїв. Тоді Аві супроводжував його тіло додому, як це роблять морські піхотинці, завжди у формі, поруч із труною через пів світу, щоб покійний ніколи не був на самоті.

— Вони ж не знатимуть, що ми приїдемо. Можливо, ми непрохані гості, розумієш?

— Вони не такі люди, дороженька. Я скористаюся одноразовим телефоном, коли будемо поблизу. Вони прихистять нас, допоможуть роздобути нову машину та вкажуть на дорогу до Вегаса. Якщо вас поєднують війська, як мене з ними, то ви вже сім'я назавжди.

Дівчинка розкриває на колінах карту, потім зверху ще одну й береться до роботи.

— Ось Каспертон. Це всього лишень крихітна точка на карті, ну зовсім маленька. Я рухатимусь від неї.

— Що швидше, то краще, — наполягає Кеті.

У багажнику Майкл-молодший бурчить, кружляючи, з високо піднятим вгору хвостом, але врешті заспокоюється.

Після всього лише двох чи трьох хвилин, Ліббі каже:

— Добре, то через приблизно десять кілометрів ти виїдеш на державну трасу, яка веде на південь. Не схоже, що дорога туди буде прямою, доведеться трохи попетляти. Слід добряче подумати.

Кеті вдячна Ліббі за стриманий оптимізм, почуття, яке доволі важко підтримувати за нинішніх умов, але вона точно не збирається ставати Поліанною, яка прямує на південь і наспівує *Happy Days Are Here Again*¹⁰. Однак ця вольова та смілива дівчина пережила дуже багато з такою відвагою, що заслуговує на спокійного супутника, який надихатиме, а не пригнічуватиме її. Крім того, Кеті має дивне переконання, що їхнє становище не таке жахливе, як здається, відчуває, ніби вона має якусь перевагу, яку ще не усвідомлює, якусь силу, яка в разі чого приведе їх до Кентуккі. Можливо, це розвинена інтуїція, а можливо, рішучість людини, яка зазнала стільки кривди, що радше помре, аніж допустить іще одну наругу. Це стан душі, який іноді може надихнути на сміливість і ледь не на надприродну силу, здатну витримати цей день. Що б не було причиною подібного проблиску надії, вона переконана, що це не просто прийняття бажаного за дійсне.

Вони добираються до державної дороги та прямують на південь, поки Ліббі закінчує свої підрахунки.

— Дороги, якими нам доведеться петляти, щоб не виїжджати на автостради та щоб об'їхати всі великі міста, становлять вісімсот сорок два кілометри та займуть, можливо, понад десять годин. Оскільки ми

заправилися вчора перед заселенням у мотель, нам не знадобиться більше ніж одна зупинка для дозаправлення. Ми ж найбільш вразливі, коли стоїмо, правильно? Люди зможуть придивитися до тебе та помітити твій чорний «рендж ровер».

— Вісімсот сорок два кілометри, — каже Кеті. — Звучить реально, зважаючи на нашу удачу, — вона приховує своє занепокоєння. Вона не зовсім розуміється на відстані в цій частині країни та вважає, що ці штати дуже маленькі, коли порівняти з просторами Каліфорнії та Заходу, де вона жила до свого переїзду на Сходи Якова. Вона чекала, що Ліббі скаже про максимум п'ятсот кілометрів і шість годин. Хоча навіть така відстань досить сумнівна, якщо сприйняти той факт, що їх наполегливо розшукують агенти АББ і всі федеральні й державні органи влади, які ця зловісна агенція здатна схилити на свій бік. З іншого погляду, країна величезна, та й АББ навіть не здогадуються, куди вона прямує. Однак вони можуть думати, що Кеті чомусь могла попрямувати до свого минулого, до Каліфорнії. Оскільки АББ має тримати в таємниці причетність Ліббі, щоб не розкрити своєї великої брехні, дівчина забезпечує їй прикриття. Громадськість і, найімовірніше, державна й місцева поліція шукають не матір і доньку, а лише самотню жінку. — Звучить реально, — повторює вона. — На прямих відрізках дороги, де, як на мене, це буде досить безпечно, я збільшуватиму швидкість, лише на десять кілометрів на годину, щоб скоротити час на годину чи дев'яносто хвилин із тих десяти годин. А втім, ще раз переглянь карти, чи немає десь можливості скоротити шлях.

— Я вже цим займаюся.

Кеті підозрює, що вся ця дорога буде не дорогою до якогось раю, а радше Алеєю Прокляття. Вона пильнує будь-які демонічні прояви.

ІНАКШІСТЬ

Вони проїхали вже сто тридцять кілометрів за чудовий час, але Кеті не насолоджується їхньою удачею. Ранкове світло здається надто тонким,

як могло б бути, якби сонце тьмяніло перед якимось апокаліпсисом, і такого спокійного дня дерева завмерли так, наче їх витесало щось надприродне. Будинки, повз які вони проїжджають, здаються бутафорними без архітектури позаду й без життя, що розгортається за їхніми фальшивими вікнами та дверима. Звісно, це лише враження, нав'язане надзвичайними подіями останніх днів, але воно здається моторошною, тривожною правдою в буквальному розумінні.

Врешті-решт, це вже не той світ, у якому вона зростала. Він дуже сильно змінився. В ньому відчувається якась тривожна інакшість. У наші дні часто порушують тему гідності, але рідко нею керуються. Свободу називають гнобленням, бездумне насильство — правосуддям, а наука прогинається під вимоги культури. Світ змінився так швидко. Його формують впливові люди з бездумною байдужістю до уроків історії. Динаміка змін передбачає, що за двадцять років новий світ, який прийде на зміну сьогоdnішньому, буде ще жорстокішим. У Кеті є надія, що вона помиляється, але досвід підказує, що її передчуття виправдані.

Вони вже проїхали сто п'ятдесят кілометрів, коли на північній смузі з'являється патрульна машина з проблисковими маячками, але без сирени.

Кеті збавляє швидкість до дозволеної. Її руки міцно вчеплені в кермо, тіло напружене, але що б не сталося вона не вміє виконувати трюки, тому не збирається тікати. Коли вона жила в Каліфорнії разом зі своєю сім'єю, по телебаченню часто наживо транслювали репортажі з новинного гелікоптера про переслідування, які тривали по дві-три години. Десятки поліційних підрозділів терпляче переслідували порушника вздовж автострад і прилеглих вулиць, коли той чи інший бовдур намагався втекти, аж поки не врізався в невинного автомобіліста або не перевертав своєї машини, або поки не закінчувалося пальне. Дні Бонні та Клайда вже минули століття тому, і сьогодні нікуди дітися від хлопців в уніформі — у них вже є очі в небі.

З короткою сиреною для очищення шляху патрульна машина проїжджає повз та ігнорує автомобіль Кеті.

Ліббі спокійно каже:

— Все гаразд.

— Так, — погоджується Кеті.

Вони хвилюються, що сміливіше вираження полегшення змусить Долю підкинути якусь капость. Протягом наступних ста п'ятдесяти кілометрів вони дедалі менше розмовляють, аж поки не затихають у забобонному мовчанні, наче їх справді переслідують.

Кілька разів змінивши шосе, вони проїхали вже чотириста кілометрів, і ось, звернувши у поворот, вони побачили пів десятка припаркованих автомобілів і тротуар, завалений уламками скла. Дві машини стоять на узбіччі, пошкоджені внаслідок зіткнення. Ніхто, здається, не постраждав. Один із помічників шерифа розмовляє з переляканими водіями, а інший регулює рух навколо місця події.

Ліббі всміхається та махає йому, він робить те саме у відповідь. Вони з Кеті рухаються без перешкод, жодна з них не наважується коментувати події.

Після ще п'ятдесяти кілометрів, у фермерському селі, вони проїжджають повз свіжозоране поле, де велика зелена машина розсіває насіння та засипає свіжою землею. Раптом у небі вони помічають безпілотник, який хаотично кружляє в небі й летить паралельно з ними на відстані одного кілометра. Він, звісно, має камеру, можливо, не одну, і Кеті згадує набагато більші дрони, які сканували Сходи Якова у вівторок увечері. В неї немає точних здогадок, що робити в такій ситуації, але це лякає її. Несвідомо вона прискорюється, а дрон розвертається на дев'яносто градусів і мчить через поле.

Ліббі стримано видихає:

— Він просто спостерігає за посівом.

О 12:30 стрілка показника пального сигналізує про наповненість бака на одну восьму, і ось розв'язання цієї проблеми з'являється попереду.

Автозаправна станція разом із магазином — це не якась національна мережа, а радше місцевий пункт у будівлі з вагонки, пофарбованої у блідо-жовтий колір із темно-синім оздобленням. На заправному острівці розташовані чотири вінтажні колонки й помпа для шин. Кеті відправляє Ліббі всередину з грошима для об'єму пального, який їм потрібен.

— Скажи комусь, щоб відчинив другу колонку й дав ключі від туалету. Коли ти зробиш свої справи, даси його мені. Що менше часу я проведу всередині, то менше шансів, що мене впізнають.

Завдання виконане, дорогою до вбиральні, Ліббі показує Кеті два великі пальці вгору.

Поки Кеті заправляє автомобіль, Ліббі повертається з ключем.

— Там класно. Не смердить, немає тарганів, ні живих, ні мертвих, а рідке мило пахне апельсинами. Касир — досить приємний старенький чоловік. Думаю, він і є власником.

Кеті каже:

— Нам потрібні холодні газовані напої, цукерки та все що завгодно, щоб вистачило на дорогу до Каспертона. Та щось смачненьке для Майкла-молодшого.

— Я оберу щось смачненьке.

Колонки непогано закривають автомобіль від дороги, тому Кеті залишає його тут, поки йде до вбиральні. Поки вона миє руки, розглядає себе в дзеркалі. Без макіяжу та в бейсболці, вона не дуже схожа на фотографію, яку показували по телевізору, хоча трохи схожа на жінку, яку зняли на відео біля придорожного магазину.

Вона згадує слова Аві про те, що найважче знайти втікачів, які ніколи не мають вигляду таких, що переховуються, поведуться весело й привітно, ніби їм нічого приховувати. Гаразд — світло в залі вимикається, вся увага на сцену, відкриваємо завісу.

При вході в магазин пробивають дзвіночки. У магазині здебільшого напої та закуски. Чоловік, що сидить за прилавком, має такий вигляд, ніби він співає в якомусь місцевому сільському акапельному квартеті, якщо такі ще існують. У нього сиве волосся, бакенбарди, моржеві вуса й сорочка в цукеркову смужку. Він схожий на людину, яка асоціюється з веселощами.

Стривожена появою Кеті у крамниці, Ліббі вигукує:

— Гей, мамо, може, цього собаці візьмемо? — вона тримає в руках пакет із в'яленою телятиною та курятиною.

— Здається, чудово підійде, — Кеті бере м'ясо в неї з рук та вказує на холодильник із газованими напоями. — Візьми маленьку пляшку коли

та щось для себе.

У магазині більше немає покупців. Чудово.

Зліва від касового апарата розташована вітрина з горішками — кеш'ю, арахіс, мигдаль. Поклавши дві пачки арахісу та пачку кеш'ю на прилавок разом із в'яленим м'ясом, Кеті ввічливо всміхається до касира й перепитує:

— Як ваші справи?

— Добре, як ніколи, пані. Принаймні, якщо й колись було краще, то я про це вже забув, тому немає причин жалітися. Одна з переваг деменції.

— У вас тут досить гарно.

— Принаймні щось, — каже він. — Я можу продати вам пива, вина, будь-яку жирну закуску, яку ви забажаєте, щоб погіршити собі циркуляцію крові, але в мене ви ні за що не знайдете брудних журналів чи цигарок.

— Мені подобаються люди з принципами, — каже Кеті, дістаючи з кишені куртки оберемок десяток і двадцяток.

Він починає підраховувати вартість покупок.

— Я не знаю про принципи. Здається, я чув про них. Що в мене справді є, то це здоровий страх перед пеклом.

Ліббі ставить дві прохолодні пляшки з колою та декілька шоколадних батончиків на прилавок.

Касир каже:

— Колись у минулому мій тато скупив себе до смерті, коли на пачках не було всіх цих фотографій про шкоду сигарет, — потім він продовжує до Ліббі, — Ніколи не беріться за цю паршиву звичку, юна леді.

Вона відповідає:

— На мою думку, люди курять через те, що нудяться. Я ніколи не нуджуся. Завжди читаю книги, займаюся гімнастикою, кидаю топірці.

Перед тим як касир зміг відреагувати на топірці, дзвіночки при дверях сповіщають про нового клієнта. Двох. Один білий, зі зростом сто вісімдесят сантиметрів та густим світлим волоссям, а другий чорношкірий, можливо, сто дев'яносто сантиметрів на зріст,

голомозий. Але єдине, що справді важливе, це те, що вони такі самі, як Зенон та Райс, схожі на них. Вони стоять прямо біля дверей, витріщаючись на Кеті та Ліббі, такі ж нечіткі, як і стародавні істоти, створені до людей для збирання врожаю душі, ніби вони все бачили, все робили, але все одно виконують свою роботу за призначенням із безпристрасним, але витонченим розумінням нюансів санкціонованого вбивства. Інакшість цього дня та світу, що настав разом із ним, також втілена в цих людях.

Кеті обмірковує свої лічені похмурі варіанти. Вона кладе гроші на прилавок, щоб заплатити за покупки, з виглядом, ніби всередину не заходив ніхто особливий, лише двоє нових покупців, так, наче, власне переконання зробить бажане дійсним.

Без сумніву, маючи певний досвід зіткнення з тими, хто жадає вмісту його касового апарата, старий чоловік стає поблизу нього та припиняє підраховувати вартість закусок. Голосом, не менш товариським, ніж той, яким він говорив раніше, з прохолодною владністю, яка могла б наштовхнути на роздуми людей із поганими намірами, які не були впевнені в розсудливості своїх планів, він сказав:

— Якщо панове біля дверей наполягають на тому, щоб продати мені кращу систему відеоспостереження, то я дуже задоволений тією, що маю, і тим, як вона завантажує матеріали на хмару в реальному часі, — він усміхається до Кеті. — Вибачте, якщо це ображає вас, пані, але за вами велося відеоспостереження відтоді, як ви увійшли у двері. Це коштує мені дев'ятнадцять доларів на місяць, але варте кожного пенні.

Вона назавжди запам'ятає смуток у його очах, навіть коли він ввічливо всміхається їй.

Молодший із гостей каже:

— Неймовірно, на хмару в реальному часі. Ніколи не чув про такі чудові послуги.

Старший каже:

— Я чув про таке, але навіть уявити не міг, що такий глухий кут може виявитися таким сучасним.

— І всього за дев'ятнадцять доларів на місяць, — каже молодший.

Його напарник відповідає:

— Але тоді який прибуток в нього залишається після місяця праці й клопоту? Підозрюю, що це, ймовірно, ті самі дев'ятнадцять доларів.

Молодший, вочевидь, здогадується, що за прилавком захований пістолет і що старий уже от-от візьметься за його використання, бо він одразу дістає зі спортивної куртки свій і робить два постріли. Другий постріл — повз ціль і непотрібний. Перший — особливо вдалий постріл у голову, влучає в ліве око. Старий падає з табуретки на підлогу, слідом за частиною його потилиці та місивом із мізків, наче він ніколи не був справжнім, а лише макетом людини для цих істот, що знущалися з нього та врешті вбили.

ВАГОН ДО ПЕКЛА

Коли старий касир відкинувся назад із крісла, Кеті глянула на Ліббі, яка непорушно стояла на місці із заплющеними очима, усвідомлюючи, що відбувається, і вирішивши не бачити цього. У цьому немає ніякого боягузтва, особливо коли ти чотирнадцятирічна дівчинка. Це ніщо інше, як психологічний самозахист, необхідний у сьогоdnішньому світі, коли ті, хто хоче тебе вбити, воліють упевнитись у повноті своєї влади, спочатку зламавши тебе емоційно й психічно, перш ніж забрати твоє життя. Коли відлуння другого пострілу стихає поміж вітрин із їжею та напоями, Ліббі розплющує очі й зустрічається поглядом із Кеті. Жодна з них не закричала від страху та жаху, і це щось означає, свідчить про дику віру, в якій є сила, коли вона потрібна. Якою б недоречною не була надія за цих обставин, Кеті відчуває себе на порозі раптового прозріння.

Старший агент закриває засув на входних дверях, зачиняє фіксатор та опускає жалюзі на дверях. Тканина напівпрозора, і вранішнє світло висвітлює на ній слово «ЗАЧИНЕНО», яке зсередини перевернуте, як у дзеркалі. Це лише віддзеркалена тінь слова, але перевернуті літери, здається, мають силу заклинального напису на гробниці, попередження живим.

Молодший чоловік підходить до прилавка, і Кеті відступає від нього, щоб стати поруч із Ліббі. Великим і вказівним пальцями він вказує на горіхи, в'ялене м'ясо й шоколадки.

— На такій дієті, ви, дівчата, будете товсті, як свинки.

Ні Кеті, ні Ліббі не відповідають.

Коли інший агент іде до задньої частини магазину, щоб перевірити зачинені двері, вбивця каже:

— Це не ті припаси, які варто взяти із собою для довгої подорожі, наприклад аж до Мексики.

Його вираз обличчя не схожий на усміх, хоча він демонструє велику кількість білих, ідеально підібраних зубів, що свідчить про те, що його робота забезпечує чудові стоматологічні бонуси.

— То куди ви тікали?

Кеті знизує плечима.

— Я не розумію мови жестів. Мені потрібні слова. Де ви думали опинитись у безпеці?

— Ми поки що не вигадали.

— Коли ви планували вигадати?

— Можливо, ніколи.

— Ви тікаєте, просто щоб тікати?

— Ми в глухому куті. Нічого нам не залишається, окрім як тікати, поки не знайдемо місця, де можна залягти на дно.

— Глухий кут? Ви це так називаєте?

Кеті мовчить, але Ліббі каже:

— Вам не потрібно було його вбивати.

— *Ви* вбили його, дитинко, тим що ви прийшли сюди. Ми не можемо допустити, щоб він проговорився про твою подружку і про те, що тебе забрали під варту. Нам потрібно, щоб ви, дівчата, просто зникли.

— Ви могли просто зачекати десь на вулиці, — каже Ліббі.

— Надто публічно. Тут — чудово. Візьмемо гроші з каси, щоб це було схоже на пограбування. Якщо є відео в хмарі, ми його зітремо.

Інший агент повертається із задньої частини магазину.

— Там нічого, крім кабінету цього Санта Клауса.

Вбивця каже:

— Думаєш це тупе лайно було схоже на Санту?

— Більше за тебе, — відповідає його напарник і бере один із шоколадних батончиків із прилавка.

— Поки ти був на Північному полюсі, ця сучка сказала мені, що, на її думку, вони були в глухому куті.

Знімаючи папірець із шоколадки, агент промовляє:

— Дорогенька, ви далеко не в глухому куті. Ви у вагончику, що прямує до пекла.

Знову злегка посміхаючись до Кеті, вбивця каже:

— Хто мав вас прихистити?

— Ніхто.

— То ви просто планували їхати, поки не знайдете урвища, з якого можна злетіти, як дівчата Тельма і Луїза¹¹? Я в це мав би повірити?

— Я цього не казала.

— Ти цього не казала.

— Ні.

Вбивця поглядає на свого напарника.

— Вона цього не казала?

— З того, що я чув, — погоджується старший чоловік.

Вони не поводять себе так, як того чекала Кеті. Вони надто спокійні, надто впевнені в собі.

— Деякі наші люди чекають, щоб опитати вас, обох, — каже їй убивця. — У них є чимало питань.

— Години питань, дні питань, — каже його напарник із повним ротом цукерок.

Вбивця каже:

— Але ваші друзі, до кого ви не прямували, — нам треба знати, хто це, бляха, такі.

Старший чоловік додає:

— У нас є і для них кілька запитань, на кшталт того, що ви їм розповіли про Рингрок.

— Можливо, ви можете уявити, — продовжує вбивця, — нам необхідно поговорити з ними. Я та мій друг, ми амбітні. Ми хочемо

отримати весь пакет, не дозволити якомусь товстодупому пілоту з Вашингтона забрати всю славу.

— Ми ні до кого не їхали, — наполягає Кеті додаючи до брехні частину правди. — Ми нікому нічого не казали.

Вбивця тримає пістолет під боком. Моментами, він ледь не кладе його в кобуру.

— То, можливо, роздягнемо цю малу дівчину, поставимо на коліна й навчимо її добре справлятися своїм ротом. Як довго ти готова спостерігати за таким, перш ніж скажеш нам те, що ми просимо?

Кеті пригадує, як після сніданку, коли поспішала якомога далі від кафе «У Гледі», попри те що побачила своє обличчя по телебаченню, відчула тоді дивне переконання, що в неї є перевага, яку вона ще не усвідомлювала, сила, яка, коли пощастить, приведе їх до Кентуккі. І ось цей момент настав. Вона почала розуміти, якої інформації бракує цим чоловікам і що призвело до їхньої нерозважливої, але самовпевненої поведінки.

— Це просто дитина, — каже Кеті. — Що з вами не так?

Вбивця звертається до напарника зі здивуванням:

— Що з нами *не так*?

— Їй потрібний цілий список? — питає старший чоловік.

Вбивця хмуриться до Кеті:

— Тобі потрібен цілий список?

— Не зважай, — відповідає старший чоловік. — У нас немає часу для цього. Це займе години.

Зброя в її арсеналі на Сходах Якова була куплена на чорному ринку, як і радив Аві. Ніхто не знав, що вона володіє нею, поки Зенон та Райс не втрутилися в її життя. Зенон та Райс мертві, і під час подій у середу, у них точно не було підстав повідомити комусь, що вона озброєна. Якщо є відео з вуличних камер, на якому вони зі зброєю причалюють до берега після того, як прибули зі Сходів Якова, можливо, його ще не знайшли або якість відзнятого вночі під час сильного дощу й туману, настільки погана, що нікуди не годиться.

— Між іншим, — каже старший чоловік, — чотирнадцять — це вже не дитина. Хто сьогодні вважає чотирнадцятирічних за дітей?

— У моєму розумінні, — каже вбивця, — дванадцятирічна — це вже не дитина. Можливо, навіть десятирічна.

— Деякі десятирічні, — каже його напарник, — але не всі.

Агенти розважаються, бо точно не оглядали «рендж ровер», який розташований біля заправної колонки, де заховані AR-15 і дробовик. Через те що вони знають її історію, вони бачать у ній налякану жінку, яка після загибелі своєї сім'ї вчинила боягузливо та сховалася на віддаленому острові. Вони не знають всієї історії про те, що сталося у будинку Нонни Джиани, і навіть не знають, що вони з Ліббі були там. Для них вона просто хтось, хто знає надто багато про те, що трапилося на Рингроці, й тікає як від жахіття, яке там трапилося, так і від фатальних наслідків того, що вона стала свідком чогось засекреченого. Вони вважають, що її можна легко залякати. І у своїй зарозумілості вони не здатні уявити, що в такого повстанця, як вона, може бути пістолет у кобурі на поясі під піджаком.

— Дайте дівчині спокій, — вона благає, сподіваючись втримати нотку страждання. — Я розкажу вам, куди ми прямували, хто мав нас зустріти й заховати. Я все розкажу. Лише не чіпайте дівчини. Будь ласка, не потрібно.

У вбивці з'являється справжня посмішка на обличчі, і він спрямовує її до свого напарника.

— Нумо, Томе, ця жінка — добродесна громадянка, вона просто хоче чинити правильно. Змушує пишатися американським громадянством, чи не так?

Серце, що калатає в грудях Кеті, викликає відчуття, ніби груди не здатні стримати його, а в горлі підіймається гіркий клубок, надаючи їй голосу справжніх ноток тривоги й задушливого страху.

— Вони були друзями мого чоловіка. Вони нічого не знають про Рингрок. Немає потреби навідуватися до них. Ви поговорите з ними й самі побачите.

Це не схоже на вбивство Зенона, котрий був поріддям Молоха, коли вона наводила на нього зброю. Вони — живі люди, два найгірші представники цього виду, але все ж люди. Зробити цей крок — це те саме, що й перейти через прірву, і шляху назад немає.

— У мене є адреса, — каже Кеті. Вона тягнеться до внутрішньої кишені куртки, потім до іншої, вдаючи розгубленість. — Куди вона ділася? — вона тягнеться лівою рукою ніби глибше залазячи до кишені — бачить раптову підозру в очах вбивці — хапає пістолет, охоплює його обома руками та всаджує чоловіку прямо в груди дві кулі, які збивають його з ніг так швидко, що пістолет випадає з його руки ще до того, як він встигає рефлекторно вистрелити. Старший чоловік, Том, щойно запхав до рота останній шматок батончика й не має пістолета в руці, але він тягнеться до своєї кобури, його обличчя перекошене ненавистю, такою сильною, що здається, ніби його людяність така ж удавана, як і у виродків Молоха. Хоча він міг просто підняти руки у спробі обдурити її, прохаючи про милосердя. Кеті страчує і його. Саме так вона має це сприймати. Він — ворог свободи й життя, який не розкався, вона — втілення справедливості.

У повітрі пахне порохом і кров'ю, у вухах дзвенить, Кеті повертається до Ліббі.

Застиглі сльози бринять на очах дівчини.

— Вибач, що тобі довелося...

— Так само і мені, дорогенька. Але я не шкодую, що мені довелося, — Кеті застібає кобуру. Вона хапає пляшки газованої води й пакети в'яленого м'яса з прилавка та дає все Ліббі, залишаючи цукерки на місці. — Якщо у старого чоловіка була машина, то вона, напевно, припаркована позаду.

Вони йдуть магазином до кабінету. Дерев'яна дошка прикручена на стіні позаду дверей. Серед ключів, що висять на ній, є один від ретро-автомобіля, який напевно запустився в продаж за кілька десятиліть до того, як з'явилися електронні ключі.

За магазином чекає білий, тонований «форд кантрі сквайр». Автомобіль так дбайливо доглянутий, що здається, ніби сам автомобільний музей відповідає за його вигляд, з того самого дня, коли він уперше з'явився в автосалонах у 1970-х роках.

Вручивши ключі Ліббі, Кеті каже:

— Відчини задні двері, я піджену «ровер».

Майкл-молодший стоїть біля вікна багажника, коли Кеті завертає за ріг будівлі. З північного боку магазину, на узбіччі дороги стоїть темний седан, ніби покинутий, що, безсумнівно, належав агентам.

Вона їде позашляховиком позаду будівлі й паркує його біля фургона, якомога далі від дороги. Вони з дівчиною швидко перекладають зброю, маскувальний одяг, валізи й сумку з поховальними урнами із заднього сидіння позашляховика у «форд».

Уже досвідчений мандрівник, Майкл-молодший, вистрибує з одного транспортного засобу на заднє сидіння іншого. Його територія в новому автомобілі значно більша за ту, яка була в позашляховику, і він досліджує її, приношуючись, зачарований тими тонкими запахами, що накопичувалися тут десятиліттями та які майже недоступні людському носу.

Коли вони виїжджають на шосе, Кеті помічає, що стрілка вмісту бака для пального стоїть на максимумі. Навіть за умов великого розходу пального, вони повинні проїхати ще чотириста кілометрів без зупинок.

Разом із Ліббі, вони розглядають усі ймовірні варіанти, за яких усе може піти не за планом, не тому, що їх охопив негатив після подій у магазині, а тому, що уважність до ризиків може надати їм перевагу у вирішальний момент. Аві завжди казав, що вимовляючи ім'я диявола, ми не викликаємо його, але якщо вдавати, що його не існує, то найпихатіші демони з'являться, щоб насміхатися з нас.

Вивіска на дверях цілодобової крамниці повідомляла про робочі години у фермерському селищі із 4:00 до 18:00. Протягом чотирнадцяти годин на зміні точно не працюватиме лише той старий. Принаймні ще один працівник повинен допомагати йому. Розумно припустити, що власник, зважаючи на свій літній вік, радше вибере коротшу зміну з полудня до шостої години, залишивши восьмигодинну ранкову частину своєму працівникові. Вони під'їхали о 12:30, отже, можливо, на робочому місці мав би бути власник аж до самого закриття. Хіба що інший працівник міг прийти на роботу, щоб розставити товар на полицки й прибрати у приміщеннях. Або ж у власника могла бути дружина — тепер уже вдова — яка відвідувала його час від часу на робочому місці. Стільки нюансів можливі. Поки

тіла не знайшли, «форд» не є небезпечним, хоча якщо його зупинять за порушення правил дорожнього руху або вони потраплять в аварію, то результати будуть невтішні.

Мертві агенти, які завдяки своїй кмітливості чи везінню знайшли позашляховик Кеті, очевидно не викликали підкріплення та, напевно, навіть не повідомляли про свою знахідку. Кеті пам'ятає слова вбивці: *«Я та мій друг, ми амбітні. Ми хочемо отримати весь пакет, не дозволити якомусь товстодупому пілоту з Вашингтона забрати всю славу»*. Найімовірніше, ні АББ, ні будь-які інші державні організації не знають, що втікачі вже змінили свій транспортний засіб. Доки агенти не вийдуть на зв'язок у запланований час, якщо вони зобов'язані це робити. Доки помічник шерифа не зацікавиться покинутим седаном на державних номерах поблизу цілодобового магазину. Доки інший працівник не прийде туди на роботу або вдова не зможе дотелефонуватися до свого чоловіка. Доки, доки, доки.

Година за годиною, переживання за переживанням, вони нарешті підбираються до Кентуккі, з плато Пенніроял, у Тонконіг, регіон із пагорбами, пишними луками й величезними дубами. За десять кілометрів від місця призначення вони зупиняються на узбіччі дороги та Кеті телефонує Спенсеру та Маріон. Чоловік підіймає слухавку, але перед тим, як завершити дзвінок, Кеті встигла поговорити і з його дружиною. Після вбивств у крамниці з морозивом та перед своєю смертю, Аві радився з ними щодо можливої необхідності прихистку для Кеті — і про безпеку для тих, хто його надасть. Кеті хоче, щоб вони зрозуміли, що вона в машині, якої слід позбутись у такий спосіб, щоб не було можливості її відстежити; що з Кеті чотирнадцятирічна дівчина, яку розшукує АББ та хоче змусити її замовкнути назавжди; і що її саму розшукують не лише через те, що вона знає про сина сенатора, але й тому, що історія про острів Рингрок — це найбільша брехня століття, про що Кеті могла б розказати правду, якби наважилася. На все це Спенсер відповідає:

— Прямуй до нас негайно. Щойно ми побачили твоє обличчя по телевізору сьогодні вранці, ми застелили гостьове ліжко, а Маріон спекла свій знаменитий торт «Піна колада». Ми знали, що ми перші у

списку Аві, у кого можна сховатися, і ми молилися, щоб ти дісталася сюди цілою та неушкодженою. Скажи дівчинці, що ми зараз приготуємо і їй ліжко й поставимо додаткове столове наряддя для вечері. Якщо їй не подобається «Піна колада», то у нас є ще шоколадний торт і горіховий пиріг.

Кеті вимикає одноразовий телефон, перемикає передачу автомобіля та виїжджає на двосмугову дорогу.

Ліббі каже:

— Ми не розказали їм про Майкла-молодшого.

— Він їм сподобається. Я думаю, що вони прийняли б його, навіть якби це був тигр.

У цьому районі сотні конюшень, чия територія окреслена або кілометрами дощатих парканів, пофарбованих у білий чи чорний кольори, або стінами з вапняку, який тут же видобувають. У мідно-золотистому серпанку вечірнього світла потопають весняно-зелені пасовища з тонконога, на яких колись паслися бізони, а тепер живуть чудові чистокровні коні. Деякі коні звідси виграють *Derby*, *Preakness Stakes* та *Pimlico Special*. Поодинокі екземпляри досягають *Triple Crown* і стають легендами світу перегонів. Це місцевість — де досягнення цінуються більше за силу, де Природа та її мешканці не були витіснені чи принижені. Ранні дуби вкривають доріжку, і тіні поглиблюються. Кеті збавляє хід і вказує праворуч, де жеребець та дві кобили стоять біля білої огорожі під напівоголеними гілками дуба, які пропускають на них мідне світло. З мудрим та проникливим поглядом коні дивляться на провулок, ніби віддаючи шану присутності, яку бачать тільки вони, три урочисті охоронці одкровення, яке ще не відкрилося у світі, де істина згасла й чекає, щоб її полум'я знову запалили.

БУДИНОК

На цій ділянці площею сто шістдесят гектарів стоять комора, три стайні й чотири будинки. Витончена садиба у стилі Кентуккі — біла із

чорними віконницями й оздобленням, оточена широкою верандою з колонами в затінку величезних верб. Два невеликі будинки, віддалені від центральної будівлі, доповнюють садибу. Окреме бунгало з краєвидом на озеро розташоване далі й побудоване з вапняку. Колись воно слугувало резиденцією матері Маріон, Жанетт, яка вже померла. Спенсер та Маріон живуть у центральній будівлі. Їхній син Тревіс та його дружина Лаура живуть в одному з менших будинків, разом із чотирма дітьми. Їхній син Джеймс, колишній морський піхотинець живе в іншій, подібній оселі, і попри протез, який йому встановили замість ампутованої вище коліна лівої ноги, він все одно добре ладнає з кіньми та такий самий навіжений до роботи, як і Тревіс. На пагорбі за стайнею, під дубом, у ретельно доглянутій могилі неподалік від прапора, що майорить від світанку до заходу сонця, назавжди лежить Джек, якого Аві привіз сюди, проїхавши пів світу.

Кеті, яку тепер уже звуть Нора, та Ліббі, яка стала Ребеккою, живуть у бунгало, доглядаючи озеро. Волосся Нори, раніше каштанове й довге, тепер попелясто-русяве й підстрижене в милу зачіску. Волосся Ребекки, раніше коротке й русяве, тепер довше, але такого самого відтінку. Їхня історія полягає в тому, що Нора колись була коханкою Джека, коли він служив у Сан-Дієго. Ребекка — донька Джека, про яку він так і не дізнався. Довгий час Нора не знала, що Джек помер, думала, що він просто вирішив більше не повертатися до неї. Коли роки по тому вона дізналася правду, то зв'язалася з його батьками та вони з радістю прийняли її в сім'ю. Це досить довга історія, вигадана за кілька вечер і келихів місцевого бурбона.

Документи цих нових особистостей можуть пройти будь-який ступінь перевірки. Після того як Кеті та Ліббі здійснили невеликі зміни у своїй зовнішності, Спенсер полетів до Вегаса з їхніми фотографіями й відбитками пальців. Через тиждень, за п'ятдесят тисяч доларів із грошей Кеті, майстер-фальсифікатор створив історію, яка тепер існує не лише в паперових свідоцтвах про народження та інших подібних документах, але й в електронних державних архівах, а також інтегрована в бази даних, як і будь-які легітимні записи.

На фермі «Бригадін» часто лунають крики й сміх дітей, а вдень тут завжди є коні, багато чудових коней, яких можна вирощувати, можна їздити верхи й просто любити. Відбуваються перегони, які треба відвідувати, вболівати за коней і вершників, святкувати перемоги та вчитися на поразках. Трапляються свята й приводи для свят, всі вони вимагають ретельної підготовки, відвідування церкви та тривалих сімейних обідів щонеділі. Є тут собаки, які найбільше прив'язані до своїх власників, і ті, які більше прив'язані до коней. Багато породистих коней знаходять у собаках своїх компаньйонів.

Ну, а в Нори є її малювання. Вона досі малює у стилі гіперреалізму, хоча навіть найпроникливіший торговець творами мистецтва чи критик не зможе знайти подібності до робіт, виконаних колись перспективною зіркою з ім'ям Кеті Якобс, яка зникла із цього світу. Вона більше не малює, щоб знайти «чому» та «що», але лише для того, щоб зобразити «що» у такій глибині, якої вона ніколи раніше не могла досягти. Колись вона малювала лише результати людської діяльності: будівлі, мости, вежі, натюрморти з нагромаджених предметів. Тепер вона малює лише тварин: собак, котів, коней, кроликів і чимало лисиць. Ці портрети настільки потужні, що люди подовгу дивляться на них у тиші, а деякі навіть починають плакати, нездатні пояснити причини. Хоча вона не може адекватно розтлумачити, що відображає у своїх картинах, вона жадає відтворити повну красу речей, красу, що криється всередині, а також те, що може побачити будь-яке око. Бо саме у красі природи закодована причина всього суцього, яку ми повинні розшифрувати, якщо, звісно, зможемо.

Минає рік, протягом якого її прихильність до сім'ї невпинно зростає, і саме першого дня другої весни Джеймс запрошує її на побачення. Настільки люб'язно, наскільки це можливо, щоб цей милий чоловік не подумав, що причина в його протезі, жінка відмовляється, називаючи себе вірною вдовою, чиє серце частково перетворилося на попіл і поховане у трьох бронзових урнах. Ребекка, така сама рішуча, як і дівчина, яка колись навчилася кидати топірці, наче лісоруб, спонукає Нору до переосмислення. Вона каже, що глибина краси, яка є у всіх тваринах, також може бути в тих людях, які не обрали темряву, і що ця

краса є у Джеймсі. Через рік, першого дня наступної весни, на фермі «Бригадін» святкують весілля, на яке сім'я їде на прикрашених стрічками конях. Нора, разом із Ребеккою та Майклом-молодшим переїжджають із бунгало з вапняку до будинку Джеймса, а дівчинка, яка в чотирнадцять років мала батьків, які тільки так називалися, тепер має люблячих матір та батька.

Деякими вечорами, коли небо чисте, а зорі сяють, наче буї в безмежному морі, Нора гуляє фермою на самоті, із самим лише Майклом-молодшим, і тихо розмовляє з ним про речі, які здаються надто пафосними, щоб обговорювати їх із кимось іншим: про добро і зло, про те, чому останнє існує, про втрати, про кохання, яке навіть смерть не може послабити. Лис залишається для неї загадкою, уважним слухачем, який лише зрідка бурчить або ж гавкає один раз у відповідь. Вона вважає його посередником між нею та чимось, що може існувати в прихованій основі цього світу, звідки виходить краса, яку вона прагне намалювати. Нора не здивується, якщо одного вечора після прогулянки лис заведе з нею тривалу розмову, як у казці чи байці, у якій відкриє таємницю з таємниць. Зрештою, вона зустрічалася з куди більш дивними речами.

Цього вечора, серед усього іншого, Нора розповідає йому все, що вона думала про будинок на Сходах Якова як про будинок на краю світу, на краю її світу, де одного дня вона помре на самоті.

— Тепер, ось я в новому будинку, щасливіша, аніж я колись могла собі уявити. Не існує краю світу, Майкле, бо кожен край світу — це новий початок. Той будинок перетворився на цей, і так далі, життя — на життя. Але ти ж це вже й так знаєш, правда? Хотіла б я знати, що це означає, якщо це взагалі щось означає.

Лис іде поруч, підтримуючи тишу, дуби припинили в безвітряній місячній ночі, цвіркуни не видають жодного звуку, й урок, який Нора виносить із цієї тиші, полягає в тому, що знання, яких вона прагне досягнути, не прийдуть до неї у вигляді слів, а лише через постійне вивчення краси й пошук її найглибшого джерела.

¹⁰ Написана 1929 року, була темою перемоги Франкліна Д. Рузвельта. Під час Великої депресії пісня вселяла надію, що колись гарне життя повернеться — *Прим. ред.*

¹¹ Американський фільм 1991 року про двох подруг, які вирушають у подорож, але дорогою вбивають чоловіка, який напав на одну з дівчат — *Прим. ред.*

Про автора

Книга з тг "Книжкова скриня". Не для продажу та розповсюдження!

Автор світових бестселерів Дін Кунц іще за часів студентства переміг у конкурсі художньої літератури *The Atlantic Monthly*. Відтоді він не переставав писати.

За версією журналу *Rolling Stone*, він — «найпопулярніший американський письменник у жанрі гостросюжетного роману». У світі продано понад 450 мільйонів примірників його книжок. Романи Кунца перекладені 38 мовами. Народився та виріс у Пенсильванії, зараз живе в Південній Каліфорнії зі своєю дружиною Гердою, їхнім золотистим ретривером Ельзою та незламним духом їхніх дорогих улюблениць Тріксі та Анни.

Дізнатися більше інформації про автора можна на сайті: www.deankoontz.com